

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginhallitus pöytäkirja 07.11.2016

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset	4
3 § Selvitys Herättäjäjuhlien 2016 erityiskohdeavustuksen käytöstä	5
- : Vantaan Herättäjäjuhlien loppuraportti	7
- : Vantaan Herättäjäjuhlille 2016 erityiskohdeavustuksen hyväksyttävät käyttökohteet	85
4 § Rajatorpan koulu, tarveselvityksen hyväksyminen	86
- : Rajatorpan uusi koulu, tarveselvityksen hyväksyminen, tarveselvitys	88
5 § Vastaus Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen lähiliikuntapaikasta / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen	163
- : Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloite lähiliikuntapaikasta / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen	166
- : JustRide, pyöräilyn koulurata, Vierumäki, Vantaa	168
6 § Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asema osakkeiden kauppa, osakassopimuksen hyväksyminen	178
7 § Etuosto-oikeuden käyttäminen kiinteistökaupassa: Laaksonen Jarkko ja Leila / OikeaKoti Asunnot (EAI Residential I Ky) perustettavan Asunto Oy Vantaan Vinkkelin nimiin	179
- : Karttaliite kaupan kohteesta 92-403-2-154-M501, Vaarala	181
8 § Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi	182
- Kaupunginhallituksen hyväksymä muutettu lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi	185
- : Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi	217
9 § Kaupunginhallituksen jäsenen ja varajäsenen poistuminen kokouksesta	223
Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus	224
Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	225
Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa	226
Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa	227
Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa	228
Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa	229
Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto	232

Kaupunginhallituksen kokous

Aika 7.11.2016 klo 12.30–15.15

Paikka Kaupungintalo, Tikkurila

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Mäkinen Tapani, puheenjohtaja	x	Rokkanen Sakari	
Letto Pirkko, I varapuheenjohtaja	x	Marjanen Viola	
Jääskeläinen Pietari, II varapuheenjohtaja	x	Nieminen Johannes	
Bruun Susanna	x	Salminen Helvi	
Kaira Lauri	x	Weckman Markku	
Karlsson Patrik	x	Rehnström Kristian	
Kokko Hannu	x	Juurikkala Timo	
Kotila Pirkko	x	Holopainen Matti	
Kärki Niilo	x	Sajaniemi Ulla	
Lehmuskallio Paula	x (klo 12.30–15.00)	Multala Sari	
Mäntynen Taisto	x	Loppukaarre Jukka-Pekka	
Niemelä Arja	x	Kakko Teijo	
Näätasaari Sinikka		Hämäläinen Anu	x
Orpana Anitta	x	Puha Seija	
Ryhänen Riitta		Kuokkanen Jasi	x (klo 12.30–13.45)
Suensalmi Jouko	x	Oksa Petteri	
Åstrand Riikka		Pajunen Sirpa	x
Muut osallistujat			Läsnä
Lindtman Antti, valtuuston puheenjohtaja			x (klo 15.00–15.15)
Heinimäki Heikki, valtuuston I varapuheenjohtaja			x
Kostilainen Anniina, valtuuston II varapuheenjohtaja			x
Nenonen Kari, kaupunginjohtaja			x
Lipponen Martti, apulaiskaupunginjohtaja			x
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja			x
Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja			x
Salminen Jukka T, apulaiskaupunginjohtaja			x
Niinistö Jaakko, apulaiskaupunginjohtaja			x
Rainio Päivi, viestintäjohtaja			x
Marjamaa Patrik, talousjohtaja			x
Myllymäki Juha, kaupunginlakimies			x
Henna Yli-Leppälä, hallintoasiantuntija			x
Birgit Isotalus, hallintosihteeri			x
Nelli Jääskeläinen, pöytäkirjanpitäjä			x

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Tapani Mäkinen

Pöytäkirjanpitäjä Nelli Jääskeläinen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 14.11.2016, Kaupungintalo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

Pykälä 8 tarkastettiin ja hyväksyttiin heti kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 16.11.2016 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
(Tikkurila)

---

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 1

Kaupunginjohtajan esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

2 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet pöytäkirjat ja päätökset/KN

KN/BI

Kaupunginhallitukselle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat pöytäkirjat ja päätökset:

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunnan pöytäkirja nro 6/1.11.2016

Myyrmäen aluetoimikunnan pöytäkirja 4/26.10.2016

Svenska kommittén pöytäkirja 4/26.10.2016

Kaupunginjohtajan päätökset

§ 68 Vantaa -mitalin myöntäminen elinkeinopäivänä 9.11.2016

§ 69 Edustajan nimeäminen MAL -sopimussihteeristöön

Hankintajohtajan päätökset

§ 93 Astioiden ja aterimien, Arabia-Iittala-Hackman-Fiskars -valikoiman, keittiötarvikkeiden sekä tarjoilu- ja säilytysastioiden hankinta (140 000 □ alv 0%)

§ 94 Luonnontieteiden opetusvälineiden hankinta (1 780 000 □/alv 0 %)

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 2

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi esittelyosassa mainituissa pöytäkirjoissa olevia ottamiskelpoisia päätöksiä ja esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

3 § Selvitys Herättäjäjuhlien 2016 erityiskohdeavustuksen käytöstä

HA/579/00.04.02/2012

KN/JN/IL/VK/MT/NJ

Herättäjäjuhlat ovat Suomen evankelisluterilaisen kirkon piirissä vaikuttavan herätysliikkeen herännäisyyden eli körttiläisyyden suurin vuosittainen tapahtuma. Suomen hengellisten kesäjuhlien joukossa herättäjäjuhlat ovat toiseksi suurimmat.

Kaupunginhallitus hyväksyi 15.4.2013 § 42 Vantaan kaupungin, Vantaan seurakuntayhtymän ja Herättäjä-yhdistys ry:n välisen kumppanuussopimuksen, jonka tarkoituksena oli sopia yhteistyöstä sopijapuolten kesken Herättäjäjuhlien järjestämisestä Vantaalla vuonna 2016, ja erityisesti Vantaan kaupungin osuudesta. Sopimuksen mukaan kaupunki tuli tekemään yhteistyötä mm. tilojen, kiinteistönhoidon, kunnostustöiden, veden ja sähkön ja liikenneopastusten suhteen myöhemmin päätettävässä laajuudessa. Tapahtuman muina järjestäjinä Vantaan seurakuntayhtymä ja Herättäjä-yhdistys ovat sopineet erikseen keskinäisestä työnjaostaan.

Kaupunginhallitus päätti 24.8.2015 § 10 solmia kumppanuussopimuksen Herättäjä-yhdistys ry:n ja Vantaan seurakuntayhtymän kanssa, jotka olivat vastuussa Herättäjäjuhlat 2016 -tapahtuman järjestämisestä, ja hyväksyä kumppanuussopimuksen liitteen siinä mainituin erittelyin ja ehdoin osana mainittua kumppanuussopimusta toteutettavaksi ja maksaa kumppanuussopimuksen mukaisen erityiskohdeavustuksen, 28 472 euroa, vuoden 2016 talousarvion menokohdalta 1040 Kaupunginhallitus.

Vantaan kaupungin suoritettavaksi jäävät Herättäjäjuhlien 2016 kustannukset olivat yhteensä 71 528 euroa. Suurin kustannuserä oli Myyrmäen urheilupuiston alueen pääomavuokra 39 208 euroa, liikuntapalveluiden henkilöstökustannukset 17 920 euroa ja käyttökustannukset 14 400 euroa. Muut kustannuserät muodostuvat liikennejärjestelyistä, majoituksista, ravintolan valvonnasta, juhlakaluston säilytyksestä, teologikokouksesta sekä aineista ja tarvikkeista.

Herättäjäjuhlat ylittivät valtakunnallisen uutiskynnyksen. Juhlista kertoivat mm. YLE eri kanavillaan, MTV3 ja Helsingin Sanomat. Sunnuntain juhla jumalanpalveluksen televisiokatsojia oli 165 000. Juhlien katunäkyvyys oli yli miljoona kontaktia. Nettisivuilla oli 12.6.–12.7. lähes 400 000 katselijaa. Juhlien sosiaalisen median kanavista Facebookiin kokonaiskattavuus oli kuukauden aikana 254 216 henkeä ja twiitin näyttökertoja oli 48 000. Kahden maan kansalainen -videolla oli YouTubeissa ja Facebookissa yhteensä yli 60 000 katsojaa. Tämän lisäksi paikallista näkyvyyttä oli Vantaan Laurissa ja Vantaan Sanomissa.

Juhlilla oli 1 500 talkoolaista. Vapaaehtoisivuston kautta kaikkialta Suomesta ilmoittautuneita talkoolaisia oli 1 284. Moni vapaaehtoinen teki useita talkoovuoroja.

Uomarinteen koululla majoittui yhteensä 104 henkilöä ja nuorten majoituksessa Vaskivuoren lukiolla oli 190 nuorta. Urheilupuiston hiekkakentällä majoittui 65 telttakuntaa. Asuntovaunuja oli Myyrmäen urheilutalon kentällä 48 ja Urheilupuiston pysäköintialueella 47.

Juhlaravintolassa syötiin noin 14 000 ruoka-annosta, joista maksettuja noin 10 000. Lisäksi talkoolaiset söivät rakennus- ja purkupäivinä 1 700 ruoka-annosta. Kahvia valmistettiin noin 20 000 annosta. Ravintolassa palveli noin 450 eri talkoolaista, jotka tekivät yhteensä noin tuhat talkoovuoroa.

Lasten ja nuorten ohjelmaan kuuluvissa Energia-Areenan konserteissa oli lähes 4 500 kuulijaa. Lasten ja perheiden lauantai tavoitti Energia Areenan puuhapisteissä yli 4 000 kävijää. Peace United -jalkapallo-ottelua oli pelaamassa joukko julkisuuden henkilöitä ja turvapaikanhakijoita. Tätä ottelua seurasi noin 400 henkilöä.

Vantaan juhlilla panostettiin vahvasti saavutettavuuteen ja erityisryhmien osallisuuteen. Seuroissa puheita pitivät mm. viittomakielinen ja kehitysvammainen henkilö. Lähes kaikki juhlakentän tilaisuudet tulkattiin viittomakielelle ja televisoidussa jumalanpalveluksessa toimi viittomakielinen tulkkaus. Näkö- ja kuulovammaisille kehitettiin saattajapalvelu, jossa portilta oli löydettävissä opas yksittäiselle henkilölle tai pienelle ryhmälle.

Herättäjäjuhlien turvallisuusjärjestelyt suunniteltiin juhlien järjestäjien, kaupungin, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen yhteistyöllä, joka toimi hyvin. Juhlien ensiapujärjestelyt toteutti

Suomen Punaisen Ristin ensiapuorganisaatio. Ensiapuasiakkaita oli 133 henkilöä, tarpeellinen hoito sujui välittömästi juhlapaikalla ja vain kaksi asiakasta oli tarpeen ohjata jatkohoitoon. Juhlien alueella ei ollut lainkaan järjestyshäiriöitä ja juhlat olivat osallistujille kaikilta osiltaan turvalliset.

Seinäjoen herättäjäjuhlilla 2009 tehdyn tutkimuksen mukaan juhlavieraat käyttivät yhteensä rahaa paikallisiin palveluihin ja tuotteisiin 1–1,3 miljoonaa euroa. Vantaan juhlien osalta voidaan arvioida, että kävijät jättivät Vantaalle noin miljoona euroa.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteen mukainen selvitys Herättäjäjuhlien 2016 erityiskohdeavustuksen käytöstä
- b) merkitä tiedoksi Herättäjäjuhlien 2016 loppuraportti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet

- Selvitys erityiskohdeavustuksen käytöstä
- Herättäjäjuhlien 2016 loppuraportti

Täytäntöönpano: Asukaspalvelut/kuntalaispalvelut

Muutoksenhakuohje: Kohta a) 1. Oikaisuvaatimus
Kohta b) 7.4. Oikaisu- ja vaatimuskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Kari Nenonen; kuntalaispalveluiden johtaja Iris Lehtonen, puh. 040 511 6142;
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

HERÄTTÄJÄJUHLAT VANTAALLA 2016

Sisällysluettelo

HERÄTTÄJÄJUHLAT VANTAALLA 2016	1
Sisällysluettelo	2
1 Yleistä	3
2 Turvallisuustoimikunta	8
3 Kansliatoimikunta	10
4 Kenttätöimikunta.....	18
5 Liikennetoimikunta	21
6 Majoitustoimikunta	26
7 Taloustoimikunta.....	33
8 Ohjelmatoimikunta.....	40
9 Nuorisotoimikunta	43
10 Ravintolatoimikunta.....	46
11 Talkootoimikunta	60
12 Viestintätoimikunta	65
13 Kehitettävää	73
14 LIITTEET	77

1 Yleistä

Herättäjäjuhlia on ollut pääkaupunkiseudulla vuosina 1988 Mäntsälässä, 2001 Järvenpäässä ja 2008 Espoossa. Liikkeen toiminnan ja tulevaisuuden kannalta on pidetty tärkeänä, että juhlia toteutetaan tällä alueella tasaisin väliajoin. Pääkaupunkiseudun toimintakulttuuri asettaa juhlille omat haasteensa, mutta tosiasia on, että muuttoliikkeen myötä pääkaupunkiseudusta on tullut liikkeen kolmas valta-alue Pohjanmaan ja Savon jälkeen. Siksi on tärkeää, että juhlaväki kokoontuu yhteen myös Etelä-Suomessa.

Vantaan herättäjäjuhlia rakennettiin viisi vuotta. Vuonna 2011 alkusyksystä Simo Juntunen tiedusteli juhlien mahdollisuutta Vantaalle. Vantaankosken seurakunnan kirkkoherra Hannu Pöntinen kartoitti seurakuntien ja kaupungin halukkuutta juhlien järjestämiseen. Kun vastaus oli myönteinen, niin juhlien järjestelyt laitettiin liikkeelle. Seurakunnat ja kaupunki tekivät omat viralliset päätöksensä juhliin osallistumisesta kevään 2012 aikana.

Juhlien toteuttamisesta neuvoteltiin yhteistyösopimukset Herättäjä-Yhdistyksen sekä Vantaan seurakuntien ja Vantaan kaupungin kanssa. Kaupungin sopimusta tarkennettiin vielä myöhemmin tarkemmalla talous- ja yhteistyötoiminnan sopimuksella. Sopimukset ovat raportin liitteenä.

Juhlapaikan osalta käytiin pitkäaikaiset neuvottelut ja selvitystyöt. Aluksi kaupunki kannatti vahvasti Hakunilan maastoa siellä järjestetyn Jukolan viestin takia. Juhlita varten tarvittavan infrastruktuurin luominen oli siellä jo valmiiksi tehty. Juhlien kaupunkiluonteen ja saavutettavuuden takia lopulta päädyttiin kuitenkin juhlat järjestämään Vantaan Myyrmäessä. Kehäradan valmistuminen Vantaan asuntomessuille 2015 auttoi päätöksen teossa ja logistiikan järjestämisessä huomattavasti.

1.1 Juhlatoimikunta

Pääkaupunkiseudun yhteistyön kannalta pidettiin alusta lähtien tärkeänä, että juhlien järjestämisessä saadaan luotua yhteistyöverkosto Espoon mallin mukaan. Tästä syystä päätettiin erillisen juh latoimikunnan muodostamisesta. Toimikunnan puheenjohtajaksi saatiin Helsingin hiippakunnan piispa Irja Askola ja varapuheenjohtajaksi Vantaan kaupunginjohtaja Kari Nenonen. Jäseniksi kutsuttiin kaikki Vantaan seurakunnat ja yhtymän keskeiset johtohenkilöt, mutta myös ympäröivien yhtymien ja seurakuntien edustajat. Lisäksi mukaan pyydettiin muiden uskontokuntien, kaupungin, kouluttavien laitosten ja muiden tärkeiden yhteistyötahojen edustus.

Juhlatoimikunnan työskentely oli alkuvaiheessa tärkeä juhlien suunnittelun ja rakentamisen alullepanemiseksi, koska siellä nimettiin eri toimikuntien vetäjät. Juhlatoimikunnan rooli oli loppuun asti tärkeä sidosryhmien sitouttamisessa ja pääkaupunkiseudun yhteistyössä. Juhlatoimikunnan kautta juhlista tuli koko alueen ja eri toimijoiden juhlat. Juhlatoimikunnan työskentelystä tulee suuri kiitos kummallekin puheenjohtajalle, niin piispa Irja Askolalle kuin kaupunginjohtaja Kari Nenoselle. Heidän innostunut ja asiaan omistautunut työskentely innosti myös muita. Juhlatoimikunnan kokoonpano on liitteenä.

1.2 Järjestelytoimikunta, työvaliokunta ja pääsihteerit

Kun eri toimikuntien puheenjohtajat oli saatu valittua, niin järjestelytoimikunta aloitti varsinaisen toimintansa juhlien operatiivisen toiminnan koordinoivana ryhmänä. Järjestelytoimikuntaan kuuluivat toimikuntien puheenjohtajien lisäksi puheenjohtaja kirkkoherra Hannu Pöntinen, pääsihteerit Minttu Haapalainen ja Heikki Leppä ja seurakuntayhtymän ja kaupungin edustajat. Toimikunnan kokoonpano on liitteenä.

Järjestelytoimikunta noudatti hyvin pitkälle Herättäjä-Yhdistyksen juhlita varten laatiman käsikirjan juh latoimikunnalle antamaa ohjeistusta. Eri toimikuntien työ vaihteli hyvinkin paljon riippuen

tehtävästä ja siitä nousevasta aikataulusta. Usealle toimikunnan vetäjälle tehtävä tuli ensimmäistä kertaa ja oli siksi osin haastava.

Kylliksi ei voi korostaa juhlien järjestämisen jatkuvuutta ja sitä panosta, minkä Herättäjä-Yhdistys voi antaa toimikuntien puheenjohtajien kouluttamisessa ja tiedon siirrossa. Tässä on varmasti hyvä mieltä, mikä olisi konkreettinen ja hyvä malli informaation ja käytännön toimenpiteiden siirtämisessä. Käsikirja ja raportit antavat hyvää pohjaa, mutta silti uusi tilanne haastaa aina soveltamaan tietoa uudelle paikkakunnalle ja hieman eri olosuhteissa. Vantaan osalta jäätin myös kaipaamaan selkeää suuren paikkakunnan tarpeista nousevaa ohjeistusta. Siksi ehdotus onkin, että luodaan juhlien järjestämiseen kaksi erilaista prosessikuvausta. a) Juhlat pienemmällä paikkakunnalla b) Juhlat isolla paikkakunnalla.

Osin tiedon siirtämisen haaste johtui Herättäjä-Yhdistyksen juhla järjestäjän henkilövaihdoksista. Juhlien prosessissa tehtiin yhteistyötä kolmen eri henkilön kanssa ja vaihdoksissa oli aina eripituisia katkoksia. Haaste ei johdu henkilöistä, jotka kukin erinomaisella tavalla välittivät viestiä ja osaamista yhdistyksen traditiosta. Haaste tulee prosessin katkeamisesta ja aina uudelleen orientoitumisesta missä ollaan jo menossa ja mihin pitää kiinnittää huomiota.

Työvaliokunta muodostettiin käsikirjan ehdottamalla tavalla ja kokoonpano on liitteenä.

Työvaliokunta on ehdottoman tarpeellinen nopeamman ja joustavamman kokoontumismahdollisuuden takia, mutta sen ja toimikuntien väliseen työskentelyyn on ehkä syytä kiinnittää vielä enemmän huomiota ja esim. suurten laskujen hyväksyntä tulisi mahdollisesta kiireestä huolimatta aina viedä työvaliokunnan kautta. Työvaliokunta on hyvä paikka myös juhlapaikkakunnan ja Herättäjä-Yhdistyksen välisen tiedonsiirron kannalta.

Juhlien pääsihteeri joutuu toimimaan erittäin haasteellisessa kokonaisuudessa. Aika pian Vantaalla huomattiin, että työskentelyssä on hyvä noudattaa kahden pääsihteerin mallia, jossa toinen ns. ohjelmapääsihteeri (Heikki Leppä) vastaa ohjelmakokonaisuudesta ja nuorisotoimikunnan työskentelystä ja toinen ns. toimikuntapääsihteeri (Minttu Haapalainen) vastaa muusta työskentelystä.

1.3 Työskentelyn arviointia

Eri toimikunnilta on koottu tämän raportin loppuun parannusehdotuksia työskentelyn tiimoilta. Seuraavassa on koottuna juhlien arviointia seitsemän eri kriteerin pohjalta. Liitteenä on myös juhlista laadittu tiedote.

Vantaan 2016 Herättäjäjuhlien kokonaisuuden tarkastelu

Vantaan herättäjäjuhlat 2016 toteutettiin Herättäjä-Yhdistyksen, Vantaan seurakuntien ja Vantaan kaupungin tiiviissä yhteistyössä Myyrmäen urheilupuistossa ja lähialueilla. Pääkaupunkiseudun monikulttuurisuus ja juhlien teema *Kahden maan kansalainen* näkyi monessa kohtaa, sekä seurapuhujissa että muussa ohjelman toteutuksessa ja toiminnassa. Toteutuksessa oli mukana myös laaja pääkaupunkiseudun yhteistyöverkosto ja noin 1500 vapaaehtoista. Yhteistyön positiivisen ja erilaisten toteutusten näkyvä muoto oli mm. laajaa julkisuutta saanut juhla, joka kuljetti n. 500 juhluvierasta lauantaina juhlakentälle. Junan konduktööreinä toimivat piispa Irja Askola ja oopperalaulaja Esa Ruuttunen. Juhlia voidaan arvioida useammasta näkökulmasta. Seuraavaan on koottu seitsemän keskeistä elementtiä, joiden pohjalta juhlia myös rakennettiin.

1. Yleisilme ja hengellinen anti

Juhlien yleisilmettä pidettiin onnistuneena. Viestinnällisesti oli saatu luotua raikas ja ennakkoluuloton ilmapiiri, jota vahvisti paikanpäällä hyvä juhlakenttä, vapaaehtoisten ystävällisyys ja juhlien luonteeseen kuuluva olemisen helppous.

Juhlia on helppo rakentaa sikäli, että ytimen muodostavat seurat ja jumalanpalvelus. Hengellisyys on keskiössä josta kaikki lähtee ja johon tähdätään. Seurapuheita kiitettiin ja Messu sai paljon positiivista palautetta. Juhlien oheisohjelma palveli myös hengellistä kokonaisuutta.

2. Väkimäärä

Juhlien tavoitteeksi asetettiin n. 30 000 – 40 000 hengen osallistuja joukko. Arvioiden mukaan juhlille osallistui n. 34 000 ihmistä, joten tavoite saavutettiin.

3. Fasilitetit

Juhla-aluetta ja tiloja pidettiin onnistuneena. Juhla-alueesta oli saatu luotua kompakti kokonaisuus, joka palveli eri osa-alueita.

Juhlakenttä katsomoineen toimi hyvin ja tekonurmi sekä asfaltit poistivat sateista mahdollisesti aiheutuneet ongelmat. Sää rakennusviikolla oli sateinen, mutta itse juhlatiikonloppuna hyvä. Pieni sade sunnuntaina ehkä vähän verotti messuun tulijoita, mutta päätösseuroissa oli jo väkeä enemmän. Juhlatori oli keskeisellä paikalla. Juhlaravintola ja sen talkoolaiset toimivat hyvin. Ruokaa keuhuttiin. Halli oli todella iso ja sitä olisi voinut käyttää ehkä vielä paremmin esim. ruokalippujen myyntiin. Hieman kyselyä herätti, että oliko ravintola kaukana, mutta todettiin, että ei se paljoa lähempänä olisi voinut olla. Sen sijaan kyltitys ja hallin näkyvyys nimenomaan ravintolana olisi voinut olla ehkä parempi.

Energia-areena oli hyvä kokonaisuus ja tarjosi perheille aivan loistavat olosuhteet. Samoin se toimi hyvänä konserttipaikkana.

Ainut isompi haaste oli alkuvaiheessa asuntovaunujen sijoittaminen, koska ennakkoilmoittautuminen ei toiminut toivotulla tavalla. Tästäkin kyllä selvittiin joustavuudella ja luovuudella.

Juhlat levittäytyivät koko Vantaalle ja osin myös Helsinkiin. Mistään ei kantautunut moitetta juhlapaikoista tai järjestelyistä, vaan eri toimijoiden yhteistyö pelasti ja juhlavieraat tulivat palveltua samalla hyvällä laadulla ja järjestelyillä eri puolilla.

4. Juhlien ohjelmakokonaisuus

Juhlien pääohjelma ovat seurat ja sunnuntaiaamun messu. Näiden mukaan rakennetaan sitten muu oheisohjelma. Seuroissa oli hyvin saatu mukaan eri taustasta tulevia henkilöitä puhumaan. Näin puheiden anti, vaikka hyvin liittyi juhlien teemaan, tuli myös monipuoliseksi.

Oheisohjelma oli laaja, monipuolinen ja eri ikäluokatkin hyvin huomioon ottava. Konserttitoimintaa oli hyvin järjestetty ottaen huomioon eri kohderyhmät. Mukana oli myös taidenäyttelyä, keskusteluja, messuja yms. juhlien luonteeseen hyvin sopivaa ohjelmaa. Myös laajemmalle yleisölle suunnattu pääkonsertti Syntisen virret Energia-areenalla toteutui hyvin ja taloudellisestikin siinä päästiin omilleen. Ohjelman laatimisessa oli omat haasteensa, kun toiveita eri toteutuksista tuli loppuun asti. Ohjelmatoimikunta selvisi kuitenkin haasteesta hyvin.

5. Yhteistyö eri toimijoiden kesken

Tärkeimpänä yhteistyökumppanina Herättäjä-Yhdistyksen ja Vantaan seurakuntien kanssa juhlien järjestämisessä oli Vantaan kaupunki. Tästä yhteistyöstä oli laadittu erillinen sopimus, jonka mukaan yhteistyötä rakennettiin. Yhteistyö oli erittäin toimivaa ja kaupungin puolelta tuotiin kiitosta sekä viestiä siitä, että herättäjäjuhlat on ollut henkilökunnallekin merkittävä tapahtuma.

Muuta yhteistyöverkostoa rakennettiin ennen juhlia juhlatiimikunnan avulla, johon pyydettiin mukaan ympäristön seurakuntia, kaupunkia, tärkeitä verkosto-organisaatioita eri yhteiskunnan ja

yhteistyön alueilta. Juhlatoimikunnan työskentely oli piispan ja kaupunginjohtajan hienolla ja taitavalla vetovastuulla vuorovaikutuksellista ja juhlien kokonaisuutta rakentavaa. Juhlatoimikunta oli oleellisessa osassa siinä, että juhlista saatiin koko Etelä-Suomen yhteiset juhlat.

Juhlien rakentamisessa eri toimikunnat käyttivät osaamistaan ja suhteitaan rakentaen verkostoa tarvittavassa määrin eri osa-alueiden toteutuksen ja vaatimusten mukaan. Kaiken kaikkiaan voidaan todeta, että ilman kattavaa ja toimivaa sekä laajaa verkostoa juhlien rakentaminen ja onnistunut toteutus ei ole mahdollista. Tästä iso kiitos kaikille toimijoille yhteistyön toteutuksessa.

Yksi onnistunut mittari juhlien yhteistyön toimivuudesta on vapaaehtoisten saaminen. Juhlien tavoitteena oli 1500 vapaaehtoista. Vapaaehtoisrekisterissä oli n. 1250 eri nimeä ja juhlien aikana tehtävissä toimi myös henkilöitä, joiden nimeä ei rekisteriin syystä tai toisesta tullut, eli voidaan todeta tavoitteen tältä osin täyttyneen. Kaikki juhlien toiminnan kannalta keskeiset tehtävät tuli toteutettua ja vapaaehtoisia saatiin runsaasti pääkaupunkiseudulta, mutta myös laajemmin ympäri Suomea.

6. Viestintä, julkisuusnäkökulma

Juhlien toteutus pääkaupunkiseudulla haastaa erityisesti viestinnällisestä näkökulmasta. Miten saadaan juhlien viesti ja anti välitettyä seudulla, jossa tarjontaa on yllin kyllin.

Viestinnän toteutuksessa lähdettiin laajasta yhteistyöstä aina kaupungin ja kirkon tiedotuskeskuksen kanssa. Viestinnässä onnistuttiin. Ensinnäkin mielikuvarakentamisessa avarasta ja iloisesta uskonnollisesta tapahtumasta, jossa perinne ja nykyaika kohtaavat tavalla, johon tavallisen ihmisen on helppo tulla. Viestinnän huumori suorastaan kutsui mukaan. Juhlien ennakkovideo oli koskettava ja sai paljon julkisuutta. Sitä katsottiin eri kanavien kautta yli 60 000 kertaa. Juhlien mainoksien kautta saatiin kontakti n. 1,2 miljoonaan henkilöön.

Toisekseen myös juhlien aikainen viestintä onnistui. Juhlista viestittiin laajasti mm. televisio, Yle, Neolonen, Mtv3 yms. Juhlamessua seurasi n. 160 000 henkeä. Sosiaalisen median ja nettisivujen kautta tuli yhteensä n. 700 000 kontaktia. Mediakeskus oli elävä kohtaamispaikka, jota kautta viesti kulki. Helsingin sanomat julkaisi juttuja juhlista ja myös maakuntalehdistö omalta osaltaan piti juhlia esillä. Arvioinnissa nousi esiin haaste maakuntien kanssa, kun juhlat ovat etäällä. Voiko tulevaisuudessa myös maakunnallisilla paikallistapahtumilla paremmin viestiä juhlista?

7. Talous

Juhlat ovat taloudellisesti merkittävät kolmesta näkökulmasta.

Herättäjä-Yhdistys:

Juhlien kolehtitulot. Tänä vuonna kolehdit tuottivat 109 000€, mikä on huomattavasti enemmän kuin Sotkamossa, mutta jonkin verran vähemmän kuin Espoossa. Kolehtituotto tulee lyhentämättömänä Herättäjä-Yhdistykselle.

Juhlien kokonaistalous. Tällä hetkellä näyttää siltä, että juhlabudjetti jää miinukselle n. 100 000 €. Tämä johtuu monen tekijän summasta, mutta pääosin voidaan todeta, että ravintola tuotti ennakoitua paljon vähemmän ja kentän rakentamiskulut juhlaorganisaatiolle olivat ennakoitua suuremmat.

Ravintolan osalta voidaan todeta, että kulut toteutuivat suunnilleen ennakoidusti, vaikka tilauksessa tulikin inhimillinen arviointivirhe, joka nosti kuluja jonkin verran. Tulopuolella sen sijaan jäätin tavoitteesta todella paljon. Tämä osin heijastaa sitä, että pääkaupunkiseudulla ihmiset eivät syö juhlapaikalla niin paljon kuin muuten. Sama väkimäärä Lapualla tuotti n. 100 000 € enemmän tuloja. Paljon pienemmällä osallistujajoukolla saatiin Sotkamossakin n. 40 000 € enemmän tuloja. Eli henkilöt eivät tulleet juhlille ruokailumielessä.

Jonkin verran ruokalippujen myynnissä oli haasteita, kun jonot venyivät ja myyntipisteitä oli liian vähän. Iso puute oli lauantain ruuanjakelun viivästymisen tavarantoimittajan arviointivirheen takia. Koko iltaruokailun toimitus jäi hyödyntämättä ja tästä tuli n. 10 000 € tappio. Juhla-alueella sijainneet muut ruokapisteet verottivat tuloja jonkin verran, mutta esim. Energia-areenan ravintolassa kävi päivien aikana n. 200 ruokailijaa, mikä on vähän.

Kahvila ja grillitoiminta tuotti ennakoidusti, vaikka kaikki kahvipisteet eivät alun perin olleet ihan optimaalisella paikalla.

Ravintolatoimikunnan loppuraportissa esitetään myös toimenpiteitä tulevaisuutta ajatellen, miten voidaan paremmin välttää näiden juhlien puutteita.

Kenttötoimikunnan osalta voidaan todeta, että alun perin kuluja oli varattu rakentamiseen liian vähän. Normaalisti kenttötoimikunnalla on suuremmat kulut kuin nyt arvioitiin ja kaupunkirakentaminen on kalliimpaa siksi, että erikoisolosuhteiden vuoksi ei aina voida käyttää niin paljon vapaaehtoistyövoimaa, kuin muualla.

Toisaalta yllätti LVI-rakentamisen lasku (n. 30 000 €), joka tuli juhlaorganisaatiolle. Usein nämä on sisällytetty juhlapaikkakunnan yhteistyösopimukseen. Nyt sopimuksessa on mainittu vain käyttökulut. Rakentamisen osalta voidaan todeta myös, että jo suunniteltujen toteutusten osalta tuli osin viimehetken yllätyksiä, jotka tuottivat lisäkustannuksia.

Rakentamisen haasteena oli todella tiukka aikataulu, kun normaalin kahden viikon sijaan kaiken piti olla kunnossa viikossa. Siihen nähden kenttötoimikunta selvisi urakasta todella hyvin. Myös kenttötoimikunta selvittää loppuraportissa miten ilmenneistä epäkohdista voidaan tulevaisuudessa selvitä.

Herättäjä-Yhdistys vastaa sopimuksen mukaan juhlabudjetin alijäämästä. Vaikka juhlien kolehtitulot ovat enemmän kuin juhlabudjetin alijäämä, niin on alijäämä H-Y:n talouden kannalta merkittävä. Tämän kattamiseksi on vielä juhlien osalta aikaa vuoden loppuun asti ja siksi on hyvä miettiä, mitä toimenpiteitä voidaan juhlien tuloksen eteen vielä tehdä. Mm. kiitosjuhlan kolehti, ruokailu yms. tuotolla tuetaan alijäämän kattamista jonkin verran.

Vantaan seurakuntien osuus 230 000€.

Valmistelubudjetti oli 130 000 €, jonka puitteissa katettiin sopimuksen mukaiset valmistelukulut mm. pääsihteerien ja toimistosihteerien palkat, tilavuokrat, ennakkoviestinnän kuluja ja muita juhlien valmisteluun liittyviä kustannuksia. Juhlien valmistelubudjetti toteutui ennustetun mukaisesti, eikä sitä ylitetty.

Vantaan seurakunnat myös lahjoittivat juhlien varsinaiseen budjettiin 100 000 €, joka toteutui sovituksen mukaisesti.

Kaupungin osuus 100 000 €. Kaupunki osallistui juhlien rakentamiseen ja toteutukseen erillisen sopimuksen mukaisesti 100 000 € summalla, joka koostui tilavuokrista ja erikseen sovituista toimenpiteistä sekä 28000 € raha-summasta, jonka käyttö arvioitiin etukäteen ja jonka käyttö raportoidaan kaupunginhallitukselle marraskuun loppuun mennessä. Kaupungin osuus rahoituksesta toteutui suunnitellusti.

1.4 Toimenpiteitä

Juhlien loppuraporttiin kootaan eri toimikuntien ehdotuksia juhlien kehittämiseksi ja esim. H-Y:n ja juhla järjestäjien yhteistyön kehittämiseksi. Tulevaisuutta ajatellen Herättäjä-Yhdistyksen olisi varmaan hyvä mallintaa kaksi juhlien valmisteluprosessia:

1. Suurkaupunkien juhlat
2. Pienempien paikkakuntien juhlat

Tämä siksi, että nyt juhlien valmisteluprosessia viedään aika lailla samalla kaavalla, vaikka juhlapaikkakuntien kokoluokat tuovat merkittäviä toteutus- ja toimintakulttuuri eroja, jotka on valmisteluissa hyvä ottaa huomioon.

2 Turvallisuustoimikunta

Vantaan herättäjäjuhlien turvallisuusjärjestelyt suunnitteli ja tapahtuman viranomaisille toimitetun turvallisuussuunnitelman valmisteli turvallisuustoimikunta. Toimikunnassa oli turvallisuuden valvonnasta vastaavien viranomaisten poliisin ja pelastuslaitoksen, Vantaan kaupungin, ensiaputoiminnan asiantuntemuksen ja vapaaehtoistoimintaan perustuvan järjestyksenvalvonnan edustus.

2.1 Turvallisuustoimikunnan kokoonpano

Puheenjohtaja Jouko Sillanpää, Vantaan kaupungin valmiuspäällikkö, evp 31.3.2016
Sihteeri Minttu Haapalainen, herättäjäjuhlien pääsihteeri
Markku Lempinen, SPR:n Helsingin ja Uudenmaan piirin ensiapuvastaava
Petteri Mustonen, palotarkastaja Keski-Uudenmaan pelastuslaitos toukokuu 2016 saakka
Kari Telaranta, palotarkastaja Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, toukokuu 2016 lähtien
Jarmo Ojala, komisario Itä-Uudenmaan poliisilaitos
Heikki Kangas, Vantaan kaupungin riskienhallinta- ja valmiuspäällikkö, maaliskuu 2016 lähtien
Oiva Alanenpää, Pääkaupunkiseudun kristilliset järjestyksenvalvojat ry:n puheenjohtaja

2.2 Turvallisuustoiminnan johto juhlien aikana

Turvallisuusorganisaation johto juhlien aikana 7. -10.7.2016
Yleisjohto turvallisuuspäällikkö Jouko Sillanpää
Järjestyksenvalvonnan päällikkö Oiva Alanenpää, turvallisuuspäällikön sijainen
Ensiapupäällikkö Markku Lempinen

2.3 Juhlien turvallisuustoimisto

Turvallisuustilanteen tilannekuvaa ylläpiti ja turvallisuusorganisaation tiedonkulkua varmisti Myyrmäki hallin toisessa kerroksessa toiminut turvallisuustoimisto. Turvallisuustoimisto päivysti ja toimi turvallisuusjohdon tukena perjantaina 8.7. klo 15.00 – 23.00, lauantaina 9.7. klo 8.00 – 23.00 ja sunnuntaina 10.7. klo 8.00 – 17.00

2.4 Ensiaputoiminta

Juhlien ensiaputoiminnan hoitamisesta tehtiin sopimus Suomen Punaisen Ristin Helsingin ja Uudenmaan piirin kanssa. SPR:lle maksettiin korvausta 6000 euroa. SPR laati turvallisuussuunnitelman liitteeksi juhlien ensiapusuunnitelman. Ensiapuorganisaatiossa toimi 43 henkilöä pääosin SPR:n järjestäminä. Paikalla oli koko juhlien ajan lääkäri ja ammattitaitoista muuta terveydenhuollon henkilöstöä. Lepohuoneissa päivysti 20 henkilöä. SPR:n johtokeskus linja-auto, jossa kolme potilaspaikkaa oli koko juhlien ajan paikalla. Ensiapua tai lepoa tarvitsevien henkilöiden siirtoon alueen sisällä oli käytössä SPR: sairaankuljetusauto. Ensiapujärjestelyt toimivat hyvin ja apua tarvitseville voitiin tarjota lähes terveystasokustason palvelut, mm. haavat

ommeltiin. Ensiapua tarvitsi kaikkiaan 133 henkilöä. Pelastuslaitoksen ensihoitoyksikkö kävi alueella kerran tarkistamassa huonovointisen potilaan tilaa. Lepohuoneissa kävi 231 henkilöä.
Ensiavun tarvitsijat syyn perusteltuna luokiteltuna

Mitä	Kpl
Heikotus, huono olo	10
Päänsärky	9
Muu särky	12
Haava (näistä tikun poistoja)	42
Hiertymä	20
Ruhje ilman haavaa, venähdys, nyrjähdys	24
Murtumaepäily	1
Auringon polttama iho	1
Palovamma	3
Hyönteisen pisto	4
Allergiaoireilu	4
Sairaskohtaus	1
Reseptintarve	2

2.5 Järjestyksenvalvonta

Järjestyksenvalvojina toimi juhlien aikana yhteensä 67 henkilöä. Lähes kaikilla järjestyksenvalvojilla oli poliisin myöntämä järjestyksenvalvojakortti. Touko-kesäkuun vaihteessa järjestettiin Edupolin toteuttaman herättäjäjuhlien kustantamana. Kahden viikonlopun ajan kestänyt järjestyksenvalvonnan kurssi, jonka suorittuaan 13 henkilöä sai järjestyksenvalvojakortin ja kaikki kurssille osallistuneet toimivat juhlilla järjestyksenvalvojina.

Huomattavan osan järjestyksenvalvojista rekrytoi Pääkaupunkiseudun kristilliset järjestyksenvalvojat ry. Yhdistyksen kautta saatiin mm. osaavat esimiehet järjestyksenvalvonnan toimialueille. Yhdistykselle annettiin toiminnassa tarvittavien välineiden hankintaan 1000 euron avustus.

Järjestyksenvalvonta jaettiin kolmeen toimialueeseen: Myyrmäki stadion– juhlakenttä, Energia Areena ja Myyrmäkihalli. Lisäksi oli turvallisuusjohdon ohjauksessa liikkuvia järjestyksenvalvonnan partioita. Yhtä aikaa toiminnassa olleiden järjestyksenvalvojien määrä vaihteli 23 – 37 valvojan välillä. Suurimmillaan työvuoroissa olevien järjestyksenvalvojien määrä oli lauantaina iltapäivällä ja alkuillasta. Järjestyksenvalvonnan ja turvallisuusorganisaation viestitoiminta hoidettiin matkapuhelimilla ja pääosin Pääkaupunkiseudun kristillisten järjestyksenvalvojien VHF puhelimilla. Virve puhelimet olivat turvallisuuspäällikön ja SPR:n ensiapuorganisaation käytössä.

Herättäjäjuhlilla ei ollut järjestyshäiriöitä ja tapahtuma oli kaikilta osin osallistujille turvallinen. Muutaman herättäjäjuhlien henkeen sopimattoman lentolehtisten jakajan toiminta juhlien alueella keskeytettiin. Järjestyksenvalvojat toimivat yleisön opastajina ja tukivat ensiapu-organisaatiota ensiavun tarvitsijoiden hoidossa.

2.6 Omaisuuden vartiointi yöllä ja rahan käsittelyn turvaaminen

Öisin juhla-alueella olevan omaisuuden vartioinnista huolehti kaksi Vantti Oy:n ammattivartijaa. Vartiointi toteutettiin 4.7. – 11.7. klo 22.00 -07.00 välisenä aikana. Vantti Oy:lle maksettiin korvauksena 5200 euroa. Juhlien taloustoimiston sisäänkäyntiä valvoi koko juhlien ajan kaksi järjestyksenvalvojaa. Rahan kuljetuksista taloustoimistosta pankkiin huolehti päivittäin rahankuljetusyritys.

3 Kansliatoimikunta

3.1 Yleistä

Kokoonpano

Reijo Liimatainen, pj. hiippakuntadekaani: yleisvastuu, koordinointi, rakennustyö

Emilia Launonen, rekisteripäällikkö: tietoliikenneyhteydet, atk-varustelu

Martin Fagerudd, kirkkoherra

Kirsi Vuorikivi, lapsityönohjaaja: lastenhoidon ja vauvalan organisointi

Seppo Samila, eläkeläinen

Kansliatoimikunta piti varsinaisia kokouksia neljä. Vastuut painottuvat enimmäkseen juhlien aikaiseen toimintaan, joten selkeä delegointi vastuiden etenemisestä on syytä tehdä viimeistään vuoden vaihteessa. Valmistelusektoreita ovat: verkkoyhteydet ja laitteet, lastenhoito ja vauvala sekä viittomakielinen tulkkaus. Muu liittyy yleisorganisointiin, jossa kiinteä yhteys kenttätoimikuntaan on oleellista. Käytännön rakentelu pääsee käyntiin vasta sitten, kun toiminnot on asemoitu juhla-alueelle.

Toimintastrategiaan vaikutti oleellisesti, että Vantaan kaupunki satsasi infopisteeseen omaa henkilökuntaa reilusti. Infossa oli hyvä miehitys ja hyvä infovarustus kaupungista ja liikenneyhteyksistä. Info sijoitettiin näkyvästi Myyrmäkihalliin, heti juhlakanslian eteen, vieressä majoituskanslia, vauvala ja lastenhoito. Näin säästettiin kokonaan talkoolaisen rekrytoinnilta infoon. Oli myös mahdollista pienentää juhlakanslian päivystäjien määrää. Kiireisimpiin tunteihin perjantai-iltana ja lauantai-iltapäivä sijoitettiin neljä päivystäjää. Kolmekin olisi riittänyt. Hiljaisemmat ajat kaksi oli hyvin riittävä määrä.

Kanslian toimintoihin pääsee parhaiten kiinni, kun toimii riittävästi edellisillä juhlilla kanslian päivystäjänä. Puheenjohtaja toimi Sotkamon juhlilla kanslian talkoolaisena. Nyt mukana päivystysvuoroissa toimi Nilsin kansliatoimikunnan puheenjohtaja.

Strategiana oli rekrytoida juhlapassien kenttämyyjät ja juhlakentän liputuksen hoitajat pääkaupunkiseudun partiolaisista. Puheenjohtaja piti yhteyttä partiopiireihin hyvissä ajoin talvella. Kuitenkaan emme saaneet yhtään partiolasta tehtäviin! Selitys löytyy heinäkuun lopun partiolaisten suurleiristä, kuuden vuoden välin toteutettavasta partiolaisten jamboreesta, josta pääkaupunkiseudun partiopiiri kantoi järjestelyvastuun. Kaikki olivat kiinni siellä. Partiolaisten rekry kannatanee käynnistää paikallisten lippukuntien tasolta? Omistajuus tulee toteuttavalle tasolle ja mitoituksen realiteetit heti ilmi. Partiopiiriä on kuitenkin syytä infota hyvissä ajoin talvella, jotta ne voivat tukea lippukuntia resurssoinnissa.

Nyt kenttämyyjät rekrytoitiin talkooinfon kautta. Vuorot täyttyivät hyvin ja myynti saatiin näyttävästi toteutettua. Kentän kiinteissä myyntipisteissä juhlaopasta oli myös myynnissä.

3.2 Juhlakanslian päivystys

Juhlakanslia sijaitsi Myyrmäkihallin pukuhuoneessa

Kanslia oli avoinna

to klo 12-18

pe klo 9-21

la klo 8-20

su klo 8-17

Päivystäjinä toimivat kansliatoimikunnan jäsenet, piispan toimiston työntekijät sekä pari suoraan rekrytoitua päivystäjää, yhteensä 9 päivystäjää. Kanslian päivystäjä ei ollut talkooinfossa valittavana. Talkoovuorot jaettiin 4-6 tunnin vuoroihin. Käytännön säätöä tehtiin päivittäin. Kassavastaaviksi nimettiin erikseen kaksi päivystäjää. He sopivat keskenään pohjakassojen haun ja palautuksen taloustoimiston kanssa. Kansliaan ei otettu myytäviä artikkeleita, koska juhla kentällä oli kiinteät myyntipisteet. Näin varustukseksi riitti pelkkä kassalipas. Sellainen löytyy kansliatoimikunnan varusteissa.

Torstaina valmistelupäivän aikana merkittävä tehtävä oli juhlatarrojen lisääminen juhlapassien väliin, Tämä on ilmeisesti vakio, että tarrat eivät ole painon jäljiltä juhlaoppaan välissä. Talkoolaiset tekivät tätä odottelutyönään. Homma vaati yhteensä n. 5 talkootuntia.

Toinen tärkeä valmistelutehtävä oli kuorojen ja muiden ryhmien etukäteen varaamien ruokalippujen varaaminen kirjekuorin. Herättäjäyhdistyksen aluesihtööri oli saanut tehtäväkseen kartoittaa ryhmien tarpeet. Hänen laatimansa listan mukaan kuoret oli helppo tehdä.

Päivystäjän tehtävinä on

1. Yleisinfo: mitä tapahtuu juhlilla, mistä löytyvät paikat Vantaalla
2. Vastaaminen juhlakanslian puhelimeen.
3. Juhlien sisäisen infon solmukohta: toimikuntien tiedot eteenpäin
4. Valmiussuunnitelma talkoolaisien saatavilla
5. Organisaation sisäinen puhelinluettelo nähtävillä ja talkoolaisille printattavissa
6. Juhlaoppaiden myynti suoraan kansliassa
7. Juhlaoppaiden kenttämyynnin huolto: Myyjien ohjeistus, kuittaukset, vastaanotettaessa vastaanottokuittaus, kirjaus yhteenvetolistaan, tuotto kanslian kassaan, pohjakassan (40€) ja kappalemäärän (30 kpl) täsmäytys myyntilaatikoihin,
8. Varattujen ruokalippujen välittäminen (kuorot, ryhmät, esiintyjät), kuittaukset luovuttaessa
9. Matkatavaroiden vastaanotto (merkkaus), rahastus (a'2€) ja luovutus
10. Löytötavaroiden kirjaaminen, säilytys ja luovutus
11. Huoltoajoluvat
12. Viittomakielen tulkkien palvelu ennen seuroja: seurapuheet kansiossa, Siionin virret
13. Seurapuheet medialle ja muille kysyjille seurojen jälkeen. Printattavissa koneelta.

Juhlapasseja myytiin kenttämyynnissä yhteensä 686 kpl, kansliassa 55 kpl.

Kenttämyyntiin tehtiin uudet laatikot. Niitä on nyt käytössä 8 laatikkoa. Soveltuvat myös körttiveden myyntiin. Lauantaina vedenmyynti järjestettiin kanslian päivystäjien voimin. Myytiin 76 pulloa, á 2€.

Matkatavaroiden säilytyksessä kirjanpito ei pysynyt ajan tasalla. Numeroidut matkatavaratarrat tuhoutuivat talvella varastomurron yhteydessä. Kuitteina käytettiin käsin numeroitavia tarralippuja. Enimmillään matkatavaroita oli säilytyksessä useita kymmeniä.

Löytötavaraa kertyy melkoinen määrä. Suurin osa sateenvarjoja ja istuinalustoja. Jokunen lompakkokin, joille löydettiin pääsääntöisesti oikea omistaja henkilötietojen ja numerotiedustelun

avulla. Noutamatta jääneet löytötavarat vietiin Vantaan seurakuntien kirjaamon haltuun. **Poliisille löytötavaroita ei nykyään enää voi jättää. Sellaista viestiä ei kannata enää juhlapassiin painaa.**

3.3 Info-piste

Info-piste sijaitsi Myyrmäki-hallissa, juhlakanslian edessä, jolloin kommunikaatio kanslian ja infon välillä oli sujuvaa. Sijainti oli hyvä siinäkin mielessä, että majoitustoimisto ja valvottu lastenhoito olivat aivan vieressä. Vantaan kaupungin viestintä vastasi info-pisteestä.

Vahvuus

Vantaa-Infosta oli kaksi henkilöä aamuvuorossa (n. 7-15 tai 8-16) ja kaksi iltavuorossa (n. 12-20 tai 13-21).

Päällekkäisyyttä oli muutama tunti, joka mahdollisti ruokailun. Viestinnästä oli paikalla 2-3 henkilöä välivuorossa.

Infossa oli kiirepiikkejä silloin kun itse tapahtuman ohjelmissa oli taukoa. Kiiretilanteissa jopa pieni lisämiehitys olisi ollut paikallaan. Viestinnän henkilöstöä oli paikalla ns. välivuorossa, mikä tasoitti tilannetta. Perjantaiaamuna oli puolestaan vähän ylimääräistäkin väkeä, koska tilaisuus ei ollut vielä alkanut täysillä. Toisaalta, jos eteen olisi tullut ongelmia, niin väkeä olisi tarvittu – parempi siis näin päin jatkossakin.

Millaisia asioita kysyttiin?

Vantaan ständillä kysyttiin juhliin liittyviä käytännön kysymyksiä kuten missä myydään ruokalippua, missä on tiettyjä tapahtumia, missä löytötavaratoimisto, missä posti jne. Hyvä oli tietää myös mahdolliset hätätilanneyhteydet, esim. ainakin pari kertaa kysyttiin neuvoa kun lapsi oli eksynyt.

Vantaa-infon osalta kysyttiin reittineuvontaa esim. juhliin liittyviin etäkohteisiin, pankkiautomaatille tai kotimatkalke.

Lisäksi kysyttiin Vantaan turistikohteista ja esim. uimapaikoista. Muutaman kerran kysyttiin yleisesittelyä Vantaasta.

Lisäksi kysyttiin Myyrmäen alueen ja Vantaan karttoja.

Kaupungin viestinnästä oli markkinointitarkoituksessa tarjolla Vantaa-kasseja, kuivattuja mustikoita, karkkeja, Vantaa-kyniä, magneetteja, Kehäkukan siemeniä, muistitikkuja ja esitteitä. Vantaa-kasseja tultiin erikseen pyytämään ja myös kuivatut mustikat herättivät uutuustuotteena erityistä mielenkiintoa.

Millaisiin asioihin olisi pitänyt valmistautua?

Vantaan osalta reitteihin ja lähipysäkkeihin tutustuminen paremmin esim. kävellen, olisi ollut paikallaan.

Tapahtumakohteisiin liittyvät reitit olisi voinut myös ennalta selvittää.

Mukana olleen tabletin avulla kysymyksiin löytyi kuitenkin nopeasti vastauksia.

Tapahtumasta tietoa oli hyvä olla sillä tasolla, että tietää minne ohjata tapahtuma-alueella. Vaikka Vantaan infopiste ei ollut tapahtuman info, niin olisi ollut hyvä kuulla järjestäjiltä tilaisuuden kulusta ja pääkohdista jo ennalta, koska tapahtumaan liittyviä asioita kuitenkin kysyttiin.

Ainakin jonkun meistä olisi ollut hyvä osallistua tapahtumajärjestäjien tarjoamaan yleisinfoon päivää ennen tapahtuman aloitusta. Yleisinfossa olisimme todennäköisesti saaneet helpolla tavalla tietoa mm. toimintojen sijoittelusta alueella. Nyt perehdytys alueeseen tapahtui oman tiimimme

kanssa kierrellen ja havainnoiden.

Päivystäjien havaintoja

Tämän tyyppisessä tilaisuudessa ei ole taukopaikkoja/taustatilaa ja on aika raskasta olla koko ajan esillä ja puhua, joten tauot ovat tarpeen.

Perjantai-ilta ja lauantapäivä olivat kiireisiä. Silloin oli hyvä, että viestinnästä oli henkilöstöä paikalla. Vantaa- Infon työntekijät pääsivät tauolle ja viestinnän henkilöstö liikkui juhlakansan seassa, pitää tunnelmaa yllä ja Vantaan pisteillä voitiin keskittyä myös neuvontaan.

Ylipäätään oli ihan hyvä olla paikalla sekä viestinnän - että neuvonnan ammattilaisia, jotka täydensivät hyvin toisiaan roolien mennessä välillä sopivasti ristiin.

3.4 Toimikuntien atk-varustus ja viestintäyhteydet

Eri toimikunnat ilmoittivat kalustetarpeensa tammikuun loppuun mennessä. Vantaan seurakuntien rekisteripäällikkö varasi läppärit ja tulostimet. Tietokoneet toimitettiin talkotoimistolle, majoitustoimistolle, turvallisuustoimistoon, ravintolatoimikunnalle ja taloustoimistoon. Jossain pisteissä käytettiin kuitenkin seurakunnan työntekijöiden omia koneita.

Juhlakansliassa varustuksena oli

- läppäri internet-yhteydellä
- monitoimitulostin (printteri + kopiointiominaisuus)
- muistitikkuja

Vantaan seurakuntien tietohallintopäällikkö tiedotti matkapuhelinverkkojen toimittajille, että suuri yleisötilaisuus on tulossa ja matkapuhelinverkkoa pitää vahvistaa suurta käyttäjämäärää varten.

DNA ja Sonera rakensivat kentälle tilapäiset linkkiasemat. Vantaan seurakuntien sopimusten perusteella toimitettiin neljä verkkotukiasemaa (juhlakanslia, turvakeskus, taloustoimisto, mediakeskus). Organisaation läppärit ohjelmoitiin valmiiksi muodostamaan yhteydet tukiasemiin. Järjestelyorganisaatiolle ilmoitettiin sisäinen wifi-yhteys näiden tukiasemien varaan. Yleisö käytti urheilupuiston avointa verkkoa. Mediakeskuksen tukiasema ohjelmoitiin ohittamaan muu liikenne niin, että suuretkin kuvatiedostot liikkuivat nopeasti. (En ota vastuuta, olenko ymmärtänyt yksityiskohdat oikein. Tarkat speksit antaa markku.aalto-setala@evl.fi)

3.5 Liputus

Myyrmäen urheilupuistossa oli hyvin lipputankoja valmiina

1. juhlakentän etuosa, alttarin takana 8
2. juhlakentän takaosa 3
3. Energia-areena 6
4. jäähalli 5
5. urheilukenttä 10

Eri valmisteluvaiheiden jälkeen päädyttiin siihen, että Energia-areena ja urheilukenttä varustettiin Vantaa-lipuilla.

Suomen lippujen lisäksi tankoihin nostettiin Herättäjäyhdistyksen nimikkokohteiden ja kansainvälisen työn maiden liput

1. 7xSuomi
2. Namibia
3. Tansania
4. Thaimaa
5. Botswana
6. Vietnam
7. Senegal

8. Angola
9. Viro
10. Venäjä

Liput vuokrattiin Helsingin kaupungin rakennusviraston lippuvuokraamosta
Helsingin kaupunki, Stara logistiikka **Osoite** PL 1640, 00099 Helsingin kaupunki / **Liukumäentie 4**
Puhelin +358 9 310 17000 **Faksi** +358 9 310 38923
Tilinumero 800012-62637 **Y-tunnus** 0201256-6 **Alv rek.** FI02012566 **Sähköposti** stara@hel.fi,
stara.kirjaamo@hel.fi **Internet** www.hel.fi/stara
Herättäjäyhdistyksellä on nyt oma asiakasnumero: 145553. Vuokraamo toimittaa lippuja koko Suomeen. Vuokra on 2016 6€/päivä/lippu

Suunnitelma partiolaisten käytöstä aamun nostoissa ja illan laskuissa ei toteutunut. Nopea rekry talkooinfon kautta tuotti nopeasti lippujen laskijat pe ja la iltoihin. Nostot jäivät puheenjohtajan tehtäviksi.

Vantaan seurakuntien kirkkoherroille välitettiin pyyntö, että kirkot juhraliputtaisivat koko viikonlopun. Vantaan kaupungintalo liputti juhraliputuksella torstaina, kun Tikkurilan torilla oli juhliin liittyvää ohjelmaa.

3.6 Opastus

Juhlakentän ja ympäristön opasteiden suunnittelu ja toteutus on vaativa kokonaisuus, mikä edellyttää tiivistä yhteistoimintaa kenttätöimikunnan ja liikennetoimikunnan kanssa. Aina pitää varautua myös reagoimaan ja toimittamaan kyltitystä eri paikkoihin. Kun toimittiin valmiilla yleisötilaisuuksia varten rakennetulla alueella, pelastusteiden merkintä oli valmiina. Huomaamatta jäi, että teltta-aluetta ei oltu varustettu pelastustie-kylteillä. Ne saatiin toimitettua Vantaan kaupungin varastosta.

Kenttätöimikunta vastasi opasteista. Opasteiden pysytyksen ja paikat hoiti jokainen toimintapiste itse. Juhlaravintolalle, kahviloille ja grilleille on nyt aikaa ja säätä kestävä alumiinipohjaiset kyltit. Samoin lepohuoneiden, lastenhoidon ja vauvalan kyltitys on nyt näkyvää ja kestävää. Ensiavun näkyvyys hoitui nyt keskellä kenttää seisovan ison bussin avulla. Ensiavun näkyvyyteen pitää kuitenkin aina erikseen varautua. Vanhoja kylttejä on runsaasti, mutta ne ovat yleisopastukseen liian pieniä.

Vanhat kyltit on inventoitu ja kuvattu.

Juhlakansliassa tulee olla vähintään seuraava varustus ja osaaminen näiden käyttöön

1. akkuporakone ja täydellinen karkisarja
2. erilaisia ruuveja hyvä kokoelma
3. saha
4. lapio
5. kottikärryt
6. isoja (myös todella isoja) tusseja
7. nitoja
8. lävistäjä
9. pop-niittaaaja
10. nippusiteitä
11. teippejä (maalari, ilmastointi, pakkaus, 2-puoleinen)

Vanhoja kylttejä on niin paljon, että niiden puhtaita puolia saa helposti käyttöön paikalla tehtäviä kylttejä varten. Tyhjiä, Herättäjän logolla varustettuja alumiinisia kylttejä on myös useita. Käytettävissä pitää olla sopivaa puutavaraa, lautaa ja rimaa. Kuusenjaljoilla ja 4,5x4,5 höylätyllä rimalla saa helposti tehtyä monenlaista (nyt mm. nuorten yökahvilan opastus).

Kanslian tarpeissa on tarranuolia, joilla on helppo osoittaa suuntia.

3.7 Valvottu lastenhoito 3-7-vuotiaille

Valvottu lastenhoito ja Vauvala sijaitsivat Myyrmäki-hallissa kahdessa pukuhuoneessa, joita yhdisti yhteinen suihkutila. Tilassa oli kaksi vessaa lapsiperheitten käytössä. Lastenhoito oli tarkoitettu 3-6v lapsille enintään kahdeksi tunniksi kerrallaan. Lastenhoitoon ilmoitettiin myös aukiolon puitteissa juhlilla kadonneet lapset. Lastenhoidon mennessä kiinni, kadonneet lapset ilmoitettiin juhlakansliaan. Pe-su aikana eksyi kaksi lasta juhlilla. Heidät löydettiin ja haettiin n tunnin sisällä ilmoituksesta.

Ulkona juhlakentän -ja portin välittömässä läheisyydessä hiekkalaatikko ja leikkimökkikirkko. Hiekkalaatikkoalue oli omatoimista leikkiä varten ja siis vanhempien valvonnassa. Perheen tuodessa lasta valvottuun lastenhoitoon, he täyttivät lapsesta ilmoittautumislomakkeen, missä oli tarvittavat tiedot lapsesta sekä huoltajan / huoltajien yhteystiedot. Huoltajat saivat oman kappaleen, missä oli lastenhoidon puhelinnumero ja muistutukseksi vielä lapsen hakuaika. Jokaiselle lapselle laitettiin selkään tarra, missä lapsen nimi ja huoltajan yhteystiedot. Tarroja jaettiin myös lauantaina lasten tapahtumassa. Tarroja oli myös saatavilla juhlien ajan eri pisteissä. Lastenhoidossa lapsella oli mahdollisuus leikkiä, rakennella legoilla (suosittu) ja askarrella (suosittu), piirtää, värittää ja kuunnella / lukea satuja. Askartelutarvikkeet ja lelut olivat seurakunnista lainassa.

Hiekkalaatikolla oli käytettävissä perinteisiä hiekkalaatikkoleluja sekä huippusuosittuja pehmomiekkokoja. Pehmomiekat jouduttiin tosin takavarikoimaan hetkeksi huomattavan rajun leikin jälkeen (lapset pieksivät toisiaan ja pienempiään aggressiivisesti). Tulevaisuudessa olisi paikallaan, että hiekkalaatikkolakin olisi joku aikuinen valvomassa leikkejä varsinkin, jos käytössä on pehmomiekkokojen kaltaisia leluja. Nyt siihen ei ollut mahdollisuuksia ja meno hiekkalaatikkolla ajoittain melkoisen villiä.

Kummallista mutta täällä totta: Vanhempien on vaikea puuttua vieraiden lasten tekemisiin - siksi työntekijän / vapaaehtoisen läsnäolo voisi olla paikallaan.

Lastenhoidossa työskentelivät seurakuntien lastenohjaajat sekä muutama vapaaehtoinen. Lastenohjaajia oli 11 ja vapaaehtoisia 4. Osa työntekijöistä oli sitoutunut olemaan vain tiettyinä päivinä paikalla. Muutama lastenohjaaja oli joka päivä töissä. Lastenhoito oli auki juhlien aikana seuraavasti: pe klo 16-19, lauantaina klo 10-18 ja sunnuntaina klo 09.30-15. Lastenohjaajat ja vapaaehtoiset työskentelivät kahdessa vuorossa. Yksi työvuoro kesti noin 6h. Lastenohjaajia ja vapaaehtoisia oli riittävästi.

Lapsia lastenhoitoon ei tullut niin paljon kuin odotettiin. Syynä varmasti oli se, että lauantaina Energia-Areenalla järjestettiin koko päivän kestänyt lastentapahtuma erilaisine toimintapisteineen. Yhteensä lapsia oli hoidossa pe-su 40. Vaikka lastenhoito oli tarkoitettu 3-6v lapsille, mukana oli myöskin muutama 2v lapsi ja toisaalta myös 7-9v lapsia.

Kritiikkiä ja kehittämisideoita:

Tilat olivat pienet eivätkä erityisen hyvät, tai kutsuvat. Tila oli kaikuva ja karu. Ikkunat olivat pienet ja sijoitettu (luonnollisesti, kun pukuhuone) korkealle. Valot olivat päällä koko ajan. Toisaalta tila oli turvallinen, karkaamismahdollisuudet olemattomat ;). Onneksi lapsia ei ollut hoidossa enempää, tilat eivät olisi riittäneet.

Jos jotain kaivattiin, niin erityistä hiljaista ja hämärää tilaa pienten päiväunipaikaksi, joka kuitenkin olisi lastenhoidon välittömässä läheisyydessä.

3.8 Vauvala

Vauvalan tila oli lastenhoidon yhteydessä (se toinen pukuhuone). Pukuhuoneita yhdistävä suihkutila

toimi luontevasti vaipanvaihtopisteenä. Käytettävissä oli muutama potta, kolme hoitopöytää ja peseytymismahdollisuus. Lisäksi vauvalassa oli pienemmille nk. ”vauvaleluja” ja kaksi mikroaaltouunia.

Vauvala oli auki käytännössä koko juhlien ajan. Kävijöitä emme laskeneet, vauvalassa oli jatkuvasti 4-8 perhettä.

Kritiikkiä ja kehittämisideoita:

Syöttötuolit (ja jääkaappi) olisivat olleet tarpeen. Vauvalan tulisi olla myös mielellään sellainen, että sinne mahtuu vaunujen / rattaiden kanssa. Kalusteista muutama pöytä ja tuoli olisivat myös olleet tarpeellisia.

Valvottu lastenhoito ja vauvala saivat puutteistaan huolimatta kiitosta juhlaväeltä. Erityisesti kiitettiin tarroja, niiden helppoa saatavuutta sekä työntekijöiden iloista ja joustavaa asennetta. Hyvä asia oli, että vauvala ja lastenhoito olivat vierekkäin. Työntekijöitä pystyttiin käyttämään joustavasti, tilanteen ja tarpeen mukaan. Myös perheet kokivat tilojen keskittämisen yhteen paikkaan selkeänä ratkaisuna. Hyvänä pidettiin myös sitä, että lastenhoito ja vauvala olivat juhlakentän välittömässä läheisyydessä.

Vapaaehtoisilta eri toimipisteissä tuli rankkaakin kritiikkiä netti-ilmoittautumisen vaikeuksista. Kritiikkiä tuli muun muassa: ”ilmoittautumislinkki ei toiminut”, ”oli vaikea löytää tehtäviä”, ”ilmoittautumisen jälkeen kukaan ei koskaan ottanut yhteyttä”.

3.9 Kentän koristelut

Urheilupuiston koristelu oli kaupungin viestinnän vastuulla ja toteutus toimi kaupungin voimin. Alttarirakennelman kukituksesta vastasi Vantaankosken seurakunnan ylivahtimestari, koska juhlamessun toteutus oli Vantaankosken seurakunnan vastuulla.

3.10 Tulkkaus

Viittomakielisen tulkkauksen valmisteluista ja kaikista yksityiskohdista vastasi Vantaan seurakuntien kuurojen diakoni Seija Einola. Tulkkien rekrytointi alkoi hyvissä ajoin talvella.

Vuoroveisuutta ja lauantain aamuseuroja lukuun ottamatta kaikki juhlakentän tilaisuuden tulkattiin viittomakielelle. Jokaisessa tilaisuudessa toimi kaksi tulkkia parina. Juhlaseuroissa yksi puhe pidettiin viittomakielellä, joka sitten puhetulkattiin suomen kielelle.

Viestinnässä käytettiin tehokkaasti viittomakielisten omia viestintäväyliä, mm tekstiv ja some.

Vantaan seurakuntien erityisdiakonia teki vahvaa yhteistyötä mahdollisimman monen erityisryhmän huomioimiseksi juhlien ohjelmassa. Sokeille markkinoitiin erityisesti Matkamiehen iltarukousta perjantai-iltana. Koska tilaisuuden yhteislaulujen sanat saatiin koottua etukäteen, niistä tehtiin pistekirjoituksella käsiohjelmat.

Viittomakielen tulkkien palvelu siirrettiin mediakeskukselta juhlakansliaan. Seurapuheet toimitettiin Herättäjältä kanslian pj.lle, joka siirsi ne juhlakanslian tietokoneen muistiin. Kaikki etukäteen saadut puheet olivat valmiiksi printattuna kansioissa. Lisäksi niitä saatettiin printata kanslian tulostimella. Voisi olla tarpeellista varata juhlakanslialle oma sähköpostiosoite, jolla viime tingassa tulleet puheet ja ohjelmat saataisi suoraan jakoon ilman välikäsiä. Kansliassa oli valmius jakaa seurapuheet myös muistitikulla mahdollista tekstitulkkausta varten. Tätä toimintoa ei kuitenkaan kysytty.

Kesken juhlien erityistyöndiakonit keksivät vapaaehtoisten kanssa tarjota yksityisten sokeiden/kuurojen ym. saattopalvelua portilta juhlakentälle. Jos tämä olisi keksitty aiemmin, olisi viestinnässä ja koordinoinnissa tämä voitu tehdä järjestelmällisemmin ja tavoittavammin.

3.11 Saavutettavuus herättäjäjuhlilla 2016

ONNISTUMISET

- ✧ Herättäjäjuhlien puhujina oli vammaisia henkilöitä.
- ✧ Herättäjäjuhlien vapaaehtoisina oli vammaisia henkilöitä.
- ✧ Herättäjäjuhlien puhujista suurin osa toimitti puheensa hyvissä ajoin tulkeille.
- ✧ Herättäjäjuhlien puhujien puheet olivat saatavilla juhlakansliasta.
- ✧ Siioninvirsien pistekirjat olivat saatavilla juhlakansliasta.
- ✧ Piste- ja isotekstiset virsien ja laulujen sanat olivat saatavilla juhlakansliasta (joihinkin ennalta sovittuihin tilaisuuksiin), sekä ennen tilaisuuksien alkua pääovelta tai -portilta.
- ✧ Kirjoitustulkkeja varten muistitikut, joihin olisi voinut helposti ladata puheet.
- ✧ Hyvät ammattitaitoiset viittomakielen tulkit.
- ✧ Messun televisiointi ja viittomakielen tulkkauksruutu. Viittova seurakunta -facebook sivulle saimme nopeasti tiedon viittomakielen tulkkauksruudusta.
- ✧ Körttiradio
- ✧ Selkeät , isotekstiset opastekyltit.
- ✧ Juhlakanslian avulias henkilökunta.
- ✧ Viittomakieliset oppaat käytettävissä ja heillä oli oma kännykkänumero. Ensiapu -ryhmälle annettiin viittomakielisten oppaiden kännykkänumero.
- ✧ Tulkkien taukotila, jossa oli oma wc. Taukotila oli lähellä tulkkaukspaikkaa. Taukotilassa oli pientä evästä ja juotavaa tulkeille. Puhujien puheet vietiin heti tulkkien taukotilaan. Taukotilasta löytyi sateenvarjoja ja aurinkovoidetta.
- ✧ Tulkkaukskatoksessa oli aurinkovoidetta ja vesipulloja tulkeille. Klipsut isotekstistä Siionin virsikirjaa varten, jotta sivu pysyy auki myös tuulisäässä.
- ✧ Ruokailupaikassa katto pään päällä. Ei tarvinnut pelätä sadetta ja tuulta.

KEHITETTÄVÄÄ

- ✧ Viittomakieliset oppaat voisivat päivystää juhlaportilla ennen tilaisuuden alkua. Heillä voisi olla kyltti: viittomakielinen opas/ opastus. Heidät olisi helpompi löytää. Heillä voisi myös olla oma paita.
- ✧ Tiedottaminen erityisryhmille. Olisi hyvä tavoittaa kuurot, kuuroutuneet ja huonokuuloiset heidän omien tiedotuskanavien kautta, koska Herättäjäjuhlilla on otettu huomioon heidän tarpeensa. Oman alueen vammaisyhdistyksille kannattaa lähettää kutsu Herättäjäjuhlille.
- ✧ Viittomakielen tulkkauksessa voi korostaa, että ammattitulkkit tulkkauvat viittomakielelle.
- ✧ Opastekylttejä kaivattiin lisää. Inva-wc:n opasteet.
- ✧ Tiedotus eri vammaisryhmien omissa sosiaalisen median kanavissa.
- ✧ Taukuhuone riittävän suureksi tai useampi taukotila. Herättäjäjuhlilla on paljon iäkästä väkeä.
- ✧ Avustajien kanssa juhlapaikalle tulevat kaipasivat omaa ruokajonoa.
- ✧ Siionin virsikirja uudistuu. Näkövammaiset tarvitsevat pistevirsikirjan ja isotekstisen virsikirjan. Viittomakielen tulkit tarvitsevat myös omat isotekstiset virsikirjat, joista on helppo tulkata.
- ✧ Turun kristillisen opiston viittomakielen tulkkiopiskelijat ovat kiinnostuneita tulemaan viittomakielisiksi oppaiksi Herättäjäjuhlille. Heihin kannattaa ottaa heti vuoden alussa yhteyttä. Yhteyshenkilö Terhi Rissanen.

EPÄONNISTUIMME

⤴ Juhlakanslia ja Info-piste menivät sekaisin. Ihmiset luulivat, että on kaksi eri paikkaa. Tämä aiheutti sekaannusta.

- ⤴ Tulkkauskoppi. Paikka tulisi olla puhujien kopin vieressä. Rimalaudoitus aiheuttaa visuaalista häiriötä. Rimat alkavat ”vipeltää”. Tulkkauskopin tukipalkki keskellä koppia esti tulkkien sujuvaa yhteistyötä. Tulkit etsivät viittottavat Siionin virret toinen toisilleen. Tukipalkki on liian matalalla, siihen lyö helposti päänsä. Tulkkauskopin harmaa taustakangas oli hyvä. Tulkkeja kannattaa konsultoida tässä asiassa.
- ⤴ Sunnuntaina messuavustajat istuivat penkeille tulkkauskopin eteen ja sateen yllättäessä eteen nousi sateenvarjojen rivi, joka esti kuuroja näkemästä viittomista.
- ⤴ Vapaaehtoisilta ”oranssipaidoilta” kysyttiin monenlaista opastusta. Vapaaehtoisten hyvä perehdytys juhlapaikkaan ja sen eri toimipisteisiin on tärkeää. Viittomakielisille oppaille annettiin juhlapassit etukäteen. Juhlapassissa oli paljon hyvää tietoa ohjelmasta ja juhla-alueesta.
- ⤴ Lastenhoituhuoneesta puuttui aluksi mikro, jolla vauvan ruoat voi lämmittää.
- ⤴ Juhlakentän portilla moni kyseli mistä saisi Siioninvirret virsikirjan. Niitä myytiin torilla jossain kojussa, mitä ihmiset tilaisuuteen tullessaan eivät löytäneet.

4 Kenttätoimikunta

4.1 Toimikunnan jäsenet

Puheenjohtaja	Taisto Hintsanen, kaikki rakenteet ja niiden rakennesuunnittelu
10.5.2016 lähtien	Heini Manninen vastasi jätehuollosta (oma raportti)
22.5.2016 lähtien	Heikki Hiltunen vastasi ja oli apuna kuljetuksista
9.6.2016 lähtien	Jorma Alasaari vastasi Kaarihallin rakenteista (ruokala-, kahvila ja sisätori) sekä kaikista Juhla-alueen vesihuolto- ja sähkötoista

4.2 Juhla-alueen uudet rakenteet

Risti, Juhlaportti ja Sipi Hintsanen Arkkitehtitoimisto N-A-M Oy, www.n-a-m.fi

Kohtaamispaikka

Kuorokatos katos vuokrattiin ja siirrettävät katsomot saatiin lainaksi Vantaan Kaupungilta. Keittiön muovipöydät hankittiin n. 50% alennuksella (<http://www.dancovershop.com/fi.aspx>)

4.3 Talkoot, vesihuolto ja sähkö

Talkoolaiset ja ammattilaiset aloittivat työt **ma 4.7. klo 7**. Tiistaiksi avuksi tuli myös bussilastillinen turvapaikanhakijoita. Kaikki talkoolaiset olivat yhteistyöhaluisia ja motivoituneita siitä, että he pääsivät tekemään yhteistä juhlaa.

Vettä ja sähköä tarvittiin ruokalan pesulinjaan ja kahvinkeittoon, WC-tiloissa sekä juomavesipisteissä.

WC-konttien asentamisessa oli mukana jo useissa juhlissa ”WC-vastavana” Juho Tervala. Lähes kaikissa LVI-asennuksissa jouduttiin käyttämään ulkopuolista urakointiliikettä. Jorma Alasaaren mukaan kaikki meni OK.

4.4 Kehitettävää

1. Alueiden suunnittelu voisi olla Herättäjä Yhdistyksen palkkaaman henkilön vastuulla, jolla olisi tietoa ja kokemusta alueelle tulevista lvi- ja sähkö tarpeista ja niiden sijoittumisesta juhla-alueelle.
2. HY voisi kuukauden ajaksi palkata tai pyytää talkoisiin henkilöitä, jotka vastaisivat vuosittain kukin tietyn rakenteen pystyttämisestä ja purkamisesta.
3. Yhdistys voisi hakea kaikki luvat ja laatia kaikki lakisääteiset suunnitelmat, jotta jokaisen

järjestävän paikkakunnan ei tarvitsisi keksiä ”pyörää” aina uudelleen.

4. Myös viitoituksen osalta voisi olla vastuuhenkilö, jolla olisi kokemusta opastuksen suunnittelusta juhla-alueelle ja juhla-alueella. Lisäksi viitoitusvastaava voisi huolehtia myös kaikkien muiden tilaisuuksien viitoituksen suunnittelusta.

5. Tulevien juhlien WC-konttien käyttökustannuksista tulisi tehdä kustannusvertailu esim.

<http://biomaja.fi/> ja <http://www.lassila-tikanoja.fi/palvelut/bajamaja/> välillä,

6. samoin kustannusvertailu paikalla tehtävän kuorokatoksen ja esim. siirrettävän katsomon välillä.

<http://www.siuronmetallirakenne.fi/>

7. Teltat, katokset ja pöydät ja muu kalusto tulisi olla helposti pystytettävää, purettavaa, pakattavaa, kuljetettavaa ja säilytettävää (<http://www.dancovershop.com/fi.aspx>)

8. Tarvikkeet voisi pakata, läpinäkyviin kannellisiin muovilaatikoihin ja laatikot **konttien hyllyille** (<http://www.konttivuokraus.fi/6-Pyyd%C3%A4-tarjous#tuote:Hyllyt+ja+s%C3%A4ilytysratkaisut>) jolloin kaluston kuljettaminen ja säilytys olisi helppoa ja taloudellista.

9. Ylimääräinen idea: Juhlien loputtua kannetaan juhlapenkit suoraan pressukonttiin.

<http://www.konttivuokraus.fi/199-Pressukontti>

Mitkä lie kustannukset

lastaus, kuljetus, varastointi - lastaus, kuljetus ja purku?

4.5 Loppuarvio

Juhlien onnistumisen mahdollisti iloinen ja innokas talkoojoukko, joka ei antanut kiireen eikä vesisateen vaikuttaa työhönsä vaan pyrki ja saavutti joka päivä asetetun tavoitteen niin että juhlat valmistuvat ajoissa.

4.6 Raportti siivous- ja jätehuollosta

Sain 10.5.2016 kyselyn, voisinko ottaa huolehtiakseni herättäjäjuhlien jätehuoltoon liittyvien asioiden organisoinnin.

Työni alkoi yhteydenotolla Vantaan kaupungin Ympäristökeskukseen, siellä ympäristötarkastajaan. Tästä lähti juhla-alueen ympäristösuunnitelman tekeminen. Tähän suunnitelmaan tuli laatia kaikki meidän käyttämämme majoituskoulujen, karavan- ja teltta-alueiden, sekä juhla-alueen jätehuoltosuunnitelmat.

Tässä vaiheessa minulla ei ollut tietoja yllämainittujen alueiden majoittujien määristä.

Sain suunnitelman eteenpäin, luvalla että täydennän puuttuvat osat myöhemmin.

Jätehuolto

Pyysin tarjouksia jätehuollon toimijoista (3 kpl)

Tilasin jäteastioita yhteensä koko Herättäjäjuhlien alueille seuraavasti:

Rullakot pahville 5 kpl, tosin nämä eivät riittäneet, koska en tiennyt että ravintolaan tuli suuri määrä pöytiä, joista jokainen oli pakattu erikseen pahvikääreeseen. Sain lisärullakoita. Rullakoita yhteensä 14 kpl. On hyvä varautua myös paperinkeräysastioihin, koska tilaisuuden jälkeen ”näytteilleasettajilta ” tuli paperiroskaa.

Sekajäteastioita, koko 140 l yhteensä 35 kpl. Astian koko tarkoituksella oli tuo pienempi malli, että meidän talkoolaisten oli niitä kevyempi käsitellä.

Biojäteastioita, koko 140 l yhteensä 20 kpl

Jätefirmalta vuokrasimme 20 kuution jätepuristimen. Vaatii käytössä voimavirtaa.

Lisäksi meillä oli juhla-alueella 3 kpl 8 kuution roskasäiliötä, jotka tyhjennettiin kerran juhlan aikana ja sitten juhlan päätyttyä.

Jätehuolto toimi seuraavasti:

Majoituspaikoista kävimme hakemassa mönkijällä roska- ja biopussit ja vaihdoin uudet pussit tilalle. Toimme sekajätepussit jätepuristimeen ja biopussit bion keräilypisteeseen.

Ravintolan jätehuoltotoimi siten, että ravintolassa oli sekajäte- ja biojäteastioita, sekä pullopalautusastioita. Henkilökunta huolehti näiden astioiden tyhjennyksestä keskitettyihin

paikkoihin.

Kahviloissa - ja juhla-alueella meillä oli seka- ja biojäteastiat, sekä pullokeräysastiat, nämä huolehdimme keskitetysti keräilyastioihin.

Juhlien aikana meillä oli muutama talkoolainen, joka kiersi juhla-alueella keräten roskapihdeillä irtoroskia maasta. Tästä saimme erityiskiitosta, kun roskia ei ollut maassa, eivätkä roskikset pursunneet roskista.

Jätettä syntyi seuraavasti:

Pahvi ja paperi yhteensä 0,392 tn

Biojäte 3,024 tn

Sekajäte 5,9 tn

Rakennusjäte kuljetettiin erilliseen keräilyyn

Siivous

Valitettavasti en ollut osannut varautua tämän osion hoitamiseen etukäteen. Kun kuulin, että tämän hoitaminen olisi myös vastuullani, ryhdyin toimeen.

Juha-alueen tiloista vastaa päivittäin yrittäjä. Kuulin että Vantaan kaupunki on ostanut jotakin siivousosioita kyseiseltä toimijalta, mutta pisteytykset olivat kovin hepposesti laadittu. Kun kävimme niitä kyseisen yrittäjän kanssa läpi, etukäteen oli suunnitelmassa vain nämä pisteet:

Karavan- ja telta -alueen peseytymispaikat ja Wc-tilat (uimahalli ja jäähalli)

Wc-tilat jalkapallohallissa ja Energia Areenalla.

Paikallinen siivousyritys teki tarjouksen muiden siivouspisteiden hoitamisesta. Se osoittautui niin kalliiksi, ettemme tehneet sopimusta.

Hankimme edullisemman toimijan, joka pesi ruokaravintolan lattian lauantaina ja juhlien jälkeen.

Tämän toimijan kautta hankimme käsienpesuaineet ja WC-paperit meidän omiin WC-kontteihin.

Lisäksi tämä sama yritys hoiti ravintolahenkilökunnan työvaatteiden pesusta ja Nilsiään toimituksesta.

Majoituspaikkojen siivouksesta vastasivat majoituspaikkojen vastaavat.

Yllätyksenä tuli meidän juhla-alueiden penkkien pesu. Minä en osannut aavistaakaan, että jos olemme Vantaan Kaupungilta vuokranneet tilat, joudumme huolehtimaan itse katsomopenkkien pesusta.

Yhteenvedona kaikesta

Kiitos, että sain olla mukana – paljon opin. Pääosin tapasin vain mukavia ja auttavaisia ihmisiä.

Seuraaviin asioihin ehkä kannattaa kiinnittää huomiota jatkossa:

✧ selkeämpi toimenkuva

✧ talkoolaisten nimilista puhelinnumeroineen etukäteen ryhmän vetäjälle. Tämä henkilö laatii työvuorot ja ohjaa toimijoita.

✧ budjetti tähän osioon

✧ ravintolapuolella jätteen lajitteluun terävyyttä. Voisiko käyttää biohajoavia astioita ja pussi johon kerätään ruokailuvälineet ja muut tykötärpeet ruokailua varten olisi biohajoava pussi, jolloin kaiken voisi laittaa biokeräilyyn. Toinen vaihtoehto, että jokaisessa jätteen käsittelypisteessä on henkilö joka ohjaa lajittelua.

✧ sopimukset, (nyt esim. Vantaan kaupungin kanssa esim. katsomopenkkien siivouksesta) selkeämmäksi ja kuka huolehtii että asia hoituu sopimusten mukaisesti

✧ henkilöt joiden nimet oli siivousryhmään määritelty, eivät saapuneet paikalle.

✧ WC- ja käsipaperin kulutus on mittava. WC- tilojen hoitamisessa tulee olla koko ajan yksi henkilö, että tilat pysyvät siistinä. Tästä saimme kiitosta, että WC: hen oli kiva mennä kun olivat puhtaat ja hoidetut.

✧ siivous- ja jätehuoltoon on satsattava ja sen hoitamiseen tarvitaan ihan oma henkilö johtamaan toimintaa. Tämän osion hoitaminen näkyy kaikkialla niin majoitus- ruokahuolto, kuin juhla-alueella.

5 Liikennetoimikunta

5.1 Toimikunnan työskentely

Liikennetoimikunta kokoontui yhteensä 11 kertaa. Lisäksi oli erilaisia työkokouksia ja palavereja muiden toimikuntien sekä eri sidosryhmien kanssa.

Alla on kirjattu keskeiset liikenteen suunnittelun ja toteutuksen asiat. Erillisessä liitteessä on Liikennesuunnitelma, johon on koottu toimikunnan 2015-2016 aikana valmistelemia perusasioita kuten liikenne- ja pysäköintijärjestelyt, joukkoliikenne sekä talkoolaisten värväys, koulutus ja sijoittelu tarvearvioineen.

5.2 Liikennesuunnitelma

Suunnittelussa pyrittiin huomioimaan juhlapaikan liikenteellinen sijainti, lähialueen liikenneympäristö sekä hyvät joukkoliikenneyhteydet. Erityisesti uuden kehäradan käyttö vaikutti järjestelyihin. Lisäksi lentoliikenteen mahdolliseen meluhaittaan kiinnitettiin huomiota ottamalla yhteyttä Finaviaan.

Opastuksen suunnittelu päätie- ja katuverkolle tapahtui yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Suunnitelmien laatimisesta, lupakäsittelystä ja toteutuksesta vastasi Vantaan kaupunki.

Pysäköintialueiden sijoittelussa pyrittiin huomioimaan kullekin ajoneuvoryhmälle sopivin aluekokonaisuus. Kivistöstä juna-aseman läheisyydestä varattiin n. 1500 auton pysäköintialue juhlien pääpysäköintialueeksi. Sieltä omakustanteinen junamatka kehärataa käyttäen Myyrmäkeen. Juhla-alueella Myyrmäen urheilupuistossa varattiin rajallinen määrä pysäköintipaikkoja inva-autoille, busseille, taksille, medialle, moottoripyörille ja talkoolaisille. Urheilupuiston ulkopuolelta varattiin talkoopysäköinnin vara-alueeksi Vantaan Ammattioppilaitos Varian piha-alue Ojahaantien ja Louhelantien väliseltä alueelta, josta kävelymatka juhla-alueelle on n.1 km. Polkupyörille osoitettiin urheilupuistossa paikat kolmesta eri kohteesta.

Talkoolaisten tarvearvio ja koulutus suunniteltiin laadittujen joukkoliikenteen opastustehtävien sekä liikenne- ja pysäköintitehtävien pohjalta.

Arviontia

- ✦ Suunnittelukokonaisuus toimi liikenteellisesti hyvin. Ruuhkautumista ei esiintynyt missään vaiheessa, ei päätie- eikä katuverkolla eikä myöskään urheilupuiston alueella. Tähän vaikutti osaltaan joukkoliikenteen poikkeuksellisen runsas käyttö – kiitos ennakkotiedottamisen, jossa korostettiin hyviä joukkoliikenneyhteyksiä, mutta myös se tosiasia, että pääkaupunkiseudun liikenne hiljenee heinäkuisena viikonloppuna lähes täysin.
- ✦ Lentomelulta vältyttiin, koska tuulen suunnat olivat suosiollisia ja lennonjohto pystyi vaikuttamaan Myyrmäen ylilentoihin – kiitos siitä lennonjohdolle.
- ✦ Autoliikenteelle opastuksen laajuus ja näkyvyys oli riittävä huomioon ottaen päätie- ja katuverkolla oleva kiinteä opastusjärjestelmä. Myös opasteiden pystytys ja purku kaupungin toimesta sujui suunnitelmallisesti ja ongelmitta.
- ✦ Pysäköintijärjestelyt urheilupuistossa toimivat ja kokonaisuutena palvelivat hyvin juhluvieraita. Mm. bussien pysäköintipaikat lähellä juhla-alueella sai erityiskiitosta. Pysäköintipaikkojen määrä oli mitoitettu aikaisempien juhlien maksimiarvojen perusteella hiukan alakanttiin, mutta urheilupuiston varapaikkojen ja pysäköinnin tiivistämisen avulla ulkopuolista vara-aluetta ei tarvittu.
- ✦ Kivistön pysäköintialueen käyttö epäonnistui. Alueen käyttö pääpysäköintialueena jäi erittäin vähäiseksi, vaikka alueen pysäköintimaksu poistettiin kokonaan. Oliko syynä

omakustanteinen junamatka Kivistön ja Myyrmäen välillä vai hyvät joukkoliikenneyhteydet ja niiden runsas käyttö. Eräänä syynä voi olla se, että autoilijat käyttivät kehäradan asemien yhteydessä olevia muita liityntäpysäköintipaikkoja tai Myyrmäen kauppakeskusten pysäköintipaikkoja. Tästä ei kuitenkaan ole havaintoja.

- ✧ Taksitolppa toimi erinomaisesti. Taksimiehet ilmoittivat eteenpäin, jos tolपालle jäi asiakkaita odottamaan.
- ✧ Talkoolaisten tarve liikennejärjestelyihin toteutui hiukan arvioitua pienemmällä määrällä, mutta riitti erinomaisesti niin joukkoliikenteen opastukseen kuin pysäköinnin ohjaukseen.

5.3 Opastus

Opastuksen lähtökohtana oli, että Kivistön pääpysäköintialueelle opastetaan erillisillä juhlatunnuksin varusteluilla opasteilla ja juhla-alueelle Myyrmäkeen ajetaan MYYRMÄKI - opasteiden mukaan. Ennakkotiedottamisessa suositeltiin Kehä III:n käyttöä tullessa Myyrmäkeen ja Raappavuorentielle varmistettiin vielä erillisopastuksella reitti juhla-alueelle.

Urheilupuistoa sivuavilla Raappavuorentielle ja Rajatorpanteilla oli ajoneuvokohtainen erillisopastus urheilupuiston eri osiin. Myyrmäessä majoituspaikat ja matkailuajoneuvoille varattu alue opastettiin vain lähikaduilta

Joukkoliikenteen käyttäjille oli opastetut kävelyreitit Kivistössä juna-aseman ja p-alueen välillä sekä Myyrmäessä juhla-alueen ja juna-aseman, kirkon ja juna-aseman sekä juhla-alueen ja bussin 560 päätepysäkin välillä. Opasteet koettiin tarpeellisiksi.

Arviontia

- ✧ Opastuksen laajuus oli riittävä huomioon ottaen päätie- ja katuverkolla oleva kiinteä opastusjärjestelmä.
- ✧ Opasteiden sijoittelu ja koko oli suunniteltu ja toteutettiin isoille teille kuuluvalla tavalla.
- ✧ Opasteiden näkyvyys oli niin moottoritieillä kuin kevyen liikenteen väylillä hyvä ja palveli autoilijoita ja jalankulkijoita kiitettävästi – kiitos siitä kaupungille.
- ✧ Opasteiden pystytys ja purku kaupungin toimesta sujui suunnitelmallisesti ja ongelmitta. Pelättyä ilkivaltaa ei ollut.
- ✧ Eri ajoneuvoryhmien opastus urheilupuistoon toimi. Matkailuajoneuvojen kohdalla jouduttiin tosin opastusta täydentämään, koska urheilupuiston läheisyydessä inva- ja muiden matkailuajoneuvojen pysäköintialueet jakautuivat eri suuntiin. Opastus oli vain urheilupuistoon, mutta vanhojen opasteiden käyttö mahdollisti pikaisen opasteen lisäyksen ja opastettavat löysivät omille alueilleen.
- ✧ Kävelyreittien opastus toimi erinomaisesti ja Myyrmäen ja juhla-alueen välinen reitti oli todella kovassa käytössä. Kaupunki teki vielä reitillä pientä kunnostusta juhlavieraiden jalankulun turvaamiseksi – kiitos siitä kaupungille.

5.4 Liikenteen ja pysäköinnin ohjaus juhlien aikana

Liikenteen ohjauksen lähtökohtana oli, että juhlien aikana Raappavuorentien / Vaskivuorentien risteyksen ja Raappavuorentien / Rajatorpantien risteyksen liikennevalot pidetään toiminnassa. Liikenteen ohjaustarve katualueella kohdistui urheilupuistoon johtaviin kolmeen risteykseen sekä yhdelle ns. välisuojiatielle, jota lähinnä bussin 560 päätepysäkin käyttäjien oletettiin käyttävän. Poliisin kanssa sovittiin, että liikennettä ohjataan katualueella vain tarvittaessa. Suojatien käyttö oli vähäistä. Katualueella liikennettä ohjattiin vain linja-autojen ulosajon helpottamiseksi. Urheilupuiston tulo- ja menoliikenne sekä muu katuliikenne ei missään vaiheessa ruuhkautunut.

Pysäköinnin ohjaus Myyrmäen urheilupuistossa eri ajoneuvoryhmille varatuille pysäköintipaikoille

hoidettiin asiallisesti. Pysäköintipaikkavarauksissa oli sekä yli- että alimitoitusta, mutta toteutui lähes odotetun mukaisesti.

- ✦ Linja-autoille varatut n.36 pysäköintipaikkaa osoittautui ylimitoitetuksi;
- ✦ linja-autoja oli pe 10, la 18, su 12.
- ✦ Inva-henkilöautoille varatut n.160 paikkaa riittivät;
- ✦ Inva-henkilöautoja oli pe n.120, la n.150, su n.120.
- ✦ Talkoolaisten pysäköintiin varattiin n.180 paikkaa, mikä osoittautui ennakkoidusti alimitoitetuksi erityisesti lauantain osalta;
- ✦ Talkoopysäköintiä oli pe n.200, la n.300, su n.250.
- ✦ Pysäköintijärjestelyjen suunnittelussa otettiin huomioon lisäpaikkojen tarve.

Urheilupuiston pohjoisosaan jätettiin vara-alueita. Lisäksi talkoopysäköinnin vara-alueeksi varattiin Vantaan Ammattioppilaitos Varian piha-alue, jota ei kuitenkaan tarvittu. Talkoopysäköinnin ohjaus alueen pohjoisosaan teetti varsinkin lauantaina ylimääräistä työtä. Vapaita paikkoja etsittiin kuumeisesti lauantai-iltapäivästä lähtien. Kaikki ennakoon suunniteltu pysäköinti urheilupuistossa pystytettiin hoitamaan, kun pysäköintiin voitiin osoittaa yhteensä yli 100 lisäpaikkaa urheilupuiston etelä- ja pohjoisosassa vapaaksi jääneiltä alueilta.

Kivistön pääpysäköintialueen käyttö oli tosi vähäistä; pe n.150, la n.270, su n.100. Siellä pysäköintiä ohjattiin lähinnä tuloliikenteen aikana aamupäivisin. Pysäköintialue oli maksuton.

Kaikilla pysäköintialueilla oli käytössä ilmainen parkkilippu, jolla pyrittiin kontrolloimaan pysäköintiä. Kivistössä koko juhla-aikaa koskeva parkkilippu jaettiin alueelle tultaessa. Urheilupuistossa päivittäinen parkkilippu jaettiin inva-henkilöautoille alueelle tultaessa, mutta talkoolaisille ilmoittautumisen yhteydessä talkootoimistossa. Media sai koko juhlien ajalle parkkilipun mediakeskuksesta. Huoltoajolipun jaosta vastasi kenttätoimikunta. Parkkilippujen päivittäinen voimassaoloaika tuntui toimivan, koska p-alueet tyhjenivät yön ajaksi.

Arviontia

- ✦ Liikenteen ohjauksessa tehtiin suunnitelmasta poiketen ylimääräinen varotoimenpide laittamalla Raappavuorentien / Vaskivuorentien liikennevalot vilkulle lauantaina aamupäivällä ja varauduttiin poliisiohjaukseen. Ruuhkaa ei kuitenkaan syntynyt ja valot laitettiin takaisin päälle. Liikennevalot pidettiin senjälkeen toiminnassa myös sunnuntaina.
- ✦ Varapaikat ja pysäköinnin tiivistäminen antoi riittävää joustoa pysäköinnin hoitamisessa urheilupuistossa.
- ✦ Urheilupuistossa vapaista paikoista tiedon välittäminen pysäköinninohjaajille olisi voitu hoitaa käytettävissä olevilla matkapuhelimilla. Niiden käyttöönotto jäi kuitenkin epäselväksi muiden viime hetken järjestelykiireiden vuoksi. Nyt tietoa jaettiin talkoovuorojen alussa tai talkoovastaavien toimiessa polkupyörälähettinä. Asia hoitui näinkin.
- ✦ Parkkilippujen mahdollisen käytön osalta ehdotettiin, että liput olisivat eri ryhmille eri väreillä. Tällöin pysäköinnin ohjaaja näkisi jo väristä onko auto tulossa oikealle alueelle.
- ✦ Kokonaisuudessaan talkoolaiset hoitivat liikenteen ja pysäköinnin ohjauksen mallikkaasti ja hyvillä mielin yhteishengessä.

5.5 Joukkoliikenne

- Joukkoliikenneopastusta järjestettiin Kivistön ja Myyrmäen juna-asemilla. Myymässä opastajia sijoitettiin erikseen laituritasolle (sivulaiturit) ja terminaalitasolle.
- Joukkoliikenteen viestinnässä keskityttiin erityisesti kehäradan junaliikenteeseen ja poikittaisen bussilinjan 560 tarjoamiin yhteyksiin sekä yhteyksistä Helsinkiin. Korostettiin, että Kivistön pääpysäköintialueelta juhla-alueelle Myyrmäkeen pääsee näppärästi lähijunalla.
- Ennakkotiedottamisessa kerrottiin, että koko Helsingin seudun liikenteen – HSL-alueella on

käytössä yhteinen lippujärjestelmä. Lipun valinnassa tuotiin esiin, että Kivistöstä Myyrmäkeen riittää Vantaan sisäinen lippu, mutta Kivistöstä tai Myyrmäestä Helsinkiin edellyttää seutulippua.

- Lisätietoa toivottiin haettavan HSL:n verkkosivuilta www.hsl.fi.
- Reittiohjeita saa näppärästi Reittioppaasta, www.reittiopas.fi.

Joukkoliikenteen lisäkaluston tarvetta pyrittiin ennakoimaan. HSL ilmoitti huolehtivansa tarvittaessa lähiliikenteen junien ja bussien lisäkaluston järjestämisestä. Järjestäjien toimesta HSL:lle esitettiin arvioita Vantaan Herättäjäjuhlien päivittäisestä väkimäärästä. Haastavin hetki arvioitiin olevan sunnuntaina ja erityisesti juhlien päätösseurojen jälkeinen hetki, jolloin juhluvieraat lähtevät kotimatkalle. HSL:lta saatiin tieto, että he ovat asettamassa lisärunkoja muutamiin junayksikköihin sunnuntaina 10.7. aamulla ja iltapäivällä.

Junien kuormituksesta:

- ⤴ Lauantain osalta ei ongelmia, vaikka lisärunkoja ei ollut. Eniten kuormaa on ollut Helsingistä klo 9:54 lähteneessä I-junassa (maksimi 271, eli jokunen seisoja).
- ⤴ Sunnuntai-aamun lisärungot eivät olleet tarpeelliset. Sunnuntai-iltapäivän lisärungoista on ollut jonkin verran apua, ainakin 15:44 P-juna olisi muuten ollut reilussa seisomakuormassa. Yhdessä I-junassa (klo 15:09) on ollut reilu seisomakuorma (maksimi 329). Su-iltapäivänä I-junissa ei ollut lisärunkoja, eli tuossa yhdessä junassa se olisi voinut olla paikallaan.
- ⤴ Bussien osalta ei ole tullut tietoa erittäin suurista kuormituksista. Linjalla 560 oli tavallista viikonloppua enemmän matkustajia joillain lähdöillä.

Arviointia

- Joukkoliikenteen opastus Kivistön asemalla painottui tuloliikenteen aikoihin, mutta myös illalla opas sai kiitosta pitkällä asemalaiturilla ulospääsyä etsiviltä. Väkeä tuli asemalle eniten noin tunti ennen tilaisuuksien alkamista Myyrmäessä.
- Myyrmäen asemalla opastus oli erittäin tarpeellinen ja se onnistui hyvin sopivalla ajoituksella ja miehityksellä. Kaikki tulivat työvuoroonsa ajoissa, olivat motivoituneita tehtäväänsä ja hoitivat opastuksen hyvin. Oli hyvä, kun jotkut olivat tehtävässä useamman vuoron ja useampana päivänä. Tämä toi jatkuvuutta ja paransi opastusta.
- Linjaa 560 käytettiin jonkin verran Myyrmäen aseman ja juhla-alueen väliseen kulkemiseen. Käyttäjät olivat pääosin vanhempia henkilöitä ja lasten kanssa kulkevia sekä muita, joille kävely olisi ollut vaikeaa.
- Matkalipun osto ei tuntunut tuottavan ongelmia. Joukkoliikenneyhteyksistä kysyttäessä oli hyvä, että useimmilla opastajilla oli käytössä Reittiopas ja taito sen käyttöön.
- Suurimman matkustajamäärän aikaan sunnuntaina juhlien päättyttyä Myyrmäen laitureilla oli tungosta, mutta ilmeisesti kaikki mahtuivat juniin ilman viivytyksiä.
- Myyrmäen aseman kautta kulkeneet juhluvieraat vaikuttivat erittäin tyytyväisiltä opastukseen. Juhlille tullessa vieraat varmaan kokivat olevansa tervetulleita. Opastus toimi siten tervetulotoivotuksena. Etenkin juhlilta sunnuntaina pois lähtevät kiittelivät hyvistä juhlista.

HSL:n edustajan kommentteja yhteistyöstä:

- Yhteydenpito tapahtumajärjestäjien ja HSL:n välillä oli poikkeuksellisen aktiivista, mieleeni ei tule mitään muuta tapahtumaa jonka suunnittelussa HSL:llä olisi ollut näin vahvaa osallisuutta. Oma näkemykseni on, että toimikunnan työtä olisi voinut tehostaa jakamalla ryhmää ja kokoustamalla erillisiä kokouksia yksittäisten aihepiirien ympärillä – tällöin osallistujien ei tarvitsisi käyttää niin paljon aikaa asioihin, jotka eivät liity heidän tehtäväänsä.
- Palautetta HSL:lle ei ole tullut koskien tapahtumajärjestelyitä. Todennäköisesti kaikki

meni varsin hyvin. Yleisesti ottaen joukkoliikenteen kannalta harvinaisen harmiton kaupunkitapahtuma kokoonsa nähden. Sijainti ja järjestämisajankohta oli liikenteellisesti erinomainen.

5.6 Talkoolaisten tarvearvio, värväys ja koulutus

Talkoolaisten tarvearvio liikennejärjestelyihin perustui tehtäväkokonaisuuksiin ja alueiden sijaintiin. Talkoovuorot, jotka olivat 3 tuntia / vuoro, kohdistuivat joukkoliikenteen opastukseen Myyrmäen ja Kivistön juna-asemilla sekä liikenteenohjaukseen urheilupuistoa sivuavilla kaduilla sekä pysäköinnin ohjaukseen juhla-alueella urheilupuistossa ja Kivistön pysäköintialueella.

Joukkoliikenteen opastus Myyrmäen ja Kivistön juna-asemilla toteutui hyvin ja lähes arviodulla tavalla. Talkoolaisia ilmoittautui 20 ja ilmoittivat tekevänsä yhteensä 51 talkoovuoroa. Juhla-alueella opastus hoidettiin juhlien info-pisteessä.

Pysäköinnin ohjaajia Kivistön pysäköintialueelle saatiin 16 henkilöä, jotka ilmoittivat tekevänsä 28 talkoovuoroa. Kun alueen käyttö jäi kaikkina päivinä erittäin vähäiseksi, niin vuorot riittivät hyvin hoitamaan alueelle saapuvan pysäköinnin ohjauksen.

Urheilupuistoon liikenteen ohjaukseen talkoolaisten saanti tuotti suuria vaikeuksia. Vasta juhlaa edeltävänä parina kolmena päivänä talkoolaisia ilmoittautui riittävä määrä. Ilmoittautuneita oli loppuvaiheessa yhteensä 84 ja ilmoittivat tekevänsä yhteensä 156 talkoovuoroa. Liikenteen ja pysäköinnin ohjaus sujui tällä vuoromäärällä hyvin ja ongelmitta.

Talkoolaisten värväys tapahtui pääasiassa seurakuntien järjestämissä tilaisuuksissa sekä herättäjäjuhlien nettisivuilla. Talkoolaisten ilmoittautuminen tapahtui vapaaehtoistyo.fi -sivujen kautta, josta oli mahdollista toimikuntien seurata päivittäin ilmoittautumisia eri tehtäviin. Kun ilmoittautumisia liikenteen talkoolaiseksi oli vielä juhlaviikon alkupäivinä erittäin vähän, ryhdyttiin useiden henkilöiden henkilökohtaisilla kontakteilla värväämään liikenteeseen lisää talkoolaisia. Värväyksessä onnistuttiin - kiitos hyvän yhteishengen.

Talkoolaisille järjestettiin yleisen juhlien talkoolaiskoulutuksen lisäksi erikseen joukkoliikenteen opastajille sekä liikenteen ja pysäköinnin ohjaajille koulutus- ja perehdyttämistilaisuudet liikennetoimikunnan, HSL:n ja poliisin toimesta. Talkoolaisille, jotka eivät ehtineet em. tilaisuuksiin, pyrittiin antamaan talkoovastaavien toimesta tehtävään liittyvää ohjausta talkoovuoron alussa.

Talkoolaisten koulutus- ja perehdyttämistilaisuuksia kiiteltiin. Niitä pidettiin tärkeinä ja hyödyllisinä. Talkoolaiset olivat motivoituneita ja suhtautuivat tehtäviinsä asiallisesti tervetulotoivotuksia unohtamatta.

Arviointia

- Talkoolaisten määrää arvioitaessa on hyvä ottaa laskelmissa huomioon niin maksimi- kuin minimitarve.
- Talkoovastaavan nimeäminen tulee tehdä riittävän ajoissa ja hänelle aikaisessa vaiheessa oikeudet ilmoittautumisjärjestelmän katseluun.
- Talkoolaisten tehtäväkuvaus on syytä tehdä harkiten, ei liian yksityiskohtaisesti.
- Talkoolaisille, jotka ilmoittautuvat vasta aivan viime hetkellä, pitäisi varautua ajankäytössä järjestämään pikakurssi ”Matti Myöhäisille”.

5.7 Arviointia ja parannusehdotuksia

Joukko- ja liikenneasioihin paneuduttiin kunnolla. Toimikunta teki tiivistä yhteistyötä koko

valmisteluprosessin ajan. Valitettavaa oli, ettei toimikunnasta löytynyt henkilöitä toimimaan myös juhlien aikana. Toteutusvaiheessa saumaton yhteistyö kaupungin katukunnossapidon kanssa kruunasi onnistuneet liikennejärjestelyt. HSL:n edustajien mukanaolo vielä joukkoliikenteen hoidossa sekä poliisin mukanaolo myös liikenteen seurannassa loi järjestelyille varmuutta.

Liikenne päätie- ja katuverkolla sekä pysäköinti urheilupuistossa toimivat hyvin. Urheilupuistossa varapaikat ja pysäköinnin tiivistäminen antoi joustoa pysäköinnin hoitamisessa. Joukkoliikenteen runsas käyttö helpotti autoliikenteen ohjausta ja pysäköintijärjestelyjä. Suunnittelukokonaisuutta voidaan pitää liikenteellisesti onnistuneena.

Kivistön pysäköintialueen käyttö oli maksuton, mutta edellytti omakustanteista junamatkaa Myyrmäkeen. Tämä poikkesi aikaisemmista vastaavista järjestelyistä, joissa autokohtaisella pysäköintimaksulla on järjestetty ilmainen bussikuljetus juhlapaikalle. Kun pääpysäköintialue sijoitetaan etäämmälle juhla-alueesta on hyvä huomioida juhla-alueen ja p-alueen välinen kuljetustapa ja arvioida sen kustannusvaikutus käyttäjiin.

Liikenteen talkoovastaava(t) ja tärkeimmät avainhenkilöt tulee nimetä hyvissä ajoin ja sopia juhlien aikaisesta tehtäväjaosta. Kun talkoolaisten viime hetken ilmoittautuminen on enemmän sääntö kuin poikkeus, niin tähän on myös varauduttava ajankäytössä esim. ohjeiden antamiseen heille pikakurssina. Taustatiedon ja tehtäväkuvauksen paketointi voisi olla yksi ratkaisu.

6 Majoitustoimikunta

6.1 Majoitustoimikunnan jäsenet ja heidän vastuualueensa

Hannele Kauranne koulumajoitus Uomarinteen koululla

Raila Kuusisto talkooyhteyshenkilö

Ilkka Malmivaara budjetti ja asuntovaunualueet

Katriina Malmivaara majoitustoimisto

Anneli Mäkelä leirintäalueet erityisesti telttä-alue

Martti Mäkelä leirintäalueet erityisesti telttä-alue

Eero Untamala nuorten majoitus Vaskivuoren lukiolla

Pirkko Nurmi Vantaan kaupungin edustaja helmikuuhun 2015 asti

Anu Jokela Vantaan kaupungin edustaja helmikuusta 2015 lähtien

Katriina Sahala Vantaan kaupungin edustaja syyskuusta 2015 lähtien

Timo Kälkäinen majoitussihteeri helmi-maaliskuussa 2015

Sari Haapalainen majoitussihteeri huhtikuusta 2016 lähtien

Mirja Taipale puheenjohtaja, hotellimajoitus

6.2 Toimikunnan työskentely

Majoitustoimikunta aloitti toimintansa syyskuussa 2014. Toimikunta kokoontui 15 kertaa.

Vantaan Herättäjäjuhlilla oli tarjolla yhteismajoitusta kouluilla, kotimajoitusta sekä telttä-alue ja kaksi asuntovaunualuetta. Lisäksi oli tarjolla suoraan hotelleista varattavaa hotellimajoitusta.

Yhteismajoituskoulut varattiin alustavasti vuoden 2014 lopulla. Lopulliset varaukset Vantaan kaupungin sähköiseen varausjärjestelmään tehtiin elokuussa 2015. Telttä- ja asuntovaunualueina käytetyt kentät varattiin kaupungin liikuntavirastolta alustavasti helmikuussa 2015 ja lopulliset varaukset tehtiin syyskuussa 2015. Kesäkuussa 2016 ennakkovarausajan umpeuduttua luovuttiin joistain varatuista kouluista ja kentistä.

Kaikkiin majoitusmuotoihin oli ennakkovarausaika majoitussihteeriltä toukokuun loppuun mennessä. Varanneille lähetettiin lasku ja tieto majoituspaikasta. Ennakkovarauksesta ilmoitettiin netissä, Hengellisessä Kuukauslehdessä ja juhlapassissa. Paljon varauksia tuli vasta varausajan

umpeuduttua.

Sekä kouluilla että leirintäalueilla oli ympärivuorokautinen valvonta. Valvojia oli aina paikalla kaksi. Talkoolaisten löytymisessä oli jonkin verran ongelmia, erityisesti leirintäalueille ei tahtonut löytyä tarpeeksi valvojia. Yövalvojia etsittiin viimeiseen asti, mutta kuitenkin valvojat saatiin järjestymään.

Sekä koulujen että leirintäalueiden valvojille järjestettiin informaatio- ja koulutustilaisuus juhlia edeltävänä keskiviikkona. Lisäksi majoituspaikkojen vastuuhenkilöt laativat valvojille kirjalliset ohjeet. Myös majoittujille laadittiin ohjeet. Todettiin, että talkoolaisiin on tärkeää olla etukäteen yhteydessä, jotta talkoolaiset sitoutuvat tehtäväänsä.

6.3 Yhteismajoitus kouluilla

Vantaan kaupungilta varattiin yhteismajoitusta varten jo vuoden 2015 puolella kolme isompaa koulua Myyrmäen ja Kaivokselan alueelta, jotta majoituspaikat varmasti riittävät. Ennakkovarausten perusteella varaukset vahvistettiin kesäkuussa 2016 Vaskivuoren lukioon (nuorisomajoitus), Uomarinteen koulun Paviljonkiin (nuorisomajoituksen varalisätila, jota ei sitten lopulta tarvittukaan) sekä Uomarinteen kouluun (aikuismajoitus).

Aikuisten yhteismajoitus Uomarinteen koululla

Uomarinteen koulun tilat ja kapasiteetti

Uomarinteen koulu sijaitsee vajaan kahden kilometrin päässä juhla-alueelta Myyrmäen urheilupuistosta. Koulu on valoisa, siisti ja hyvin varustettu. Majoitusluokiksi osoitettiin pohjakerroksessa, Myyrmäenraitin puolella sijaitsevat luokat, jotka ovat kaikki samalla pitkällä käytävällä. Käytävän varrella on kätevästi riittävä määrä WC-tiloja. Suihkut ovat toisessa koulun siivessä, liikuntasalin alla. Luokkia oli varattuna 11 kpl, joiden teoreettinen, kaupungin laskema kapasiteetti oli 165 henkeä. Lisäksi oli varattuna liikuntasali, johon olisi voinut majoittaa 100 vierasta. Teoreettinen kokonaiskapasiteetti oli näin 265 majoituspaikkaa. Todellisuudessa luokkien ilmoitettu kapasiteetti oli aikuisille aivan liian korkea, noin 30 % ylioptimistinen. Tästä annettiin palaute Vantaan kaupungin tilapalvelulle.

Toukokuussa majoitustoimikunta sai Uomarinteen koululla hyvän perehdytyksen kouluisännältä sekä siivoustyönjohtajalta koulun tiloihin, tekniikkaan ja siivousohjeisiin. Isojen julkisorganisaatioiden tapaan ilmeni jonkun verran ristiriitaisia tietoja ja ohjeita kaupungin eri hallintokuntien suosituksissa. Kulku kouluun ja koulusta sallittiin ainoastaan sisäpihalla olevan pääoven kautta. Näin voitiin parhaiten taata turvallisuus ja minimoida häiriöiden mahdollisuus. Aulaan pääoven tuntumaan sai kätevästi sijoitetuksi myös vastaanottotiskin. Kaikki ovet pidettiin lukittuina koko ajan. Vastaanotossa oli aina vähintään yksi valvoja avaamassa oven tulijoille.

Talkoolaiset ja valmistautuminen

Ilmoittautumiset Herättäjäjuhlien talkoolaiseksi tehtiin uuden verkossa toimivan Vapaaehtoistyö – alustan kautta. Alustalle määritettiin majoitustoimikunnassa majoituspäivystyksen vuorot seuraavasti:

Torstai 7.7.

9-14 tilojen kuntoonlaitto

14-19 ensimmäiset majoittujat (kuorolaisia, talkoolaisia)

19-24

Perjantai 8.7. ja lauantai 9.9

00-06 yöpäivystys , 06-10, 10-14, 14-19, 19-24

Sunnuntai 10.7.

00-06 yöpäivystys , 06-10, 10-14, 14-17(juhlat päättyivät)

Maanantai 11.7.

9-14 tilojen siivous ja palauttaminen normaalitilaan

Kesti jonkin aikaa keväällä 2016 ennen kuin halukkaat löysivät Internetistä alustan, oppivat käyttämään sitä ja ennen kuin majoitustoimikunnan jäsenet harjaantuivat poimimaan alustalta ”omat” talkoolaisensa. Mutta lopulta saatiin kuitenkin riittävä määrä majoituspäivystäjiä sekä tilojen kuntoonlaittajia. Jokaisessa työvuorossa oli vähintään kaksi päivystäjää. Yövuorot olivat hankalimmin miehitettäviä. Joissain päivävuoroissa taas oli ylimiehitystä. Majoitustalkoolaisille laadittiin kirjallinen ohje (liitteenä). Se lähetettiin sähköpostin liitteenä etukäteen kaikille majoituspäivystykseen ilmoittautuneille sekä jaettiin koululla. Myös talkooinfo pidettiin juhla-alueella keskiviikkona 6.7.

Kuntoonlaitossa tarkistettiin luokkien siisteys, raivattiin pulpetit sivuun, varustettiin roskikset, varustettiin WC:t paperilla ja käsipyyhkeillä, kiinnitettiin seinälle paloviranomaisten toimintaohjeet. Vastaanottoon tehtiin jokaisesta luokasta majoitusluettelo, johon merkattiin luokan maksimikapasiteetti.

Kuntoonlaittovaiheessa huomattiin myös yksityiskohtia, joita oli suunnittelussa jäänyt älyämättä. Esimerkiksi kylttejä ja opasteita (kuten koulun monille ulko-oville opasteet, mistä ovesta on sisäänkäynti, Jätä kengät luokan ulkopuolelle), jatkojohdot, käsisaippuat vessoihin jne.

Majoitustoiminta

Uomarinteen koululla yöpyi Herättäjäjuhilla 7.7. – 10.7. 2016 välisenä aikana yhteensä 104 henkilöä ja yöpymisvuorokausia kertyi 222.

Herättäjäjuhlien toimistolta saatiin ennakkoon ilmoittautuneiden nimilistat sukunimen mukaan aakkostettuna. Listat olivat vastaanottotiskillä paperilla, mikä osoittautui hiukan hankalaksi.

Ennakkoon ilmoittautumattomat majoittujat tulivat juhlapaikan majoitustoimiston kautta. Paperisiin listoihin oli vaikea kirjata muutostietoja, lisätä uusia nimiä, kirjata majoitusluokan numero jne. Excel-tiedostot ja tietokone vastaanottotiskillä olisi ollut kätevä. Näin majoittuneiden lukumäärät, yöpymisvuorokaudet ym. olisi saatu helpommin lasketuksi.

Jokainen majoittuja sai vastaanotossa kirjallisen ohjeen (liitteenä) sekä suullisen opastuksen esim. ulko-ovien käytöstä (turvallisuus).

Herättäjä-patjojen pölytys ja kuljetus Uomarinteen koululle oli aikamoinen urakka. Patjojen kunto ei ole paras mahdollinen. Patjat vietiin luokkahuoneisiin majoituskapasiteetin mukaisissa pinoissa, jolloin moni majoittuja otti itselleen kaksi-kolme patjaa päällekkäin. Uhkasi syntyä tilanne, että osa myöhemmin tulijoista jää kokonaan ilman patjaa.

Palaute majoittujilta

Alkuun tuli useitakin majoittujia, jotka olivat kokeneet hankalaksi löytää koulua. Osa oli todella sydämistynyt. Herättäjäjuhlien tiedottamisessa puhuttiin vain Myyrmäestä juhlien pitopaikkana, jolloin vieraat jäivät junasta pois Myyrmäen asemalla. Missään ei kerrottu, että Uomarinteen koulu on lähellä Louhelan asemaa. Lisäksi bussinkuljettajat, vantaalaiset ihmiset, jopa myyrmäkeläiset eivät tienneet Herättäjäjuhlista eivätkä osanneet neuvoa Uomarinteen koululle! Siis koskaan ei voi liikaa tiedottaa asioista myös ns. suurelle yleisölle.

Lähtiessään majoittujat kuitenkin poikkeuksetta kiittivät majoituspaikkaa, ystävällistä palvelua, avuliaisuutta, Herättäjäjuhlien pitopaikkaa sekä Vantaata ja Myyrmäkeä viihtyisänä ”puistokaupunkina”.

Parannusehdotuksia seuraaville kerroille

- ☐ talkoolaisten tapaaminen etukäteen: olisi hyvä että majoitustoimikunta voisi koota talkoolaiset yhteiseen palaveriin viikko-kaksi etukäteen
- ☐ vastaanottotiskillä tietokone ja osanottajalistat Excelillä, jolloin voi lisätä ja korjata tietoja, merkitä majoitusluokan henkilön nimen perään jne.
- ☐ majoitusvalvojille radio, josta voi seurata seuroja, puheita ja muuta ohjelmaa
- ☐ jonkinlainen yksityinen lepohuone olisi hyvä varata (esim. sairastuneelle)
- ☐ olisi hyvä olla myös mahdollisuus yöpymiseen yksin (esimerkiksi yksi talkoolaisista käytti

uniapnea-laitetta, joka isossa luokkamajoituksessa häiritsisi muita; onneksi oli liikuntasalin vieressä yksi pukuhuone)

□ varavuodevaatteita voisi myös varata muutaman (Vantaalla kaksi uupunutta talkoolaista majoitettiin liikuntasaliin, mutta kavereilla ei ollut mitään vuodevaatteita mukanaan; onneksi yksi talkoolainen pystyi noutamaan kotoa)

□ kaikki kyltit ja opasteet kannattaa miettiä tarkkaan vieraiden kannalta!

□ löytötavarat: kannattaa majoitustiskillä erikseen muistuttaa ihmisiä tavaroistaan

□ Herättäjä-polkupyörät käyttöön! Majoituspaikasta juhlapaikalle olisi kätevää kulkea pyörillä (vrt. kaupunkipyörät). Herättäjä-fillarit toimisivat samalla myös juhlien mainoksina.

Liitteet

Ohje majoituspäivystäjille

Ohje majoittujille

Nuorisomajoitus Vaskivuoren lukiossa

Nuorisomajoitus Herättäjäjuhlille talkoisiin tuleville nuorille järjestettiin Vaskivuoren lukiossa to klo 14- su klo 17. Koulun majoituskapasiteetti oli hieman alle 200 paikkaa, joista oli käytössä n. 95%. Suurin osa nuorista saapui jo torstaina. Osa lähti aiemmin, vastaavasti uusia majoittautujia saapui tilalle, joten väkimäärä säilyi samana. Majoitustoimikunnan jäsen vastasi nuorisomajoituksesta. Valvojina oli vapaaehtoisia, joista osa seurakuntien työntekijöitä. Päivystäjien vahvuus oli päivällä 2 vuorossaan, iltaisin noin 4 kerrallaan.

Huomioita: Herättäjän nuorisotyössä osataan arvioida varsin tarkkaan osallistujamäärä ja majoittautujien profiili, sekä tarvittava henkilöstövahvuus. Suunnittelu kannattaa tehdä yhdessä.

Majoitustilojen valmistaminen

Torstaina klo 9 alkoi erikseen ilmoittautuneiden talkoolaisten voimin patjojen pölytys, imurointi ja jako majoituskapasiteetin mukaan luokkiin. Aulatila varustettiin vastaanottopöydällä. Katsottiin myös sairashuoneen paikka ja merkittiin poistumistiet sekä pääsy kielletty - alueet köysin ja kyltein. Kuvattiin valmiiksi vaurioituneet kohdat. Tarkistettiin tilapäismajoituksen turvallisuuskriteerien täyttyminen. Huolehdittiin tilojen puhtaus ja wc- ja käsipyyhepaperien sekä saippuoiden riittävyys.

Huomioita: Koulun kanssa kannattaa etukäteen sopia, että voidaan käyttää (vaikka korvausta vastaan) koulun omia, wc:n annostelijoihin sopivia saippuuita ja papereita. Näin vältetään turhalta vaivalta ja mitoitusvirheilä. Erillinen siivoustiimi ja riittävä määrä muita talkoolaisia oli tarpeen. Koulun vahtimestari on paras perehdyttävä koulun teknisiin laitteisiin. Turvallisuusnäkökulmat, valaistus ja lvi-tekniikka kannattaa opetella hyvin ja huoltoketju sekä heidän vastuut ja yhteystiedot kannattaa varmistaa. Kaikkea voi sattua pitkän viikonlopun aikana!

Vapaaehtoiset päivystäjät ja muu henkilöstö

Vapaaehtoisia päivystäjiä oli lopulta tarpeeksi, viime hetken ilmoittautujien täytettyä viimeiset vapaat vuorot. Sähköinen varausjärjestelmä oli suureksi avuksi, mutta aukoton se ei ollut. Vastuuhenkilö varmisti jokaisen päivystäjän osalta hänen vuoronsa erikseen, sekä lähetti lyhyen etukäteisbriefin sähköpostitse (liite) Viestinnän kärki oli perustehtävässä: ”...Tehtävämme majoituspäivystäjänä on mahdollistaa nuorten rauhallinen lepo (niin tarvittaessa), huolehtia viihtyvyydestä ja että koululla majoittuvat asiaan kuuluvat henkilöt...” Itse tehtävään perehdytys oli työvuoron alussa. Päivystäjät oli pyydetty saapumaan 10 min ennen vuoron alkua ja varaamaan vuoron jälkeen 10 min perehdytys /raporttiaikaa seuraavaan vuoroon. Apuna oli käyttöön otettu päivystysvihko, johon kirjattiin huomioitavat asiat ja käytännön linjaukset. Perjantai-iltapäivälle oli sovittu päivystys-info, joka ei kuitenkaan ollut suosittu. Päivystyksestä vastaava oli itse mahdollisimman monessa vahdinvaihdossa mukana, erityisesti, mikäli ”ensikertalaiset” olivat perehdyttämässä ”ensikertalaisia”. Perehdytettävää riitti, sillä joukossa oli useita 1-2 vuoron ihmisiä.

Nuorisomajoituksessa yöpyi majoituksesta vastaavan pyynnöstä myös perhe Antti-Jussi Pulli, jonka

molemmat aikuiset olivat järjestyskortillisia. Muiden järjestyksenvalvontatöiden ohessa, erityisesti yöaikaan, he olivat mainio tuki ja reservi. Antti-Jussi veisasi ilta- ja aamuvirret vanhalla nuorisotyönohjaajan auktoriteetilla. Nuorisomajoituksessa yöpyivät myös Herättäjä-yhdistyksen palkkaamat ”seniorinuoret”, joiden tehtävänä oli kulkea nuorten mukana, missä he liikkuvatkaan. Heillä lienee ollut rauhoittava vaikutus nuoriin.

Tiesimme etukäteen yhdenvertaisesta talkoolaisten kahvituskäytännöistä, joten majoituksesta vastaava hankki lisää syötävää ja järjesti kahvinkeittomahdollisuuden. Nuorisomajoituksen valvonta ilta- ja yöaikaan on erityisen rankkaa, joka on kohteliasta huomioida tarjoiluissa. Meillä oli käytössä myös lepohuone päivystäjälle. Tämä olikin käytössä erityisesti myöhäisen illan tai yön vuorojen jälkeisiin muutaman tunnin torkkuihin.

Huomioita: Perustehtävään keskittyminen saattoi auttaa oikean päivystysmentaliteetin syntymiseen. Raporttiaika ja raporttivihko toi jatkuvuutta ja ”jatkuvan perehdyttämisen” käytännön. Järjestysmieskortilliset takapäivystäjät toivat turvaa ja jatkuvuutta toiminnalle. Antti-Jussi Pulli toi jatkuvuutta ja hiljaista tietoa edellisten kertojen onnistumisista ja epäonnistumisista. Perinnettä voi suositella jatkettavaksi!

Päivystäjäkohtainen ja vuorokohtainen varmistaminen oli välttämätöntä. Ennalta selvisi monta väärinkäsitystä, joka olisi tuottanut muuten henkilöstövajauksen. Sähköisessä järjestelmässä oleva kellonaika 00 vs 24 on hyvä varmistaa, että listan tekijä ja talkoolainen ymmärtävät samalla tavalla ajan.

Valvojille pitkiin öihin on kohteliasta järjestää kahvinkeittomahdollisuudet, sekä riittävästi hedelmiä ja voileipää.

Majoittaminen ja valvonta

Nuoret ilmoittautuivat suoraan nuorisomajoitukseen. He esittivät päivystäjälle H-Y:n nuorisotyön laatiman vanhemman allekirjoittaman kirjallisen suostumuslomakkeen, jossa oli samalla majoitustilan säännöt. Jälkimmäiset olivat lisäksi vielä ilmoitustaululla sekä majoitusluokkien ovissa. Mikäli suostumusta ei ollut (alaikäisiltä), valvoja soitti nuoren kanssa vanhemmalle ja merkitsi tämän suostumuksen lomakkeeseen ylös. Itse lomakkeet kerättiin talteen dokumentiksi, jonka jälkeen hänelle laitettiin ranneke käteen ja kirjattiin tiettyyn majoitusluokkaan; tytöt tyttöjen ja pojat poikien. Jatkossa päivystäjien keskinäinen tehtävä oli valvoa kulkureittejä ja huolehtia siitä, että vain majoituksessa olevat voivat tulla majoitustiloihin. Toinen tehtävä oli kiertää koulua ja huolehtia siitä, että yöpyjillä oli mahdollisuus yöpyä. Yöaikaan noudatimme käytävillä ns. ”kirjastohiljaisuutta”, joka salli nuorison keskinäisen seurustelun.

Nuorisomajoituksessa oli aikaisempaa poiketen nuorten yökahvila (pe ja la illat). Tämä monimutkaisti valvontaa ja jätti vireystilaa päälle, joka pitkitti yörauhan tuloa.

Huomioita:

Päivystäjien joustavuus kaveriporukoiden huomioimisessa samoihin majoitustiloihin loi hyvää henkeä, jolle oli käyttöä rauhoittamis- ja rajaustilanteissa. Majoitustiloihin ei kannata järjestää iltavirikkeitä, eikä yleisötilaisuuksia. Niistä siirtyminen majoitustiloihin on hyvä olla jo siirtyminen virikkeistä iltapuhteeseen. ”Kirjastohiljaisuus” keräsi kiitosta nuorilta. On hyvä pitää mielessä, että moni on odottanut juhille pääsyä ja kavereiden näkemistä pitkään ja se purkautuu ylivireytenä. Tähän sopii huonosti ehdoton vaatimus nukkumaanmenosta jne. Nyrkkisääntönä viljeltiin valvojille sanontaa: Nämä ovat Herättäjä- eikä nukahtajajuhlat...

Herättäjän nuorisotyön kanssa kannattaa pohtia majoituskäytäntöjä, esim. majoitustilojen päiväksi kokonaan tyhjentäminen ihmisistä, sekä talkootyön ja majoituksen keskinäisen suhteen tiivistämistä, talkoolaisten saamisesta juhlakentälle talkoisiin. (Aiheesta keskusteltu nuorisotyön kanssa erikseen). Herättäjän nuorisotyön kanssa on hyvä tehdä tiivistä yhteistyötä myös ongelmatilanteissa. Tuntevat nuorensa hyvin ja yhdessä pystytään hakemaan mahdollisiin majoituksen pulmatilanteisiin ratkaisua.

Teltha-alue

Herättäjäjuhlien teltha-alue oli juhla-alueen välittömässä läheisyydessä jalkapallostadionin ja jäähallin välisellä hiekkakentällä. Telttailijat kiittelivät alueen sijaintia ja sen tasaisuutta. Paikka osoittautui hyväksi. Suihkut ja WC-tilat olivat läheisessä jäähallissa. Alueella yöpyi juhlien aikana enimmillään 65 telttakuntaa. Pelastusviranomaisten hyväksymän suunnitelman mukaisesti teltojen väli oli 4 m ja alueelle oli sijoitettu määräysten mukainen alkusammutuskalusto. Yhteistyö juhlien eri vastuualueiden kanssa oli saumatonta ja kitkatonta. Erityisesti on mainittava, että yhteistyö turvallisuusosaston kanssa oli erinomainen.

Valvojien toimipiste oli teltha-alueen portilla, jossa oli telttakatos, joka osoittautui hyväksi sadekuuron aikana. Valvoilla oli käytössä ennakoon maksaneiden nimilista, kännykkä, teltha-alueen talkoolaisen ohjeet. Saapuessaan alueelle telttailija sai majoituspassin ja telttamajoittujan ohjeet. majoituspassiin merkittiin telttailijan yhteystiedot, juokseva saapumisnumero ja rastittaen saapumis- ja lähtöpäivä. Majoituspassi pyydettiin panemaan auton kojelaudalle tai teltan kiinnitysnaaruun annetussa muovipussissa. Tarvittaessa meillä oli näin mahdollisuus saada yhteys telttailijaan. Valvoja ohjasi tulijan teltan pystytyspaikalle. Alueen vastuuhenkilöllä oli käytössä järjestäjien hankkima matkapuhelin, johon oli mahdollisuus soittaa ympäri vuorokauden.

Aluetta valvoi 7.7. klo 10.00 lähtien kaksi henkilöä, joista ainakin toisen yöllä tuli olla järjestysvalvojatutkinnon suorittanut henkilö. Valvojat saivat talkoopaidan ja ruoka- ja kahvilipun järjestäjiltä pienenä kiitoksenosoituksena. Teltha-alueen valvonta päättyi 10.7. klo 18.00. Valvontavuoron pituus vaihteli 4 tunnista 6 tuntiin. Valvojien saaminen osoittautui vaikeaksi, mutta kaikkiin vuoroihin saatiin vaadittu miehitys. Valvojat olivat sitoutuneita tehtävänsä ja olivat valmiit jopa tarvittaessa ottamaan lisävuoron, jos se osoittautui tarpeelliseksi.

Juhlien aikana ei esiintynyt järjestyshäiriöitä.

Asuntovaunualueet

Karavaanareille oli kaksi aluetta, joista yksi oli Urheilutalon pallokenttä ja toinen, joka oli varattu invalideille.

Urheilutalon kentälle majoittui 48 vaunukuntaa ja INVA-alueelle 47 vaunukuntaa.

Urheilutalon kenttä ei tullut aivan täyteen, mutta INVA-aluetta jouduttiin laajentamaan viereiselle pysäköintialueelle.

INVA-alueelle majoitettiin muitakin kuin Inva-kortin omaavia. Juhlille tuli liikuntarajoitteisia, joilla ei ollut Inva-korttia tai ennakoilmoittautumista.

Kummallakaan alueella ei ollut mitään mainittavia häiriötekijöitä. Ongelmana oli kuitenkin talkoolaisten vähyys. Erinäisin järjestelyin kuitenkin kaikki saatiin hoidettua.

Kotimajoitus

Kotimajoituspaikkoja etsittiin ilmoittamalla netissä, että talkoisiin voi osallistua tarjoamalla majoitusta. Asiasta kerrottiin myös talkooinfoissa. Kotimajoituspaikkoja tarjottiin yhteensä 17. Ensimmäisiä tiedusteluja kotimajoituksesta tuli jo syksyllä 2015. Kotimajoituksen varasi yhteensä 12 seuruetta. Varaajien toive oli saada majoitus mahdollisimman läheltä juhlaa. Osa tarjotuista paikoista oli kuitenkin aika kaukana. Kun tarjontaa oli hieman enemmän kuin tarvitsijoita, jätimme kaikkein etäisimmät majoituspaikat täyttämättä. Kaikille 12 seurueelle tarjottiin majoituspaikkaa. Majoittujia oli lopulta 9 majoituspaikassa yhteensä 20 henkilöä. Kotimajoituksen varanneille lähetettiin lasku ja tieto majoituspaikasta. Majoittajat olivat itse yhteydessä majoittajaan ja sopivat keskenään järjestelyistä. Majoittajat eivät saaneet korvausta majoituksesta.

6.4 Majoitustoimisto

Majoitustoimisto sijaitsi hyvin keskeisellä paikalla ja oli helposti löydettävissä. Keskeisen sijainnin vuoksi toimisto toimi myös suuressa määrin infopisteenä. Työ hoidettiin siten, että jokaisessa työvuorossa oli toimistosta vastaava sekä 2 talkoolaista. Toimisto oli avoinna torstaina klo 10-22, perjantaina klo 9-22, lauantaina klo 9-20 sekä sunnuntaina klo 9-12. Työvuorot olivat n. 6 tunnin mittaisia. Toimistoajan ulkopuolella saapuvien oli mahdollista majoittua valvojien informoinnin turvin.

Kouluille sekä teltta- ja asuntovaunupaikoille paikan ennakoon varanneet ja maksaneet menivät suoraan, muut majoitustoimiston kautta. Toimistossa heiltä perittiin maksu, annettiin ohjeet ja tunnukset.

Kaikissa majoituspisteissä oli kattavat listat ennakkovarauksista. Majoitustoimiston varusteina oli 2 tietokonetta, 2 puhelinta ja maksupääte.

6.5 Hotellimajoitus

Ensimmäinen yhteydenotto vantaalaisilta hotelleilta tuli jo keväällä 2014 ja silloin saatiin heiltä majoitustarjous. Kaikille vantaalaisille hotelleille lähetettiin tarjouspyyntö syyskuussa 2014. Tarjouspyyntöjä lähetettiin myös Espoon ja Nurmijärven hotelleille.

Hotellivaraukset juhlavieraat tekivät suoraan hotelleista. Lista tarjouksen tehneistä hotelleista varaustunnuksineen oli nettisivuillamme. Listaa oli meillä jaossa myös Sotkamon juhlilla kesällä 2015.

Paljon kyselyitä tuli jo Sotkamossa ja loppukesällä 2015. Erityisesti taas kyseltiin mahdollisimman lähellä, mielellään kävelymatkan päässä juhlapaikalta olevaa hotellia. Koska aivan kävelyetäisyydellä hotellia ei ollut, kerroimme erityisesti kehäradan varrella olevista hotelleista.

6.6 Majoitus- ja talkoosihteeri

Sari Haapalainen

Olin Vantaankosken seurakunnan palkkaama toimistosihteeri. Käsittelin myös majoitus- ja talkoosihteerin tehtäviä ajalla 4.4.-31.7.2016. Tulin tehtävään kesken kauden edellisen jäätyä yllättäen pois. Toimisto sijaitsi Kivistön kirkolla osoitteessa Laavatie 2, Vantaa. Toimenkuvaani kuului majoitusvarausten kirjaaminen ja laskuttaminen, Vapaaehtoistyö.fi-ohjelman hallinnointi, yhteydenpito talkoolaisiin sekä lisääminen järjestelmään korttipaitojen nettimyynti sekä puhelintiedusteluihin vastaaminen.

Majoitusvaraukset tehtiin suurimmaksi osaksi puhelimitse, mutta paljon varauksia tuli myös sähköpostitse erilliseen majoitussähköpostiin.

Työaika oli klo 8.00-15.45 josta puhelinpäivystys oli klo 10.00-14.00.

Majoitusvaraukset kirjasin omiin laskentataulukoihin (koulut, teltat, matkailuvaunut ja kotimajoitus).

Talkooilmoittautumisiin oli Vapaaehtoistyö.fi-sivustolla mahdollista käydä itse valitsemassa talkootehtävät ja -vuorot. Tämä oli kuitenkin hieman haastavaa johtuen sivuston ominaisuuksista, jotka mahdollistivat ilmoittautumisen ilman, että oli varannut työtehtävää ja -vuoroa. Näissä tapauksissa otin talkoolaiseen yhteyttä ja tämä taas hämmensi lisää, koska oli jo mielestään ilmoittautunut. Paperisia ilmoittautumislomakkeita jaettiin seurakunnissa ja tapahtumissa ja heihin otin yhteyttä heti postin tultua. Myös puhelimella ja sähköpostilla tuli ilmoittautumisia sekä erillisiä

käsinkirjoitettuja listoja, jotka vein järjestelmään.

Majoitus- ja talkootoimikuntien kokoukset tulivat tutuiksi. Siellä selvisi viimeisin tilanne.

Kesäkuussa alkoivat kiireet ja myöhäiset majoittujat soittelivat paikkoja vielä juhlatuokanloppuna.

Talkoolaisia oli kaikkiaan noin 1300.

Työtehtäväni oli mielenkiintoinen ja haastavakin, mutta erittäin antoisa ja mukava kokemus.

7 Taloustoimikunta

7.1 Toimenpiteet ennen juhlia

Lähtökohta

Tapio Pousi aloitti taloustoimikunnan puheenjohtajana lokakuussa 2014 edellisen puheenjohtajan erottua tehtävästään. Samoihin aikoihin Ritva Ohmeroluoma aloitti varapuheenjohtajana. Muut toimikunnan jäsenet ovat olleet mukana alusta alkaen.

Tähän loppuraporttiin on koottu mielestämme oleelliset asiat. Loppuraportin lisäksi taloustoimikunnassa kirjoitetaan ”Työkirja”, jonka toivotaan auttavan seuraavien juhlien taloustoimikuntia. ”Työkirjassa” on hyvin yksityiskohtaisesti kerrottu tehdyistä toimenpiteistä. Lisäksi siellä on liitteenä tarjouspyynnöt, kaikki käytetyt lomakkeet ja muu tärkeäksi katsottu materiaali sekä suoritukset ja parannusehdotukset.

Toimikunnan kokoonpano

Tapio Pousi, pj, tilinhoito, mainosmyynti	0400 439640
Ritva Ohmeroluoma, vpj, ruokalipunmyynti, rahahuolto	0400 109021
Pekka Leskelä, kolehdinkanto	0504524873
Hanna Maunula, H-Y:n edustaja	0400 638295
Juha Venho, Vantaan srk yhtymä	040 4808555
Janne Silvast, Tikkurilan kirkkoherra	050 3693526
Juha Sippola, Aktian pankinjohtaja	0503423236
Patrik Marjamaa (Kirsti Vaten), Vantaan kaupunki	
Minttu Haapalainen, pääsihteeri, 1.5.2015 alkaen	050 3107196

Tällä kokoonpanolla taloustoimikunta kokoontui ensimmäisen kerran 2.12.2014 ja kaikkiaan kokouksia pidettiin 9 kertaa. Lisäksi kokoonnuttui lukuisia kertoja pienryhmissä eri projektien osalta (varainhankinta, rahaliikenteen hoito jne).

Taloustoimikunnan tehtävät

Taloustoimikunnan tehtävät löytyvät Herättäjä-Yhdistyksen ohjeista talous- ja markkinointitoimikunnalle. Pääkohtia ohjeista:

- ✧ Kokoa eri toimikuntien ehdotusten pohjalta juhlien talousarvion ja pyytää ehdotuksesta yhdistyksen lausunnon ennen juhlatoimikunnan käsittelyä
- ✧ Kartoittaa ennen juhlia tarvittavan rahoituksen määrän sekä laatii ja valvoo toimenpiteet ennakkorahoituksen hankkimiseksi
- ✧ Yhteistyössä Herättäjä-Yhdistyksen työntekijöiden kanssa ideoi, hankkii ja laatii Herättäjäjuhlille taloudelliset yhteistyösopimukset. Suunnittelee ja kampanjoi tempaustuotteet ennen juhlia ja juhlien aikana (esim. juhlaalogokuva)
- ✧ Hankkii juhla viestiin ja juhlaoppaaseen ilmoitukset
- ✧ Tekee tiivistä yhteistyötä tiedotustoimikunnan kanssa juhlien markkinoinnissa
- ✧ Järjestää edellisille juhlille info- ja myyntipisteen
- ✧ Huolehtii maksuliikenteestä

- ✧ Järjestää juhlakentän rahahuollon
- ✧ Organisoii kolehdinkannon ja järjestää kolehdinkerääjien koulutuksen (talkotoimikunta hankkii kolehdinkerääjät)
- ✧ Organisoii kolehtien laskun

Seurantajärjestelmä ja budjetointi

Ensimmäinen tehtävä oli rakentaa järjestelmä, jonka avulla pystyttiin seuraamaan rahaliikennettä. Tapio Pousi rakensi kokonaisvaltaisen seurantajärjestelmän, johon sisältyi rahaliikenteen seuranta, katelaskelmat, toimikuntien budjetointi ja sen seuranta. Näin taloustoimikunnalla oli käytössään heti alussa työkalu, jolla voitiin seurata reaaliajassa taloustilanteen kehitystä.

Jokainen toimikunta rakensi itselleen budjetin, joka syötettiin järjestelmään. Tämä jälkeen oli kunkin toimikunnan vastuulla oman budjetin toteutumisen seuranta sekä tuottojen että kulujen osalta. Erityisen tärkeää kullekin toimikunnalle oli pitää kulut kurissa.

Alla taulukko, josta näkyy eri toimikuntien budjetit ja toteutuneet sekä tuotot että kulut.

Luvut ovat vasta alustavia ja tarkentuvat vuoden loppuun mennessä.

Toimikuntien toteutuneet tuotot ja kulut verrattuna budjettiin

TOIMIKUNTA	TUOTOT			KULUT		
	Toteutunut	Budjetti	Ero	Toteutunut	Budjetti	Ero
Turvallisuus	0,00	0,00		-6 249,66	10 000,00	3 750,34
Kanslia	2 676,00	5 500,00	-2 824,00	-834,77	1 400,00	565,23
Kenttä	0,00	0,00		-88 845,55	25 000,00	-63 845,55
Liikenne	0,00	5 000,00		-1 553,18	13 000,00	6 446,82
Majoitus	5 657,90	15 750,00	-10 092,10	0,00	8 781,00	8 781,00
Talous	164 255,39	170 472,00	-6 216,61	-13 169,20	17 150,00	3 980,80
Lapsi/ Nuoriso	223,50	15 000,00	-14 776,50	-1 730,59	14 000,00	12 269,41
Ohjelma	29 566,17	14 500,00	15 566,17	-5 316,18	12 100,00	6 783,82
Ravintola	133 162,32	225 000,00	-91 837,68	-197 973,76	210 000,00	12 026,24
Talkoo	0,00	0,00		-7 768,60	12 800,00	5 031,40
Viestintä	0,00	0,00		-31 397,48	24 000,00	-7 397,48
Varainhankinta	36 194,66	31 500,00	4 694,66	-16 603,44	6 000,00	-10 603,44

Kolehtia varten oli erillinen budjetti, joka ei sisälly taulukkoon. Kolehtituotot tuloutettiin suoraan Herättäjä-Yhdistykselle ja sitä kautta keräyskohteisiin.

Vantaan herättäjäjuhlien oman budjetin lisäksi Vantaan seurakuntayhtymällä oli erillinen herättäjäjuhlien valmistelubudjetti, joka toteutui suunnitellun mukaisesti. Vantaan seurakuntayhtymän herättäjäjuhlille antama avustus sisältyy taloustoimikunnan budjettiin, kuten myös Vantaan kaupungin avustus.

Mainosmyynti ja sponsori-hankinta

Vantaan Herättäjäjuhlilla juhlaviestin ilmoitusmyynnistä tehtiin erillinen sopimus Kotimaa – yhtiöiden kanssa. Kotimaa – yhtiöt hoitivat ilmoitusmyynnin. Sopimukseen sisältyi ehto, että Kotimaa – yhtiöt maksaa ennakoon 10.000 euroa Vantaan Herättäjäjuhlille riippumatta ilmoitusmyyntituotoista.

Juhlaoppaiden ilmoitusmyynnin hoiti taloustoimikunta kuten myös aikaisemmilla juhlilla. Vantaalla päätettiin lisäksi myydä mainoksia juhlien kotisivuille ja juhlakentän laidalle. Restelin kanssa päästiin sopimukseen 5% komissiosta hotellihuoneiden varauksista.

Heti alussa huomattiin, että sponsorointi sanaa ei kannata käyttää, joten siirryttiin myymään näkyvyyttä Vantaan Herättäjäjuhlilla. Kaikkiaan näkyvyyssopimuksia saatiin kerättyä yhteensä **21071 euroa**. Koska Tapio Pousi neuvotteli lähes kaikki sopimukset, myyntiprovisioita ei tarvinnut maksaa ulkopuolisille.

Näkyvyyssopimusten hankinta nykyisessä taloustilanteessa oli haastavaa ja työlästä.

Muu varainhankinta

Myyntiin kudottiin Vantaan vaakunan värisiä villasukkia ennen juhlia. Myyntihinta oli 20 €/pari. Sukkien myyntiä jatketaan vuoden 2016 loppuun.

Toinen myyntiin hankittu tuote oli Toivo ja Rauha- niminen tee. Yksi teepaketti maksoi 5 €. Teen myynti ei toteutunut odotetulla tavalla.

Kolehdit, seurojen kahvirahat ja tuotemyynti tuottivat kaikkiaan nettona n. **19500 euroa**.

Rahahuolto

Taloustoimikunnassa tehtiin päätös antaa rahahuolto ulkopuolisen ammattitoimijan tehtäväksi. Tähän johti kaksi syytä, turvallisuus ja rahanlaskenta. Käsiteltävän rahan määrä oli päivien aikana suuri n. 300 000 €.

Rahakäsittely ja -kuljetus kilpailutettiin kahden yhtiön välillä AVARN Security (G4S) ja Loomis Suomi Oy:n kesken. Valitsimme **AVARN Security**n. Molemmilta pyydettiin tarjous kassakaapista juhlien ajaksi. Kassakaappia käytettiin juhlien aikana rahan säilytykseen rahakuljetusten välillä. Kassakaappi toimitettiin torstaina ennen varsinaisten juhlien alkua.

Tarjouspyynnön perusteena oli, että setelit suoritetaan ja lasketaan. Kolikot pussitetaan laskematta eli lähetetään laskentaan ”sokkona” 14 kg/pussi.

AVARN Security ei toiminut sovitulla tavalla vaan kaikkina kolmena aamuna pohjakassat tuotiin myöhässä. Ensimmäisenä aamuna 30 min myöhässä, toisena 45 min ja kolmantena jopa 55 min myöhässä. Olimme jo ensimmäisen myöhästymisen jälkeen yhteydessä toimittajaan. Meille luvattiin, että asia ei toistu. Saimme loppulaskusta alennusta ko. tapahtuman johdosta.

Kassojen myöhästyminen aiheutti ongelmia kassapisteissä. Onneksi meillä oli käytössä maksupäätteet, joten asiakkaat saattoivat maksaa ostoksena maksukortilla. Lisäksi annoimme taloustoimiston vaihtorahoista erilliset pohjakassat niihin muutamiin kassapisteisiin, jotka avattiin jo klo 7.00. Todennäköistä on, että tämän johdosta ei tapahtunut myynnin menetyksiä, sillä suurin osa kahvila- ja ruokalippumyynnistä tapahtui klo 10 – 15 välillä.

Maksuvälineet

Taloustoimikunnassa päätettiin vuokrata kassakoneet ja maksupäätteet myyntipisteisiin. Tähän päädyttiin myyntitapahtuman nopeuttamiseksi ja rahankäsittelyn turvaamiseksi. Samalla päätettiin edistää maksukortin käyttöä myyntipisteissä (Juhlaoppaassa maininta asiasta).

Maksupäätteiden ja kassakoneiden toimittaja kilpailutettiin. Toimittajaksi valittiin **Tampereen Toimistolaite Oy (ttlsystems)** Tampereelta. Saimme samasta paikasta sekä kassakoneet että maksupäätteet edullisimmin. Kassakoneita vuokrattiin **15 kpl** (7 kahvilaan ja 6 ruokalippujen

myyntiin sekä 2 konetta varalle). Maksupäätteitä vuokrattiin **16 kpl**, koska maksupäätteitä tarvittiin myös oheistapahtumiin. Herättäjäjuhlien eri toimijoiden maksupäätteiden ja kassa-koneiden tarve kartoitettiin ennen tilauksen vahvistamista.

Pohjakassat

Eri toimipisteissä tarvittava pohjakassojen määrä kartoitettiin ennen juhlia. Pohjakassoihin ja vaihtorahaan varattiin 21 500 €, joka osoittautui riittäväksi. Kahviloihin, Grilleihin sekä Ruokalippujen myyntipisteisiin tilattiin valmiiksi lasketut pohjakassat päivittäin. Muihin pisteisiin, kuten oheisohjelmiin annettiin pohjakassat ”vaihtorahavarastosta”.

Kyselytutkimus

Laurea- ammattikorkeakoulun Tikkurilan yksikön kanssa toteutettiin kyselytutkimus koskien vieraiden rahankäyttöä juhlien aikana. Ajatuksena on, että kyselytutkimuksen tuloksia voitaisiin hyödyntää tulevana vuosina varainhankinnassa osoittamalla euroina juhlien merkitys paikkakunnan yrityksille ja päättäjille. Kyselytutkimuksen tulokset julkaistaan lokakuussa 2016.

Vantaan seurakuntayhtymä toimi kyselytutkimuksen tilaajana lupautuen samalla maksamaan tutkimuksesta aiheutuvat kulut. Koska tutkimus oli opiskelijoiden opinnäytetyö, kustannuksia syntyi ainoastaan kyselylomakkeiden kopioinnista.

7.2 Toimenpiteet juhlien aikana

Taloustoimisto

Juhlien aikana taloustoimikunnan perusmiehityksestä mukana olivat Tapio Pousi, Pekka Leskelä, Janne Silvast ja Ritva Ohmeroluoma. Juha Tuohimäki tuli apuun taloustoimistoon juuri ennen juhlia. Juha Tuohimäki otti vastuulleen työvuoroista huolehtimisen sekä ruokalippujen myyntipisteisiin että kolehdin laskentaan. Janne Silvast avusti kaikissa taloustoimiston tehtävissä. Lisäksi juhlien aikana taloustoimistoon rahanlaskentaan tuli pankista eläkkeelle jäänyt Seija Toivonen. Kaikkiaan taloustoimistossa oli siis 5 henkilöä.

Juhlien aikana taloustoimistossa keskityttiin pääsääntöisesti kolmeen eri tehtävään:

a) Työvuorot

- Ruokalippujen lipunmyyjien ja kolehtien käsittelijöiden työvuoroista huolehtimen, jotta kaikkiin vuoroihin saatiin riittävästi talkoolaisia

b) Rahahuolto

- pohjakassojen luovuttaminen ja tilityksien vastaanottaminen
- kolehtien ja myyntipisteiden rahojen laskeminen ja tilityksien tekeminen pankkiin
- myyntipisteiden vaihtorahahuolto ja kassojen ”tyhjentäminen” liiasta käteisestä

c) Talkoolaisten tukeminen

- talkoolaisille oli järjestetty torstaina pikakoulutus maksupäätteiden ja kassakoneiden käytöstä. Kaikki työvuoroihin tulleet henkilöt eivät olleet käyneet koulutusta, joten heitä jouduttiin opastamaan työvuorojen aikana
- välillä jouduttiin avustamaan maksupäätteiden ja kassakoneiden kanssa syntyneiden ongelmien kanssa.

Maksupäätteiden ja kassakoneiden käyttökoulutus oli torstaina 7.7. Koulutukseen saapuneille järjestettiin vajaan tunnin yleiskoulutus. Tämä jälkeen jokaisella paikalla olleella oli mahdollisuus kokeilla kassakoneen ja maksupäätteen käyttöä opastajan tuella. Koulutusta varten oli paikalla 2 kassakonetta ja 2 maksupäätettä. Maksupäätteiden ja kassakoneiden käyttöön oli laadittu ohjeet.

Talkoolaiset

Talkoolaisia saatiin sekä talkotoimiston että suorahankinnan kautta Vantaan eri seurakunnista. Työvuorot olivat neljä – viisi tuntia pitkiä.

	työvuoro
Perjantaina 8.7.	15.00 – 20.00
Lauantaina 9.7.	7.30 – 11.00 11.00 – 15.30 15.30 – 20.00
Sunnuntai 10.7.	7.30 – 11.00 11.00 – 16.00

Taloustoimiston vastuulla oli **6 ruokalippujen myyntipistettä**, joissa oli yksi kassakone ja yksi maksupääte. Jokaisessa myyntipisteessä oli kaksi talkoolaista eli **12 henkilöä/vuoro**.

Kaksi myyntipistettä oli aivan portin välittömässä läheisyydessä. Nämä myyntipisteet olivat urheilualueen lipunmyyntikopeissa. Kopissa oli kaksi myyntiluukkuja. Kaksi muuta lipunmyyntipistettä oli hallissa, jossa oli ruokatarjoilu. Lauantaina ruuhka-aikaan avasimme vielä yhden lisäpisteen halliin. Jonoja syntyi kiireisimpään aikaan, mutta ne eivät olleet mitenkään mahdottomat. Ulkopuolisten kommenttien perustella voidaan todeta, että jonot etenivät jouheasti.

Talkoolaisia oli rekrytoitu töihin taloustoimistoon. Osalle talkoolaisista oli syntynyt käsitys, että he tulevat tekemään toimistotöitä; kopiointia, rahanlaskentaa jne. Monille tuli yllätyksenä se, että heitä tarvitaan ruokalipunmyyntipisteisiin käsittelemään kassakoneita ja maksupäätteitä. Osa kieltäytyi koneiden kanssa työskentelystä. Nämä henkilöt sijoitettiin myyntipisteisiin antamaan ruokaliput asiakkaille eli yksi henkilö vastasi maksutapahtumasta ja toinen ojensi valmiiksi maksetut ruokaliput asiakkaalle. Näin organisoituna lipunmyyntitapahtuma nopeutui.

Rahankäsittely

Tärkein sääntö rahankäsittelyssä on, että sen tekee **aina kaksi henkilöä yhdessä**, oli sitten kysymyksessä rahan siirrot, laskeminen tai tilitykset. Rahan käsittely tulee tapahtua näkymättömästi ja piilossa yleisöltä. Taloustoimisto sijaintia ei ilmoiteta ulkopuolisille eikä yleiseen alueinfoon. Tämä on myös tärkeää jo turvallisuuden kannalta.

a) Pohjakassojen käsittely

Myyntipisteisiin annettiin joka aamu rahahuoltoyhtiön tuomat sinetöidyt pohjakassapussit. Luovutuksen dokumentointia varten otettiin käyttöön Lapuan lomakemalli muokattuna meidän tarpeita varten. Samaan lomakkeeseen kuitattiin päivän päätteeksi kassojen palautus. Luovutuksen yhteydessä vastaanottaja avasi pussin ja laski rahat, jonka jälkeen merkittiin lomakkeeseen luovutus. Niiden pohjakassojen osalta, joita ei ollut tilattu, luovutus tapahtui samalla tavalla eli vastaanottaja laski rahat ja kuittasi vastaanotetuksi.

Pohjakassat luovutettiin niille henkilöille, jotka toimikuntien puheenjohtajat oli taloustoimistoon ilmoittanut. Henkilöt vaihtuivat päivittäin, paitsi Kahvilan osalta. Kahvilatoimintojen esimies nouti päivittäin pohjakassat itse. Henkilöiden nimitiedot tarvittiin, koska rakennuksessa oli vartiointi ja sisään saivat tulla vain ne henkilöt, joiden käynnistä oli etukäteen ilmoitettu.

b) Myyntipisteiden toiminta ja tilitykset

Kahvilan myyntipisteisiin luovutettiin 7 kassakonetta ja 7 maksupäätteitä. Numeroimme kassakoneet. Maksupäätteissä oli numerointi valmiina. Koko juhlien ajan pidettiin yhdessä näin

muodostuneet parit (kassakone/maksupääte). Tämä helpotti jälkikäteiskontrollia.

Kassakoneiden näppäimistöjen taakse oli ohjelmoitu yksittäiset tuotteet. Esimerkki kahvion kassakoneen näppäimistöstä:

Kahvi/tee	Mehu	Virvoitusjuo
Körtti-vesi	Hiilihapvesi	Kahvi/tee+pul
Kahvi/tee/säm	Täyt.sämpylä	Pulla
Jugurtti	Körtti-tee	Muu

Vastaavanlaisesti ohjelmoitiin myös ruokalippujen myyntipisteiden 6 kassakonetta ja lauantain lisäkone. Tämä helpotti merkittävästi talkoolaisen toimintaa myyntipisteessä. Heidän ei tarvinnut kuin painaa asiakkaan ostamien tuotteiden näppäimiä ja päättää kauppa joko käteiseen tai maksupäätteeseen.

Iltaisin eri myyntipisteissä päätettiin työpäivä ottamalla kassakoneista päivän myyntiraportti ja lähettämällä maksupäätteeltä päivän maksutapahtumat NETS'lle.

c) *Rahan käsittely*

Taloustoimiston tuli huolehtia vaihtorahasta. Aikaisempien kokemusten perusteella oli sellainen käsitys, että juhlien aikana käytetään suuria yli 50 €:n seteleitä. Nyt kuitenkin tilanne oli se, että rahalaskentaan tuli vain muutama 100 €:n seteli kolehdista. Liekö tiedottaminen maksukorttimahdollisuudesta vaikuttanut setelien kokoon.

Kassoja laskettiin päivien aikana valmiiksi tilityspusseihin, joihin laitettiin tilityslomake. Tilityslomakkeeseen tuli seuraavat tiedot:

- Pankkitilin numero	-
Herättäjä-Yhdityksen nimi	-
tilityksen tekijän nimi ja puhelinnumero	-
turvapussin numero	-
viestikenttään Herättäjäyhdistykseltä saatu projektinnumero	- setelien
lukumäärä ja yhteissumma tai kolikot ilman laskematta	

Kolehtien käsittely ja laskeminen oli jaettu kahteen osaan. Kun kolehdit oli kerätty, kolehtikassit tuotiin käsittelyhuoneeseen, jossa oli valmiina isot laatikot (45 cm x 35 cm x 25 cm). Näihin laatikoihin tyhjennettiin kolehtikassit. Setelit kerättiin pois. Ne suoristettiin ja niputettiin valmiiksi laskentaa varten. Kolikot pussitettiin. Pussit punnittiin max 14 kg/pussi. Kaksi henkilöä siirsi niputetut setelit ja pussitetut kolikot taloustoimistoon. Lasketuista seteleistä ja pussitetuista kolikoista tehtiin tilitys, kuten edellä kerrottu.

Turvapussitetut rahat sijoitettiin tositteiden kirjaamisen jälkeen taloustoimiston kassakaappiin rahahuolto-yhtiön kuljetukseen saakka. Rahakuljetukset tapahtuivat perjantai-iltana, lauantaina iltapäivällä ja illalla sekä sunnuntaina juhlien päättyttyä.

Kolehdinkanto

Kolehdinkannon suunnittelun lähtökohtia olivat kattava kolehdinkeruu, luotettavat yksinkertaiset menettelytavat sekä positiivinen talkookokemus kolehdinkantajille.

Juhlien aikana kolehti kannettiin kaikkiaan **7 kertaa** – viisissä seuroissa, vuoroveisuissa ja messussa. Kolehdinkanto tapahtui **12** ryhmänjohtajan vetämissä **7-13** kerääjän ryhmissä. Yhteensä kolehdinkantoon osallistui **105 - 120** henkilöä kerrallaan ja kaikkiaan **170** eri henkilöä. Kullakin ryhmällä oli vakioalue läpi koko juhlien ja kukin kolehdinkantaja oli kaikissa keräyksissään samassa ryhmässä. Yksi ryhmistä hajaantui keräämään penkkilohkojen ulkopuolisilla alueilla tilaisuuksiin osallistuvilta juhlatorilla, juhlaravintolassa, inva-pysäköinnissä, telta-alueella ja näiden välisillä yleisalueilla.

Kolehdinkannon ryhmänjohtajat rekrytoitiin henkilökohtaisesti kutsumalla ja samat henkilöt hoitivat tehtävänsä kaikissa kolehdinkannoissa. Ryhmänjohtajista yksi nivalalainen keräsi itse kahden ryhmän verran kolehdinkantajia mukaansa, vastaavasti eräät muut hankkivat osan ryhmästään itse, ja tällainen hankintamenettely olisi tietenkin yksinkertaisin kokonaisuusjärjestelyjen kannalta. Valtaosa kolehdinkantajista tuli yksittäisinä henkilöinä juhlien talkooilmoittautumisessa käytetyn nettijärjestelmän kautta. Ilmoittautumisessa jokainen kolehdinkanto oli määritelty omaksi talkoovuorokseen.

Kaikkiin kolehdinkantoon ilmoittautuneisiin oltiin yhteydessä ennen juhlia sähköpostitse yhteensä kolmella eri viestillä (vain puolisen tusinaa paperikirjeellä, osa tosin pariskunnille). Viesteillä ensin kesäkuun alussa vahvistettiin ilmoittautumisen huomioiminen, annettiin yleistietoa kolehdinkannosta ja nostatettiin talkoohenkeä, sitten kesäkuun puolivälissä pyydettiin vahvistamaan kolehtivuorojen sopivuus antaen myös alustavaa ohjeistusta, ja viikkoa ennen juhlia vielä tiedotettiin koosteena jokaiselle hänen kolehtivuoronsa ja -ryhmänsä sekä annettiin lopulliset täsmälliset ohjeet. Lisäksi talkooinfossa ennen talkooseuroja pidettiin kolehdinkantajille vapaaehtoinen opastustilaisuus, johon osallistui noin 2/3 kaikista kantajista.

Juhlien aikana kolehtiryhmien vetäjät noutivat kolehtikassit ja -nauhat aina 45 minuuttia ennen tilaisuuden alkua. Kolehdinkantajat oli pyydetty kokoontumispaikkaan 30 minuuttia ennen tilaisuuden alkua ainakin kunkin kantajan ensimmäisessä kolehdinkannossa – vakiokerääjien kanssa ryhmänjohtaja saattoi sopia tapaamisen keräysalueella myöhempäänkin ajankohtaan. Ryhmänjohtajat palauttivat ryhmän kolehtikassit ja -nauhat ryhmästä valitsemansa parin kanssa heti ryhmän alueen tultua kerätyksi. Kolehdinkannon järjestelyihin osallistui kolehdinkantajien lisäksi kaksi henkilöä – kolehtivastaava ja tämän avustaja/varahenkilö. Kolehtikassipöytäkirjaan otettiin ryhmänjohtajilta kassien ja nauhojen vastaanottamisesta lukumääräkuittaus ja merkittiin vastaavasti kuittaus palautuksesta.

Kolehdinkannossa saatujen setelien niputtamiseen ja käsinlaskentaan sekä kolikkojen pussi-tukseen osallistui lisäksi 4 - 6 henkilöä taloustoimistosta, ja näihin vaiheisiin kului kunkin kolehdinkannon jälkeen aikaa noin puolitoista tuntia. Rahojen kanssa oli joka hetki vähintään kaksi henkilöä rahojen turvapussitukseen asti. Juhlien jälkeen laskettu kolehtitulos oli seuraava:

Aattoseurat	11 453,64 e
Vuoroveisuut	11 553,91 e
Päiväseurat	23 381,92 e
Lähetysseurat	15 291,37 e
Iltaseurat	11 954,62 e
Messu	16 750,92 e
<u>Päättöseurat</u>	<u>18 580,51 e</u>
Yhteensä	108 966,89 e

Kaiken kaikkiaan kolehdinkanto sujui hyvin: kolehdit ehdittiin kerätä suunnitellusti (ja olisi näillä järjestelyillä kerätty suuremmaltakin juhluvierasmäärältä), ei ilmennyt mitään järjestelyihin liittyvää hämminkiä, ryhmänjohtajat olivat urakan jälkeen tyytyväisiä, samoin kolehdinkantajilta tuli paljon positiivista palautetta niin kolehdinkannon ohjeistuksesta ja järjestelyistä kuin juhlista muutenkin, ja kolehtituloskin oli ihan hyvä.

7.3 Loppupäätelmä

Taloustoimikunnan tehtävät ovat hyvin moninaiset ja tämän johdosta toimikuntaan tulisi rekrytoida erityyppisiä henkilöitä. Tarvitaan henkilöitä jotka hallitsevat asioiden organisoinnin ja johtamisen. Mutta erittäin tärkeää on, että mukana on myös henkilöitä, jotka hallitsevat tekemisen.

Henkilön, joka ilmoittautuu vapaaehtoiseksi taloustoimikuntaan, tulee ymmärtää, että tehtävät, olivat ne sitten mitä tahansa, vievät aikaa sekä ennen juhlia että juhlien aikana. Kesken pois hyppääminen aiheuttaa sen, että ”kuorma” kaatuu muiden jäsenten harteille, kuten meillä kävi. Mutta onneksi saimme nopeasti osaavia henkilöitä tilalle.

Tämän loppuraportin rinnalle on kirjoitettu ”Työkirja” Vantaan taloustoimiston tehtävistä ja tekemisistä. Tähän työkirjaan sisältyy kaikki tehdyt toimenpiteet yksityiskohtaisesti sekä toimenpiteisiin liittyvät raportit, ohjeet ja muut dokumentit. Työkirjaan on kirjattu kokemukseen perustuvat kehittämis ehdotukset sekä kokemattomuudesta johtuneet ”kömmähdykset”.

7.4 Kehittämis ehdotuksia

Taloustoimikunta ehdottaa seuraavia parannuksia toteutettavaksi tulevilla juhlilla:

1. Heti kun toimikuntien puheenjohtajat on valittu, pidettäisiin valituille puheenjohtajille ”kick-off” koulutus, jossa käytäisiin seikkaperäisesti läpi kunkin toimikunnan sekä taloudelliset- että toiminnalliset avain asiat, joihin erityisesti pitää kiinnittää huomiota. Näin jo ennakoon osattaisiin varoa kullekin toimikunnalle tyyppillisiä taloudellisia ”sudenkuoppia”. Koulutus voisi sisältää myös osion, jossa lyhyesti käydään läpi talouden hoidon perusasioita.
2. Kaikki suuremmat taloudelliset päätökset ennen tilauspäättöä tuodaan työvaliokuntaan käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Sopiva euromääräinen raja voisi olla esim. 10.000 euroa.
3. Käsikirja päivitetään nykyaikaan ja ohjeistuksia täsmennetään enemmän konkreettisiksi.
4. Kaikille toimikunnille jaetaan automaattisesti esim. 5 edellisten juhlien toimikuntakohtaiset toteutuneet talousluvut, joita käytetään sekä tulojen että menojen suunnittelun pohjana. Huom. Ei budjetteja

8 Ohjelmatoimikunta

8.1 Toimikunnan vastuualue ja periaatteita

Ohjelmatoimikunnan vastuualueeksi määriteltiin herättäjäjuhlien aikuisille suunnattu oheisohjelma. Ohjelmatoimikunta sai myös tiedot lasten ja nuorten ohjelman suunnittelijoilta. Tiedot toimitettiin juhlaopasta (juhlapassia) varten. Juhlaoppaan ja konserttien käsiohjelmien kokoamisesta vastasi viestintätoimikunta. Toimikunta hoiti suunnittelemiinsa tilaisuuksiin liittyvät tilojen varaukset. Oheisohjelma päätettiin koostaa jo perinteeksi muodostuneista, herätysliikettä lähellä olevien musiikkiryhmien konserteista sekä vantaalaisesta tarjonnasta. Tilaisuuksia päätettiin järjestää eri

puolilla Vantaata ja tätä kautta houkutella paikallisia osallistumaan juhlien tilaisuuksiin. Tämän lisäksi TempPELLIAUKION kirkossa järjestettiin juhlille kutsuva konsertti.

8.2 Toimikunnan työskentely

Toimikunta piti seitsemän kokousta ja keskusteli sähköpostilla. Työskentelyvälineenä oli tilaisuuksien kooste, jota työskentelyn kuluessa päivitettiin. Toimikunnan jäsenet toivat oman tietotaitonsa suunnitteluun. Iso osa jäsenistä oli juhlien vakituisia kävijöitä. Toimikunnassa oli mukana seurakuntien työntekijöitä, seurakuntalaisia, Herättäjä-yhdistyksen edustus ja Vantaan kaupungin kaupunkikulttuuripäällikkö.

Toimikunnan jäsenet: Hämeenkyllän seurakunnan kirkkoherra Jukka Nevala (pj), Hämeenkyllän seurakunnan tiedottaja Anna Äystö (siht.), Tikkurilan seurakunnan kappalainen, juhlien pääsihteeri Heikki Leppä, oopperalaulaja-rovasti Esa Ruuttunen, Vantaan seurakuntien yhteisten palveluiden päällikkö Pontus Salmi, Vantaan kaupunkikulttuuripäällikkö Lea Rahkola-Kauranen, Herättäjä-yhdistyksen musiikkisihteeri Samuli Korkalainen/Leena Väyrynen-Si, Herättäjä-yhdistyksen aluesihteeri Salla Ranta, rovasti Jaakko Simojoki, Meilahden seurakunnan kappalainen Johan Wennerström ja Vantaankosken seurakunnan kanttori Sinikka Honkanen.

8.3 Oheishjelmat

Torstai 7.7.

16.00 Avajaiskonsertti "Kahden maan kansalainen". Vantaan seurakunnat järjestävät ilmaiskonsertin iloisella ja kansainvälisellä otteella. Tikkurilan uudella torilla (Asematie 7) klo 16.00 - 17.15. Konsertissa mukana Jaakko Löytty, Ilona Gill, Antti Vuori ja Houseband sekä kansainvälisiä artisteja. Lue lisää

20.00 Edessä reitti. Löydä sinäkin tiesi Vantaan herättäjäjuhlille. Musiikillisina reittioppaina vantaalaiset taiteilijat Esa Ruuttunen, Junnu Aaltonen, Sinikka Honkanen sekä Käsikelloyhtye Sonus. TempPELLIAUKION kirkko (Lutherinkatu 3, Helsinki). Vapaa pääsy.

Perjantai 8.7.

16.00 Herännäisyys ja kirkot: juuret ja jäljet. Ekumeeninen tilaisuus Myyrmäen Liesi-kappelissa (Liesikuja 7). Alustajana Eeva-Kaisa Rossi. Kommenttipuheenvuoroja eri kirkkojen edustajilta. Keskustelua ja loppuhartaus. Järjestäjä: Vantaan ekumeeninen työryhmä.

19.30 Varrella virren. Vantaan seurakuntien kaikki kirkkokuorot on muutaman vuoden välein koottu yhteiseen isoon esiintymiseen, joka on vaatinut paljon harjoitusta. Varrella virren -esitys on kirkkomuusikoidemme käsialaa: virsiä eri tyyliin sovitettuina – barokkiin, romantiikkaan, modernismiin, viihteen kielelle, tyylinmukaisin soitinyhtyein. Pannaan seurakuntakin laulamaan! Myyrmäen kirkko (Uomatie 1). Käsiohjelma 10 €.

19.30 Raota portti – luottamukseen ja ikaikaaiseen turvaan. Suomalaisen miehen Suomalainen rukous. Korson Mieslaulajat johtajanaan ja solistinaan Pekka Itkonen. Kivistön kirkko (Laavatie 2). Käsiohjelma 10 €.

21.00 Juurimessu. Tervetuloa hiljentymään ja vaeltamaan uskontunnustusalttareilla jo klo 20.30 alkaen. Juurimessu vie sen äärelle, millaiseen maaperään olemme kristittyinä juurtuneet. Messussa suomalainen metsän hengellisyys kohtaa kaupunkilaisen arjen. Messu kutsuu pysähtymään ja miettimään omaa paikkaamme ja kutsumustamme globaaliaksi muuttuneessa todellisuudessa. Messun taustana on Pauliina Kainulaisen ekoteologia. Sanoitukset nousevat 2000-luvun ihmisen ajankohtaisesta todellisuudesta. Sävellykset ovat rukousrunoilija Katja Kailan käsialaa. Messua seurakunnan kanssa ovat toteuttamassa Pauliina Kainulainen, Kari Pekka Kinnunen ja Stina Huima. Messussa avustaa korsolainen NaisSound-lauluryhmä kanteleen, huilun ja jousien säestämänä. Korson kirkko (Merikotkantie 4, Korson juna-aseman läheisyydessä). Lue lisää.

21.30 Histan veisaajat: Remontti. Histan veisaajien uusi konsertti avaa oven uuden, vanhan, uusvanhan ja vanhasta uudistuvan virren työmaille. Siellä entisöidään ja nykyaikaistetaan, puretaan muureja ja rakennetaan siltoja. Konsertti on valmistettu Siionin virsien kokonaisuudistuksen ja kirkkovirsikirjan lisävihkon innoittamana Kirkko soikoon -festivaalia ja Vantaan herättäjäjuhlia varten. Myyrmäen kirkko (Uomatie 1). Käsiohjelma 10 €. Lue lisää.

Lauantai 9.7.

9.30 Siionin virsien kokonaisuudistuksen kuulemistilaisuus. Tule kuulemaan Siionin virsien uudistustoimikunnan jäseniä ja kysymään uudistuksesta. **HUOM.** paikka on juhlaoppaassa väärin. Kuulemistilaisuus pidetään Myyrmäki-hallissa sisällä eteläisellä seinustalla.

14.15 Herännäisopistojen entisten ja nykyisten opiskelijoiden kokoontuminen juhlakentällä seuraavissa lohkoissa: Portaanpää A, Jyväskylä B, Lieksa C, Kainuu D, Raudaskylä E, Turku F, Valkeala G, Lapua H, Eurajoki I. Heränneiden ylioppilaskotien entiset ja nykyiset asukkaat kokoontuvat lohkolle J. Herättäjä-Yhdistyksen rippikoulun käyneet kokoontuvat lohkolle K.

15.00 Körttipukuisten kokoontuminen kuorokatoksessa juhlakentällä.

17.00 Körttifoorum tapaaminen juhlakentällä lohkolle I.

17.00 Työntekijätapaamiset

• **Kansainvälisen työn tapaaminen** on tarkoitettu kaikille asiasta kiinnostuneille. Tapaamisessa esitellään Herättäjä-Yhdistyksen tekemää ja tukemaa lähetys- ja talkootyötä Suomessa ja ulkomailla. Mahdollisuus keskustella kansainvälisen työn tulevaisuudesta. Kilterin koulu (Iskostie 8).

- **Nuorisotyönohjaajien ja diakoniatyöntekijöiden tapaaminen.** Kahvitus 16.30 alkaen. Kilterin koulu (Iskostie 8).
- **Teologitapaaminen.** Kahvitus 16.30 alkaen. Myyrmäen kirkko (Uomatie 1).
- **Kirkkomuusikkojen ja kuoronjohtajien tapaaminen.** Kahvikupin ääressä keskustellaan ajankohtaisista Herättäjä-Yhdistyksen musiikkiasioista kuten Siionin virsien uudistustyöstä. Mukana mm. Ulla Tuovinen ja Leena Väyrynen-Si. Juhla-alueen kuorokatos

20.00 Kuorokonsertti. Herättäjä-Yhdistyksen valtakunnallinen kuoro ja mieskuoro Veisuveljet, joht. Samuli Korkalainen. Konsertin osana kuullaan Jukka Kankaisen Rukoushetki päivän päättyessä, jossa esilaulajana on Esa Ruuttunen. Myyrmäen kirkko (Uomatie 1). Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

20.00 Kirjailijailta. Oliko Luther körtti? Keskustelua tulevan Reformaation merkivuoden 2017 teemoista ja ajankohtaisista kirjoista. Piispa Jari Jolkkonen, opetusneuvos Kalevi Virtanen ja sinä. Tarjoilua klo 19.30-21 (maksullinen). Kilterin koulu (Iskostie 8).

20.30 Konsertti Aholansaari Sinfonietta kapellimestarina ja klarinetistisolistina Jyri Nissilä. Hämeenkyllän kirkko (Auratie 3). Käsiohjelma 10 €.

20.30 Helsingin hembygdsmuseumin esittely ruotsiksi.

Helsingin pitäjän Kotiseutumuseo perustettiin 1963 aittaan, joka on rakennettu 1822 ja jota käytettiin ensin kirkon ja sitten kunnan viljan lainamakasiinina. Museo kertoo rahvaan elämästä aina 1900-luvun alulle asti. Esineistö on jokapäiväisiä käyttöesineitä ja työkaluja. Pohjakerroksessa esitellään suurtalollisen tupaa ja kamaria, sekä pienempiä aihkokonaisuuksia, jotka käsittelevät pitäjän viljamakasiinia, kansakoululaitosta, kartanokulttuuria ja kestiekievarilaitosta. Välitasanteella näytetään työkaluja, joita käytettiin villan ja pellavan käsittelyssä sekä kangaskudontaa. Ylimmässä kerroksessa on esineitä, jotka kertovat maataloustöistä. Kotiseutumuseo (Kirkkotie 47).

21.30 Ilveilijä ja Pyhä Petrus, keskiaikainen näytelmä. Pyhyys, vanha taide ja huumori kohtaavat keskiaikaisessa näytelmässä, joka on sekoitus mysteerinäytelmää, kansanhupailua ja satiiria. Corvus Laurencij -kuoro, ohjaus Antti Sevanto, musiikin johto Samppa Laakso. Pyhän Laurin kirkko (Kirkkotie 45). Ohjelma 10 €, vapaa pääsy.

22.30 Kuule minua - körttivirsi kohtaa keskiajan kirkkolaulun. Lauluyhtye Vox Silentii (Hilkka-Liisa Vuori ja Johanna Korhonen) ja Samuli Korkalainen. Pyhän Laurin kappeli (Pappilankuja 3). Vapaa pääsy, ohjelma 10 €.

Sunnuntai 10.7.

18.15 Siionin tyttäret - levynjulkistuskonsertti. Klassinen kohtaa kansanmusiikin. Uudistettuja naisten Siionin virsiä -sävellys, sanoitus, sovitus, esitys - konsertin musiikillinen ilmaisu nousee klassisen ja kansanmusiikin maailmasta, mutta hyödyntää myös muita musiikkityylejä. Niitä laulavat ja veisaavat erityyiset, -ääniset ja -ikäiset naiset. Virret on sovittanut Laura Airola. Katariina Airas, Laura Airola, Maija Karhinen, Johanna Korhonen, Venla Lankinen, Liisa Matveinen, Liisa Pesonen. Myyrmäen kirkko (Uomatie 1). Käsiohjelma 10 €. Lue lisää.

8.4 Arviointia

Vantaan juhlilla oli monipuolinen ja laajalla alueella toteutettu sisältö. Ohjelmassa pyrittiin ottamaan huomioon monenlaiset ihmisryhmät ja juhlien teema Kahden maan kansalainen. Ohjelmaan oli tarjolla runsaasti eri tilaisuuksia, joista kaikkia ei ollut realistisesti mahdollista toteuttaa.

Ohjelmatoimikunnan työskentely tapahtui hyvässä yhteishengessä, ja toimikunnan jäsenet hoitivat vastuunsa.

Kaikkeen ohjelmaan ja ohjelmien sisältöön on oltu tyytyväisiä. Saadun palautteen perusteella järjestetyt tapahtumat ovat sopineet hyvin juhlien yhteyteen.

Konserttien kävijämäärät vastasivat odotuksia.

Mitä työskentelyssä olisi pitänyt tehdä toisin tai ottaa huomioon?

- Ohjelman päällekkäisyydet verottivat juhlakentästä sivummalla pidettyjen tilaisuuksien kävijämäärää.
- Toimikunta ei välttämättä aina ollut ajan tasalla erilaisista tapahtumista, joita juhlien yhteyteen järjestettiin. Ohjelmaan lisättiin tilaisuuksia ja tilaisuuksien sijoittelua ohjelmassa muutettiin vielä viime hetkillä osittain ohi ohjelmatoimikunnan kokousten. Joitain tilaisuuksia lisättiin ohjelmaan vielä käsiohjelman painoon menon jälkeen.
- Eri toimikuntien välistä sisäistä tiedonkulkua tulisi kehittää. Toimikuntien olisi hyvä viestiä paremmin keskenään niissä tehdyistä päätöksistä ja suunnittelusta.
- Kaikkien konserttien harjoitusajat eivät olleet seurakuntien tiedossa ja sekaannuksia syntyi. Sekaannusten välttämiseksi olisi hyvä, että jokaisella tapahtumapaikalla on sen juhlavarauksista vastaava henkilö, jonka yhteystiedot välitetään kaikille siellä toimiville henkilöille. Yksi henkilö voi hoitaa kaikki tapahtumapaikat, mutta silloin hänellä täytyy olla valtuudet hoitaa varaukset.
- Käytännön asioiden hoidon kannalta olisi ollut hyvä, että ohjelmatoimikunnassa olisi ollut mukana vahtimestarikunnan edustaja.
- Ison seurakuntayhtymän ollessa kyseessä kokonaisuuden kasassa pitäminen on haastavampaa kuin yksittäisseurakunnassa.
- Ohjelmatoimikunnalle tuotiin ideoita, joiden esittäjä itse ei aikonut toteuttaa ideaa. Idean tuojan pitäisi kertoa, kuka vastaa toteutuksesta, jos haluaa tapahtuman toteutuvan.

- Kaikkien ohjelmien osalta ohjelmaa ehdotettaessa ei kerrottu tulevia kustannuksia. Kaikista tapahtumista pitäisi olla alusta asti esillä kustannusarvio.
- Messun televisioinnin harjoitus olisi oheisohjelman kannalta parasta olla perjantaina eikä lauantaina illalla.
- Juhlan järjestämisen jatkuvuuden kannalta olisi hyvä, että toimikunnan jäsenenä olisi joku juhlan järjestelyvastuussa aikaisemmin ollut edustaja.

9 Nuorisotoimikunta

9.1 Toimikunnan kokoonpano

Hans Tuominen, kirkkoherra, (pj)
 Iris Sotamaa, kasvatusasiainsihteer, (siht.)
 Laura Sydänmaanlakka, lapsityönohjaaja
 Mika Ijäs, vastaava nuorisotyönohjaaja
 Tuula Vanhanen, vastaava nuorisotyönohjaaja
 Elisa Varkemaa, pastori
 Jarmo Kokkonen, pastori
 Antti Rintala, H-Y:n nuorisosihteer
 mukana kokouksissa myös pääsihteer Heikki Leppä

9.2 Suunnittelu

Nuorisotoimikunnan kokoonpano oli hyvä ja työskentely innovatiivista ja sitoutunutta. Osaamista oli lapsi-, perhe- ja nuorisotyöstä Vantaalta, Sipoosta, järjestökentältä ja kokonaiskirkon näkökulmasta. Jokaisella jäsenellä oli laaja verkosto, jota pystyi hyödyntämään suunnittelussa ja toteutuksessa. Toimikunta kokoontui 14 kertaa, teki ideointityötä pienemmissä vastuuryhmissä sekä piti yhteyttä sähköpostin välityksellä. Osa jäsenistä kävi Sotkamon juhlilla tekemässä havaintoja, joita voisi Vantaalla hyödyntää. Toimikunnan tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa ohjelmaa lapsille, perheille ja nuorille. Edellisten vuosien kokemusten perusteella oli jo havaittu, että Herättäjäjuhlille sekä muutenkin heinäkuun alun tapahtumiin on todella vaikea saada mukaan paikallisia nuoria. Kun haastateltiin vantaalaisia nuoriso- ja rippikoulutyöntekijöitä sekä isosia, todettiin, että nuoret eivät yksinkertaisesti lähde tapahtumiin ja konsertteihin lomalla. Artistien pitäisi olla maailmankuuluja, jos haluttaisiin täyttää halli nuorilla. Vuosittain juhlille tulee n. 150 nuorta, jotka ovat olleet Herättäjäyhdistyksen toiminnassa. He osallistuvat juhlilla paljon muuhunkin kuin nuorten omaan ohjelmaan.

Lapsille ja perheille kannatti kohdentaa ohjelmaa. Myyrmäen lähialueella asuu paljon lapsiperheitä, jotka ovat kävely- tai helppojen liikenneyhteyksien päässä urheilupuistosta. Vantaan seurakuntien lapsi- ja perhetyöntekijöillä on laajat verkostot koko Vantaan alueella, jotka tavoittavat tuhansia lapsiperheitä. Tästä syystä nähtiin järkevänä suunnata ohjelmaa aiempia juhlia enemmän lapsille ja perheille. Lapsille päätettiin tehdä oma juhlapassi.

Energia Areena saatiin lasten ja perheiden ohjelmapaikaksi. Sijainti oli loistava, aivan juhlakentän ja ravintolahallin vieressä, sekä puitteet muutenkin monipuoliset ja toimivat. Koska Energia Areenalle oli järkevää järjestää myös pe- ja la-illaksi ohjelmaa, vastuu näistä illoista sekä koko Energia Areenan käytöstä tuli luontevasti nuorisotoimikunnalle. Yhteistyö Energia Areenan henkilökunnan kanssa sujui joustavasti. Nuorille suunnattu oma ohjelma päätettiin toteuttaa Vaskivuoren lukiossa, koska se toimi myös nuorten majoituskouluna.

9.3 Lasten, perheiden ja nuorten ohjelma

Ohjelmavastuut oli hyvin jaettu ja organisoitu. Toimintapisteiden rakentamiseen osallistui n. 20 työntekijää sekä 20 vapaaehtoista. Lisäksi vapaaehtoisia ohjelman toteuttajia oli n. 80, joista suurin osa oli kuorolaisia. Juhlien ajan järjestettiin jo perinteeksi muodostunutta **Körttikätköilyä** kouluikäisille sekä nuoremmille yhdessä vanhemman kanssa. Kuvien avulla tutustuttiin juhla-alueeseen ja etsittiin kätköjä. Kätköilyyn osallistui n. 400 eri-ikäistä etsijää. Perinnettä kannattaa ehdottomasti jatkaa. Suosio on varma. Leikkimökkikirkko ja hiekkalaatikko palvelivat pieniä osallistujia aivan juhlakentän vieressä.

Perjantai 8.7.

Valtakunnallinen lasten kuoroleiri 5–13-vuotiaille lapsille. Lapsia osallistui leirille 22. He lauloivat lauantain vuoroveisuissa sekä päätösseuroissa yhdessä 18 muun lapsen kanssa. Vastuun kantoi Herättäjäyhdistyksen alue- ja musiikkisihteeri Leena Väyrynen-Si.

klo 19.30 Vielä mä toivon – matkamiehen iltarukous. Matkamiehen iltarukous oli musiikillinen kokonaisuus, jonka Jaakko Löytty teki aikanaan Senegalissa, mutta jota ei ole toteutettu kovinkaan usein viime vuosina. Kuoroa johti Hanna-Mari Hapuli, soitinyhtyettä Olli Seikkula, esilaulajana myös itse maestro J.Löytty. Iltarukoukseen osallistui n. 1800 eri-ikäistä, istumapaikkoja ei kaikille riittänyt.

klo 22.30–01.00 Nuorten yökahvila. Alun perin oli suunnitelmassa, että Vaskivuoren lukiossa järjestetään tunnin mittainen ohjelmallinen osuus, josta vastaavat paikalliset nuorisotyöntekijät. Muutama viikko ennen juhla Rappäri Särre joutui perumaan lauantain esiintymisen Peace United -ottelun yhteydessä, mutta lupasi tulla nuorten yökahvilaan. Kuulijoita oli noin sata. Tieto Särren esiintymisestä olisi pitänyt saada aikaisemmin sosiaaliseen mediaan.

Lauantai 9.7

klo 9-16 Pyhäkoulukärryt kiertävät juhla-alueella. Pyhäkoulukärryä työntelivät Suomen Pyhäkoulun Ystävät.

klo 9–16 Toimintapajoja seurojen ja konserttien välissä

Toimintapajat toteutettiin Energia Areenan tasanteella, kentällä sekä ulkona. Osallistujamäärä on vaikea arvioida, päivän aikana kävijöitä oli ehkä n. 4000.

- Jonglöörausta Taika-Petterin kanssa
- Rukousmuuri/-puu
- Askartelua (kartonkilammas)
- Muskarijuttuja ja musiikkimaalausta
- Keppihevosaursastusta
- Satujen lukemista
- Loom bams –askartelua
- Leikkinurkka
- Pyhäkoulupiste
- Herättäjän kuukausilehden tekemistä lasten kanssa
- Vantaan NMKY:n puhallusputkiammunta
- Pop in -perheneuvontaa ja Parisuhdekioski (erillinen kuvaus myöhempänä)

klo 9–16 Säbää vapaasti ja ohjatusti. Energia Areenasta oli kolmasosa varattu sählyn pelaamiseen. Vapaamuotoinen eri-ikäisten ”sukkasähly” toimi todella hyvin.

klo 9.45–10.15 Muskariaamu ”Sormet nousee pystyyn, tahtoo sulle vilkuttaa”. Kirkkomuskarilauluja leikittivät ja laulattivat Mari Torri-Tuominen ja Pekka Laukkarinen trio. Osallistujia oli n. 300.

klo 11.30–12.30 Siunaa koko maailmaa – lasten ja perheiden konsertti. Matkassa oli mukana lapsikuorolaisia, Mari Torri-Tuominen, Taika-Petteri ja Pekka Laukkarinen trio. Mukaan saatiin mm. alueella asuvia kiinalaistautaisia lapsia, joista moni ei osannut puhua suomea. Osallistujia oli n. 500.

klo 14.00 Päiväseurojen jälkeen n. klo 14 Matkalaukkupyhäkoulut. Pyhäkoulussa laulettiin, liikuttiin, askarreltiin ja pysähdyttiin matkalaukkualttarin ja suuren kertomuksen äärelle. Pyhäkoulupaikat oli merkitty ilmapalloilla. Juhla-kentän kuulutus myöhästyi pyhäkoulujen tiedottamisesta. Pyhäkouluihin osallistui 33 lasta ja 16 aikuista.

klo 14.15–15.15 Tilkkutäkki-riparilauluja. Tätä Pekka Laukkarinen trion yhteislauluhetkeä markkinoitiin saman ja edellisen vuoden rippikoululaisille. Heitä ei paikalle kovin montaa saapunut. Sen sijaan tilaisuus kokosi yllättäen lähes 800 eri-ikäistä laulamaan tuttuja riparilauluja. Yksi syy suosioon oli se, että tilaisuus alkoi heti päiväseurojen jälkeen. Areenalle oli lyhyt, 3–5 min. kävelymatka.

klo 23.00. Nuorten ja opiskelijoiden yöveisuut. Myyrmäen kirkkoon kokoontui parisataa nuorta ja opiskelijaa veisaamaan.

klo 00–01.00 Nuorten yökahvila. Yhdessäoloa ja pelailua. Kahviossa myytävänä pientä purtavaa. Yökahvilaan odotettiin enemmän nuoria. Tästä syystä kahvilatuotteita jäi paljon kesän muuhun toimintaan.

Muu ohjelma

Toimikunta kantoi vastuuta myös muusta kuin selkeästi lapsille ja nuorille suunnatusta ohjelmasta.

Mammat ja Papat - treffit körttijuhlilla

Perjantai-illaksi mahdollistettiin Energia Areenalle Papas no Mamas ja HowManyMothers lauluyhtyeiden yhteiskonsertti klo 21.30. Tavoite oli, että hyvän konsertin lisäksi ohjelmatuotolla katetaan esiintymiskulut. Kuulijoita oli n. 400, mutta vain osa heistä osti ohjelma, jolloin tähän tavoitteeseen ei päästy.

Peace United -futisottelu rauhan puolesta

Lauantai-iltapäivällä järjestettiin yhteistyössä Kirkon Ulkomaanavun sekä Liikkuvan seurakunnan kanssa klo 16.45. Turvapaikanhakijoiden ja ”kirkon julkkisten” yhteistä jalkapallo-ottelua seurasi n. 400 kokoinen fudisyleisö, joka intoutui nuoren Julius-pojan esimerkillä kannustamaan molempia joukkueita EM-kisoissa tutuksi tulleella Islannin maajoukkueen huh-hudoilla.

Syntisen virret -konsertti

Lauantai-illan klo 20 konsertti Energia Areenalla oli vain näille juhlille ideoitu ja toteutettu Jaakko Heinimäen juontama konsertti, joka kokosi yhteen suomalaisista lauluntekijöistä Viitasen Piian, Yonan, Eero Raittisen ja Jaakko Löytyn. Artisteille annettiin tehtäväksi esittää lauluja, jotka ovat tai voisivat olla virsiä, lauluja joissa soivat rakkaus, kaipuu, ikävä ja kiitos. Sakari Löytyn johtamassa orkesterissa soittavat JP Virtanen, Jarkka Rissanen, Mikko Löytty ja Markku Perttilä. Konsertti oli juhlien ainoa lipullinen tilaisuus (liput 15 € aikuiset, 10 € alle 18v., alle kouluikäiset ilmaiseksi.) sekä myös kustannuksiltaan kallein. Lippuja piti saada myytyä n. 1000, jotta lipputulot kattaisivat kulut. Tämä tavoite ylitettiin, kuulijoita oli n. 1300. Jos jatkossa järjestetään tämän tapaisia konsertteja, kannattaa jo suunnitteluvaiheeseen kiinnittää mukaan tuottaja/ohjelmatoimisto, joka etsii ja on yhteydessä artisteihin. Heinäkuun alkuun on vaikea saada yksittäisiä artisteja monien muiden kesäfestareiden takia.

Perheneuvojat Herättäjäjuhilla: Pop in -perheneuvonta ja Parisuhdekioski Energia Areenalla

Vantaan herättäjäjuhlia suunniteltaessa perheneuvonnalle tarjoutui tilaisuus tuoda oma ammattitaitonsa mukaan oheisohjelmaan. Tämä oli tietävästi ensimmäinen kerta kun kirkon perheneuvonta jalkautui herättäjäjuhlille. Mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa olivat perheneuvojat Paula Ruotsalainen, Riitta Tapionsalo, Lauri Anttila, Juha Pettersson ja Juhani Koskelin. Perheneuvoja haastateltiin etukäteen körttiradioon, verkkosivuille ja sosiaaliseen mediaan tapahtumaan liittyen. Alkuperäinen idea matalan kynnyksen perheneuvontapisteestä sai nimekseen Pop in (suomeksi: pistäydy sisään) -perheneuvonta. Se toteutui Energia Areenan alakerrassa ensiapuhuoneessa, jossa oli mahdollista käydä luottamuksellisia keskusteluja kaikessa rauhassa. Sen ulkopuolella aulassa oli odotustila. Keskusteluja käytiin yhteensä neljä, kestoiltaan 30–60 min. Käsiteltyjä teemoja olivat mm. riitely, kohtaamattomuus, kasvatuskysymykset, läheisen kuolema, oma sairaus ja erotilanne. Seurojen väleihin suunniteltiin ohjelmalliset osuudet. Tämä Parisuhdekioskiksi nimetty toiminta toteutui ulkona katoksen alla. Siellä oli ohjelmaa seuraavasti: A. klo 10–12 Teemahaastattelut a 10 min. Lavalla oli keskustelemassa vuorollaan kaksi perheneuvojista, yksi toimi haastattelijana. Teemat olivat: 1. läheisyys – etäisyys, 2. puhumattomuus, 3. riitely, 4. kroonisen sairauden vaikutukset parisuhteeseen, 5. ihastuminen/rakastuminen parisuhteen ulkopuolelle, 6. mustasukkaisuus, 7. ero, 8. uusperhe. Jokaiselle aiheelle oli varattu aikaa 10 min ja sen jälkeen 5 min yleisön kommentteille ja kysymyksille. Jokaisen aiheen jälkeen syntyi vuorovaikutteista keskustelua yleisön kanssa. Yleisömäärä vaihteli 2-13 välillä.

B. klo 12-13 #lovesong-konsertti. Juha P ja Paula R soittivat rakkauteen ja parisuhteeseen liittyvää musiikkia ja kerroivat näihin musiikkikappaleisiin liittyviä ajatuksia pohjautuen Facebookissa Perheasian neuvottelukeskus, Vantaa -sivulla kevään aikana julkaistuihin #lovesong-blogeihin. Yleisöä tämä konsertti keräsi 35 henkilöä.

C. Teemakeskustelu aiheesta ”Seksuaalisuus – biologinen taipumus, ajan ilmiö, Jumalan lahja vai jotain muuta?” Perheneuvojat keskustelivat aiheesta erilaisia näkökulmia esiin nostaen. Lopuksi käytiin yhteiskeskustelua, johon yleisö osallistui aktiivisesti. Yleisöä paikalla oli 56 hlöä ja kommenttipuheenvuoroja käytettiin 10 kpl. Ohjelmallisten osuuksien väleissä Parisuhdekioskillä oli perheneuvoja tavattavissa ja siellä käytiin myös useita aiheeseen liittyviä keskusteluja. Lisäksi oli tarjolla perheneuvonnan esitteitä ja Vantaan Lauri -lehtiä. Saatu palaute on ollut yksinomaan positiivista. Ilmaisut ”Olitte aivan ihania, Siis tosi hyvä juttu kaikin puolin, Hyvä idea, Kiva kun olitte rakentaneet tällaisenkin ohjelman. Hyvät te!” jäivät erityisesti mieleen.

9.4 Kehitettävää/pohdittavaa

Toimikunnan nimi

Vantaan juhlien kokemuksen perusteella kannattaa harkita sitä, että toimikunnan nimeksi muutetaan lapsi- ja nuorisotyön toimikunta tai lasten ja nuorten toimikunta. Vaikka kyse on sisäisestä juhlaorganisaatioon liittyvästä melko pienestä yksityiskohdasta, muutos selventäisi toimikunnan tehtävää ja vastuuta sekä korostaisi seurakuntien lapsi- ja nuorisotyön luontevaa yhteistyötä.

Yhteydenpito ja yhteistyö eri toimikuntien välillä

Jatkoa ajatellen on tärkeä tarkentaa eri toimikuntien välistä vastuunjakoa sekä vuoropuhelua. Jos esim. nuorisotoimikunta ideoi ja ottaa vastuulleen kaiken ikäisille suunnattua ohjelmaa, mikä on sen suhde muuhun ohjelmaan. Onko koko oheisohjelman koordinoivastuu ohjelmatoimikunnalla vai järjestelytoimikunnalla? On myös hyvä, että eri ohjelmakokonaisuuksilla sekä toimipaikoilla on selkeästi yksi päävastuuhenkilö, jonka kautta info kulkee.

Budjetti

Suunnittelua helpottaisi se, jos olisi jonkinlainen euromääräinen budjettiraami, esim. lasten ja nuorten ohjelmaan voisi käyttää 3000–4000 euroa, jonka hankkiminen ei ole toimikunnan vastuulla. Muut kulut pitää kattaa esim. lippu- ja ohjelmataloilla. Huomioitavaa myös on, että konsertteihin tarvittava äänentoisto valoineen kuuluu koko juhlaorganisaation budjettiin. Vantaan juhlilla Energia Areenan lavasta, äänentoistosta, valoista ja sciiineistä vastasi Timo Komonen/Tiko Audio. Häneltä saatiin edullisin tarjous ja yhteistyö sujui todella hyvin. Parin tuhannen euron ”säästö” saatiin myös siinä, että ulkopuolelta vuokrattavat tuolit Areenalle korvattiin juhla-alueen seurapenkeillä.

10 Ravintolatoimikunta

10.1 Toimikunnan jäsenet

Kirsti Hildén	puheenjohtaja-sihtööri, 050 536 8343, kirstijapertti.hilden@gmail.com
Tarja Brandt	pääemäntä, omavalvonta, 040 594 5154, tarja.brandt@hotmail.fi
Päivi Romula	talkoovastaava, 050 410 3863, paivi.romula@evl.fi
Pirjo Huvila-Nicklén	omavalvontasuunnitelman laadinta, hygieniakoulutus
Vuokko Karjalainen	ruokalinjasto
Anna-Maria Maliniemi	kahviot, kokouskahvitukset
Ritva Laine	mediakahvila, lepohuoneiden tarjoilu, talkoolaisten aamupalat
Jaana Mattila	grillit, talkoolaisten iltapalat rakennus- ja purkupäivinä
Kristi Siim	varasto
Helena Teerioja	kilpailutus ja tuotteet, 0500 816 765
Liisa Sironen	tarjouspyyntöjen valmistelu, turvallisuus
Eeva Nevala	teologien kahvitus
Anu Päckilä	teologien kahvitus, kuljetusjärjestelyt
Eedith Lamberg	tarjoilut Kilterin koululla (muut kirkon työalat + Kirjailijailta)
Tarja Pusa	terveydensuojelutarkastaja

Lisäksi:

Kimmo Nicklén	työnjohto ruokalinjastolla juhlapäivinä
Risto Lattunen	autonkuljettaja juhlatyöviikolla ja purkupäivänä

Juhlabudjetin varoin palkattuja jäseniä toimikunnassamme olivat pääemäntä, kahvioiden työnjohtaja ja varaston työnjohtaja. Pääemäntä sai kolmea kuukautta vastaavan, kahvioiden työnjohtaja 3 viikkoa ja varaston työnjohtaja yhtä viikkoa vastaavan kokonaispalkkion. Muut jäsenet olivat vapaaehtoisia joko kokonaan tai oman toimensa ohella.

10.2 Yleistä toimikunnan työskentelystä

Toimikunta aloitti työnsä seitsemän henkilön voimin syyskuussa 2014. Vasta keväällä 2016 päästiin yllä olevaan kokoonpanoon ja lopulliseen vastuiden jakoon. Kokouksia pidettiin 26, joista 24 ennen juhlia. Kokoonnuimme keskimäärin kerran kuussa kesiä lukuun ottamatta, mutta kesäkuussa 2016 joka viikko. Osan kokouksista pidimme juhla-alueella Myyrmäen Urheilupuistossa. Niissä mukanamme oli aina kenttätöimikunnan pj ja urheilupuiston tapahtumapäällikkö sekä usein myös muita toimijoita.

Valmistelutöitä tehtiin alusta lähtien pienemmissä ryhmissä vähintään toisen mokoman verran aina kesäkuulle 2016 asti. Työläimmät valmistelut koskivat tarjouspyyntöjä, tarjousten käsittelyä, tilausmääriä ja toimitusaikatauluja sekä talkootehtävien ja -vuorojen määrittelyä. Toimikunnista yhteistyötä teimme eniten kenttä-, talkoo- ja taloustoimikuntien kanssa.

Juhlapaikka Myyrmäen Urheilupuistossa loi puitteet suunnitelmillemme. Oli selvää alusta lähtien, että puilla lämmitettäviä kenttäkeittimiä ja uuneja ei tiiviisti rakennetussa miljöössä voida käyttää eikä talkooaterioita itse valmistaa rakennus- ja purkupäiville, koska sopivaa laitoskeittiötä ei juhla-alueella ole. Lämpimät ateriat tuli siis hankkia valmiina ja kuljetettuina paikan päälle sekä juhlapäivien ulkopuolinen talkoolounas oli järjestettävä muualla.

10.3 Tarjouspyynnöt ja tilaukset

Tarjouspyyntöjen valmistelun aloitimme talvella 2015 kartoittamalla tarvitsemiamme tuotteita. Prosessin aluksi puheenjohtaja otti selvää asioista, joista ei ollut toimintaohjeita: julkisen hankintalain sitovuus/sitomattomuus kilpailutuksessamme, tarjouspyyntöjen ja sopimusten allekirjoitukset, ostotuotteiden arvonlisäverollisuus.

Kilpailukriteerit ja tarjouspyyntömallin laadimme syksyllä 2015. Tilausmääriä arvioimme edellisten juhlien tilausmäärien ja kulutuksen mukaan. Kaikki tuotteet ja tilausmäärät, yht. 56 tuotetta toimituspäivineen, listasimme samaan taulukkoon, jonka lähetimme tarjouspyyntötekstin liitteenä. Jäätelön ja etnisen ruuan myynnistä sekä kahvinkeitosta laadimme kustakin oman tarjouspyyntönsä. (Ravintolan LIITTEET 1-4) Tarjouspyynnön lähetimme kaikkiaan 30 yritykselle / toimijalle 30.11.2015. Tarjoukset pyysimme 18.12. mennessä. 10.12. vastasimme yrityksiltä tullesiin tarkennuskysymyksiin.

Lämpimistä aterioista saimme tarjouksen neljältä yritykseltä, muista tuotteista useammalta. Tarjousten vertailun suoritimme kevättalvella 2016. Lämpimistä ruoka-annoksista, täytetyistä sämpylöistä, pullista, raastesalaatista ja grillimakkarosta pyysimme tarjouksen jättäneiltä yrityksiltä näyteannokset maistajaisiimme. Näyteannokset dokumentoitiin kuvaamalla ja arviointi tapahtui ”sokkona”. Arviointikriteereinä olivat maku, ulkonäkö, rakenne ja koostumus sekä raaka-aineiden kotimaisuus. Arviointipisteet kukin kirjasi itsenäisesti lomakkeeseensa.

Lopulliset valintapäätökset lämpimien aterioiden ja täytettyjen sämpylöiden toimittajasta teimme 8.3.2016 sekä pullien, leipien, grillimakkaroiden, raastesalaatin ja tukkutuotteiden toimittajista 29.3.2016. Päätöksiä varten kuultiin taloustoimikunnan puheenjohtajaa. Sitä ennen verrattiin toimitusehtoja ja kaikkien tarjoajien tuotteista tuotevastaavamme teki vertailutaulukon, jonka perusteella tapahtui taloudellinen vertailu. Puheenjohtaja ilmoitti valintapäätökset kaikille tarjouksen jättäneille yrityksille ”Körttipostilaatikosta” kortti.keittio16@evl.fi . Se perustettiin joulukuussa 2015.

Pääemännän osuus

Lokakuusta 2015 lähtien tuleva pääemäntä osallistui muutamaan suunnittelupalaveriin ja useimpiin toimikunnan kokouksiin. Keväällä 2016 palkallisen jakson alettua hän otti operatiivisen johdon

käsiinsä. Hän neuvotteli elintarviketoimittajien tapaamisissa tuotteiden palautusmahdollisuudesta, pienensi suunniteltuja tilausmääriä siinä määrin kuin sopimukset antoivat myöten. Hän sopi toimittajien kanssa puskurivarastoista juhlapäiviä varten. Hän viimeisteli tilausmäärät ja teki lopulliset tilaukset toimitusaikatauluineen vesitilausta lukuun ottamatta, jonka hoiti puheenjohtaja.

Taloudellista tappiota juhille koitui siitä, että pääemäntä vastoin Herättäjä-Yhdistyksen ohjeita saatiin konkreettiseen toimintaan mukaan vasta tapahtumakeväänä. Kun pääemäntä saadaan ohjeistuksen mukaisesti valituksi ja työskentelyyn mukaan viimeistään vuotta ennen juhlatapahtumaa, hän on alusta lähtien ”aikuisten oikeasti” arvioimassa tarvittavia tuotemääriä, tekemässä tarjous- ja näytepyyntöjä sekä laatimassa talousarviota. Tällöin tiedonsiirtoa valmistelutaholta toiselle ei tarvita ja valmistelussa mahdollisesti tapahtuvat virhearvioinnit minimoituvat.

Tarjousten vertailuun ja toimittajien valintapäätöksiin pääemäntä ei meidän tapauksessamme voinut eikä olisi voinut missään aikataulussa osallistua siitä syystä, että hänen päätyönantajansa oli mukana tuotteiden tarjoajien joukossa. Pääemäntä oli jäävi em. asioissa.

Analyysi tarjouspyyntö- ja tilausprosessista

Pahimman virhearvioinnin ennen tarjouspyyntöjen lähettämistä teimme täytettyjen sämpylöiden, pullien ja leipien kohdalla. Sämpylöitä oli tarkoitus kahviomyyntin lisäksi käyttää yövalvojien ja liikenteenohjaajien eväissä, kokoustarjoiluissa ja kaikissa talkootarjoiluissa rakennus- ja purkupäivinä. Myöhemmin, kun tarjoukset oli jo saatu, luovuimme rakennus- ja purkutalkoolaisten lounaskäytöstä sekä kokoustarjoiluista. Ennen tilausta määrissä tehtiin 10%:n vähennys, mutta se ei ollut riittävä. Juhlien jälkeiseen hyväntekeväisyysjakoon eniten jäi täytettyjä sämpylöitä, useita tuhansia. Tähän vaikutti myös juhille yllättäen lahjaksi saadut täytetyt leivät ja sämpylät. Ruokaleipiä voidaan hyödyntää kiitosjuhlassa ja seurakuntien diakoniatyössä. Pullia meni seurakuntien kesäkahvila- ja hyväntekeväisyystoimintaan. Ylijääneet täytetyt sämpylät menivät suoraan juhlista hyväntekeväisyysjakoon eri tahoille.

Katelaskelmaa, jonka taloustoimikunnan pj kehitti ravintolalle apuvälineeksi talvella 2016, emme pystyneet hyödyntämään. Tuotevastaavamme täytti taulukkoa sen mukaan, kun saimme päätösten myötä ostohintatietoja. Mutta taulukon valmiit lähtötiedot eivät kaikilta osin vastanneet todellisuutta eivätkä talkoolaisten määrät ja mahdolliset hävikkikirjaukset toimineet. Myös myyntiluvut jäivät pakosti arvioiksi. Kertakerralta tuloksena oli mitä epäuskottavampia katelukuja.

10.4 Ravintolatoiminta juhla-alueella

Juhlaravintolan ruokalinjastot ja osa kahvioista saatiin sijoitetuksi Myyrmäki -halliin sisätiloihin (Työvaliokunta 19.2. 2015 ja Järjestelytoimikunta 3.3.2015). Sinne saatiin niinikään ravintolan toimisto ja ravintolatoimikunnan talkoolaisille varatut WC- ja sosiaalityilat. Näitä saivat käyttää myös etnisen ruuan- ja jäätelönmyyjät.

Ruuat, kahvila- ja grillituotteet, myyntihinnat, aukioloajat ja tuotteiden toimittajat

Lämpimät ateriat, niiden myyntihinnat ja tarjoamispaikka vahvistettiin työvaliokunnassa 19.2.2015 ja järjestelytoimikunnassa 3.3.2015. Muiden tuotteiden myyntihinnat vahvistettiin työvaliokunnassa 8.12.2015. Hinnat haluttiin pitää huokeina, vuoden 2014 tasolla, runsaan ympäröivän kilpailun takia. Pelkomme oli, että tuotteemme eivät muuten käy kaupaksi.

Kaikkiin ruoka-annoksiin, myös aamiaiseen, kuului leivät, levite, juusto ja juoma. Kaikkien myytävien tuotteiden tuotetiedot linkitettiin herättäjäjuhlien nettisivuille jo ennen juhlaa: <http://herattajajuhlat.fi/4106-ruokien-tuotetiedot> Ne olivat tulostettuina myös asiakkaiden

saatavissa myynti- ja jakelupisteissä juhlapaikalla. Mallikuvat ruoka-annoksista olivat näkyvillä lipunmyyntipisteissä.

Ruokalaji	Ruokalipun väri	Hinta
Broilerkastike, riisi ja raastesalaatti (G,L)	Ruskea	9,00 €
Lihakeitto (G, L, M)	Harmaa	8,00 €
Kasvissosekeitto	Sininen	7,00 €
Riisipuuro ja mustikkakeitto (G, L)	Punainen	7,00 €
Lastenannos (alle 12 v.) kaikista annoksista	Keltainen	5,00 €
Aamupala	Vaaleanpunainen	5,00 €

Kahvio- ja grillituotteiden hinnasto

Kahvi / tee	2 €	Kahvi / tee + pulla	4 €
Mehu	1 €	Kahvi / tee + täytetty sämpylä	5 €
Virvoitusjuoma	3 €	Täytetty sämpylä	3 €
Hiilihapoton vesi	2 €	Pulla	2 €
Hiilihapollinen vesi	2 €	Jogurtti	1 €
		Grillimakkarat (G,M)	2 €

Kahvioissa myytiin myös Rauha- ja Toivo-kannatusteetä (60 g/pussi) nimikkeellä Körttitee hintaan 5€/pussi ja 10€/3 pussia. Kahvioiden ja grillien hinnastokyltit kenttätoimikunta teetti toiveidemme mukaisesti.

Yrittäjät itse määräisivät jäätelöiden ja etnisten ruokien hinnat. Etnistä ruokaa oli myynnissä iltpäivisin ja iltaisin.

Aukioloajat	Juhlaravintola	Kahviot	Grillit	Aamiainen
Perjantai	11 – 21	10 – 22	16 – 23	----
Lauantai	10 – 21	9 – 22	14 – 23	7 – 10
Sunnuntai	10 – 17	9 – 17	12 – 17	7 – 10

Tuotteiden ja laitteiden toimittajat sekä ostopalvelut

Kruunu Herkku Oy: lämpimät ruoka-annokset ja täytetyt sämpylät

Fazer Food Services Oy: leipäpakkaukset ja pullat

Saarioinen Oy Foodservice: grillimakkarat ja Suvi-raastesalaatti

WIHURI Oy AARNIO Metro: maitotaloustuotteet, mehukeitto, mehut, kuivat tukku tuotteet

Oy Hartwall Ab: virvoitusjuomat ja vuokratut 5 kylmäkaappia

Finn Spring Oy: Körttivesi ja hiilihapolliset vedet

Novacafi Oy: pakastekahvi ja 2 vuokrattua kahvikonetta

Energia Areena Cafe Energy: talkoolounaat 4.-7.7. + 11.7. ja aamiainen 8.7.

O.V.Lahtinen Oy: vuokrattu kylmäkontti

Unilever Finland Oy / Varjamot Oy: jäätelönmyynti

Namaskaar: etnisen ruuan myynti

Juhlaravintolan rakentaminen

Ruokalinjasto sijoitettiin Myyrmäki -hallin itä-päätyyn. Näin päästiin lähelle kaksoisovia, joista otettiin vastaan tavaraa ja vietiin jätteet puristimeen. Linjaston pöydät olivat näille juhlille kenttätoimikunnan varta vasten hankkimat. Pääemäntä vastasi, että linjaston lisäksi oikeille paikoilleen tulivat sijoitetuiksi heti alkuunsa astinpesukone, käsiinpesupaikka ja kahvikoneet. Yhdessä osa-aluevastaavien kanssa hän viimeisteli toimintamalleja, jotta juhlapäivinä kaikki sujuisi joustavasti.

Ruokalinjasto

Ravintolassa oli neljä tuplalinjaa sekä yksi esteetön linja ja oma linja talkoolaisille. Suunnitelma oli jakaa kaikissa kaikkia ruoka-annoksia, mutta juhlien lähestyessä operatiivinen johto päätti toisin. Perjantaina ja osan lauantai-päivää tuplalinjoista kahdessa jaettiin kaikkia annoksia, yhdessä puuroa ja keittoja sekä yhdessä broilerkastiketta, riisiä ja raastesalaattia. Kaikkien ruokien linjalla pisin jonotusaika lauantain ruuhkassa oli 20 min. Tämän jälkeen operatiivinen johto muutti käytäntöä vielä sujuvammaksi, joka jatkui myös sunnuntaina: kaikkia annoksia jaettiin vain esteettömällä ja talkoolinjalla. Näin ollen puuroa ja keittoja sai kahdesta linjasta sekä broilerkastiketta lisukkeineen kahdesta.

Odotuslinjalla ruokailija keräsi itse hedelmäpussiin kaikki tarvitsemansa lisukkeet: aterin-servettipakkaus, kosteuspyyhe, maitopurkki/vesipullo, leipäpakkaus, levite ja juusto. Keräilypussit, 3 kpl/linja, olivat pussirullatelineissä ensimmäisenä odotuslinjapöytien päällä. Talkoolainen nikkaroi telineet rakennusviikolla. Ohjekyltit opastivat keräilyyn.

Pääemäntä oli suunnitellut lämpimien ruoka-annosten rytmitilaukset seuraavanlaisiksi:

- ♣ pe klo 10.30, 13.30 ja 17.30, joka näistä suurin toimituserä
- ♣ la klo 9.30, 12.00, 15.00 ja 18.00, joista koko juhlien suurimmat toimituserät klo 12 ja 15
- ♣ su klo 9.30 ja 13.00, joka näistä suurempi toimituserä

Ennakkoon sovittu ruokatilaus oli yht. 7000 kg = 18 090 annosta. Sen päälle tuli lauantain 200 kg:n lisätilaus broilerkastikkeesta. Yllätykseksemme tämä tuote lisukkeineen osoittautui suosikiksi jo perjantaina ja pääsi loppumaan. Tästä syystä pääemäntä turvautui 200 kg:n = 1300 annoksen lisätilaukseen lauantaille klo 13.30. **Ikävä seuraamus, yllätys ja pettymys** meille oli, että ruoka-annosten toimittaja ei pystynytkään ajallaan klo 15 toimittamaan aiemmin sovittua kaikkien annosten tilausta, 920 kg. Yrittäjän kapasiteetti ei riittänyt eikä yrittäjä varoittanut tästä mahdollisuudesta lisätilausta tehtäessä. Lauantaina jo aiemmatkin toimitukset tulivat vartin myöhässä ja klo 15 toimituksessa myöhästyminen kertautui lähes tuntiin. Asiakkaat ehtivät kaikota, koko erä jäi hävikiksi ja myyntitulot saamatta.

Täydentäjän tehtävä osattiin ennakoida tärkeäksi ja siksi se myös osoittautui. Työ oli kiireistä ja vaativaa. Piti osata ennakoida jakelupisteen toimintaa: reagoida ja tuoda täydennystä, ennen kuin tuote/tuotteet ehtivät loppua. Operatiivisen johdon poistamia linjavastaavia kaivattiin joissakin talkoovuoroissa. Muutamilla talkoolaisilla oli lähipomon puuttuessa taipumus ottaa ohjat käsiinsä ja oli syntynyt ristiriitatilanteita.

Kiitosta saimme ruokalistan onnistuneisuudesta ja riittävästä laajuudesta sekä annosten maittavuudesta, laadusta ja koosta.

Liitteenä on linjastolle jätetyistä ruokalipuista laskettu alustava tilasto (Ravintolan LIITE 5). Taloustoimikunnassa valmisteilla olevan Käsikirjan liitteistä löytyy aikanaan tarkat myyntimäärät ja -summat juhluvieraille myytyjen annosten osalta.

Etninen ruoka

Idea etnisen ruuan myynnistä tuli talkootoimikunnan piiristä. Koska seurakuntien etnisistä ryhmistä emme saaneet toteuttajia, lähetimme tarjouspyynnön 10 toimijalle tai ravintoloitsijalle. Tavoite oli, että toimija järjestää ruokailun kokonaan itse ja maksaa myyntipaikasta vuokraa. Vuokrahintaa, 1500 €, vastaan toimija saisi veden ja sähkön (Ravintolan LIITE 3). Vuokran suuruus oli taloustoimikunnan ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajien hyväksymä sekä linjassa Maailma kylässä –festivaalin vuokrahintojen kanssa.

Saimme yhden tarjouksen. Neuvottelut tämän tahon kanssa kariutuivat taloudellisiin näkökohtiin. Taloudelliseen puoleen kaatuivat vielä yritykset saada myyjiä Vantaan seurakuntien kansainvälisen työn piirissä toimivista etnisistä yhteisöistä. Siinä vaiheessa puheenjohtajan aloitteesta päävastuu neuvotteluista ja järjestelyistä siirrettiin taloustoimikunnalle.

Toimijaksi tuli ravintola Namaskaar. Veden ja sähkön lisäksi Namaskaar sai vuokrahintaa 1500 € vastaan juhlaravintolalta aterimet ja servetit. Myyntipaikan Namaskaar sai Myyrmäki –hallista ruokalinjastojen jatkeena. Ateriointiin ruokailijat saivat käyttää juhlaravintolan pöytiä. Namaskaarin maksama 1500 euron vuokra on kirjattu varainhankintaan.

Kahviot

Kahvinmyyntipisteitä oli viisi. Ulkona sijaitsi 3 kahvikioskia, kaksi paikoillaan olevaa ja yksi siirrettävä kontti. Sisällä Myyrmäki -hallissa oli 2 kahvilinjastoa, jotka toimivat samalla esteettöminä kahvioina. Niistä tarjoiltiin myös lauantain ja sunnuntain aamupalat, joihin kuului kahvi/tee. Ulkona olevien kioskien käytöstä sovittiin niiden omistajien kanssa erikseen (ks. raportin loppu: ”Lainaksi saadut...”). Saimme käyttöömmme korvauksetta kaikki kolme kioskia sekä niissä olleet kylmäkaapit, yht. 15 kpl. Näitä hyödynnettiin myös ruokalinjastoilla ja varastossa.

Kahvioiden määrä oli riittävä juhlien aikana, vaikkakin toisen katsomon alle sijoitettu siirrettävä kontti oli jokseenkin piilossa ja siksi hiljainen. Jonot muissa kahviloissa, varsinkin torin kioskissa, olivat välillä pitkiä, mutta purkautuivat suhteellisen nopeasti. Kahvioiden sijoitukseen yhdessä kenttätoimikunnan kanssa onkin tärkeää kiinnittää huomiota, jotta joidenkin ruuhkautumiselta välttyään yhden ollessa tyhjillään.

Kahvi keitettiin Myyrmäki -hallin sisällä kahdella Novacafi Oy:n pakastekahvikoneella, joista se kuljetettiin termoskannuilla eri puolille aluetta. Täydentäjillä oli käytössään kahvilavastaavan hankkimat maitokärkyt. Totesimme, että kärkyjä olisi tarvittu useammat. Kahvikioskeilla ja grilleilla oli yhteiset täydentäjät. Kahvia toimitettiin myös Energia Areenan konserttiesiintyjille ja H-Y:n Kansainvälinen työ osti 260 litraa.

Kahvikoneet toimivat hyvin, mutta pahimmissa ruuhkissa kahvikoneet tuntuivat jäävän hiukan jälkeen. Tämän vuoksi suositeltava on kolmannen koneen vuokraaminen. Erityistä ruuhkaa kahvinkeitossa aiheutti lauantain teologikokouksen kahvitus, joka valmistettiin myös Myyrmäki -hallin kahvikoneilla. Tällöin 5 kpl 10 litran termoskannuja oli kuljetuksessa ja poissa normaalista kahvilatoiminnasta. Kun termoskannut palasivat käyttöön, ei kahvinkeittokeino pystynyt keittämään kerralla riittävää määrää kahvia.

Yleisesti ottaen kahvikoneet toimivat erittäin hyvin ja kahvin makua keuhuttiin kovasti juhlien aikana. Erityishuomiota on kiinnitettävä myös **termoskannujen määrään**. Nykyiset Herättäjä-Yhdistyksen termoskannut eivät riittäneet kahviloiden tarpeeseen varsinkaan silloin, kun kaikki kahvilat olivat yhtä aikaa auki. Saimme pitopalvelusta lainaksi eri kokoisia termareita yhteensä 10 kpl.

Kun alueella on monta kahvilaa, on tärkeää että kahvioiden täydennys toimii saumattomasti. Kahvioiden ja täydentäjien välinen yhteydenpito olisi hyvä saada sujuvammaksi. Vantaan herättäjäjuhlilla kioskeilta soitettiin täydennyksen tarpeessa kahvioiden työnjohtajalle, joka ilmoitti täydentäjille kahvioiden tarpeista. Tämä osoittautui välillä haastavaksi, koska täydentäjien olinpaikasta ei ollut aina selkoa. Olisi selkeämpää, jos täydentäjäporukalle olisi varattu oma, vuorojen välillä kiertävä puhelin tai radiopuhelimet, jotta heihin saisi helposti yhteyden.

Kahviloissa oli käytössä kassakoneet ja maksupäätteet. Tämä nopeutti kahvilatoimintaa ja laskemista, mutta osa talkoolaisista koki kassakoneen käytön stressaavaksi. Tämän vuoksi talkootehtäviä täytyi joissain vuoroissa pyöritellä liiallisuuksiin asti. Kassakoneiden ja maksupäätteiden käytöstä pidettiin perehdytys torstaina juhlatiikolla. Perehdytystilä Myyrmäki – hallissa keskellä muuta hulinaa oli haastava, eivätkä kaikki osallistujat kuulleet perehdytyksessä opetettavaa asiaa kunnolla. Ohjeet talkoolaisille työnjohtaja laati itse.

Ongelmia aiheutti, että kassojen tilitykseen ja pohjakassojen laskentaan/hakuun liittyviä käytäntöjä ei taloustoimiston puolesta pystytty hoitamaan niin kuin ennen juhlia oli informoitu.

- ▲ Taloustoimikunnan muistio 20.4.2016: ”Rahahuolto: Taloustoimiston väki hoitaa pohjakassat myyntipisteisiin” ja ”2 hlöä kiertää koko ajan juhlakenttää tukemassa myyntipisteitä, keräämässä ylimääräisiä rahoja pois, antamassa vaihtorahaa jne.”

Näiden toteutumattomuus tuli meille torstaina yllätyksenä, joten kahvilatoiminnalle tästä aiheutui ennakoimatonta työtä. Kahvioiden työnjohtajan olisi pitänyt samaan aikaan olla vastaanottamassa talkoolaisia vuoroon ja hakemassa taloustoimistosta pohjakassoja /laskemassa rahoja. Hän kuului niihin harvoihin ja valittuihin, jotka saivat asioida taloustoimistossa. Pohjakassat olivat joka päivä myöhässä ja kahviloita jouduttiin pyörittämään aamun ensimmäinen tunti ilman pohjakassaa. Kahvioiden työnjohtajan kokemuksen mukaan ylipäänsä juhlien aikana ja rakennusvaiheessa hankaluutta tuotti, että tieto eri toimikuntien välillä ei monessa yksityiskohdassa kulkenut parhaalla mahdollisella tavalla.

Kokonaisuutena kahvilatoiminta kuitenkin saatiin pyörimään sujuvasti ja kahviloihin oli ilmoittautunut todella paljon motivoituneita talkoolaisia.

Kahvioista taltioidut liput:

Talkookahvi ja -pulla 3675 kpl (mukana torstain iltapalat)
Myydyt kahvi- ja pullaliput 3555 kpl
Aamupala 345 kpl (sisältää myös talkoolaisten ruokalippuja)

Kahvioissa maksettiin myös rahalla ja korteilla. Tiedot näistä myyntimääristä eivät ole valmistuneet taloustoimikunnalta tämän raportin jättöpäivään mennessä. Luvut löytyvät aikanaan liitteinä taloustoimikunnan tekeillä olevasta ”Käsi kirjasta”.

Jätteiden lajittelu

Myyrmäki –hallissa pääsimme ravintolan näkökulmasta seuraamaan, miten kenttätaloustoimikunnan alainen jätteiden lajittelu sujui. Se ei toiminut suunnitellusti. Jäteastioihin kiinnitetystä selkeistä ohjeista huolimatta juhlatiikalla laitoi bio- ja sekajätteet jatkuvasti sekaisin. Myös pullopalautuslaatikoihin laitettiin asiaan kuulumatonta kuten banaaninkuoria, kertakäyttöastioita, servettejä, juhla-alueen ulkopuolelta ostetuista juomatölkeistä puhumattakaan. Juhlien aikana ja jälkeen näitä siivottiin pois palautuspullosäkeistä, muuten pullopantit olisivat jääneet saamatta. Juhlapaikalle olisi tarvittu talkoolaisia jäteastioiden viereen opastamaan kädestä pitäen lajittelua. Niitä ei mikään toimikunta ollut hankkinut. Jo aiempien kaupunkijuhlien tapaan (Espoo, Isokyrö, Lapua) Vantaallakin olisi kannattanut perustaa erillinen ympäristötoimikunta, jolle kuuluu jätteiden

lajittelu ja käsittely, siivous sekä pullopalautus PALPA-sopimuksineen. Vantaalla ravintolatoimikunta teki PALPA-sopimuksen ja hoiti pullot palautukseen.

Mediakahvila

Mediakahvila (A-katsomon pohjakerroksen kokoushuone) palveli torstaista klo 15 lähtien päivittäin sunnuntai-iltaan klo 17. Kahvi valmistettiin paikan päällä. Tarjolla korvauksetta oli kahvin ja teen lisäksi sekamehua, täytettyjä sämpylöitä, pullia ja lahjoituksena saatuja banaaneja. Tarjoilusta kävi nauttimassa runsas 500 henkilöä. Osa saattoi olla talkoolaisia, jotka olivat viikon aikana tottuneet käyttämään tilaa.

Mediakahvilasta vastasi mallikkaasti sama henkilö kuin talkoolaisten aamupaloista rakennus- ja purkupäivinä. Hän oli tyytyväinen talkoolaistensa työpanokseen ja kahvilan asiakkaat vaikuttivat tyytyväisiltä saamaansa palveluun.

Kokouskahvitukset

Teologit kokoontuivat Myyrmäen kirkolla, muut kirkon työalat kanttoreita lukuun ottamatta Kilterin koululla, jossa heille oli yhteinen tarjoilu ruokasalissa. Kanttoreilla oli tapaaminen juhlaravintolan yhteydessä ja he hakivat itse valmiiksi laitettut tarjoilut. Muille ne vietiin juhlaravintolasta. Pullat leipomo toimitti suoraan tarjoilupaikkoihin.

Teologiensa tapaamiseen osallistui n. 500 hlöä. Heitä palveli 10 talkoolaista kahden emännän johdolla, jotka olivat valmistelleet tilaisuuden etukäteen erinomaisesti. Katettuna oli 5 pöytää. Niistä suosituimmaksi osoittautui kirkon sisääntulon eteen katoksen alle katettu pöytä talkoolaisten ohjailuista huolimatta. Sää suosi ulkoseurustelua. Kirkon eteisaulassa oli tarjolla myös vettä ja lahjaksi saatuja banaaneja. Emännät ja talkooväki saattoivat kokea onnistumisen iloa hyvin toimineista järjestelyistä.

Kilterin koululla kahvin keitti ja keittiön käyttöä valvoi Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n työntekijä klo 14.30-22. Tämä oli maksullinen ja Vantin puolelta pakollinen palvelu. Ravintolatoimikunnasta yksi henkilö vastasi talkoolaisista, joita työalatapaamisen tarjoilussa oli 5. Hänen johdolla toiset 5 talkoolaista palvelivat illemmalla Kirjailijaillalla, jonka tarjoilu oli maksullinen. Tilaisuuksiin osallistui yht. n. 200 hlöä.

Erityisryhmien eväät

Juhlaravintolasta annettiin kahvia, teetä, täytettyjä sämpylöitä, pullia, vesipulloja ja banaaneja

- ✧ majoitustilojen ja -alueiden yövalvojille
- ✧ yövartijoille
- ✧ Liikenteenohjaajille Kivistöön, he saivat myös lämpimiä ruoka-annoksia.

Nuorisotoimikunnalle annettiin kahvia ja vesipulloja Energia Areenalla esiintyviä taiteilijoita varten. Sunnuntain messun toimittajat ja ehtoollisen jakajat saivat hiilihapollista pullovettä. Lepohuoneisiin toimitettiin maustekurkkua ja juomavettä. Pitkämatkaisille juhluvieraille annettiin busseihin kotimatkaevästä, mm. täytettyjä sämpylöitä ja banaaneja.

Grillit

Grilleistämme toinen sijaitsi juhlatorilla ja toinen A-katsomon takana kahvikioskin vieressä. Molemmat katoksineen oli saatu lainaksi (ks. raportin loppu: ”Lainaksi saadut...”). Kaasupullot hankittiin Neste Rajatorppa -huoltoasemalta, jossa myös niiden täyttö tapahtui. Kaasupullojen tilapäiseksi, mutta turvallisesti säilytyspaikaksi saatiin PK35 Vantaalta ilmavan hatara stadionin katsomon kiinteä kahvio, jonka urheiluseura tyhjensi omista tarvikkeistaan ja joka ei meillä ollut kahviokäytössä.

Torin grillillä asiakkaita riitti ruuhkaksi asti ja katsomon takanakin väki oppi pikkuhiljaa asioimaan. **Paras ratkaisu myynnin ja asiakkaiden tasaisen jakautumisen kannalta** olisi ollut, että grillit olisi voitu sijoittaa vierekkäin katosten väliseinät poistettuina. Tällöin varastoja olisi ollut helpompi kontrolloida ja täydentää, mikä olisi helpottanut myös grillien työnjohtajan työtä. Pieni juhlatiimi ei tähän suonut mahdollisuutta emmekä halunneet molempia grillejä kauas suurimpien asiakasvirtojen ulottuvilta.

Paistoa odottavat makkarat säilytettiin lainatuissa kylmälauluissa. Grilleillä myytiin myös pillimehuja, vesiä ja virvokkeita. Grillien työnjohtajalla oli kaikki valmistelut tehtynä talkoolaisten saapuessa, joten paisto saattoi alkaa saman tien. Talkoolaiset olivat tehtävänsä tottuneita ja sitoutuneita.

Suurin kysyntä tuotteilla oli lauantaina. Havaitsimme, että myynti olisi tuolloinkin kannattanut aloittaa jo puolilta päivin kuten sunnuntaina. Se ei onnistunut, koska emme olleet varanneet talkoolaisia. Torigrilli pystyttiin kuitenkin avaamaan tuntia suunniteltua aiemmin eli klo 14 ja myyntiä riitti klo 22.30 asti.

Makkaroita myytiin perjantaina n. 650 kpl, lauantaina n. 1100 kpl ja sunnuntaina saman verran. Kokonaisymyyntituotosta tuli ihan kohtuullinen eikä makkaroita juurikaan jäänyt jäljelle purkupäivän talkoolaisten iltapalan jälkeen.

Jäätelömyynti

Jäätelömyynti ulkoistettiin. Halusimme 3 myyntipistettä. Niiden yhteiseksi vuokraksi koko ajalta sovittiin 1500 € sisältäen veden ja sähkön. Tarjouspyynnön lähetimme kolmelle yritykselle (Ravintolan LIITE 2). Toimittajaksi valittiin Unilever Finland Oy, jonka alihankkijana myynnin hoiti Varjamot Oy. Toimijalla oli oma henkilökunta. Yhteistyö yrittäjän ja hänen henkilökuntansa kanssa sujui erinomaisesti. Sekä vuokran suuruudessa että valintapäätöksessä kuultiin taloustoimikunnan puheenjohtajaa. Myynnissä oli pehmyt jäätelöä, Kingis-puikkoja ja mehujäätä.

Varasto

Varastosta vastasi juhlatiimiksi palkattu henkilö. Hänen kanssaan oli pääemäntä ottamassa vastaan tavarakuormia ja järjestämässä tavarat paikoilleen. Inventoinnin he aloittivat jo sunnuntaina seuraavaan juhlapaikkaan menevien tavaroiden ja tuotteiden osalta, samoin tukkuihin palautettavien avaamattomiksi jäävien pakkausten osalta. Varaston työnjohtaja oli huolehtinut, että pakkauksia avattiin vain tarpeen mukaan eikä kukaan omin luvin ollut saanut ottaa uutta tavaraa. Varasto sijaitsi Myyrmäki -hallin kaakkoiskulmassa lähellä ruokalinjastoa ja tavaransyöttöovia. Kylmätuotteet säilytettiin vuokratussa kylmäkontissa ulkona hallin itäpäädyn välittömässä läheisyydessä.

Paremminkin olisi voinut toimia tavaroiden kuljettaminen juhla-alueella. Käytössämme ei ollut radiopuhelimia eikä mönkijäkuljettajaan aina tarvittaessa saatu yhteyttä. Kokonaisuudessaan varasto toimi hyvin ja varaston työnjohtaja hoiti tehtävänsä mallikkaasti. Hänellä oli riittävästi talkoolaisia koko juhlatiimin ajan. Käytössä oli nokkakärky, vetokoukku ja muita apuvälineitä sekä trukki kuljettajineen.

Oma valvonta

Pääemäntä vastasi oma valvonnasta juhlapaikalla. Hän vastasi myös oma valvontavastuiden jakautumisesta osa-aluevastaavien kesken. Oma valvontasuunnitelma on tarvittaessa saatavissa häneltä ja puheenjohtajalta.

Toimikuntamme asiantuntijajäseneksi saimme herättäjäjuhlia varten nimetyn **terveydensuojelutarkastajan** keväällä 2015. Hän osallistui kokouksiimme tarvittaessa sekä auttoi ja opasti yksityiskohtaisesti. Hän keräsi tiedot viranomaislomakkeeseen TOIMIJAN TIEDOTUS LIIKKUVASTA ELINTARVIKEHUONEISTOSTA TAPAHTUVASTA MYYNISTÄ / TARJOILUSTA Vantaan kaupungin Ympäristökeskusta varten. Juhlapaikalle hän teki tarkastus- ja näytteidenottokäynnin perjantaina 8.7. Näytteiden tulokset kasvissose- ja lihakeitosta olivat moitteettomat. Juhlien jälkeen hän lähetti **herättäjäjuhlien Oiva-raportin Herättäjä-Yhdistykselle ja julkaisi sen julkisen osan Oivahymy.fi –sivustolla.**

10.5 Talkoolaisten ruokailut rakennus- ja purkupäivinä 4.-7.7. ja 11.7.

Aamu- ja iltapalat

Aamu- ja iltapalat tarjottiin torstain 7.7. iltapalaa lukuunottamatta samasta tilasta käsin kuin missä juhlapäivinä sijaitsi mediakahvila (Myyrmäki –stadionin A-katsomon pohjakerroksen kokoushuone). Aamupalalla tarjottiin täytettyjä sämpylöitä, jogurttia, kahvia, teetä ja sekamehua. Iltapalalla tarjottiin aamupalatuotteiden lisäksi grillattua makkaraa kokoushuoneen edustalla. Tämä osoittautui suosikiksi ja loi mukavaa yhteistunnelmaa ulkona grillin äärellä.

Torstain iltapalaksi oli päivän talkoolaisille tarjolla kahvi/tee, pulla ja täytetty sämpylä talkoolaisen kahvi- ja pullalippua vastaan. Tarjoilu tapahtui kahdesta kahvikioskista ulkona talkoosurojen jälkeen ja jo niiden aikana. Pelkästään seuroihin tullee tarjoilu oli maksullinen.

Aamupalan nautti päivittäin 55-100 hlöä, **yht. n. 400 henkilöä.**

Iltapalan nautti päivittäin 55-80 hlöä, **yht. n. 300 henkilöä.** (Tässä ei ole mukana torstai-ilta, joka talkoolaisten osalta sisältyy Kahviot –kohdan talkookahvilippujen kokonaismäärään.)

Aamu- ja iltapalatilan siivous ei ostopalveluna toiminut. Tämä koski myös mediatilan ja –kahvilan toimintaa. Asiasta viikon aikana annettu palaute ei parantanut tilannetta. Koko juhlatiimin aikana tila imuroitiin kerran ja pyydettyä käytiin lisäämässä WC- ja käsipyyhepaperia. Talkooväki hoiti itse siivouksen kotoaan tuomilla välineillä, koska Herättäjä-Yhdistyksenkin tarvikkeista niitä ei löytynyt.

Lounaat ja aamiainen perjantaina 8.7.

Talkoolounaat kilpailutettiin kahden yrittäjän kesken. Valituksi tuli juhla-alueella sijaitseva **Energia Areenan Cafe Energy**. Valinnassa kuultiin taloustoimikunnan ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajia. Päätös tehtiin ravintolatoimikunnassa. Halusimme ruokailun mahdollisimman läheltä säästääksemme talkoolaisten työaika.

Lounaat sisälsivät lihaisan pääruuan, kasvisvaihtoehdon, salaatin, leivät ja levitteen, ruokajuomina veden, kotikaljan ja maidon, jälkiruuan ja kahvin/teen. Tarjoilu-aika oli klo 12-14 Energia Areenalla. Laskutus tapahtui etukäteen tehdyn arvion mukaan, joka pohjautui eri toimikunnilta kerätyistä talkoolaisarvioista. Päivittäinen lounastajien määrä vaihteli 120 ja 200 välillä ja maksettuja aterioita kertyi 795. Perjantain aamiaisen sai talkooruokailupua vastaan. Tästä saatiin helposti lukumäärä laskutusta varten. Edun käytti 171 henkilöä. Tarjoilu-aika oli 7.30-9. Puheenjohtaja hoiti kaiken yhteydenpidon EA-ravintoloihin.

10.6 Ravintolan talkoolaiset

Talkoolaisten kerääminen ja ilmoittautuminen

Talkootehtävien ja –vuorojen määrittely aloitettiin syksyllä 2015. Talkoovuoron pituudeksi päätettiin 4 tuntia. Ravintolan talkoovastaava syöti tehtävät ja työvuorot ilmoittautumisohjelmaan talven aikana. Vuorot suunniteltiin 30 min päällekkäin, jotta vaihto tapahtuisi sujuvasti. Tämä toimi hyvin. Osaltaan se paikkasi poisjääneiden työpanosta. Poisjääneitä oli todella vähän. Talkoovastaava soitteli neljän henkilön perään.

Työvuoroja ravintolalla oli lähes tuhat ja talkoolaisia henkilöinä noin 450. Useampi henkilö teki enemmän kuin yhden vuoron. Juhlien aikana tehtiin vajaa 800 työvuoroa ja loput rakennusviikolla ja purkupäivänä aamiais- ja iltapalatarjoiluissa sekä ravintolan rakentamisessa, purkamisessa ja inventoinnissa.

Vantaan herättäjäjuhlilla oli ensimmäistä kertaa käytössä vapaaehtoistyön *Suurella sydämellä* -sivuston kautta Kirkkopalveluiden kehittämä sähköinen ilmoittautuminen. Talkoolaisten oli mahdollista ilmoittautua suoraan haluamaansa tehtävään ja työvuoroon. Osan talkoolaisvarauksista ravintolan talkoovastaava vei ohjelmaan muulla tavoin kerätystä listoista. Aamupäivien talkoovuorot tulivat varatuiksi ensin ja myöhäisimpiin vuoroihin oli aluksi vaikea saada tekijöitä.

Talkotoimistossa ohjelmaa kokeiltiin heti käytännössä ja Kirkkopalveluissa sitä paranneltiin palautteen mukaisesti. Ohjelma valmistui hiukan myöhässä kevättalvella 2016 eikä sen käyttöön ja ominaisuuksiin ollut loppukäyttäjille opastusta. Ravintolatoimikunnassa ainoastaan talkoovastaavalla oli tunnukset ohjelmaan ja oman opastuksensa hän hankki talkotoimistosta.

Toiminta lähellä juhlia ja juhlapäivinä

Toimikunta täydentyi kevään 2016 aikana pääemännällä ja ruokalinjastosta vastaavilla henkilöillä. He halusivat muutoksia tehtävänkuvauksiin ja tarvittaviin talkoolaismääriin. Tehtyjen varausten puitteissa isoihin muutoksiin ei ollut mahdollisuutta, mutta ilmoittautuneille linjavastaaville osoitettiin muita tehtäviä. Pääemäntä viimeisteli talkoolaisten työvuorolistat yhdessä talkoovastaavan ja osa-aluevastaavien kanssa. Työvuoroja säädeltiin tilanteen mukaan vielä juhlapäivinäkin ja tehtäväjako juhlien aikana onnistui hyvin. Talkoolaiset olivat sopeutuvia ja muuttivat sekä lisäsivät tehtäviään tarpeen mukaisesti.

Ravintolan toimisto Myyrmäki -hallissa

Ravintolan talkoovastaava oli alkukesästä lähettänyt ohjelman kautta viestin ilmoittautua ensin talkotoimistossa, josta sai talkoolaisen paidan sekä ruoka- ja kahviliput. Tämän jälkeen talkoolainen ohjattiin ravintolan toimistoon, jossa hänet niinikään kirjattiin työvuoroon tulleeeksi ja josta hän sai suoja-asun (esiliina + ruuanjakajille ja täydentäjille kertakäyttöpäähine) sekä kirjallisen ohjeistuksen tehtäväänsä (Ravintolan LIITE 6). Ohjelappusen toisella puolella oli lyhyt hygieniaopastus. Ravintolan toimistosta talkoolainen ohjattiin omalle työpisteelleen. Työpisteillä oli vastuuhenkilö, joka opasti lopullisesti hänet työhön. Saimme talkoolaisilta runsaasti hyvää palautetta näin järjestelmällisestä ohjauksesta.

Vantaan juhlien ravintolan haasteena oli alueella ja lähietäisyydellä sijaitsevien useiden ravintoloiden määrä. Juhlaravintolan, kahvioiden ja grillien aukioloaikoja soviteltiin vielä itse juhlapäivinä asiakasmääriin nähden. Hiljaisemmat pisteet suljettiin aiemmin. Näin saimme talkooväenkin riittämään paremmin. Pientä pulaa oli lauantain iltavuoroissa. Useat talkoolaiset jäivät tuolloin ylimääräiseen vuoroon, mikä pelasti tilanteen. Talkoolaiset olivat hyväntuulisia, iloisia ja ahkeria. Kiittivät kun saivat tulla töihin.

Ravintolan toimisto palveli juohevasti talkoovastaavamme johdolla. Hänen käytössään oli työasema ja kannettava tietokone, josta hän pääsi sähköiseen varausohjelmaan. Toimiston päivystys hoidettiin pääasiassa ravintolatoimikunnan voimin alkaen torstai-iltapäivästä. Toimisto oli avoinna to klo 15-21, pe klo 9-23, la klo 6-23 ja su klo 6-18 eli aamuvarkaisesta iltamyöhään. Täten ravintolan toimistolle kertyi lisätehtäviä kassakoneiden säilyttämisestä aina eksyneiden lasten huolehtimiseen ja siltä väliltä.

Arviointi ja palaute varausohjelman käytöstä sekä parannusehdotukset

Nämä ravintolan talkoovastaava on viestittänyt myös Kirkkopalveluille.

Talkoolaisten palaute:

- Ilmoittautuminen uuteen vuoroon poisti edellisen vuoron ilmoittautumisen. Saman havaitsi talkoovastaava.
- Joidenkin talkoolaisten vuoroja ei löytynyt ohjelmasta, vaikka he kertoivat ilmoittautuneensa tiettyyn tehtävään.
- Joillakin talkoolaisilla oli päällekkäiset ilmoittautumiset kahteen eri tehtävään. Itse he kertoivat varanneensa vain toisen.

Talkoovastaavan palaute:

- Ilmoittautuminen oli kätevää.
- Ilmoittautuneiden tarkastelu oli helppoa, kun oli tutustunut ohjelmaan.
- Kun ohjelma otettiin käyttöön, olisi pitänyt olla opastusta kaikkien toimikuntien käyttäjille.
- Käyttö oli hankalaa ja pelottavaa, kun pelkäsi poistavansa jotain oleellista osaamattomuuden vuoksi.
- **Suurin ongelma** oli talkoolaiselle lähetettävän viestin lähettäminen niin, että hänen työvuoronsa tulisi liitetyksi viestiin nähtäväksi.
- Sähköpostilla tai tekstiviestillä työvuorot tai käyttäjätunnukset piti "kaivaa" useamman palkin kautta ja se oli sekä hankalaa että aikaa vievää. Ravintolan osalta se oli työläs urakka (450 eri talkoolaista).
- Valmiiden listojen ottaminen sinänsä oli helppoa, mutta listaa piti muokata aika paljon, jotta siitä sai järkevän työvälineen.

- **Herättäjäjuhlien aikana** toimistossamme ei tiedetty talkoolaisesta mitään edes sähköisen ohjelman kautta, mikäli hän oli ilmoittautunut talkotoimistossa uuteen tehtävään vasta tullessaan paikan päälle. Toivoisin **herätettä ohjelmaan silloin, kun joku siihen ilmoittautuu. Näin huomattaisiin ilmoittautujat heti.**

Yhteenveto

Onnistuimme talkoolaisten kokoamisessa hyvin alun epäilyksistä huolimatta.

- ⤴ Kaikkien yhteiseen talkooinfoon 20.6. ravintolan osalta osallistui yli 80 henkilöä. Hygienia- ja toimintaopastuksen lisäksi omat työvuorot kiinnostivat.
- ⤴ Juhlapaikalla järjestetyissä infoissa ja koulutuksissa 7.7. talkoolaiset saivat toimipistekohtaiset opastukset osatoimintojen vastaavilta. Tähän kuului myös taloustoimikunnan järjestämä kassakoneiden ja maksupäätteiden käyttökoulutus.
- ⤴ Vanhemmat talkoolaiset eivät käytä nettiä, joten kirjallisen ilmoittautumisen mahdollisuus on tärkeää sallia jatkossakin.
- ⤴ Yhteydenpito talkoolaisiin sähköisesti oli helppoa kortti.keittiön sähköpostin kautta (kortti.keittio16@evl.fi). Sen kautta tuli kuitenkin vähän kyselyitä. Siihen pitää tulevaisuudessa rohkaista ihmisiä enemmän, ellei ilmoittautumishojelman kautta tehtävää yhteydenottoa saada helpommaksi työvuorojen ja tunnuksien lisäämisen osalta.

10.7 Käyttöömme korvauksetta saadut rakenteet ja välineet

- ✧ 2 kahvikioskia + kiinteä kahvio (kaasupulloverasto) PK-35 Vantaa
- ✧ 7 kylmäkaappia ja grilli PK-35 Vantaa
- ✧ 2 siirrettävää konttikioskia (kahvikioski + pastillivarasto) Ravintola Koto
- ✧ 8 kylmäkaappia + pystypöytiä ulkomyyntiin Ravintola Koto
- ✧ 2 grillikatosta ja grilli Tikkurilan seurakunta
- ✧ kylmälaukkuja Vantaankosken seurakunta
- ✧ 10 kpl eri kokoisia termoskannuja Vantaan Pitopalvelu
- ✧ annoskokojen mukaisia kauhoja ruokien annosteluun Vantaan Pitopalvelu
- ✧ astianpesukone Vantaan kaupungin kautta
- ✧ pakettiauto Vantaan srk-yhtymä

10.8 Juhlapäivinä yllätyslahjoina saadut tuotteet

- ✧ 4000 kg banaaneja + 10 kg mandariineja **Satotukku Oy:ltä** → jaettiin ilmaiseksi
- ✧ **yht. 3 000 kpl** täytettyjä sämpylöitä ja Reissumiehiä + kolmioleipiä **Fazer Food Services Oy:ltä** → Laitettiin myyntiin eivätkä vaikuttaneet myyntimenestykseen, mutta kylläkin hyväntekeväisyyteen jääneiden sämpylöiden määrään.
- ✧ **Etukäteen** saimme **Papyrus Oy:ltä** lahjaksi pesuaineet ja termariharjat.

10.9 Syitä heikkoon myyntimenestykseen

- ✧ **Yksi kolmesta kahvikioskista (konttikahvila) ulkona paikassa, joka ei tavoittanut asiakkaita:** B-katsomon ja leirintäalueen välissä. Väki ei kulkenut katsomosta alas sen kautta kulkuväylästä ja kenttätoimikunnan suunnitelmasta huolimatta. **Kioskin myynti jäi mitättömäksi.**
- ✧ Kahvikioskille ja grillille A-katsomon taakse väki alkoi löytää vasta lauantain mittaan.
- ✧ **Taloustoimikunnan alaisia lipunmyyntipisteitä vain kolme ja niiden jonot pitkät.** Tämä altisti asiakkaita hakeutumaan muiden ruokalähteiden äärelle. Tilanteesta saatiin palautetta ravintolan toimistoon.
- ✧ **Grillien avaamisaika lauantaina liian myöhäinen.** Ne olisi kannattanut avata viimeistään puolilta päivin. Kysyntää olisi ollut, mutta talkoolaiset olimme varanneet vasta klo 14:ksi.
- ✧ Lähellä muuta ravintolatarjontaa
- ✧ **Lähialueen asukkaat söivät luultavasti kotonaan ja heidän mahdolliset vieraansa heidän kanssaan.**
- ✧ **Etninen ruokavaihtoehto ulkopuolisen yrittäjän hoitamana** juhlaravintolan tiloissa vähensi omalta osaltaan myyntiämme.
- ✧ **Lahjoituksena saadut** ja ilmaiseksi jaetut **banaanit (4000 kg)** tarjosivat vaihtoehdon pikkunälkään.

10.10 Syitä taloudelliseen tappioon

- ✧ **Leipomotuotteiden tilausmäärissä teimme suunnitteluvaiheessa virhearvioinnin, vakavimman täytettyjen sämpylöiden kohdalla.** Tarjouspyyntöjen valmisteluprosessissa suunnitelmat muuttuivat useaan kertaan ja tämä altisti virhemahdollisuuksiin. Lopullisessa tilaustentekovaiheessa pääemännänkään suorittamat tilausmäärien pienennykset eivät pelastaneet huonolta lopputulokselta.
- ✧ **Ruoka- ja myyntivesien kulutuksen** arvioiminen toteutunutta menekkiä suuremmaksi. Juhlien jälkeen puheenjohtaja myi vesiä 1100 eurolla.
- ✧ **Lauantain klo 15:n lämpimien ruoka-annosten iso toimituserä 1120 kg, ostohinta 6200 €, viivästyi lähes tunnin. Koko erä jäi myymättä ja hävikiksi, kun asiakkaat kaikkosivat.** Yritys ei suostunut muuhun korvaukseen kuin toimittamaan keitot, 200 kg kylminä, kiitosjuhlaan sunnuntaille 16.10.

- ✧ **Huokeat myyntihinnat ja aiempia vuosia korkeammat ostohinnat.** Myyntihinnat pidettiin vuoden 2014 tasolla, minkä ajateltiin houkuttelevan juhla-kansan pysymään oman tarjonnan parissa. Kuumina ostetut ruoka-annokset hintavampia kuin kylmät, jotka kuunnetaan talkoovoimin juhla-paikalla. Tämä ei meille mahdollista juhla-alueesta johtuen.
- ✧ **Talkoolounaat ostopalveluna (4.-7.7 + 11.7. yht. 795 ruokailijaa) ja perjantain 8.7.aamiaisbuffet (171 ruokailijaa) olivat hinnakkaammat kuin normaali talkooruokailu** talkoovoimin valmistettuna ja järjestettynä esim. jollakin juhla-alueen koululla. Tämä mahdollisuus meiltä puuttui.
- ✧ Etnisen ruuan ohella **ulkoistettu jäätelönmyynti tuotti vain vuokratulon.**
- ✧ Heikko myyntimenestys.

10.11 *Meidän olisi kannattanut*

- ✧ **Ostaa palvelu tarjouspyyntöjen tekemiseen ja tilausmäärien arviointiin.** Sellainen olisi ollut kysyttävissä ja mahdollisesti korvausta vastaan saatavissa. Tämä oli meiltä väärä kohta säästää.
- ✧ Ennen lopullista tilausta **pyytää täytetyistä sämpylöistä uusi tarjous** puolitetulla toimitusmäärällä silläkin uhalla, että yksikköhinnat olisivat nousseet.
- ✧ **Suunnitella lauantain ruoka-annosten kuljetusaikataulu jo alunperin tiheämmäksi, esim. kahden tunnin välein klo 9.30, 11.30, 13.30, 16.30 ja 18.30. sekä isoimmat tuontierät 11.30 ja 13.30.**

10.12 *Toivelista Herättäjä-Yhdistykselle*

- ✧ Vahva tuki ravintolatoimikunnalle koko valmisteluprosessin ajaksi.
- ✧ **Herättäjäjuhlien käsikirjan päivitys:**
- ✧ **Lisätään Ympäristötoimikunta,** joka keskittyy järjestämään ja koordinoi maan pullopalautuksen PALPA-sopimuksineen, jätehuollon ja siivouksen. Tarpeellinen työnjako ainakin isommissa kaupungeissa.
- ✧ **Ravintolatoimikunta:** Tehtäviin lisätään lause ”Tekee hankittavista tuotteista työvaliokunnalle päätösehdotuksen saamiensa tarjousten pohjalta”, jos halutaan, että hankintapäätökset vahvistetaan työvaliokunnassa.
- ✧ **Valmiita ohjeita:**
- ✧ * tarjouspyyntöjen ja sopimusten allekirjoitukset
- ✧ * julkisen hankintalain sitovuus / sitomattomuus
- ✧ * raamit elintarvikkeiden todellisesta menekistä, joiden varassa voisi tehdä turvallisesti tilauksia
- ✧ * ostotuotteiden verollisuus
- ✧ * henkilövakuutukset
- ✧ **Vakiotuotteiden kilpailutus:** vedet, maidot, virvokkeet, rasvat, kuivat tukkutuotteet. Näin H-Y pääsisi tavoitteeseensa pitempiaikaisista sopimuksista.

10.13 *Vinkkejä tuleville juhla-järjestäjille*

- ✧ Erityisesti ruokatoimittajan kanssa kannattaa tehdä **allekirjoitettu sopimus tilauksista etoineen.** Ehdoissa pitää olla kirjattuna sanktiot toimituksen viivästymisestä, virheellisistä toimituksista ja puutteista toimituksissa. Edellä mainittu kannattaa yksilöidä tarkasti ja lisäksi kirjata sopimukseen lause: Mahdolliset juhlien aikana sovittavat lisätoimitukset eivät saa vaikuttaa alkuperäiseen toimitusaikatauluun, ellei siitä erikseen sovita.
- ✧ **Taloudenhoidossa toimikunnan sisäinen valvonta:** erityistä huolellisuutta kaikkien seurannaisvaikutusten tarkistamiseen, kun suunnitteluvaiheessa muutetaan yhtä tai useampaa kohtaa.

- ✧ Toimikuntaan alusta lähtien **henkilö, joka osaa käyttää laajasti taulukkolaskentaohjelmaa** sekä suurtaloutta tuntevia henkilöitä.
- ✧ **Pääemäntä** kannattaa hankkia viimeistään vuotta ennen juhlia, mieluiten koko prosessin ajaksi. Eri asia on, kuka ammattilainen suostuu kahden vuoden vapaaehtoistyöhön. Eikä mikään juhlabudjetti kestä edes vuodeksi palkattua ammattilaista.
- ✧ Tukkuutuotteissa jo tarjouspyyntöihin varaus palautusoikeudesta avaamattomien pakkausten osalta.
- ✧ **Radiopuhelimia** juhlien sisäiseen käyttöön tärkeimpien toimijoiden väliseen yhteydenpitoon: ravintolan osalta pääemäntä, varasto-, kahvila-, ruokalinjasto- ja grillivastaavat, täydentäjät, mönkijäkuskit.
- ✧ Taloustoimikunnan kanssa tiivis yhteistyö jo tarjouspyyntöjen valmistelussa sekä talousarvion laadinnassa ja tulkinnassa.
- ✧ Esteettömän linjan asiakkaille oma ruokapöytä läheltä linjaa.
- ✧ Hyväntekeväisyysjärjestöjen kartoitus jo etukäteen mahdollisen hävikin varalta.

10.14 **Lopuksi**

Iloksemme saimme riittävästi, jopa runsaasti innokkaita ja joustavia talkoolaisia. Monet heistä tekivät myös useamman työvuoron. Saimme heiltä kiitosta hyvästä vastaanotosta ja opastuksesta. Talkoolaiset saivat asiakkailta kiitosta ystävällisestä ja avuliaasta palvelusta. Keskenään heillä oli juhlatunnelma ja he kokivat olevansa yhtä suurta perhettä, kuuluvansa juhlakansaan.

11 **Talkootoimikunta**

11.1 **Johdanto**

Kun Herättäjäjuhlia järjestetään pääkaupunkiseudulla tai suurissa etelän kaupungeissa, on syytä alusta pitäen muistaa, ettei vapaaehtoisten saanti ole itsestäänselvyys. Huoli riittävästä joukosta lisääntyi, mitä lähemmäs juhlia tulimme. Lähetimme esitteitä ja kutsuja tulla mukaan talkoisiin erilaisille ryhmille osittain huonolla menestyksellä. Joltain taholta tuli vastaus poistaa yhteystiedot kaikista mahdollisista rekrylistoista.

Oikeastaan vasta kesäkuussa uskalsimme luottaa siihen, että suurin osa tarvittavista vapaaehtoisista saadaan. Suuresti iloitsimme myös siitä, että saimme ison joukon Vantaalle sijoitettuja turvapaikanhakijoita vapaaehtoisiksi. Juhlien jälkeen osa heistä perusti ryhmän, joka tarvittaessa voi olla apuna erilaisissa tehtävissä.

Talkootoimikunnan tehtävänä toimeksiannon mukaisesti oli:

kartoittaa talkooväen tarve yhdessä muiden toimikuntien ja pääsihteerien kanssa
vastata juhlien sekä rakentamisen ja purun aikaisesta talkooväen ja työnjohtajien hankinnasta
suunnitella talkooilmoittautumisjärjestelmä ja käytännöt yhdessä pääsihteerien kanssa sekä perustaa talkootoimisto

11.2 **Talkoolaisten rekrytointi**

Päätimme Vantaalla lähteä liikkeelle mahdollisimman hyvissä ajoin. Vuoden 2015 keväällä painatimme pienen talkookortin, jonka idea oli herättää ihmiset huomaamaan, että seuraavat herättäjäjuhlalat 2016 pidetään Vantaalla ja että sinne tarvitaan talkoolaisia. Näitä pikkukortteja painettiin kahteen otteeseen yht. n. 4000 kpl. Niitä jaettiin eri tilanteissa eri tapahtumissa, messuilla ja vapaaehtoisten kokoontumisissa.

Kortteja jaettiin myös Sotkamon herättäjäjuhlilla.

2016 talvella painatimme varsinaisen talkookortin (7000 kpl). Se sisälsi juhlien logot, kutsun toteuttamaan hengellistä kesätapahtumaa Myyrmäen urheilupuistoon, luettelon eri tyyppistä

vapaaehtoistehtävistä, sekä yhteystiedot lisätietoja ja ilmoittautumista varten.

Talkootoimikunnan postitustalkoissa esitettä lähetettiin toimikunnan puheenjohtajana allekirjoittaman saatekirjeen kanssa lukuisille eri tahoille, Helsingin hiippakunnan kaikkiin seurakuntiin, muun pääkaupunkiseudun sekä Espoon hiippakunnan alueen toimijoille. Samoin sitä jaettiin henkilökohtaisesti ja niitä pidettiin esillä seurakuntien toimitiloissa.

Talkoolaisten tarpeesta kerrottiin vahvasti seurakuntalehtemme Vantaan Laurin jutuissa sekä jo Sotkamon juhlille ilmestyneessä juhlaviestissä. Vantaan seurakuntien verkkosivut, Vantaan herättäjäjuhlien tapahtumasivut, sekä Facebook-ryhmät viestittivät juhlista ja talkoista niin juttujen, mainosten kuin tapahtumatietojenkin kautta tiiviisti koko kevään ja myös itse juhlien ajan.

11.3 Talkootehtäviin ilmoittautuminen ja talkootöiden organisointi

Sotkamon juhlien samoin kuin edellistenkin juhlien palaute ilmoittautumiseen ja työvuorolistojen käyttöön suunnitelluista erilaisista ATK ohjelmista oli murskaava.

Ne eivät juurikaan olleet helpottaneet työtä ja sen lisäksi esim. Sotkamossa ilmoittautuneita vapaaehtoisia oli ”kadonnut ” järjestelmistä useita satoja.

Tämän jälkeen Vantaalla tutkittiin Primen hyödyntämisen mahdollisuuksia talkoolaisten rekrytoinnissa. Samoin Espoon herättäjäjuhlien käyttämiä Excel- pohjaisia malleja harkittiin. Lopputuloksena oli kuitenkin päätös uuden ohjelman suunnittelusta ja käyttöönoton pilotoinnista entisen Suurella Sydämellä kirkon vapaaehtoistyön sivuston pohjalta.

Kirkon vapaaehtoistyö.fi sivusto tarjoutui yhteistyökumppaniksi laatimaan ohjelman, joka voisi palvella sekä Vantaan, että tulevienkin juhlien talkoorekryissä ja työvuorojen laadintatyössä. Neuvottelut käynnistettiin Herättäjäyhdistyksen ja Kirkkopalvelujen sivuston suunnittelija Ilkka Kalmanlehdon välillä ja sopimuksen synnyttyä ohjelma saatiin vuoden 2016 alkupuolella käyttöön.

Perusidea oli, että sivustolle kerätään kaikki eri herättäjäjuhlien alla toimivien toimikuntien vapaaehtoistehtävät ja niiden lyhyet sisältökuvaukset. Sen jälkeen vapaaehtoinen voi ilmoittautua herättäjäjuhlien talkoolaiseksi suoraan haluamaansa työtehtävään ja työvuoroon, jotka olivat verkkosivulla valittavissa.

Uuden ohjelman käyttöönotto ja sen pilotointi vaati paljon yhteistyötä ohjelman tuottajien kanssa. Mutta erityisesti herättäjäjuhlien sihteerin Minttu Haapalaisen parannus- ja kehitysehdotuksien myötä ohjelmasta saatiin toimiva.

Vantaan juhlien talkootehtäviin ilmoittauduttiin kolmella eri tavalla. Henkilökohtaisen kutsun tai ryhmäkutsun saaneet saattoivat ilmoittautua heitä mukaan kutsuneelle yhdyshenkilölle. Osa ilmoittautui postittamalla talkookortin, jonka postimaksu oli jo maksettu. Pääosa ilmoittautuneista tuli suoraan netin kautta.

Palaute uuden ilmoittautumisohjelman käytöstä juhlien järjestäjien taholta oli kahtalaista. Toimikuntien talkoovastaavista jotkut, kuten ravintola- ja majoitustoimikuntien vastaavat tekivät työvuorosuunnittelun hyvissä ajoin ja saivat tehtäviinsä verkon kautta paljon vapaaehtoisia. Toiset toimikunnat käyttivät henkilökohtaista kutsua ja muita rekrytointiväyliä ja kokivat ohjelman käytön hankalaksi.

Vantaalla tehtiin kuitenkin yhteinen päätös, että periaatteessa kaikki vapaaehtoistehtävät ja vapaaehtoisina toimivat tulisi löytää järjestelmästä, jotta talkoolaiset voivat tehtävissä kuulua yhteisen vakuutuksen piiriin.

Seuraavia juhlia ajatellen olisi hyvä, että yhteydenottoaikataulu talkoolaisiin sovittaisiin jo vuotta ennen juhlia eri toimikuntien kesken. Näin ensimmäiseen ilmoittautumisvastaukseen voisi tulla ilmoitus, esim. "Otamme yhteyttä sinuun tarkemmin huhtikuun ensimmäisellä viikolla". Ja jokainen toimikunta toimisi tuon yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti. Vantaan juhlilla käytäntö oli kirjava. Jotkut toimikunnat ottivat tosi hyvissä ajoin yhteyttä, toiset eivät ottaneet välttämättä ollenkaan ja ihmiset joutuivat odottamaan yhteydenottoa pitkään.

Talkoo- ja majoitussihteeriksi (toimistosihteeriksi) palkattiin ajanjaksolle 4.4.-31.7.2016 Sari Haapalainen. Määräaikaiseen työsuhteeseen ja tuntityöhön juhlien lähestyessä Anu-Maarit Ikola. He olivat yhteydessä sekä talkookorttien kautta ilmoittautuneisiin vapaaehtoisin, että heihin, jotka olivat ilmoittautuneet talkoolaisiksi, mutta eivät vielä olleet valinneet itselleen talkoovuoroa. Tämä vaihe vaati ison työpanoksen, useita henkilökohtaisia puheluja ja asioiden kirjaamista järjestelmään.

Käyttäjien palaute verkkosivun käytöstä oli myös kahtalainen. Paljon positiivista palautetta saatiin siitä, että monet talkootehtävät oli hyvissä ajoin nähtävissä ja varattavissa. Jonkin verran tuli myös palautetta ohjelman teknisistä ongelmista ja sen käytön monimutkaisuudesta.

Juhlien aikana ohjelma osoittautui välttämättömäksi ja hyödylliseksi apuvälineeksi. Sen kautta oli mahdollista saada päivitetty tilannekuvaus kunkin talkoovuoron tarpeista ja ohjata myös juhlilla ilmoittautuvia talkoolaisia tarvittaviin tehtäviin.

Tulevia juhlia ajatellen ohjelmaan on jo ehdotettu tiettyjä parannuksia. Kaiken kaikkiaan ohjelma oli aivan verraton apuväline pääkaupunkiseudun juhlien talkootyön organisoinnissa ja talkoolaisten ilmoittautumisten vastaanotossa.

Suuri osa vapaaehtoisista tuli mukaan Vantaalta ja pääkaupunkiseudun lähiseurakunnista. Myös Vantaan seurakunnat lahjoitti työntekijöiden merkittävän työpanoksen herättäjäjuhlien talkoisiin. Talkootyövoimaa saatiin myös esim. tuomiokapitulin henkilökunnalta ja eri kirkollisten järjestöjen parissa toimivilta vapaaehtoisilta. Myös herättäjäjuhlien perinteinen miesten rakennusporukka Pohjanmaalta antoi kenttätoimikunnan työhön todella ison työpanoksen. Ensimmäistä kertaa juhlilla talkootöissä oli maahanmuuttajamiesten ryhmä läheisestä vastaanottokeskuksesta. Kokemus oli molemmin puolin positiivinen.

Talkootoimikunnan tehtävä on huolehtia, että juhlilla ja juhlia rakentamassa ja purkamassa on tarpeeksi talkoolaisia. Samalla talkoolaisia ja etenkin vastuuhenkilöitä hankkivat myöskin jokainen toimikunta itse.

Juhlien kokonaisuutta olisi pystyttävä miettimään prosesseina, joista mikään osa-alue ei jää huomiotta niin toimikuntien työn sisällä kuin etenkin toimikuntien vastuiden rajapinnoissa. Tarpeiden kartoituksen jälkeen talkootoimikunnan tehtäväksi jää vastata annettuun ”talkootyövoimatilaukseen”.

11.4 Viestintä talkoolaisille

Yhteistä viestintää talkoolaisille hoidettiin yhdessä viestintätoimikunnan kanssa etenkin noin kerran kuukaudessa lähetettyjen uutiskirjeiden kautta. Samalla kuitenkin eri talkootoimikunnat olivat yhteydessä sähköpostitse ja kirjeitse omiin talkoolaisiinsa. Edelleenkin etenkin ensikertaa talkoihin osallistuvat odottivat kuitenkin henkilökohtaista kontaktia, jossa saisi kysyä tulevan talkootehtävän sisällöstä ja sopia vielä yksityiskohdista. Tähän olisi pystyttävä panostamaan, mikä käytännössä tarkoittaa, että kullakin toimikunnalla tulisi olla nimetty talkoovastaava, joka on yhteydessä oman toimikunnan talkoolaisiin. Osassa toimikunnista näin olikin.

11.5 Juhlien aikainen talkootoimisto

Juhlien aikana otimme vastaan muutoksia, pyrimme täydentämään puuttuviin työvuoroihin henkilöitä sekä aliresursoinnin tilanteissa siirtämään talkoolaisia vähemmän kiireellisistä tehtävistä akuutisti tarvittaviin tehtäviin. Torstaina ennen talkooseuroja, sekä perjantaina ja lauantaina talkoolaisia kävi talkootoimistossa runsaasti, sillä talkootoimistosta jaettiin talkoopaidat, pysäköintiliput, sekä ruokaliput. Lauantai-illasta eteenpäin talkootoimisto hiljeni huomattavasti. Etukäteen olisi ollut hyvä käydä kaikkien toimikuntien kanssa keskustelu, että ilmenneistä talkoolaisvajauksista ja uusista tarpeista ilmoitettaisiin välittömästi talkootoimistoon, sillä juhlien alkuvaiheessa uusien ihmisten löytäminen talkoovuoroihin oli huomattavasti helpompaa kuin juhlien myöhemmässä vaiheessa.

Talkootoimisto sijaitsi Myyrmäki hallin sisääntuloaulassa. Sijainti oli todella keskeinen, koska käynti juhlaravintolaan ja esim. lepohuoneisiin tapahtui talkootoimiston ohi kulkevalta käytävältä. Tämä toimi erityisesti kiireisillä hetkillä hyvin, koska talkootoimisto oli hyvin näkyvillä, ja akuutit viestit talkoolaistarpeen muutoksista saatiin välittömästi talkootoimiston tietoon.

Talkootoimisto oli juhlien aikana auki klo 8-20 ja juhlien rakennus ja purkupäivinä n. klo 8-16. Se myös päivysti muina aikoina puhelimitse. Puheluja toimiston aukiolon ulkopuolella ei juuri tullut. Asiakaspalvelussa meitä oli kiireellisinä aikoina noin 4 ja hiljaisimpina aikoina pärjäsimme 1-3 hengen voimin.

Talkootoimisto tarvitsi ja sai keskeisen tilan, joka ajoittain olisi voinut olla isompikin. Perjantaina ja lauantaina alkuiltpäivään asti kärsimme ajoittaisista ruuhkista, joita syntyi toisinaan etenkin talkoopaitojen noudon, mutta myös hetkittäin talkoovuorojen tarkistamisen kohdalle.

Varsinaista infopistettä päiville ei ollut, joten talkootoimisto osaltaan palveli myös kaikenlaisten asioiden ”hermokeskuksena”. Työnjako esim. juhlakanslian kanssa olisi pitänyt jo alussa olla talkootoimistossa työskenteleville selvä. Tulevia juhlia ajatellen erillinen, keskeisellä paikalla sijaitseva infotiski olisi tarpeellinen yleisiä asioita ja pulmia ja kysymyksiä varten, ettei talkootoimiston työ ruuhkautuisi eri asioita koskevien kysymysten ja selvittelyjen paineessa.

Päivien aikana iloitsimme hyvästä, palvelualttiista, joustavasta ja ystävällisestä talkootoimiston hengestä, joka palautteen mukaan välittyi myös juhluvieraille.

11.6 Talkoolaisillat ja muu vastaava toiminta

Talkootoimikunnassa oli onneksi viimeisen vuoden ajan jäseniä, joille Herättäjäjuhlat olivat perinne. Mukaan tulleet körtit toivat toimikunnasta alun perin puuttuneen asiantuntemuksen. Toimikunta järjesti kaksi rekrytointitilaisuutta Korsossa, joista jälkimmäisessä mukana olivat myös eri toimikuntien puheenjohtajat, jotka kukin erikseen antoivat omille vapaaehtoisilleen tarvittavia ohjeita. Myyrmäen kirkolla oli useampi rekrytointitilaisuus. Järjestimme myös muutaman askarteluillan varojen hankkimiseksi ja hengen kohottamiseksi Korsossa ja Tikkurilassa. Näillä tilaisuuksilla saimme lisää vapaaehtoisia. Toimikunnan jäseniä oli myös eri puolilla pääkaupunkiseutua järjestetyissä tilaisuuksissa kertomassa tulevista juhlista ja talkoolaisuudesta.

11.7 Työntekijöiden osallistuminen juhlille

Työntekijöiden osallistuminen talkoisiin oli huomattava ja tärkeä. Periaate oli, että kukin kirkkoherra ja yhteisen srk. työn johtaja sopii omien työntekijöidensä kanssa, miten he osallistuvat. Työntekijät tekivät useita 7 tunnin mittaisia työvuoroja juhlilla. Helsingin hiippakunnan piispan, tuomiokapitulin ja Vantaan kaupungin rooli oli sekä ennen juhlia, juhlien aikana että niiden jälkeen

vahva.

11.8 Paikallisyhdistysten rooli

Paikallisyhdistysten vetäjille lähetettiin henkilökohtainen kutsu tulla mukaan talkootoimikuntaan. Vastakaiku oli vähäistä. Paikallisyhdistysten rooli on varmasti kuitenkin ollut omilla alueillaan suuri.

11.9 Talkootoimikunnan kokoonpano

Toimikunnan työ käynnistyi hitaasti, koska jouduimme aluksi keskittymään lisäjäsenetsimiseen. Tämän työn koimme vaikeaksi. Jäimme kaipaamaan Herättäjä-yhdistyksen vahvempaa ja sitoutuneempaa panosta talkootoimikunnan työskentelyyn. Herättäjän edustaja vaihtui usein ja heidän osallistumisensa kokouksiin oli välillä heikkoa.

Talkootoimikunta kokoontui yhteensä 25 kertaa. Viimeisten kuukausien aikana kerran viikossa. Lopullisessa talkootoimikunnassa olivat:

Pirkko Yrjölä, puheenjohtaja

Tarja Korpela

Helena Untamala

Tiina Vihma-Purovaara

Irma Mattila

Seppo Kalliokoski

Aila Jylli

Paavo Jylli

Minttu Haapalainen, juhlien pääsihteeri

Leena Väyrynen- Si

Toimikunnassa oli monenlaista osaamista, innovatiivisuutta ja kokemusta sekä intoa mennä vaikka kiven läpi. Osa toimikunnan jäsenistä joutui kuitenkin perumaan osallistumisia kokouksiin oman työnsä tms. vuoksi. Kaikki jäsenet olivat kuitenkin tehtäviinsä sitoutuneita ja heistä oli puheenjohtajalle paljon apua. Työskentelyn loppupuolella jaoimme yksittäisiä tehtäviä toimikunnan jäsenten kesken. Herättäjäjuhlien pääsihteeristä oli erittäin suuri apu.

Työskentelyn kuluessa esitimme useampaan kertaan toiveen, että eri toimikunnat valitsevat keskuudestaan ns. talkoovastaavan, joka tarvittaessa osallistuisi talkootoimikunnan kokouksiin ja toimisi tiedon välittäjänä. Valitettavasti vain muutama toimikunta teki näin. Jatkossa tähän on syytä kiinnittää alusta lähtien huomiota.

11.10 Tilastot

Talkoolaisia ilmoittautui sivuston kautta 1284. Juhlien aikana talkootehtävissä toimi n. 1500 talkoolaista

Talkoopaitoja tilattiin 1800, joista muutamia satoja jäi jakamatta

Talkooesitettä painettiin kahteen otteeseen, kokonaispainosmäärän oltua 7000 kpl. Lisäksi painettiin pieni käyntikorttikokoinen Tule talkoiisiin -kortti, joita tilattiin jo Sotkamon juhlille 2000 kpl.

11.11 Loppusanat:

Vain kerran aikaisemmin Herättäjäjuhlilla käyneenä, minuun teki suuren vaikutuksen ihmisten sitoutuminen vapaaehtoistehtäviin. Sen huomion kuitenkin tein, että vapaaehtoisten keski-ikä oli melko korkea. Tulevaisuudessa talkoolaisten rekrytointiin on kiinnitettävä entistä enemmän voimia ja huomiota. Omalta osaltani lämmin kiitos talkootoimikunnan jäsenille sekä kaikille vapaaehtoisille.

12 Viestintätoimikunta

12.1 Toimikunnan kokoonpano ja työskentelytapa

Pauli Juusela (pj), päätoimittaja-viestintäjohtaja Vantaan seurakunnat/Vantaan Lauri, Heli Kulmavuori, toimituspäällikkö Vantaan Lauri, Katriina Harviainen, tiedotuspäällikkö (elokuu 2015 - tammikuu 2016 Minna Vuorio, vs. tiedotuspäällikkö), Vantaan seurakunnat, Hanna Tuura, järjestösihteeri, Herättäjä-Yhdistys, Kimmo Saares, toimituspäällikkö, Kirkon tiedotuskeskus, Erja Piipponen, tiedottaja, Helsingin seurakunnat, Eija Harju, tiedottaja Espoon seurakunnat, Juha-Pekka Vanhatalo, tiedottaja, Vantaankosken seurakunta, Päivi Rainio, viestintäjohtaja Vantaan kaupunki, Salla Ranta (kesään 2015 asti), Helsinki-Uusimaan aluesihteeri, Herättäjä-Yhdistys, verkkotuottaja Jan Ahonen Valomerkki-verkkomedia ja Körttiradio ja Vantaan kirkkoherrojen edustajana Rekolan seurakunnan kirkkoherra Laura Maria Latikka (aluksi vt. kirkkoherra Juha Ropponen). Lisäksi toimintaa osallistuivat herättäjäjuhla järjestäjät Sirkku Rinnekari ja Kalle Hiltunen ja viestintäsuunnittelija Kaisa Viitala Herättäjä-Yhdistyksestä ja juhlien pääsihteeri Heikki Leppä. Vantaan seurakuntien viestinnästä osallistui kokouksiin aktiivisesti myös tiedottaja Lotta Numminen.

Viestintätoimikunta piti ensimmäisen kokouksensa 27.8.2014 eli lähes kaksi vuotta ennen juhlia. Työ juhlien viestinnän eteen oli aloitettu jo ennen tätä tutustumalla Lapuan juhlien viestintään. Lapuan juhlilta tehtiin myös juttuja seurakuntalehti Vantaan Laurin nettisivuille.

Viestintätoimikunta kokoontui tarpeen mukaan, keskimäärin 2-3 kuukauden välein, mutta yhteyttä pidettiin myös muuten ja ideoitiin asioita yhdessä. Viestintätoimikunnassa oli vahva Vantaan seurakuntien yhteisen ja paikallisen viestinnän edustus sekä Espoon ja Helsingin seurakuntien viestinnän edustus, joten yhteistyö oli entuudestaan luontevaa. Kirkon tiedotuskeskuksen toimituspäällikön Kimmo Saareksen avulla saatiin järjestettyä juhlien jumalanpalveluksen televisiointi suorana TV1:ssä. Vantaan kaupungin viestintä viestintäjohtaja Päivi Rainion johdolla oli juhlien viestinnän ideoinnissa ja esillä pitämisessä vahvasti mukana. Herättäjä-Yhdistyksen edustus muuttui matkan varrella, mutta tämä ei tahtia haitannut, sillä kaikki mukana olleet osasivat asiansa ja yhteydet toimivat hyvin.

Vantaalla ei pidetty niin tarkkana sitä, mikä oli toimikunnan virallinen kokoonpano. Ydinjoukko kutsuttiin kokouksiin, mutta lisäväkeä oli paikalla kulloistenkin tarpeiden mukaisesti. Ideointia jatkettiin sähköpostilla ja Facebookissa ja kokouksiin osallistuttiin myös Skypen kautta.

Juhlien viestinnän suunnittelun pohjana pidettiin aluksi koko ajan päivittyvää viestintäsuunnitelmaa, josta tehtiin aina uusi versio sitä mukaa kuin suunnittelu eteni. Loppuvaiheessa, kun siirryttiin enemmän toteutuksen puolelle, viestintäsuunnitelman päivitys jäi. Sen sijaan laadittiin suunnitelmia muun muassa ennakkotiedotuksesta ja juhlien aikaisesta viestinnästä sosiaalisesta mediasta ja nettisivuista viestintätoimiston organisoitumiseen.

Viestintätoimikunnan puheenjohtaja oli mukana myös juhlatoimikunnassa, järjestelytoimikunnassa ja juhlien työvaliokunnassa. Salla Ranta edusti viestintätoimikuntaa ohjelmatoimikunnassa. Osallistuminen oli hyödyllistä, mutta kuormittavaa. Tietoa saatiin myös eri toimikuntien puheenjohtajilta sekä pääsihteereiltä ja järjestelytoimikunnan puheenjohtajalta Hannu Pöntiseltä. Juhlaoppaan, joka Vantaalla toteutettiin juhlien teemaan sopivasti nimellä Juhlapassi, kokoamisessa oli iso työ, jossa tieto olisi voinut kulkea paremminkin. Lopputulos oli kuitenkin onnistunut.

12.2 Juhlien viestinnällinen ilme ja mainostoyhteistyö

Oleellinen osa Vantaan juhlia oli juhlien hieno teema ”Kahden maan kansalainen”, josta tuli mm. turvapaikanhakijatilanteen vuoksi odotettua ajankohtaisempi. Teema sopi hyvin myös monikulttuuriseen ja kansainväliseen lentokenttäkaupunkiin ja siitä pyrittiin ottamaan viestinnässä

kaikki irti.

Juhlien viestinnän suunnittelussa oli tulla kiire, koska missään ei kerrottu, että teemaan liittyvä logo tarvitaan Sotkamon juhlaoppaaseen todella ajoissa. Nopeasti polkaistiin kuitenkin käyntiin suunnittelukilpailu, johon kutsuttiin muutamia mainostoimistoja. Kaupunkijuhlilla ammattitaitoisen mainostoimiston käyttö oli välttämätön ratkaisu juhlien näkyvyyden kannalta. Mainoskentän, sittemmin Innolinkin, avulla saatiin juhlille raikas, lentokenttäkaupunkiin sopiva ilme passileimoineen. Ilmettä hyödynnettiin juhlien monipuolisessa markkinointimateriaalissa, tuotteissa (erilaiset paidat, sadetakit, avaimenperät ja matkalaukkutägit), katukuvassa ja bussien seluksissa, sosiaalisessa mediassa, nettisivuilla jne. Juhlaoppaasta tehtiin Juhlapassi ja lapsille oma Lasten juhlapassi.

Viestintätoimikunnan ja mainostoimiston yhteistyö poiki myös erilaisia sloganeita. Kimmo Saareksen keksimää ”Körtin mopo ei keuli” -paitaa myytiin Sotkamossa, jossa vantaalaisilla oli mukanaan Konttikirkko. Hillityn juhlaalogo hyödynnäen juhlapaidan lisäksi kehitettiin iskulauseita paitoihin, someen ja katukuvaan. ”Somaren är kört” hausutti ja sai erityisen paljon iloista palautetta, ”Ole sellaisena kuin olet” meni körttiläisyyden ytimeen. Mainostoimiston käyttö maksoi, mutta kannatti.

12.3 Sotkamon juhlille osallistuminen ja juhlavastuun siirto

Sotkamon juhlille valmistuneeseen Juhlaviestiin napattiin Lapuan juhlien idea aikakauslehden mallista. Juhlaviesti tehtiin Vantaan Laurin toimittajien, seurakuntien viestinnän ja lehden avustajien työnä. Siitä otettiin 40000 kappaleen painos ja sitä jaettiin mm. Sotkamossa, Vantaan kaupungin toimipisteissä, pääkaupunkiseudun seurakunnissa, Herättäjä-Yhdistyksen kautta, Vantaan asuntomessuilla ja suorajakeluna juhla-alueen ympäristön kaupunginosissa. Juhlaviesti tuotti 10 000 euroa. Saadun yleisöpalautteen perusteella lehteä pidettiin onnistuneena ja laadukkaana.

Vantaan seurakuntien viestinnästä ja Vantaan Laurista osallistui viisi henkeä Sotkamon juhlille. Tämä joukko osallistui Sotkamon juhlien viestintään, palveli Konttikirkolla ja teki aineistoa pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteiseen verkkomediaan Valomerkkiin. Juhlilta lähetettiin myös tiedote kapulanvaihdosta Sotkamosta Vantaalle. Vantaan seurakuntien viestintä suunnitteli ja otti juhlilla käyttöön uudet herättäjäjuhlien nettisivut herattajajuhlat.fi, joita päivitettiin juhlilta. Sivut rakennettiin Kotimaan Sujuu-järjestelmälle. Jatkossa myös tulevien herättäjäjuhlien nettisivut rakennetaan samaan järjestelmään luodun mallin mukaan. Heti juhlien päätyttyä avattiin myös Vantaan juhlien Facebook-sivut. Mukaan juhlilta tarttui myös körttipatsaita, joista ideoitiin Vantaalle körttipari.

12.4 Syksyn 2015 ja kevään 2016 ennakkovalmistelut ja -viestintä

Syksyn 2015 aikana jatkettiin juhlien viestinnän suunnittelua. Iso työ oli Juhlaoppaan kokoaminen. Se laadittiin Juhlapassiksi ja kytkettiin juhlien visuaaliseen ilmeeseen. Nettisivuille päätettiin ottaa myös mainoksia, jota taloustoimikunta hyödynsi sponsorien saamisessa juhlille.

Viestintä osallistui talkoolaisten rekrytointiin, joka on erityisesti pääkaupunkiseudulla haasteellista. Vantaan juhlilla otettiin tulevia herättäjäjuhliakin varten käyttöön kirkon uusi vapaaehtoistyön rekrytointisivusto vapaaehtoistyö.fi/herattajajuhlat.

Nettisivuston kautta oli viestinnällisesti kätevää ohjata talkoolaiset ilmoittautumaan. Kriittistä palautetta viestintäänkin tuli mm. siitä, että sivustolle piti kirjautua ja ennen kaikkea siitä, että kaikkiin talkoolaisiin ei otettu yhteyttä ennen omaa talkoovuoroa. Nettisivuston ylläpito ja yhteydenpito ilmoittautuneisiin vaatii suuremman resurssoinnin kuin mihin Vantaalla oli varauduttu. Joihinkin tehtäviin, kuten mediakeskukseen, on suositeltavinta hankkia tekijät esimerkiksi suoraan

pyytämällä ja laittaa avoimia paikkoja vain todellisen tarpeen mukaan. Vantaalla viestinnän talkoolaiset hankittiin enimmäkseen suoraan, muutamia tuli talkoosivuston kautta.

Lisäksi viestinnässä tehtiin pitkin talvea 2015/2016 useita juttuja talkootyöhön liittyen Vantaan Lauriin, Valomerkkiin, Hengelliseen kuukauslehteen ja Vantaan seurakuntien nettisivuille ja somekanaviin.

Nurmijärven Sääksjärvellä pidettiin lauantaina 21.5. maailman ensimmäiset körttiseurat veden alla. Herättäjäjuhlien pääsihteeri Heikki Lepän ideoimat seurat noteerattiin mm. somessa, Kotimaa 24:ssä, Valomerkin ja Nurmijärven Sanomissa. Seuroista Vantaan seurakuntien viestintä teki ennakkotiedotuksen ja uutisen lisäksi myös Periscope-lähetys Kirkko Vantaalla -tilin kautta.

Vantaan Laurin toimitus vastasi talven 2015/2016 Hengellisen kuukauslehden numeroihin kootusta Vantaan herättäjäjuhlat -aukeamasta, joka koostui henkilöhaastattelusta, vaihtuvien kirjoittajien kolumnista ja ajankohtaisesta infosta. Osaa Hengellisen kuukauslehden jutuista hyödynnettiin myös Vantaan Lauri -lehdessä ja herättäjäjuhlien nettisivuilla.

Vantaan Lauri -lehti osallistui herättäjäjuhlien viestintään aktiivisesti alusta lähtien. Osa jutuista julkaistiin myös Espoon seurakuntalehti Essessä ja Helsingin Kirkko ja kaupungissa, jotka tekivät myös omia juttuja. Pääkaupunkiseudun yhteisessä verkkomediassa Valomerkin herättäjäjuhlia käsitteleviä juttuja löytyy 25 kpl alkaen 19.4.2013, jolloin kerrottiin Vantaan juhlien valmistelujen käynnistymisestä. (Valomerkin sivuille on koottu Vantaan Laurin, Essen ja Kirkko ja kaupungin jutut.)

Vantaan Laurin numerot 9.6. ja 7.7. keskittyivät Vantaan herättäjäjuhliin. Kesäkuun numerosta otettiin lisäpainos, jota jaettiin Vihdin lähetysjuhliin kesäkuussa 2016 (400 kpl). Heinäkuun numeron lisäpainos oli 3000 kpl, jota jaettiin juhlapaikalla. Heinäkuun numero oli normaalia paksumpi.

12.5 Mediayhteydet – niitä lisää

Vantaan seurakuntien viestinnästä lähetettiin parikymmentä herättäjäjuhla-aiheista mediatiedotetta alkaen Sotkamon 2015 juhlista. Jo aiemmin oli uutisoitu juhlien tulo Vantaalle. Seurakuntien viestintä vastasi myös juhlien aikaisen mediakeskuksen organisoinnista ja toimittajien akkreditoinnista.

Mediaviestinnän pääpaino oli pääkaupunkiseudun mediassa ja siinä auttoivat huomattavasti aiemmat kontaktit toimittajiin. Muiden maakuntien mediaan oltiin yhteyksissä painotetusti lähempänä juhliä. Valituille toimittajille pääkaupunkiseudulla, Pohjanmaalla ja Savossa mm. lähetettiin toukokuussa toimittajapaketti, joka sisälsi Juhlapassin, Sommaren är kört -t-paidan ja infoa juhlista. Lisäksi tuttuihin toimittajiin oltiin muutoinkin suoraan yhteydessä.

Mediayhteyksiä olisi silti voinut olla enemmänkin. Räätelöityjen mediavinkkien tarjoaminen pääkaupunkiseudun mediaan jäi vähäiseksi. Herättäjä-Yhdistyksen puolelta voisi hyödyntää vahvemmin kontakteja Pohjanmaan ja Savon mediaan. Itse juhlat kuitenkin noteerattiin mediassa näytävästi, joten viesti juhlien tulosta ja sisällöistä oli huomattu.

12.6 Maksettu mainonta

Vantaan Sanomista ostettiin printtimainokset 2.7. ja 6.7. lehtiin. Molemmissa oli mainos Syntisen virret -konsertista ja 6.7. lisäksi myös Lasten lauantaista. Mainosten ostaminen osoittautui tarpeelliseksi, sillä juuri juhlien alla ilmestyneessä lehdessä ei ollut juttu juhlista, vaikka Vantaan Sanomat muuten uutisoi juhlista etukäteen todella hyvin.

Maksettua mainontaa käytettiin Facebookissa kesällä, vähän ennen juhlia. Esimerkiksi kun Piia Viitasen video nousi yllättäen esiin politiikassa, saati julkisuus haluttiin hyödyntää tarttumalla hetkeen. Sen vuoksi tehtiin 15 euron hintainen mainoskampanja ”Piia Viitasen koskettava tulkinta Kahden maan kansalainen -virrestä toivottaa tervetulleeksi Vantaan herättäjäjuhlille 8.–10.7.” Mainoksen avulla tavoitettiin 3210 henkilöä.

Facebook-sivulla mainostettiin myös juttua joka kutsui kaikki vantaalaiset juhlille: ”Vantaalla lasketaan jo päiviä herättäjäjuhlien alkuun! – Juhlille ei ole ennakkoilmoittautumista tai muita ennakkovaateita. Melkein kaikki ohjelma on maksutonta. Voi siis tulla vaikka piipahtamaan. Kauempaakin on helppo tulla katsomaan, minkälainen meininki juhlilla on, vinkkaa pääsihteeri Minttu Haapalainen.”

Kohdennetuilla facebook-mainonnalla etsittiin lisäksi vapaaehtoisia tiettyihin tehtäviin. Yhteensä sivun kautta tehtyyn Facebook-mainontaan käytettiin noin 80 euroa. Pienellä rahalla saatiin runsaasti tavoiteltua näkyvyyttä.

12.7 Piia Viitasen video Kahden maan kansalainen oli menestys

Kaija Pispan ja Jaakko Löytyn virrestä Kahden maan kansalainen tehtiin Vantaan herättäjäjuhlille uusi versio, joka on kuitenkin itsenäinen taideteos. Antti Vuoren sovittama, ohjaama ja kuvaama ja Piia Viitasen esittämä Kahden maan kansalainen -video kosketti ihmisiä tavallisista kansalaisista aina poliittiseen johtoon asti (laulu näytettiin yllättäen Keskustan puoluekokouksessa) ja keräsi Vantaan juhlien päättymiseen mennessä You tubessa ja Facebookissa yhteensä yli 60000 katsojaa. Videon tarinassa yhdistyvät maahanmuuttajan ja vakavasta sairaudestaan kuolleen naisen tarinat. Rahoitus videoon kerättiin juhla järjestäjiltä. Lisäksi saatiin avustusta Kirkon mediasäätiöltä ja Helsingin hiippakunnalta. Piia Viitanen esiintyi juhlilla ja oli mukana juhlien musiikkia käsitelleessä tiedotustilaisuudessa. Videon rahoittamiseen saatiin tukea Kirkon mediasäätiötä ja Helsingin hiippakunnalta. Videon kautta juhlat saivat myös runsaasti ennakkojulkisuutta mediassa.

12.8 Juhlien katunäkyvyys – yli miljoona kontaktia

Vantaan tapaisessa isossa kaupungissa ja pääkaupunkiseudulla oli välttämätöntä käyttää rahaa myös ulkomainoksiin. Vantaan katukuvaan saatiin kesäkuussa kahdeksi viikoksi 28 Vantaan kaupungin mainospaikkaa Abribus-julisteille. Juhlaviikolla käytössä oli niiden lisäksi 50 maksettua mainospaikkaa. Kaupungin julisteiden tavoitavuudesta ei ole arviota, mutta maksettujen julisteiden arvioitu kontaktimäärä oli JCDecauxin (mainospaikkojen myyjä) mukaan yli miljoona kontaktia. Tämän lisäksi tulevat Helsingin bussien istuinselustoihin ostetut mainospaikat, joita oli 4000. Julistepaikkojen myyjän antaman palautteen mukaan julisteet olivat oivaltavia, hauskoja ja selkeitä, malliesimerkki toimivasta ulkomainonnasta. Rahaa mainontaa vei, mutta se kannatti.

12.9 Mediakeskuksessa oli lähes 40 työntekijää

Erityisesti touko-kesäkuussa 2016 iso työ Vantaan seurakuntien viestinnässä oli mediakeskuksen organisointi: vapaaehtoisten työvuorojen järjestely, ohjeistukset ja koulutukset, laitteiden, verkkojen ym. mediatoimistossa tarvittavien tarvikkeiden hankkiminen ja asioiden varmistaminen, juttu-, kuva- ja somesuunnitelmat sekä toimittajien akkreditointi.

Mediakeskuksessa tekijöitä oli lopulta noin 40. Mukana luvussa ovat Vantaan viestinnän ja Vantaan Laurin työntekijät, pääkaupunkiseudulta mukaan pyydettyjä kirkollisen ja muun viestinnän ammattilaisia sekä vapaaehtoisten rekry-sivuston kautta ilmoittautuneita. Mediakeskuksen toimivuuden kannalta ensiarvoista oli, että mukana oli paljon viestinnän ammattilaisia. Myös roolit ja niihin liittyvät ohjeistukset (some, nettisivujen päivitys, kuvaprosessi) on tärkeää suunnitella etukäteen. Näistä tuli mediakeskuksen tekijöiltä hyvää palautetta. Samoin kiitettiin mediakeskuksen

henkeä, joka säilyi innostuneena läpi juhlien vauhdista ja hetkellisistä väsymyksistä huolimatta.

Juhlien mediatapaamisia pidettiin neljä eli torstaista sunnuntaihin joka päivä yksi. Kaikki pidettiin mediakeskuksessa. Median osallistuminen tiedotustilaisuuksiin on pääkaupunkiseudulla yleensäkin vähäistä, niin myös näihin tilaisuuksiin. Tapaamisista tehtiin tiedotteet. Mediatapaamisten aiheet on syytä miettiä tarkkaan ja onko tarpeen pitää tilaisuuksia joka päivä. Tiedotteita sen sijaan kannattaa tehdä, niistä osa läpäisi uutiskynnyksen. Tiedotustilaisuuden antia kuitenkin hyödynnettiin juhlien omassa viestinnässä, nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa.

Vantaan juhlien medianäkyvyys saavutti lopulta erittäin hyvän tason. Valtakunnallinen uutiskynnyks ylitetiin: mm. Helsingin Sanomat, Yle (Aamu-tv, Ajantasa, Kultakuume, Horisontti, Yle Helsinki uutiset) ja MTV3 tekivät näyttävät ja sisällöltään erinomaiset jutut. Paikallisista myös Vantaan Sanomat uutisoi juhlat hyvin. Kirkollisista erityisesti Kotimaa ja Valomerkki tarttuivat aiheeseen. Muiden maakuntien mediassa meni läpi mm. juttu juhlien Peace United -jalkapallo-ottelusta, josta lähetettiin medialle tiedote, koska Lehtikuvan kuvaaja tuli paikalle. Yhteensä mediaosumia kertyi ajalle 4.-10.7. lähes 30.

Juhlille akkreditoitui 30 median edustajaa, joiden lisäksi mediakeskuksessa kävi noin parikymmentä median edustajaa. Läheskään kaikki juttuja tehneet toimittajat eivät akkreditoituneet tai käyneet mediakeskuksella.

Juhlien televisiointi keräsi normaaleja kesäjumalanpalveluksia enemmän katsojia, vaikka jäikin jälkeen keskimääräisestä luterilaisten jumalanpalvelusten vuosittaisesta katsojamäärästä. Suoran lähetyksen, uusinnan ja nettikatselijoiden määrä oli yhteensä 165000 henkeä. Nettikatselua oli kaksinkertainen määrä tavanomaiseen verrattuna.

Herättäjäjuhlien ennakkouutisoinnissa huomattiin puutteita juhlien rakentamiseen liittyvissä arkistokuvissa. Niitä on hyvä olla varastossa kuvituskuvina. Vantaan juhlilla otettiin todella runsaasti kuvia niin rakentamisesta kuin itse juhlista, jotka ladattiin suoraan Kirkon kuvapankkiin. Niitä on siellä nyt 350 kappaletta, mistä lienee apua tuleville juhla järjestäjille. Kuvapankista ne ovat median saatavilla ja kuvissa on vapaat käyttöoikeudet.

12.10 Juhlien nettisivujen ja sosiaalisen median näkyvyys

Instagram ja Facebook-sivut käynnistettiin Sotkamon juhlien aikana. Twitter otettiin käyttöön keväällä 2016. Facebook-livevideoita tehtiin juhla viikolla alueelta. Oli suunnitelmissa tehdä Periscope-lähetyksiä mutta niistä luovuttiin ja päädyttiin tekemään Facebook-livejä koska niiden kohderyhmä on jo valmiiksi sivun seuraajina. Periscopea käytettiin Sukellusseuroissa.

Pääasiassa sosiaalisesta mediasta vastasi tiedottaja Lotta Numminen, aiheita ja postauksia suunniteltiin yhdessä viestinnän tiimin kanssa. Haaste oli, että samaan aikaan viestitään juhlien vakio-kävijöille, jotka ovat todella sisällä körttiläisyydessä, ja samalla oli tarkoitus herättää tavallisten vantaalaisten huomio. Juhlien aikana tuli lisäksi muistaa se, että osa haluaa tunnelmoida juhlia kotona, koska eivät itse päässeet paikan päälle ja osa puolestaan oli mukana juhlissa, mutta tarvitsi käytännön ohjeita (esimerkkinä Fb-postaus joka koski ruoan jakelun myöhästymistä).

Juhlien aikana sosiaalista mediaa päivitti pääasiassa mediakeskuksen väki. Instagram-tiliä päivittivät juhla viikonlopun aikana myös nuoret ja twitterissä twiittasi 5-7 vapaaehtoista #seurapenkistä –hästägillä.

Vantaan juhlien sivu muutettiin juhlien jälkeisellä viikolla Herättäjäjuhlat -nimiseksi ja se jatkaa juhlien virallisena sivuna. Mahdollisuutta myös Instagram-tilin säilyttämiseen tutkitaan.

Sosiaalisesta mediasta tehtiin löyhä suunnitelma keväällä, juhlien aikana ei tehty tarkkaa postaus-suunnitelmaa vaan ajateltiin postausten perustuvan juhlien verkkosivujen juttuihin ja mahdollisiin muiden median aineistojen jakamiseen, sekä juhlilta suoraan jaettuihin postauksiin.

Tarkoitus oli ottaa käyttöön #juhlakävijä –hästäg, jolla olisi postattu juhlien alueelta minigallupeja, mutta tämä ei käytännössä toteutunut.

Sivujen tilanne 12.7.2016:

Facebook: 2610 tykkäystä

Twitter: 293 seuraajaa

Instagram: 680 seuraajaa

Instagramissa seikkaili Vantaan juhlien epävirallinen maskottipari, körttipari Rauha ja Toivo tehden Vantaata tutuksi kävijöille ja juhlia tutuksi vantaalaisille (#körttipari (62 julkaisua) #rauhajatoivo (65 julkaisua)). Juhlaviikolla instagram-tiliä päivittivät nuoret vapaaehtoiset, joita oli 5 kpl.

Kesällä Sotkamon juhlien aikaan järjestettiin tilillä t-paitakisa(#körtinmopoeikeuli) (24 julkaisua). Tägillä #herättäjäjuhlat2016 löytyy instagramista 348 julkaisua (julkisena olevat tilit).

Viestinnässä todettiin melko nopeasti, että kaikkein aktiivisinta toiminta oli herättäjäjuhlien osalta Facebookissa. Fanit kommunikoivat, tykkäävät ja jakavat postauksia. Sivustolle tullut negatiivinen palaute oli vähäistä ja sitä tuli vain muutamilta kommentoijilta. Syksyllä annettiin Facebookissa mahdollisuus ehdottaa nimiä körttiparille, ja tähän tuli yli sata kommenttia. Keväällä järjestettiin myös tuotepalkinto-kisa, johon osallistujat kommentoivat kokemuksiaan juhlilta. Näitä kommentteja käytettiin myöhemmin Twitterissä ja facebookissa #juhlistasanottua -kuvajaoissa, jotka nousivat suosituiksi. Suosituin kommentoitu kuvajako oli kuva, jonka alle saattoi kertoa, mistä päin Suomea juhlille tullaan.

Sivu tavoitti erityisen hyvin +45-vuotiaat naiset. Sivulla pyrittiin reagoimaan nopeasti viesteihin ja kommentteihin vastaamalla tai tykkäämällä. Muiden sivujen jakoja on seurattu ja niistä on tykätty tai kommentoitu. Sivulle on kutsuttu tykkääjiä "kutsu" toiminnolla. Keväällä sivun julkaisutahti oli noin kerran-kaksi viikossa ja tahti tiheni mitä lähemmäs juhlia tultiin.

Juhlien aikana tehtiin live-videoita, joiden teemana oli "ensikertalainen juhlilla" ja "juhlienkulisseissa". Tämä vaati käytännössä yhden haastattelijan, avustajan (kuvaaja) ja tarpeeksi nopean kännykkäyhteyden.

Facebookiin lisättiin useita juhlien oheisohjelman tapahtumia ja myös kokoava Herättäjäjuhlat Vantaalla -tapahtuma. Muiden sivulla olleiden tapahtumien hallinnoinnista ja kysymyksiin vastailusta vastasi kunkin ohjelman vastuullinen taho – tämä oli ehto tapahtuman tekemiselle, sillä viestinnän resurssit eivät olisi riittäneet kymmenen tapahtuman hallintaan.

Facebookiin ladattiin useita videoita, joista eniten näyttökertoja keräsi Piia Viitasen musiikkivideo Kahden maan kansalainen. Katsomisluvut ovat 12.7.2016 tilanteen mukaisesti seuraavat:

Piia Viitanen: 22 919 kertaa

Juhlakenttä tyhjenee penkeistä: 3 278 kertaa

Körtin mopo ei keuli (Sotkamossa kuvattu laulu): 2 612 kertaa

Päätösseurojen virsi: 1 464 kertaa

Facebook-sivujen kokonaiskattavuus (julkaisujen tavoittaneiden ihmisten määrä ja muun muassa tykkäykset, kommentit ja jaot) oli 5. – 11.7. (juhlien aika) 147 398 henkeä ja pidempänä aikana eli 14.6.–11.7. 2016 peräti 254 216 henkeä. Lisäksi on hyvä muistaa, että sivut tehtiin jo Sotkamon

juhlien aikana.

Aluksi eli keväällä 2016 Twitter oli hiljaisempi, tilille aktivoiduttiin kunnolla vasta kesällä. Juhlien aikana repostattiin, twiitattiin itse ja jaettiin myös kuvia. Osittain materiaali oli samaa kuin Facebookissakin. Juhlien aikana twitteriä käytettiin ahkerasti. Suosituin twiitti ansaitsi 1 449 näyttökertaa ja oli "Kristitynkin on suostuttava ihmisen osaan" muistuttaa meille @Tiksinsrk Heikki Leppä #seurapenkistä.

Twitteriin saatiin sisäisesti rekrytoimalla mukaan vapaaehtoisia #seurapenkistä -twiittaaajia, jotka saivat tämän kevyen viestinnällisen tehtävän, mitään vuoroja ei etukäteen sovittu. Twiittaaajille annettiin käyttöön juhlien oma twitter-tili ja lyhyet ohjeet mitä tehdä. Twiittaaajilla menivät hästägit hieman sekaisin, joten twiittejä löytyy useammalla tagillä. Tästä huolimatta ne toivat hienon lisän twitteriin ja tavoittivat nekin jotka eivät juhille päässeet.

Juhlien twiitit: yhteensä 128, twiitin näyttökerrat: 48 000, Profiilin katselut: 5 023 kertaa, mainintoja 211 ja uudet seuraajat 72.

Lisäksi Herättäjä-Yhdistys twiittasi juhlista omalla tilillään.

Herattajajuhlat.fi -nettisivujen katselluimmat sivut olivat juhlien ohjelmisivut, Körttiradion linkki, liikenneohjeet ja kartat. Sen jälkeen tulevat kuvat, seurapuheet, uutiset ja muut infosivut. Uutisista katselluin oli Syntisen virret -konsertin ennakkojuttu. Yhteensä nettisivut keräsivät kuukauden aikana 12.6.–12.7.2016 lähes 400 000 katselua. Kiinnostavaa on, että suurin osa käyttäjistä sijoittui 19-35-ikäluokkaan eli olivat nuorempia kuin esimerkiksi vantaanseurakunnat.fi-sivujen käyttäjät. Tämä voi kertoa esimerkiksi siitä, että nuoremmat hakevat tietoa nettisivuilta mobiililla perinteisen painetun Juhlapassin sijaan. Ylipäänsä sivuja käytettiin selkeästi eniten älypuhelimilla.

12.11   *Körttiradio ensi kertaa jo ennen juhlia*

Vantaan herättäjäjuhlilla Körttiradio aloitti lähetykset ensimmäistä kertaa jo ennen juhlia, juhlatviikon maanantaina 4.7. Etukäteen tehtyä ennakko-ohjelmaa lähetettiin Toivontuottajien välineillä Helsingistä, ja se kuului verkossa sekä analogisesti pääkaupunkiseudulla. Vantaan seurakunnat tuotti ennakkolähetykseen kaksi runsaan 40 minuutin puheohjelmakokonaisuutta, joissa kerrottiin juhlien ohjelmasisällöstä ja vantaalaistekijöistä. Kokonaisuudet tallennettiin myös Körttiradion soundcloud-tilille, joka perustettiin Vantaan herättäjäjuhlia varten. Perjantaina radio siirtyi Myyrmäkeen, jossa livelähetyksestä tuttuun tapaan vastasivat Körttiradion omat vapaaehtoiset. Tällöin myös lähetyshalu laajeni Sievin lähettimen ja paikallisradioilta ostetun lähetyksajan ansiosta. Tekniikan ja lupa-asiat hoiti Herättäjä-Yhdistys, joka tilasi käytännön teknisen toteutuksen Lakeus Soundilta ja verkkoradion Kepit Systemsiltä

Analogisen lähetyksen tavoitavuutta ja kuuntelijalukua on mahdoton arvioida, mutta kuuntelijapalautetta saatiin jo maanantaista lähtien. Verkkolähetyksen kuuntelijamäärästä on tarkkaa tietoa: ne laskettiin ennakko-lähetyksen aikana kymmenissä, sadan samanaikaisen kuulijan raja rikottiin torstaina. Juhlien alettua kuulijamäärät nousivat nopeasti neljäänsataan. Lauantai- ja sunnuntaipäivinä kuulijoita oli jatkuvasti yli 150. Kuulijaennätys oli noin 800 kuulijaa päiväseurojen aikana. Sunnuntain päätösseuroja kuunteli verkon välityksellä noin 750 kuulijaa. Ennakko-ohjelmia on Soundcloudissa heinäkuun loppuun mennessä kuunneltu yhteensä 2600 kertaa.

12.12   *Työnjako Herättäjä-Yhdistyksen kanssa*

Viestintäsuunnittelijan palkkaaminen Herättäjä-Yhdistykseen keväällä 2016 oli merkittävä vahvistus yhdistyksen viestintään. Tehtävään valitun Kaisa Viitalan aktiivinen ote ja viestinnän keskittyminen yksiin käsiin helpotti yhteistyötä ja työnjakoa Vantaan seurakuntien ja Herättäjä-

Yhdistyksen välillä.

12.13 Onnistumisia ja kehitettävää

Juhlien hyvä etukäteisvalmistelu ja osallistuminen kaksille edellisille juhlille toivat juhla valmisteluihin syvyyttä, auttoivat ideoinnissa ja helpottivat itse juhlien aikaisen viestinnän toteuttamista.

Pääkaupunkiseudun seurakuntien ja Vantaan kaupungin kanssa tehty yhteistyö oli viestinnän onnistumiselle ensiarvoisen tärkeää. Tietoa juhlista pystyttiin levittämään laajasti ja monipuolisesti eri kanavissa. Yhteistyössä syntyi hyvä tiimihenki, samoin kuin juhlien mediakeskuksessa. Kaupunki kertoi juhlista Asukaslehdessään, nettisivuillaan, somekanavissaan ja sisäisessä viestinnässä. Viestintäjohtaja Päivi Rainio osallistui aktiivisesti juhlien viestinnän ideointiin ja käytännön apua saatiin monessa asiassa, muun muassa Juhlapassin kartoissa. Kaupungilta saadut ulkomainospaikat olivat arvokas lisä viestintään. Vantaan kaupungin viestinnän mukaan herättäjäjuhlien näkyvyys toteutti kaupungin toiveet. Vantaa sai positiivista julkisuutta tapahtumakaupunkina, juhlien viesti sopi kaupungin imagoon ja myös juhla-alueen toimivuus tuli testattua. Kaupungin infopisteessä oli juhlien aikana runsaasti kävijöitä.

Juhlien aikainen mediajulkisuus oli poikkeuksellisen näkyvää. Valtakunnallinen uutiskynnyks (HS, Yle, MTV jne.) ylitettiin kirkkaasti. Myös paikallisesti juhlat näkyivät niin omissa välineissä (Valomerkki, seurakuntalehdet, nettisivut) kuin Vantaan Sanomissa ja muissa kaupunkilehdissä. Maakuntalehtiinkin juhlista saatiin juttua. Tässä voisi jatkossa olla apua Herättäjä-Yhdistyksen omien yhteyksien tiivistämisestä, jotta muuallakin kuin herännäisyyden ydinalueilla näkyvät juhlat saisivat jo etukäteen julkisuutta. Tämä siis on kehittämiskohde.

Juhlien julkisuutta lisäsi Helsingin seurakuntien järjestämä juhla juna, jossa piispa Irja Askola matkusti juhlille ja toimi konduktöörinä. Juna toi juhlille myös mukavasti kävijöitä. Asemalta kävelleet kulkivat Vantaan konttikirkon ohi. Konttikirkko oli juhlille katunäkyvyyttä tuova asia.

Jumalanpalveluksen suora valtakunnallinen televisiointi laajensi juhlien näkyvyyttä ja tuttuun tapaan juhlien lauantain päiväseurat radioitiin.

Herättäjäjuhlien omat nettisivut uusittiin ja otettiin käyttöön vantaalaisvoimin heti Sotkamon juhlien päätyttyä. Sivuston aktiivinen sisällön kehittäminen moninkertaisti juhlasivuston kävijämäärät aiempiin verrattuna.

Vantaan Laurin toimituksen toteuttama Juhlaviesti oli näyttävä. Sen jakelua alueen eri tapahtumissa olisi voinut suunnitella ja toteuttaa paremminkin, mutta siihen ei ollut resursseja. Toisaalta lehteä jaettiin Sotkamossa runsaasti suoraan ihmisille ja se toimi vantaalaisten jakamien sadetakkien lisäksi hyvänä ennakkomainoksena ja esimerkkinä juhlien rennosta meiningistä.

Juhlien mainos- ja markkinointimateriaali ja ilme onnistuivat erittäin hyvin. Mainostoimisto sisäisti hienosti körtti juhlien ytimen ja loi sille nuorekkaan, mutta rosoisen ja hauskan ilmeen. Ilme puolestaan loi pohjaa myös juhlien aikaiselle keskustelulle, esimerkkinä teksti ”Ole sellaisena kuin olet”, kosketti monia. ”Sommaren är kört” hauskutti myös ruotsinkielisiä. ”Ihmisen on määrä kotiin päästä kerran” -teksti jäi mieleen myös Ilta-Sanomien urheilukolumnistille Tuomas Manniselle, joka 23.7. kolumnissaan lehden nettisivuilla päätti kirjoituksensa näin: ”Kollega Petri Lahti twiittasi kuvan PK-35:n kotikentältä. Ihmisen on määrä kotiin päästä kerran, lukee julisteessa. Herättäjäjuhlien peruja, mutta kuten sanottu, ongelma on ihan päinvastainen: pitäisi päästä peleihin.”

Sosiaalisen median näkyvyys ja aktiivisuus olivat ennennäkemättömiä. Vantaan juhlilla otettiin

käyttöön useita uusia kanavia. Somepäivitykset vaativat kuitenkin paljon resursseja, joita ei kaikilla juhla järjestäjillä välttämättä ole. Toisaalta niissä voidaan hyödyntää aktiivisia vapaaehtoisia, kun heidän roolinsa mietitään etukäteen hyvin. Vapaaehtoiset tuovat somenäkyvyyteen omat kontaktinsa.

Isot juhlat vaativat paljon valmistelutyötä, jos niille halutaan näkyvyyttä myös laajemmin. Tähän pitäisi varata riittävästi aikaa ja henkilökuntaa. Asiaa auttaisi myös juhlien suunnittelun käsikirjan kehittäminen niin, että isoille kaupungeille olisi oma mallinsa tarkkoina aikatauluineen ja tehtävälistöineen. Tällaisten mallien kehittäminen helpottaisi myös Herättäjä-Yhdistyksen työtä.

Ohjelma- ja viestintätoimikuntien välillä olisi hyvä olla säännöllinen yhteys. Ohjelman sisältö on viestinnälle ensiarvoisen tärkeää, samoin esim. esiintyjien yhteystietojen saaminen. Hetkellinen hämmennys aiheutui myös konserttien käsiohjelmien työnjaosta, esimerkki asiasta, joka pitää sopia selvemmin.

Mediatoimistoon saatiin lähes 40 vapaaehtoista, joilla kaikilla riitti töitä. Jälkeenpäin ajatellen väkeä oli ehkä jo liikaa, mutta toimiston henki oli hyvä, sitä voi luonnehtia sanoilla innostunut tekemisen meininki.

Juhlien tunnusvideo ”Kahden maan kansalainen” Piia Viitasen laulamana oli menestys: kosketti, keräsi kävijöitä ja ylitti valtakunnallisen uutiskynnyksen.

Kaikesta edellä kuvatusta huolimatta: Körtin mopo ei keuli.

13 Kehitettävää

Tähän on koottu raportin eri osista kehittämis ehdotuksia sekä Herättäjä-Yhdistykselle että tulevien juhlien järjestäjille.

Tulevaisuutta ajatellen Herättäjä-Yhdistyksen olisi varmaan hyvä mallintaa kaksi juhlien valmisteluprosessia:

1. Suurkaupunkien juhlat
2. Pienempien paikkakuntien juhlat

Tämä siksi, että nyt juhlien valmisteluprosessia viedään aika lailla samalla kaavalla, vaikka juhla paikkakuntien kokoluokat tuovat merkittäviä toteutus- ja toimintakulttuuri eroja, jotka on valmisteluissa hyvä ottaa huomioon.

Taloustoimikunta ehdottaa seuraavia parannuksia toteutettavaksi tulevilla juhlilla:

- ✧ Heti kun toimikuntien puheenjohtajat on valittu, pidettäisiin valituille puheenjohtajille ”kick-off” koulutus, jossa käytäisiin seikkaperäisesti läpi kunkin toimikunnan sekä taloudelliset- että toiminnalliset avain asiat, joihin erityisesti pitää kiinnittää huomiota. Näin jo ennakoon osattaisiin varoa kullekin toimikunnalle tyyppillisiä taloudellisia ”sudenkuoppia”. Koulutus voisi sisältää myös osion, jossa lyhyesti käydään läpi taloudenhoidon perusasioita.
- ✧ Kaikki suuremmat taloudelliset päätökset ennen tilauspääöstä tuodaan työvaliokuntaan käsiteltäväksi ja päätettäväksi. Sopiva euromääräinen raja voisi olla esim. 10.000 euroa.

- ✧ Käsikirja päivitetään nykyaikaan ja ohjeistuksia täsmennetään enemmän konkreettisiksi.
- ✧ Kaikille toimikunnille jaetaan automaattisesti esim. 5 edellisten juhlien toimikuntakohtaiset toteutuneet talousluvut, joita käytetään sekä tulojen että menojen suunnittelun pohjana.
Huom. Ei budjetteja

Ravintolatoimikunnan toiveita Herättäjä-Yhdistykselle:

- ✧ Vahva tuki ravintolatoimikunnalle koko valmisteluprosessin ajaksi.
- ✧ **Herättäjäjuhlien käsikirjan päivitys:**
- ✧ **Lisätään Ympäristötoimikunta,** joka keskittyy järjestämään ja koordinoi maan pullopalautuksen PALPA-sopimuksineen, jätehuollon ja siivouksen. Tarpeellinen työnjako ainakin isommissa kaupungeissa.
- ✧ **Ravintolatoimikunta:** Tehtäviin lisätään lause ”Tekee hankittavista tuotteista työvaliokunnalle päätösehdotuksen saamiensa tarjousten pohjalta”, jos halutaan, että hankintapäätökset vahvistetaan työvaliokunnassa.
- ✧ **Valmiita ohjeita:**
  - * tarjouspyyntöjen ja sopimusten allekirjoitukset
  - * julkisen hankintalain sitovuus / sitomattomuus
  - * raamit elintarvikkeiden todellisesta menekistä, joiden varassa voisi tehdä turvallisesti tilauksia
  - * ostotuotteiden verollisuus
  - * henkilövakuutukset
  - ✧ **Vakiotuotteiden kilpailutus:** vedet, maidot, virvokkeet, rasvat, kuivat tukkutuotteet. Näin H-Y pääsisi tavoitteeseensa pitempiaikaisista sopimuksista.

Saavutettavuuteen liittyviä toiveita:

- ✧ Viittomakieliset oppaat voisivat päivystää juhlaportilla ennen tilaisuuden alkua. Heillä voisi olla kyltti: viittomakielinen opas/ opastus. Heidät olisi helpompi löytää. Heillä voisi myös olla oma paita.
- ✧ Tiedottaminen erityisryhmille. Olisi hyvä tavoittaa kuurot, kuuroutuneet ja huonokuuloiset heidän omien tiedotuskanavien kautta, koska Herättäjäjuhlilla on otettu huomioon heidän tarpeensa. Oman alueen vammaisyhdistyksille kannattaa lähettää kutsu Herättäjäjuhlille.
- ✧ Viittomakielen tulkkauksessa voi korostaa, että ammattitulkkitulkkaavat viittomakielelle.
- ✧ Opastekylttejä kaivattiin lisää. Inva-wc:n opasteet.
- ✧ Tiedotus eri vammaisryhmien omissa sosiaalisen median kanavissa.
- ✧ Taukuhuone riittävän suureksi tai useampi taukotila. Herättäjäjuhlilla on paljon iäkästä väkeä.
- ✧ Avustajien kanssa juhlapaikalle tulevat kaipasivat omaa ruokajonoa.
- ✧ Siionin virsikirja uudistuu. Näkövammaiset tarvitsevat pistevirsikirjan ja isotekstisen virsikirjan. Viittomakielen tulkit tarvitsevat myös omat isotekstiset virsikirjat, joista on helppo tulkata.
- ✧ Turun kristillisen opiston viittomakielen tulkkiopiskelijat ovat kiinnostuneita tulemaan viittomakielisiksi oppaiksi Herättäjäjuhlille. Heihin kannattaa ottaa heti vuoden alussa yhteyttä. Yhteyshenkilö Terhi Rissanen.

Kenttätöimikunnan kehittämisehdotuksia:

1. Alueiden suunnittelu voisi olla Herättäjä Yhdistyksen palkkaaman henkilön vastuulla, jolla olisi tietoa ja kokemusta alueelle tulevista lvi- ja sähkö tarpeista ja niiden sijoittumisesta juhla-alueelle.
2. HY voisi kuukauden ajaksi palkata tai pyytää talkoisiin henkilöitä, jotka vastaisivat vuosittain kukin tietyn rakenteen pystyttämisestä ja purkamisesta.
3. Yhdistys voisi hakea kaikki luvat ja laatia kaikki lakisääteiset suunnitelmat, jotta jokaisen

järjestävän paikkakunnan ei tarvitsisi keksiä ”pyörää” aina uudelleen.

4. Myös viitoituksen osalta voisi olla vastuuhenkilö, jolla olisi kokemusta opastuksen suunnittelusta juhla-alueelle ja juhla-alueella. Lisäksi viitoitusvastaava voisi huolehtia myös kaikkien muiden tilaisuuksien viitoituksen suunnittelusta.

5. Tulevien juhlien WC-konttien käyttökustannuksista tulisi tehdä kustannusvertailu esim.

<http://biomaja.fi/> ja <http://www.lassila-tikanoja.fi/palvelut/bajamaja/> välillä,

6. samoin kustannusvertailu paikalla tehtävän kuorokatoksen ja esim. siirrettävän katsomon välillä.

<http://www.siuronmetallirakenne.fi/>

7. Teltat, katokset ja pöydät ja muu kalusto tulisi olla helposti pystytettävää, purettavaa, pakattavaa, kuljetettavaa ja säilytettävää (<http://www.dancovershop.com/fi.aspx>)

10. Tarvikkeet voisi pakata, läpinäkyviin kannellisiin muovilaatikoihin ja laatikot **konttien hyllyille** (<http://www.konttivuokraus.fi/6-Pyyd%C3%A4-tarjous#tuote:Hyllyt+ja+s%C3%A4ilytysratkaisut>) jolloin kaluston kuljettaminen ja säilytys olisi helppoa ja taloudellista.

11. Ylimääräinen idea: Juhlien loputtua kannetaan juhlapenkit suoraan pressukonttiin.

<http://www.konttivuokraus.fi/199-Pressukontti>

Mitkä lie kustannukset

lastaus, kuljetus, varastointi - lastaus, kuljetus ja purku?

Siivous ja jätehuolto:

Seuraaviin asioihin ehkä kannattaa kiinnittää huomiota jatkossa:

- ✧ selkeämpi toimenkuva
- ✧ talkoolaisten nimilista puhelinnumeroineen etukäteen ryhmän vetäjälle. Tämä henkilö laatii työvuorot ja ohjaa toimijoita.
- ✧ budjetti tähän osioon
- ✧ ravintolapuolella jätteen lajitteluun terävyyttä. Voisiko käyttää biohajoavia astioita ja pussi johon kerätään ruokailuvälineet ja muut tykötarpeet ruokailua varten olisi biohajoava pussi, jolloin kaiken voisi laittaa biokeräilyyn. Toinen vaihtoehto, että jokaisessa jätteen käsittelypisteessä on henkilö joka ohjaa lajittelua.
- ✧ sopimukset, (nyt esim. Vantaan kaupungin kanssa esim. katsomopenkkien siivouksesta) selkeämmäksi ja kuka huolehtii että asia hoituu sopimusten mukaisesti
- ✧ henkilöt joiden nimet oli siivousryhmään määriteltä, eivät saapuneet paikalle.
- ✧ WC- ja käsipaperin kulutus on mittava. WC- tilojen hoitamisessa tulee olla koko ajan yksi henkilö, että tilat pysyvät siistinä. Tästä saimme kiitosta, että WC: hen oli kiva mennä kun olivat puhtaat ja hoidetut.
- ✧ siivous- ja jätehuoltoon on satsattava ja sen hoitamiseen tarvitaan ihan oma henkilö johtamaan toimintaa. Tämän osion hoitaminen näkyy kaikkialla niin majoitus- ruokahuolto, kuin juhla-alueella.

Vinkkejä tuleville juhla järjestäjille (ravintolatoimikunta):

- ✧ Erityisesti ruokatoimittajan kanssa kannattaa tehdä **allekirjoitettu sopimus tilauksista ehtoineen**. Ehdoissa pitää olla kirjattuna sanktiot toimituksen viivästymisestä, virheellisistä toimituksista ja puutteista toimituksissa. Edellä mainitut kannattaa yksilöidä tarkasti ja lisäksi kirjata sopimukseen lause: *Mahdolliset juhlien aikana sovittavat lisätoimitukset eivät saa vaikuttaa alkuperäiseen toimitusaikatauluun, ellei siitä erikseen sovita.*
- ✧ **Taloudenhoidossa toimikunnan sisäinen valvonta:** erityistä huolellisuutta kaikkien seurannaisvaikutusten tarkistamiseen, kun suunnitteluvaiheessa muutetaan yhtä tai useampaa kohtaa.
- ✧ Toimikuntaan alusta lähtien **henkilö, joka osaa käyttää laajasti taulukkolaskentaohjelmaa** sekä suurtaloutta tuntevia henkilöitä.

- ✧ **Pääemäntä** kannattaa hankkia viimeistään vuotta ennen juhlia, mieluiten koko prosessin ajaksi. Eri asia on, kuka ammattilainen suostuu kahden vuoden vapaaehtoistyöhön. Eikä mikään juhlabudjetti kestä edes vuodeksi palkattua ammattilaista.
- ✧ Tukkuutuotteissa jo tarjouspyyntöihin varaus palautusoikeudesta avaamattomien pakkausten osalta.
- ✧ **Radiopuhelimia** juhlien sisäiseen käyttöön tärkeimpien toimijoiden väliseen yhteydenpitoon: ravintolan osalta pääemäntä, varasto-, kahvila-, ruokalinjasto- ja grillivastaavat, täydentäjät, mönkijäkuskit.
- ✧ Taloustoimikunnan kanssa tiivis yhteistyö jo tarjouspyyntöjen valmistelussa sekä talousarvion laadinnassa ja tulkinassa.
- ✧ Esteettömän linjan asiakkaille oma ruokapöytä läheltä linjaa.
- ✧ Hyväntekeväisyysjärjestöjen kartoitus jo etukäteen mahdollisen hävikin varalta.

Majoitustoimikunnan ehdotuksia:

- ☐ talkoolaisten tapaaminen etukäteen: olisi hyvä että majoitustoimikunta voisi koota talkoolaiset yhteiseen palaveriin viikko-kaksi etukäteen
- ☐ vastaanottotiskillä tietokone ja osanottajalistat Excelillä, jolloin voi lisätä ja korjata tietoja, merkitä majoitusluokan henkilön nimen perään jne.
- ☐ majoitusvalvojille radio, josta voi seurata seuroja, puheita ja muuta ohjelmaa
- ☐ jonkinlainen yksityinen lepohuone olisi hyvä varata (esim. sairastuneelle)
- ☐ olisi hyvä olla myös mahdollisuus yöpymiseen yksin (esimerkiksi yksi talkoolaisista käytti uniapnea-laitetta, joka isossa luokkamajoituksessa häiritsisi muita; onneksi oli liikuntasalin vieressä yksi pukuhuone)
- ☐ varavuodevaatteita voisi myös varata muutaman (Vantaalla kaksi uupunutta talkoolaista majoitettiin liikuntasaliin, mutta kavereilla ei ollut mitään vuodevaatteita mukanaan; onneksi yksi talkoolainen pystyi noutamaan kotoa)
- ☐ kaikki kyltit ja opasteet kannattaa miettiä tarkkaan vieraiden kannalta!
- ☐ löytötavarat: kannattaa majoitustiskillä erikseen muistuttaa ihmisiä tavaroistaan
- ☐ Herättäjä-polkupyörät käyttöön! Majoituspaikasta juhlapaikalle olisi kätevää kulkea pyörillä (vrt. kaupunkipyörät). Herättäjä-fillarit toimisivat samalla myös juhlien mainoksina.

Nuorisomajoitus:

Päivystäjien joustavuus kaveriporukoiden huomioimisessa samoihin majoitustiloihin loi hyvää henkeä, jolle oli käyttöä rauhoittamis- ja rajaustilanteissa. Majoitustiloihin ei kannata järjestää iltavirikkeitä, eikä yleisötilaisuuksia. Niistä siirtyminen majoitustiloihin on hyvä olla jo siirtyminen virikkeistä iltapuhteeseen. ”Kirjastohiljaisuus” keräsi kiitosta nuorilta. On hyvä pitää mielessä, että moni on odottanut juhlille pääsyä ja kavereiden näkemistä pitkään ja se purkautuu ylivireytenä. Tähän sopii huonosti ehdoton vaatimus nukkumaanmenosta jne. Nyrkkisääntönä viljeltiin valvojille sanontaa: Nämä ovat Herättäjä- eikä nukahtajajuhlat...

Herättäjän nuorisotyön kanssa kannattaa pohtia majoituskäytäntöjä, esim. majoitustilojen päiväksi kokonaan tyhjentäminen ihmisistä, sekä talkootyön ja majoituksen keskinäisen suhteen tiivistämistä, talkoolaisten saamisesta juhla kentälle talkoisiin. (Aiheesta keskusteltu nuorisotyön kanssa erikseen). Herättäjän nuorisotyön kanssa on hyvä tehdä tiivistä yhteistyötä myös ongelmatilanteissa. Tuntevat nuorensa hyvin ja yhdessä pystytään hakemaan mahdollisiin majoituksen pulmatilanteisiin ratkaisua.

Nuorisotoimikunta:

✧ **Toimikunnan nimi**

Vantaan juhlien kokemuksen perusteella kannattaa harkita sitä, että toimikunnan nimeksi muutetaan lapsi- ja nuorisotyön toimikunta tai lasten ja nuorten toimikunta. Vaikka kyse on sisäisestä juhlaorganisaatioon liittyvästä melko pienestä yksityiskohdasta, muutos selventäisi toimikunnan tehtävää ja vastuuta sekä korostaisi seurakuntien lapsi- ja nuorisotyön luontevaa yhteistyötä.

✧ **Yhteydenpito ja yhteistyö eri toimikuntien välillä**

Jatkoa ajatellen on tärkeä tarkentaa eri toimikuntien välistä vastuunjakoa sekä vuoropuhelua. Jos esim. nuorisotoimikunta ideoi ja ottaa vastuulleen kaiken ikäisille suunnattua ohjelmaa, mikä on sen suhde muuhun ohjelmaan. Onko koko oheisohjelman koordinoitavastuu ohjelmatoimikunnalla vai järjestelytoimikunnalla? On myös hyvä, että eri ohjelmakokonaisuuksilla sekä toimipaikoilla on selkeästi yksi päävastuuhenkilö, jonka kautta info kulkee.

✧ **Budjetti**

Suunnittelua helpottaisi se, jos olisi jonkinlainen euromääräinen budjettiraami, esim. lasten ja nuorten ohjelmaan voisi käyttää 3000–4000 euroa, jonka hankkiminen ei ole toimikunnan vastuulla. Muut kulut pitää kattaa esim. lippu- ja ohjelmatuloilla. Huomioitavaa myös on, että konsertteihin tarvittava äänentoisto valoineen kuuluu koko juhlaorganisaation budjettiin. Vantaan juhlilla Energia Areenan lavasta, äänentoistosta, valoista ja sciiineistä vastasi Timo Komonen/Tiko Audio. Häneltä saatiin edullisin tarjous ja yhteistyö sujui todella hyvin. Parin tuhannen euron ”säästö” saatiin myös siinä, että ulkopuolelta vuokrattavat tuolit Areenalle korvattiin juhla-alueen seurapenkeillä.

Talkootoimikunta:

Seuraavia juhlia ajatellen olisi hyvä, että yhteydenottoaikataulu talkoolaisiin sovittaisiin jo vuotta ennen juhlia eri toimikuntien kesken. Näin ensimmäiseen ilmoittautumisvastaukseen voisi tulla ilmoitus, esim. ”Otamme yhteyttä sinuun tarkemmin huhtikuun ensimmäisellä viikolla”. Ja jokainen toimikunta toimisi tuon yhdessä sovitun aikataulun mukaisesti.

Viestintätoimikunta:

Isot juhlavat vaativat paljon valmistelutyötä, jos niille halutaan näkyvyyttä myös laajemmin. Tähän pitäisi varata riittävästi aikaa ja henkilökuntaa. Asiaa auttaisi myös juhlien suunnittelun käsikirjan kehittäminen niin, että isoille kaupungeille olisi oma mallinsa tarkkoina aikatauluineen ja tehtävälisaineineen. Tällaisten mallien kehittäminen helpottaisi myös Herättäjä-Yhdistyksen työtä.

Ohjelma- ja viestintätoimikuntien välillä olisi hyvä olla säännöllinen yhteys. Ohjelman sisältö on viestinnälle ensiarvoisen tärkeää, samoin esim. esiintyjien yhteystietojen saaminen. Hetkellinen hämmennys aiheutui myös konserttien käsiohjelmien työnjaosta, esimerkki asiasta, joka pitää sopia selvemmin.

14 LIITTEET

- Herättäjäjuhlasopimus Herättäjä-Yhdistyksen kanssa
- Kumppanuussopimus Vantaan kaupungin kanssa
- Vantaan suoritettavaksi jäävät Herättäjäjuhlien 2016 kustannukset
- Juhlatoimikunnan kokoonpano
- Järjestelytoimikunnan ja työvaliokunnan kokoonpano
- Tiedote herättäjäjuhlista/ lokakuu 2016
- Liikennesuunnitelma
- Ajoreitit Kivistöön ja Myyrmäkeen

- Tilapäiset opasteet pääväyliltä Kivistöön
- Tilapäiset opasteet Myyrmäen alueella
- Tilapäiset opasteet Myyrmäen urheilupuiston ympäristössä
- Tilapäiset jalankulkuopasteet Myyrmäessä
- Liikenteen ohjaus ja pysäköinti MUPssa
- Pysäköinti ja opastus Kivistössä
- Joukkoliikennetietoa Herättäjäjuhille tuleville
- Talkoolaisten tarvearvio liikennejärjestelyihin
- Ohje majoittujille
- Ohje majoituspäivystäjille
- Nuorisomajoituksen ohjeet päivystäjille ja majoittujille
- Ravintolan tarjouspyyntö 56 tuotteesta
- Ravintolan tarjouspyyntö jäätelö
- Ravintolan tarjouspyyntö Etninen ruoka-aine
- Ravintolan tarjouspyyntö kahvinkeitto
- Ravintolan syötyjä ruoka-annoksia
- Ravintolan talkoolaisten ohjeet
- Ravintolan inventaariolista Nilsäään lähetetyistä
- Ravintolan esiliinat ja huivit

Vantaan kaupungin Herättäjäjuhlille vuoden 2016 talousarviosta osoittaman erityiskohdeavustuksen hyväksyttävät käyttökohteet

Kokonaissumma

28472,00

Käyttökohde	Laskuttaja	Toteutunut kulu	Yhteensä	Selite
Vantaan Tilapalvelut				
Vantti Oy	Vantti	5249,66		Vartiointi
Ravintolan valvonta	Vantti	717,34	5967,00	Keittiöiden käyttö: Vaskivuoren lukio, Kilterin koulu
Liikennejärjestelyt	Vantaa	770,18		Liikennemerkkien asennus ja vuokraus
	Mainostoimisto			Tienvarsikyltit
	Santala	1238,30		Kyltitys
	Laatukilpi	619,25		Kyltitys
	Finn-opasteet	477,65		Liikenteen ohjaus
	STM	783,00	3888,38	
Koulut	Vantaa	2272,39	2272,39	
Juhlakaluston säilytys				
Myllymäen koulu	Vantaa	3840,00	3840,00	
Teologikokouksen tarjoilukustannukset	Fazer	7000,00	7000,00	
Aineet ja tarvikkeet	Mainostoimisto			
	Santala	1809,62		infotaulut ym
	Stark	460,00		rakennustarvikkeita
	Stark	2234,61	4504,23	
Muut kulut	PKJV	1000,00	1000,00	Järj.valvonta
	Yhteensä		28472,00	

4 § Rajatorpan koulu, tarveselvityksen hyväksyminen

VD/7394/10.03.02.01/2016

KN/HP/PW/MR/PM/MR/KVa/HY-L

Nykyinen Rajatorpan koulu eri rakennuksineen on toiminnallisesti ja teknisesti puutteellisessa kunnossa. Rakennusten kuntoluokka on välttävä. Rajatorpan koulun opetustilat ovat kolmessa rakennuksessa: vanha suojeltu koulurakennus (entinen Ilpolan koulu), nykyinen päärakennus sekä 2016 kesällä vanhan paviljongin paikalle tuotu vastaavan kokoinen vuokratilaparakki.

Rajatorpan uuden koulun tarveselvitys 23.8.2016 on laadittu yhteistyössä sivistysviraston ja tilakeskuksen hankevalmistelun edustajien kanssa.

Vantaan kaupungin Tilakeskus teetti 2015 Boost Brothers Oy:llä Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksen, johon koottiin Vantaan päiväkotij- ja koulukiinteistöjen investointitarpeet aikatauluineen ja lopputuloksineen. Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksen 2015 tuloksen mukaan Rajatorpan koulun päärakennus ja paviljonkirakennus korvataan uudisrakennuksella ja vanha suojeltu koulurakennus peruskorjataan. Sivistysvirasto on päivittänyt 2016 vuoden tilanteen mukaan palveluverkon tilanteen, jonka mukaan Rajatorpan koulun ratkaisu esitetään tehtäväksi.

Rajatorpan pääkoululle tehtiin kesällä 2016 alustavia korjaustöitä, joiden tavoitteena on pitää rakennuksen toimintakunnossa uudisrakennuksen käyttöönottoon asti. Vanhaa suojeltua rakennusta peruskorjataan kellaritilojen osalta sisäilmaongelmista johtuen syksyllä 2016. Näiden korjausten Rajatorpan koulun teknisen perusparannuksen 22.9.2015 päivätty yhdistetty tarveselvitys ja hankesuunnitelma hyväksyttiin opetuslautakunnassa 9.11.2015 § 20, maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan päätöksellä 12.1.2016 § 4.

Näillä korjauksilla molempiin rakennuksiin jää edelleen huomattavia perusparannustarpeita, joiden ratkaisuvaihtoehdot A ja B on esitetty tässä tarveselvityksessä.

Uusi koulu tulee olemaan alakoulu (1-6. luokat) ja se tehdään 430 oppilaalle. Määrä sisältää 40 esikoululaista. Koulu on oleellinen osa Länsi-Vantaan peruskouluverkkoa ja sitä tullaan tarvitsemaan jatkossakin.

Uuteen kouluun sijoitetaan Rajatorpan pääkoulun tontilla nyt olevat esikoululaiset. Esikouluryhmät toimivat samalla tontilla sijaitsevassa terveystalon, entisen neuvolan, rakennuksessa.

Tässä tarveselvityksessä verrataan uudeksi kouluksi kahta ratkaisua, joista toteutettavaksi esitetään vaihtoehtoa B. Perusteluna että näin saadaan säilytettyä kulttuurihistoriallisesti arvokas ja asemakaavalla suojeltu miljöö sekä sen keskeinen, myös asemakaavalla suojeltu, vanha koulurakennus pihapiireineen. Koulurakennuksen säilymisen kannalta sen alkuperäinen käyttötarkoitus, koulutoiminta, on sen suojeluun paras käyttövaihtoehto.

Vaihtoehto A:ssa kaikki tulevat Rajatorpan koulun oppilaat, 390 oppilasta, sekä 40 esikoululaista sijoitetaan uudisrakennukseen.

Vaihtoehdossa B yksi 100 oppilaan moduuli sijoitetaan peruskorjattuun suojeltuun vanhaan koulurakennukseen ja loput oppilaat, 290 oppilasta, sekä 40 esikoululaista sijoitetaan uudisrakennukseen.

Tilakeskuksen hankevalmistelussa on laskettu 26.- 27.7.2016 ja 2.8.2016 päivätyt tavoitehinalaskelmat vaihtoehdolle A ja B seuraavasti:

Vaihtoehto A: 11 500 000 □ (alv 0 %)

Vaihtoehto B: 12 130 000 □ (alv 0 %), jossa 330 oppilaan uudisrakennuksen osuus on 10 700 000 □ (alv 0 %) ja 100 oppilaan vanhan suojellun koulun 1. ja 2. kerroksen peruskorjaus 1 430 000 □ (alv 0 %).

Tavoitehinnan lisäksi tulee Rajatorpan nykyisen päärakennuksen purkukustannukset tämän hetken toteutuneiden kustannusten arvioiden perusteella 138 600 □ (alv 0 %).

Kesällä 2016 hankittu kouluparakki palautetaan omistajalleen ja olemassa olevat perustukset ja johdot puretaan n. 5000 □ (alv 0 %). Lisäkustannukset A ja B vaihtoehdossa yhteensä 143 600 □ (alv 0 %).

Hyväksytyn investointiohjelman mukaan hankesuunnittelutyö tehdään 11/2016–2/2017, toteutussuunnittelu 2017 ja uuden koulun rakentaminen 2018–2020. Suojellun rakennuksen peruskorjaus esitetään toteutettavaksi vuosille 2019–2021 uudisrakennuksen valmistuttua.

Opetuslautakunta on käsitellyt asiaa kokouksissaan 12.9.2016 § 12 sekä 10.10.2016 § 15 ja päättänyt esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi

- a) Rajatorpan uuden koulun tarveselvitys 23.8.2016 liitteineen
- b) Tarveselvityksessä esitetty vaihtoehto B.

Lisäksi opetuslautakunta jätti yksimielisesti asiassa seuraavan pöytäkirjalausuman: "Opetuslautakunta edellyttää, että kaikki palveluverkkoa koskevat investointipäätökset ovat kunnan kokonaistalouden kannalta edullisimmat. Tällöin investointipäätöstä tehdessä otetaan huomioon korjausinvestointien tarve ja aikataulu, palveluverkon monipuolinen ja joustava käyttö, tilojen monikäyttöisyys sekä uudet tilankäytön vaatimukset."

Tekninen lautakunta 13.9.2016 § 10 on päättänyt esittää Rajatorpan uuden koulurakennuksen tarveselvityksen vaihtoehdon B ja sen tavoitehinnan 12 130 000 □ (alv 0 %), sekä olemassa olevien rakennusten esitetyt purkukustannukset 143 600 □ (alv 0 %), sillä ehdolla, että opetuslautakunta puoltaa esitystä 12.9.2016 kokouksessa, kaupunginhallitukseen hyväksyttäväksi hankesuunnitelman pohjaksi.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön 4 §:n mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on hyväksyä kaupungin ja kaupunkikonsernin vähintään 3 M□ suuruisten toimitilainvestointihankkeiden tarveselvitykset kustannusarvioineen ja hyväksyä useampaa kuin yhtä toimialaa koskevien hankkeiden tai kaupunkitasoista linjausta vaativien investointihankkeiden hankesuunnitelmat kustannusarvioineen.

Talousjohtaja toteaa, että vuosille 2016–2019 hyväksytyssä taloussuunnitelmassa Rajatorpan vanhan koulun välttämättömät korjaukset on ajoitettu vuodelle 2016 uudisrakennus vuosille 2019–2020. Hankkeet ovat Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014–2023 mukaisia. Tilakeskus on huomionnut tarveselvityksen 23.8.2016 mukaiset määrärahatarpeet ja hankkeiden ajoitukset taloussuunnitelman 2017–2020 valmistelussa.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 4

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Rajatorpan uuden koulurakennuksen tarveselvityksen vaihtoehto B ja sen tavoitehinta 12 130 000 □ (alv 0 %), sekä olemassa olevien rakennusten esitetyt purkukustannukset 143 600 □ (alv 0 %) hankesuunnitelman pohjaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Rajatorpan uusi koulu, tarveselvitys 23.8.2016 liitteineen.

Täytäntöönpano: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala, tilakeskus

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rakennuttaja-arkkitehti Merja Ryytty, puh. 8392 6048, etunimi.sukunimi@vantaa.fi.

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS JA SUOJELLUN VANHAN KOULUN KORJAUKSET

TARVESELVITYS

23.8.2016

Sisällysluettelo:

1.	Tarvetietokortit vaihtoehdot A ja B.....	3
2.	Oppilasmäärä, perustelut tarpeelle.....	5
2.1	Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan	6
2.2	Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen.....	7
2.3	Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan	7
2.4	Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen.....	7
2.5	Lasten ja nuorten osallistaminen	7
3.	Toiminnalliset ja tilalliset tavoitteet	8
3.1	Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, laatutaso- ja arkkitehtoniset tavoitteet	8
3.2	Laitoskeittiö.....	9
3.3	Piha, pysäköinti.....	10
3.4	Elinkaaritavoite.....	10
3.5	Rakennetekniset tavoitteet	11
3.6	Lvia- tekniset tavoitteet	13
3.7	Sähkötekniset tavoitteet:	15
4.	Tontti ja rakennuspaikka.....	17
4.1	Sijainti ja hallinta, asemakaavatiedot, Vapaalanpolku 13	17
5.	Väistötilatarve	19
6.	Investointikustannukset	19
7.	Elinkaarikustannukset, käyttötalous – ja ylläpitokustannukset	20
7.1	Tekninen peruskorjaus.....	20
8.	Aikataulu ja investointiohjelman määrärahavaraus	21
9.	Riskit.....	22
9.1	Uudisrakennus	22
9.2	Rajatorpan vanha suojeltu rakennus	22
10.	Vastuuhenkilöt/työryhmä	23
10.1	Ryhmän jäsenet	23

Liitteet:

- Liite 1. Kustannuslaskelmat A ja B
- Liite 2. tontinkäyttösuunnitelma / analyysi
- Liite 3. Huonetilaohjelmat A ja B
- Liite 4. Valmistuskeittiö 400 ruokailijaa laiteluettelo
- Liite 5. Rajatorpan suojeltu vanha koulu, suunnitelmat 2016
- Liite 6. Käyttäjien listaamat Rajatorpan vanhan suojellun koulurakennuksen ongelmat
- Liite 7. Esiselvitys Rajatorpan vanhan suojellun koulurakennuksen korjaustarpeista
- Liite 8. Kaavoittajan kannanotto Rajatorpan koulun tontin ja rakennusten käytöstä
- Liite 9. Myyrmäen alueen oppilasmäärät ja koulutilat 8/2016

1. Tarvetietokortit vaihtoehdot A ja B

Kohteen nimi: Rajatorpan uusi koulurakennus, vaihtoehto A						
Tarpeen kuvaus: Uudisrakennuskoulu 390 alakoululaista, 40 esikoululaista sekä henkilökuntaa 39 kpl.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Liittyy 2015 tehtyyn Länsi- Vantaan toimitilaverkkoselvitykseen sekä Nova Schola Vantaa -projektiin						
Tarpeen perustelut: Nykyisen pääkoulun tilojen korjaaminen on taloudellisesti kannattamatonta, eivätkä ne ja koulun muut rakennukset enää tue uuden oppimiskäsityksen mukaista toimintaa.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto						
Kaupunginosa: 13 Vapaala	Kiinteistötunnus: 92-13-83-1			Tontin pinta-ala: 17 485 m ²		
Osoite ja tontti: Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa	Kaavatiedot: Asemakaava Y Yleisten rakennusten korttelialue			Rakennusoikeus: 4000 m ² , jäljellä 2334 m ²		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	brm ²	htm ²	hym ²	Investointikustannus		
				€	€ / brm ²	€ / hym ²
Uudisrakennus (ALV 0%)	4 135	-	2702	11 500 000	2781	4257
Hankkeen tilapaikkamäärä				430 oppilasta		
Väistötilan tarve: Tarvitaan väistötilat. Nyt 270 oppilasta, uuteen kouluun 430:lle oppilasta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: (vanha 6 640 000,00) uudisrakennus: 10,7 milj € (alv 0%), suojellun peruskorjaus: 1,421 milj € (alv 0%)						
Hankkeen toteutusaikataulu: Uudisrakennuksen ja suojellun rakennuksen perusparannuksen toteutus vuosina 2018 – 2019.						
Ylläpitokustannukset: Ks. tarveselvityksen kohta 7.1						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: n. 3959 €/oppilas/a (vuoden 2015 kustannusten mukaan)						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: n. 510 000 € (koulu) + 26 000 € (esiopetus)						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle: VUOKRANMAKSUPERUSTEET MUUTTUNEET 2016 VUODELLE !						
Tuleva vuokra 781 710 €/v				17,06 € / htm ² / kk		
Vuokravaikutus	65 142,5 € / kk			205 € / htm ² / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka 1818 € / v				152 € / kk		
Laatija(t): Rakennuttaja-arkkitehti Merja Ryytty				Päivämäärä: 2.8.2016		

Kohteen nimi: Rajatorpan uusi koulurak. ja suojellun koulun korjaukset, vaihtoehto B						
Tarpeen kuvaus: Uudisrakennuskoulu ja suojeltu koulu 390 alakoululaista, 40 esikoululaista sekä henkilökuntaa 39 kpl.						
Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: Liittyy 2015 tehtyyn Länsi- Vantaan toimitilaverkkoselvitykseen sekä Nova Schola Vantaa -projektiin						
Tarpeen perustelut: Nykyisen pääkoulun tilojen korjaaminen on taloudellisesti kannattamatonta, eivätkä se ja muut tämän koulun rakennukset enää tue uuden oppimiskäsityksen mukaista toimintaa.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto						
Kaupunginosa: 13 Vapaala	Kiinteistötunnus: 92-13-83-1			Tontin pinta-ala: 17 485 m2 + 9210 m2		
Osoite ja tontti: Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa Ilpolankuja 5, 01650 Vantaa	Kaavatiedot: Asemakaava Y(molemmat tontit) Yleisten rakennusten korttelialue			Rakennusoikeus: -5000 m2, jäljellä 766 m2 (rekisterin mukaan 1120 m2) -4000 m2, jäljellä 2334 m2		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0%)	brm ²	htm ²	hym ²	Investointikustannus		
				€	€ / brm ²	€ / hym ²
Perusparannus (ALV 0%)	825			1 430 000	1733	2866
Uudisrakennus (ALV 0%)	3680	-	2447	10 700 000	2908	4373
Hankkeen tilapaikkamäärä				430 oppilasta, josta 100 suojellus- sa rakennuksessa		
Väistötöiden tarve: Tarvitaan väistötilat. Nyt 270 oppilasta, uuteen kouluun 430:lle oppilasta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: (vanha 6 640 000,00) uudisrakennus: 10,7 milj € (alv 0%), suojellun peruskorjaus: 1,421 milj € (alv 0%)						
Hankkeen toteutusaikataulu: Uudisrakennuksen ja suojellun rakennuksen perusparannuksen toteutus vuosina 2018 – 2019.						
Ylläpitokustannukset: Ks. tarveselvityksen kohta 7.1						
Toimintakustannukset hallintokunnalle: n. 3959 €/oppilas/a (vuoden 2015 kustannusten mukaan)						
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: n. 510 000 € (koulu) + 26 000 € (esiopetus)						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle: VUOKRANMAKSUPERUSTEET MUUTTUNEET 2016 VUODELLE !						
Tuleva vuokra 856 534 €/v (138 044 € + 718 490 €)				17,58 € / htm ² / kk		
Vuokravaikutus	71 78 € / kk			210,97 € / htm ² / v		
Vuokravaikutus / tilapaikka 1992 € / V				166,0 € / kk		
Laatija(t): Rakennuttaja-arkkitehti Merja Ryytty				Päivämäärä: 2.8.2016		

TARVESELVITYS

2. Oppilasmäärä, perustelut tarpeelle

Vantaan kaupungin Tilakeskus teetti 2015 Boost Brothers Oy:llä Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksen. Selvitykseen koottiin Vantaan päiväkotij- ja koulukiinteistöjen investointitarpeet aikatauluineen ja lopputuloksineen. Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksen 2015 tuloksen mukaan Rajatorpan koulun päärakennus ja paviljonkirakennus korvataan uudisrakennuksella ja vanha suojeltu koulurakennus peruskorjataan.

Tässä tarveselvityksessä verrataan kahta ratkaisua.

Vaihtoehto A:ssa kaikki Rajatorpan koulun oppilaat sekä 40 esikoululaista sijoitetaan uudisrakennukseen.

Vaihtoehtossa B yksi 100 oppilaan moduuli sijoitetaan peruskorjattuun suojeltuun vanhaan koulurakennukseen ja loput oppilaat sekä 40 esikoululaista sijoitetaan uudisrakennukseen.

Rajatorpan päärakennuksesta ja vanhasta koulusta tehty teknisen perusparannuksen 22.9.2015 päivätty yhdistetty tarveselvitys - hankesuunnitelma, on hyväksytty opetuslautakunnassa 12.10.2015 § 7 ja Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan vs. apulaiskaupunginjohtajan päätöksellä 12.1.2016 § 4. Teknisen perusparannuksen yhdistetty tarveselvitys-hankesuunnitelma koskee rakennusten teknistä perusparannusta, jonka avulla rakennukset pidetään toimintakunnossa 5 vuoden ajan.

Vanhassa koulussa tehdään 2016-2017 sisäilman laadun parantamiseksi ja koulutoiminnan mahdollistamisen vaativat korjaustyöt, pohjakerroksen perusparannus, joiden tavoitehinta on 870 000 € (alv 0%).

Nykyinen Rajatorpan koulu eri rakennuksineen on toiminnallisesti ja teknisesti puutteellisessa kunnossa. Rakennusten kuntoluokka on välttävä. Rakennuksien toteutuksessa on pääasiassa valittu halvat, vähimmäismääräykset täyttävät, ratkaisut. Tekniset järjestelmät ovat halvat ja määrältään vähäiset, eivätkä ne täytä nykymääräyksiä. Rakennusten laajamittainen peruskorjaus on kallista ja taloudellisesti kannattamatonta.

Rajatorpan koulun tilat eivät täytä nykyiselle opetustoiminnalle asetettuja tavoitteita.

Tilat eivät myöskään sovellu uuden oppimiskäsityksen mukaiseen koulutoimintaan.

Rajatorpan vanha koulurakennus ent. Ilpolan koulu ja sen pihapiiri on suojeltu asemakaavalla v. 2001. Vanha koulu on rakennustaiteellisesti, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä rakennus. Alue on kylärakenteen ja kulttuurimaiseman säilymisen kannalta tärkeä pihapiiri. Ilpolan koulun on ensimmäinen sodan jälkeinen koulu Helsingin maalaiskunnassa. Maankäyttö- ja rakennuslain pykälän 57§:n nojalla rakennusta ei saa purkaa.

Tässä selvityksessä on tutkittu Rajatorpan vanhan suojellun rakennuksen perusparannusta kustannusten ja toimintaedellytysten suhteen uudisrakennusvaihtoehtoon verraten.

Boost Brothersin laatiman selvityksen mukaan Rajatorpan koulun rakennusten korjauskustannukset 10 vuoden aikana ovat 4 640 000 € (alv 0%), 1447 € / m² (alv 0%). Saman selvityksen mukaan uuden koulurakennuksen rakentamiseen tarvittava investointi on 6 690 000 € (alv 0%), vanhan koulun säilyessä Rajatorpan koulun osana. Nämä laskelmat ovat osoittautuneet olevan uudisrakennusten osalta epärealistiset.

Nykyiset opetustilat ovat neljässä eri rakennuksessa ja kahdella eri tontilla:

- Päärakennus, valmistunut 1964, osoite: Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa. Päärakennus on entinen Vapaalan ala-aste.
- Uusi vuokratila-paviljonkirakennus, joka kesällä 2016 korvasi aiemman 1983 valmistuneen vanhan paviljongin, osoite: Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa.
- Vanha koulurakennus, valmistunut 1948, osoite: Ilpolankuja 5, 01650 Vantaa.
- Entinen terveystalo, (nykyisin asumiskäytössä sekä esiopetuksen käytössä) 900 m², valmistunut 1955.

Rajatorpan koulu on mukana Nova Schola Vantaa –projektissa (uusi oppimisympäristö). Uusi koulu toteutetaan uuden oppimiskäsityksen periaatteiden mukaan.

Rajatorpan koulussa on parhaillaan 270 oppilasta. Oppilaspaikat ovat olleet lukuvuonna 2015-2016 vajaakäytössä.

Rajatorpan uusi koulu suunnitellaan yhteensä 430:lle oppilaalle.

Vaihtoehto A: Rajatorpan uuteen koulurakennukseen, osoitteeseen Vapaalanpolku 13, sijoitetaan 390 oppilaspaikkaa + 40 esikoululaista.

- Tällöin Vapaalanpolku 13:n nykyinen Rajatorpan koulun päärakennus puretaan ja paviljonkirakennuksen vuokraaminen lopetetaan.
- Rajatorpan vanhalle suojellulle koulurakennukselle tulee löytää uusi käyttötarkoitus.
- Nykyiset esiopetustilat terveystalossa vapautuvat muuhun tarkoitukseen.

vaihtoehto B: Rajatorpan uuteen koulurakennukseen, osoitteeseen Vapaalanpolku 13, sijoitetaan 290 oppilaspaikkaa + 40 esikoululaista.

100 oppilaspaikkaa sijoitetaan Rajatorpan vanhaan suojeltuun koulurakennukseen.

- Tällöin Vapaalanpolku 13:n nykyinen Rajatorpan koulun päärakennus puretaan ja paviljonkirakennuksen vuokraaminen lopetetaan.
- Rajatorpan vanhan suojellun koulurakennuksen, 2016 korjaamatta jääneet, 1. ja 2, kerros + ullakko sekä ulkopinnat peruskorjataan.
- Nykyiset esiopetustilat terveystalossa vapautuvat muuhun tarkoitukseen.

Rajatorpan koulun henkilökuntaa tulee olemaan n. 39 kpl.

2.1 Palvelustrategiset linjaukset / liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Rajatorpan koulu on alakoulu (1.-6. luokat) ja se kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Rajatorpan koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkkoa ja toimii kouluna erityisesti Vapaalan alueen alakouluikäisille oppilaille. Kouluun voidaan ottaa oppilaita myös naapurikaupunginosista ilman, että koulumatkat ovat kohtuuttomia. Vuonna 2016 laaditun Vantaan väestöennusteen 2016–2026 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan, joten Rajatorpan koulua tullaan tarvitsemaan myös jatkossa.

2.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Myyrmäen suuralueen väestömäärä kasvaa ennustajanjakson 2016–2026 ajan. Vaikka väestönkasvu painottuu Myyrmäen suuralueen itä-osaan, oppilasmäärän ennustetaan kasvavan myös Myyrmäen suuralueen länsiosassa, mutta ensin mainittua aluetta huomattavasti maltillisemmin. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Rajatorpan koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan ennustajanjakson aikana noin 90 oppilaalla, joten Rajatorpan koulun nykyiset oppilaspaikat yhteensä noin 370 oppilaalle tullaan tarvitsemaan myös jatkossa. Myyrmäen suuralueen oppilasmäärän kasvuun varaudutaan 20 oppilaspaikalla ja 20 esiopetuspaikalla.

2.3 Liittyminen toimitilaverkkosuunnitelmaan

Rajatorpan koulu on mukana 2015 valmistuneessa Vantaan kaupungin Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksessä.

2.4 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Kannattamattomien peruskorjausten sijaan korvataan nykyiset opetustilat uudisrakennuksella. Päärakennus puretaan ja paviljonkirakennus palautetaan omistajalleen vuokraamisen päätyttyä.

Vanhan suojellun rakennuksen käyttö Rajatorpan koulun tarpeisiin selvitetään hankesuunniteluvaiheessa.

Rajatorpan koulutontti on sijainniltaan paras paikka alueen uudelle sivistystoimen palvelurakennukselle. Tarveselvityksen liitteenä on tontinkäyttösuunnitelma, jossa on tutkittu vanhan koulun ja nykyisen pääkoulun tonttien käyttö uudisrakennustarpeen kannalta.

Rajatorpan koulun kohdalla Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksessä tutkittiin myös vaihtoehtoa, että koulu sijoitettaisiin Hämeenkyllän koulun yhteyteen. Koulupalvelujen saavutettavuuden vuoksi nykyinen sijainti todettiin optimaaliseksi.

2.5 Lasten ja nuorten osallistaminen

- Rajatorpan koulussa toteutetaan kevään 2016 aikana rehtorin toimesta oppilaskunnanhallituksen kanssa pieni valokuvaprojekti Minun kouluni / Rajatorpan koulu. Kuvis- sa oppilaat kertovat viihtyisistä / epäviihtyisistä, tärkeistä / muutosta kaipaavista paikoista ja asioista koulussa.
- Nämä valokuvat ovat kiva muisto vanhasta koulusta sitten, kun uusi koulu on valmis.
- Valokuvien ja valokuvatekstien kautta saadaan tietoa suunnitteluun.
- Hankesuunnitelma vaiheessa mietitään konkreettisia asioita / teemoja, mihin oppilaat voisi osallistaa (esim. koulun värimaailma, jonkin yksittäisen tilan suunnittelu).

3. Toiminnalliset ja tilalliset tavoitteet

Tavoitteet esitetään sekä koko toiminnan kattavalle uudisrakennukselle, vaihtoehto A, että vaihtoehtoon B. mukaisesti, vanhalle suojellulle rakennukselle.

Suojellun vanhan koulurakennuksen pohjakerros peruskorjataan kesällä 2016. Samassa yhteydessä rakennetaan 1. ja 2. kerroksen 80-luvulla lisättyjen siivouskomerojen yhteyteen oppilaiden wc:t ja tehdään sisäilman laatua parantavia korjaustoimia.

Vaihtoehtoon B toteutuessa tehdään suojellulle rakennukselle uudisrakennuksen toteutumisen jälkeen 1. ja 2. kerroksen, ullakon ja ulkopintojen peruskorjaus.

3.1 Tilaan ja käyttöön liittyvät muunneltavuus-, laatu- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Rajatorpan uuden koulurakennuksen tilatehokkuutta määritellään seuraavasti:
290 / 390 + 40 oppilasta, pinta-alatavoitteena on 7,5 hum2 – 8,5 hum2 / oppilas.

Rajatorpan suojeltuun vanhaan kouluun sijoitetaan 100 oppilasta, jos päädytään vaihtoehtoon B., jolloin uudisrakennukseen 290 oppilaspaikkaa + esikoululaiset.

Uudisrakennuksessa muuntokertoimenä hyötyalasta huonealaksi käytetään 1,3. Hyötyala on huonetilaohjelman mukainen ala.

Huonealaan lasketaan mukaan kaikki rakennuksen tilat mukaan lukien käytävät, laitoskeittiöt, iv-konehuoneet, tekniset tilat, siivoustilat jne.

Laskennallisesti aikaisemmin toteutuneissa koulurakennuksissa hum2 on n. 84% bruttoalasta. Aikaisemmin toteutetuissa rakennuksissa on mukana väestösuoja.

Tilatehokkuuden mittarit:

- hym2/brm2 tai hum2/brm2 hankesuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Tavoitteena on että hym2 tai hum2 saavutetaan, mutta bruttoalaa ei ylitetä.
- painotettu muotokerroin (ulkovaipan pinta-alan suhde ohjelma-alaan; ulkovaipan osien pinta-aloja painotetaan niiden lämmönläpäisykertoimia vastaavilla kertoimilla)

Kohteen laskennalliset pinta-alat on esitetty tarveselvityksen liitteenä olevassa huonetilaohjelmassa.

Tilan ja käytön muunneltavuus:

Tilojen tulee olla mahdollisimman tehokkaasti oppimistilana käytettävät. Esiopetuksen käyttöön tulevat tilat suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne on tarvittaessa helposti otettavissa myös perusopetuksen käyttöön.

Tilatehokas toimitila on muuntojoustava, monikäyttöinen, kustannustehokas sekä käyttäjien toimintaa tukeva. Tilojen korkeaa käyttöastetta päivä- ja vuositasolla tuetaan tilojen yhteiskäytöllä. Tilat suunnitellaan myös iltakäytön tarpeita varten.

Uuden rakennuksen tulee kyetä palvelemaan muuttuvia tilatarpeita käyttötarkoituksien muuttuessa tilatehokkuudesta tinkimättä. Muunneltavuus lisää rakennuksen elinkaarta ja ekologisuutta.

Uuden rakennuksen muunneltavuus toteutuu rakennuksen rungon ollessa mahdollisimman avoin. Portaat ja märkätilat sijoitetaan keskeisesti niin, että ne mahdollistavat useamman käyttötavan rakennukselle. Väliseinät toteutetaan helposti purettaviksi ja siirrettäviksi. Rakennosissa, kuten julkisivuissa ja teknisissä järjestelmissä, varaudutaan korjattavuuteen. Tekniset järjestelmät suunnitellaan mahdollisimman muuntojoustaviksi.

Käyttötarkoituksen muutokseen varaudutaan, mikäli hankesuunnitelmassa on esitetty mahdollinen tuleva käyttö.

Oppilaille suunnitellaan lokerikot tavaroiden säilyttämistä varten. Lokerikkojen vaatima tilatarve ei ole mukana huonetilaohjelmassa, mutta sisältyy tavoitehintaan.

Arkkitehtoniset tavoitteet:

Uudisrakennus pihoineen suunnitellaan kokonaisuudeksi, jossa toteutuvat kaupunkikuvalliset, toiminnalliset sekä ympäristövaatimukset.

Uudisrakennus suunnitellaan tietomallinnuksena, noudattaen Vantaan kaupungin Tilakeskusten Tietomallintamisen yleiset toimintaperiaatteet – ohjetta. Tietomalleja hyödynnetään suunnitelmien laatimisen lisäksi mm. visualisoinnissa, törmäystarkasteluissa ja määrä- ja kustannuslaskennassa.

Uudisrakennuksen suunnittelussa tulee huomioida asemakaavassa olevat kiinteistöä koskevat suojeluvelvoitteet mm. pihan rakennusperintökohteeksi luokiteltu muuntamorakennus. Piha-alueella on 1900 l varistorakennus, jolla ei ole suojeluluokkaa. Rajatorpan koulun tonttien välissä kulkeva Vapaalanpolku, entiseltä nimeltään Hämeenkyläntie, on rakennusperintökohde.

Vanhan suojellun rakennuksen korjaus- ja muutostöiden pohjaksi on teetetty huhtikuussa 2016 rakennushistoriallinen selvitys, joka antaa ohjeita rakennuksen käyttöön sekä ominaispiirteiden ja rakennusosien vaalimiseen, säilyttämiseen ja palauttamiseen.

3.2 Laitoskeittiö

Uudisrakennukseen tehdään valmistuskeittiö. Keittiölaiteluettelo on tarveselvityksen liitteenä. Tarveselvitysvaiheessa valmistuskeittiö mitoitetaan 400 annokselle.

400 annosta kattaa Rajatorpan koulun tulevan oppilasmäärän tarpeen, mutta ei riitä tuottamaa ateriapalvelua mm. viereisiin päiväkoteihin.

Suuremman 600 annoksen keittiön aiheuttamat lisäkustannukset olisivat:

- sähkötöiden osalta n. 3000 € (alv 0%)
- LVIA -töiden osalta n. 5000 € (alv 0%)
- Rakennustekniseltä osin + laitehankinnat 60 000 € (alv 0%).

3.3 Piha, pysäköinti

Uudisrakennuksen piha-alue suunnitellaan niin, että oppilasliikenne ja huoltoliikenne eivät ris-
teä.

Suunnittelussa on esittää ratkaisumalleja joissa huomioidaan talvi- ja kesäajan kiinteistön kun-
nossapidon edellytykset. Lumen läjityspaikat, sulamis- ja pintavesien poisjohtaminen on huo-
mioitava tontin suunnittelussa. Suunnittelijan tulee tarkistaa tontin mahdolliset tulvaolosuhteet
valtakunnallisista SYKE- tulvakartoista.

Tontilla syntyvät hulevedet hoidetaan pääasiassa omalla tontilla. Tämä huomioidaan suunnitte-
lussa mm. sadevesien imeyttämisen suunnittelulla Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaan.

Pääosin vain päivisin käytettävien tilojen sijoittelussa ja kulkuyhteyksien suunnittelussa tulee
aina ottaa huomioon mahdollinen tilojen iltakäyttö. Iltakäytön alueet pyritään rajaamaan
omaksi kokonaisuudekseen.

Koulun autopaikkojen määrä on nyt n. 15 paikkaa. Tämä ei riitä, kun henkilökunnan määräksi
arvioidaan 39. Autopaikat suunnitellaan Vapaalanpolku 13:n tontille.

Hankkeessa varaudutaan tulevan uudisrakennuksen piha-alueen täysimääräiseen perusparan-
tamiseen.

Jos Rajatorpan koulun vanha suojeltuun rakennukseen sijoitetaan 100 oppilaspaikkaa, perus-
korjataan rakennuksen 1. ja 2. kerros, rakennuksen ulkopinnat ja samassa yhteydessä piha-
alue kunnostetaan vanhaa miljöötä ja piharakenteita mahdollisimman paljon säästäten.

3.4 Elinkaaritavoite

Uudisrakennuksen suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täyden-
täviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta

Rakennuksen elinkaareen kuuluu rakentamis- ja käyttövaiheet sekä lopuksi rakennuksen pur-
ku. Käyttöiän pidentäminen kasvattaa käyttövaiheen kustannusten osuutta.
Esim. Mikäli käyttöikä on 50 v, jakautuvat elinkaarikustannukset siten, että rakentamisvaihe
käsittää n. 10 %, käyttövaihe n. 90 % ja purku n. 1–2 % elinkaarikustannuksista.

Rakentamisvaiheen aikana kustannuksia minimoidaan mm. pitkälle rationalisoidulla rakenta-
mistekniikalla, työmaa-aikaisella kosteudenhallinnalla sekä optimoidulla rakentamisajalla.

Käyttövaiheen kustannuksiin vaikutetaan muuntojoustavalla ja energiatehokkaalla tilasuunnit-
telulla sekä materiaalivalinnoilla. Valittavat materiaalit ovat pitkäikäisiä, mahdollisimman huol-
tovapaita, tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita.

Kouluhankkeen laatutaso ja tavoitekustannus määritellään hankesuunnitelmassa perustuen oh-
jeeseen "Investointisuunnittelu, laatutaso ja tavoitekustannus, 17.03.2015"

Uudisrakennus toteutetaan lähes 0-energiarakennuksena, Vantaan kaupungin lähes 0-
energiarakentamisen konseptin mukaan. Energiakulutuksen tavoitetaso vastaa tiettävästi
vuonna 2017 voimaan tulevia lähes nollaenergiämääräyksiä. E-luvun tavoitetaso on nykyker-
toimilla laskettaessa 85, suunnitelluilla uusilla kertoimilla laskettaessa 76.

Paikalla tuotettavan uusiutuvan energian vaatimus lähes nollaenergiarakennuksissa toteutetaan vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla. Aurinkoenergiaa pyritään hyödyntämään sähköntuotannossa siten, että vesikatolle asennetaan aurinkopaneeleita.

Viherkattoja rakennetaan pihan katoksien yhteyteen.

Peruskorjattavan suojellun rakennuksen korjaustöillä tavoitellaan julkisivujen osalta 40 vuoden, vesikaton 50 vuotta ja vedeneristys laatoituksen alla 30 vuoden kunnostus sykliä. Pintamateriaalien osalta kunnostus sykli määräytyy materiaalin laadun ja käytön mukaan. Korjaustöillä samalla poistetaan rakennuksesta asbesti- ja muut haitta-aineet. Välipohjissa korvataan alkupe-
räiset orgaaniset ainekset ei-orgaanisilla materiaaleilla.

Syksyn 2016 pohjakerroksen korjaustöillä parannetaan alapohjan ja perustusten kosteusolosuhteita mm. sisäpuolisella salaojituksella sekä rakennetaan radonpoistokanavisto alapohjaan.

3.5 Rakennetekniset tavoitteet

Uudisrakennus:

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Runkojärjestelmä valitaan niin, että se sallii joustavan käytön ja myöhempiä tilamuutoksia. Rakennusrungon syvyys valitaan siten, että kantavat ja jäykistävät seinälinjat sijoittuvat ulkoseinille. Poikittaisia kantavia seinälinjoja ei pääsääntöisesti sallita estämään muuntojousta-
vuutta.

Uudisrakennuksen paloluokka on P1. Palo-osastointi toteutetaan paloteknisen suunnitelman mukaan. Teräsrakenteiden palosuojaus toteutetaan palosuojamaalilla ja/tai rakennejärjestelmän omalla palosuojausmenetelmällä lukuun ottamatta kuitupohjaisia tuotteita (sisäilman laatu).

Rakennuksen perustamisolosuhteet on tarveselvitysvaiheessa arvioitu huonoiksi, joten laskennassa on huomioitu paalutustarve.

Rakennuksessa varaudutaan S1 väestösuojan rakentamiseen, 2% bruttoalasta, n. 80 m².
Rakennukseen suunnitellaan kaksi hissiä.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vähintään vaativa suunnittelutehtävä. Hankkeen vaativuus pohjarakenteiden suunnittelun osalta selviää hankesuunnitteluvaiheessa.

Alustatilallisen alapohjan rakennusfysikaalisten olosuhteet suunnitellaan toimimaan moitteettomasti sekä rakenteiden tulee olla tiiviitä sisätiloja vastaan. Rakennedetaljien tulee olla toteutuskelpoisia.

Runkomateriaalina käytetään terästä ja teräsbetonia.

Ulkovaipan sisäpinnan tiiveyden varmistamiseksi on laadittava detaljit kaikista erilaisista liitos- ja epäjatkuvuuskohdista.

Märkä- ja kosteudelle alttiissa tiloissa käytetään kiviainepohjaisia materiaaleja.

Musiikkitilat irrotetaan akustisilla materiaaleilla yms. ympäröivistä rakenteista.

Rajatorpan suojeltu vanha rakennus, tulevat korjaukset:

Rajatorpan suojellun vanhan koulun tulevat perusparannustyöt:

- peruskorjataan 1. 2. kerroksen luokkatilat (uusitaan kaikki kiintokalusteet ja pinnat maalataan, vanhan mallin mukaiseksi)
- peruskorjataan opettajien tilojen kaikki pinnat ja uusitaan kiintokalusteet märkätiloi-
neen, joissa myös vedeneristykset uusitaan laatoituksen alustarakenteineen
- kunnostetaan ikkunat ja helat, sekä pellitykset (lisätään lasi sisäpuolelle), uusitaan pi-
mennysverhot luokkiin
- kunnostetaan ovet ja ovien helat (tuulikaapin ovien uusiminen)
- luokkien välille tehdään turvaovet
- Vesikaton alustalaudoitus ja pellitykset puretaan. Vesikatolle asennetaan uusi alusta-
laudoitus, aluskate ja rivipeltikate. Sadevesikourut ja syöksytorvet saattolämmityksi-
neen ja turvavarusteineen uusitaan. Piippujen yms. pellitykset ja hatut uusitaan. Muu-
rattujen piippujen muurauksia korjataan tulevan kuntotutkimuksen perusteella.
- Julkisivujen ja sokkelien, rappauspinnat uusitaan kauttaaltaan
- kaikki puurakenteiset katokset uusitaan nykyisen mallin mukaisesti ja teräsbetonira-
kenteinen ulokekatos kunnostetaan tehtävien kuntotutkimusten perusteella nykyisen
mallin mukaisesti.
- Luokkatilojen ja opettajien huoneiden alalaattapalkistoiset välipohjien puurakenteiset
pintalaatat ja täyteaineet poistetaan. Asennetaan uudet ääneneristysvillat ja puuraken-
teinen pintalaatta. Kaikki liittymät pystypintoihin tiivistetään huomioiden palo-
osastointi.
- Porrashuoneiden ja käytävien kohdalla alalaattapalkistojen mosaiikkipintaiset pintalaa-
tat hiontakäsittellään ja kaikki liittymät pystypintoihin tiivistetään.
- Ullakon palopermanto eli betoninen ylälaatta puretaan tiilisine vaakahormeineen.
Asennetaan puhalluskivivilla ja tuulensuojalevyt. Rakennetaan puurakenteiset kulkusil-
lat.
- Rakennuksen pääportaaseen tehdään tuolihissi.
- Rakennetaan tarvittavat invaluisikat sisäänkäyntien yhteyteen.
- Portaat kunnostetaan ja lisätään turvamääräysten mukaisesti kaiteiden korottaminen
ja liukuestekarhennus.
- Rakenteiden sisällä olevat vesiputket uusitaan pinta-asennukseksi, vanhat putket tyh-
jennetään ja tulpataan tai poistetaan kokonaan rakenteesta.
- Pannuhuoneen käytöstä poistetun piipun yläpään muuraukset ja rappaukset uusitaan
sekä lisätään sääsuojaksi hattu, piippu jää radonkaasun poistoa varten käyttöön.
- Ullakolla sijaitseva betonirakenteinen säiliö suojahuoneineen (kahitiilimuuraus ja tojaj-
levyt) puretaan.
- Rakennuksen luoteispäädyssä (piippu) maanpintaa muotoillaan rakennuksesta pois-
päin sadeveden poisjohtamiseksi.

Suojellusta rakennuksesta on käytettävissä työselostus ja vanhoja arkkitehti- ja rakennesuun-
nitelmia sekä rakennusluvut liiteaineistoina.

Vanhassa suojellussa rakennuksessa on jatkossakin 1. ja 2. kerroksen osalta painovoimainen
ilmanvaihto.

Perusparannus tehdään vanhan rakennuksen suojelupäätösten ja rakennushistoriallisen selvi-
tyksen suositusten mukaisesti.

Pihapiirissä oleva talousrakennus, joka rekisteritietojen mukaan on valmistunut 1900. Rakennushistoriaselvityksen mukaan tontilla sijainnut vanha liiteri on purettu 1950-luvun alussa ja tilalle on suunnitelmien mukaan 1952 rakennettu nykyinen talousrakennus ulkovessoineen. Rakennukseen ei kohdistu tässä perusparannuksessa toimenpiteitä.

3.6 Lvia- tekniset tavoitteet

Uudisrakennus:

Tavoitteena on rakennuksen energiakäytön minimointi eli lähes 0-energiakoulu. Energiatehokkaiden lvi-laitteilla ja -järjestelmillä (mm ilmanvaihdon lämmön talteenotto), rakennuksessa muodostuvan lämmön (keittiön lauhdelämpö ym.) hyödyntämisellä ja rakennusautomaation hallitulla käytöllä on merkittävä osuus tavoitteen saavuttamisessa. Tekniset tilat sijoitetaan keskeisesti, jolloin putkistojen/kanavistojen tilantarve pienenee ja järjestelmien säädettävyyks paranee.

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2(lämpötilan yläraja S3), iv-järjestelmän puhtausluokka P2 ja iv-tuotteiden puhtaus- ja rakennusmateriaalien päästöluokka on M1.

Rakennus liitetään alueen kaukolämpöverkoston lämmönjakohuoneen mittaus- ja alajakokeskuksen (lämmitys-, käyttövesi- ja ilmanvaihtolämmönsiirtimet) avulla. Lämmönjakotapa on taajuusmuuttajaohjatuin kiertovesipumpuin toimiva radiaattorilämmitysverkosto termostaattiventtiilein. Ilmanvaihto- ja kiertoilmakojeilla on erillinen putkiverkosto. Lattialämmitykseen soveltuvien tilojen lämmitysputkisto tehdään sekoituskytkennän avulla.

Rakennus liitetään alueen vesijohto, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin. Vesimittari ja paineenalennusventtiili sijoitetaan lji-huoneeseen – mikäli vesijohtopaine on korkea paineenalennus vähentää turhaa vedenkulutusta ja pidentää putkiston ja vesikalusteiden käyttöikää. Vedenkulutuksen seuraamiseksi esim. keittiötiloille asennetaan alavesimittarit. Sekoittajat ovat vähän vettä kuluttavia vakiolaatuisia vipu-, termostaatti- ja elektronisia (esim. keittiö) hanoja.

Jäte- ja sadevedet viemäroidään painovoimaisesti eli viemäriputkistot asennetaan virtaus suunnassa tiettyyn kaltevuuteen. Vesikaton sadevedet johdetaan piha-alueen sv-verkostoihin joko sisäpuolisin viemärein tai ulkopuolisin syöksytorvin ja rännikaivoin. Sadevedet ohjataan maanpinnan kallistuksin rakennuksen seinän vierustoilta ja piha-alueella verkoston sadevesikaivoihin. Tilannetta, jossa viemäriveresiä (paitsi perusvedet) pitää pumpata, tulee välttää.

Rakennus varustetaan tarkoituksenmukaiset palvelualueet (opetustilat, liikuntasali, keittiö, alustatila ym.) omaavalla koneellisella tulo- ja poistoilmanvaihdoilla. Ilmavaihtokojeissa on taajuusmuuttajaohjatut puhaltimet, tehokkaat lämmöntalteenottolaitteet ja tiiviit, helposti vaihdettavissa olevat ilmansuodattimet. Kosteuden ja lumen pääsy järjestelmään estetään mitoittamalla raitisilmavirran nopeus pieneksi, lumisiepparein ja ilmakammioiden vedenpoistojärjestelyin.

Kanavat sijoitetaan rakennuksen lämmöneristyskerrosten sisäpuolelle. Suuret tilat, joiden työkuormitus on vaihteleva, varustetaan tilakohtaisilla ilmamääräsäätimillä ja lämpötila / hiilidioksidiantureilla turhan ilmanvaihdon välttämiseksi.

Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin - tarvittaessa ilmanvaihtoa käytetään yöaikana, jolloin sillä on viilentävä vaikutus tilojen lämpötilaan.

Rakennusautomaatiojärjestelmä on valvonnan alakeskuksin (vak) varustettu ddc-pohjainen järjestelmä, joka liitetään Vantaan kaupungin keskitettyyn aluevalvontajärjestelmään. Sen avulla lvi-järjestelmiä ohjataan ja säädetään niin, että sisäilmatavoitteet saavutetaan laitteiden oikea-aikaisella käytöllä ja pienellä energiakulutuksella.

Suojeltu vanha rakennus:

Rakennus(825brm², 2815m³) on valmistunut 1948. Tämä 3-kerroksinen (pohjakerros+2 kerrosta) harjakattoinen kiinteistö on piha-alueineen suojelukohde. Pohjakerroksen tilat on remontoitu, 1. ja 2. kerroksen luokka- ja opettajain tiloja korjataan.

Korjaukset tehdään nykyinen taso minimissään säilyttäen. Teknisten järjestelmien muutostöissä huomioidaan suojellun rakennuksen aiheuttamat rajoitukset tilankäytössä ja ulkonaössä.

Taloteknisessä suunnittelussa ja laitevalinnoissa painotetaan energiaa säästäviä ratkaisuja. Tilojen ollessa pieniä asennuksissa huomioidaan huolto- ja korjaustyöt.

Sisäilmaston (Sisäilmaluokitus 2008) laatutasoluokka on S2, lämpötilan osalta S3. Rakennus- ja iv-töiden puhtausluokka on P2, rakennusmateriaalien ja iv-tuotteiden päästöluokka M1.

Lämpöjohdot on liitetty alueen kaukolämpöverkoston. Liitoskohta Ilpolankujalla lännessä on yhteinen päärakennuksen kanssa. Pohjakerroksen Ij- huoneessa on rakennuksen oma kaukolämmön alamittaus ja kaikkien rakennusten (suojeltu koulu, pääkoulu + 3 muuta rakennusta) yhteinen kaukolämmön mittauskeskus. Uusitus Ij- keskuksessa on lämmönsiirtimet rakennuksen patteri-, iv- ja käyttövesiverkostoille. Patteriverkostossa on 2 uusittua ki-kojetta. 1. ja 2. kerroksen patterit ja niiden käsisäättöiset venttiilit ovat pääosin vuodelta 1980.

Patterit jäävät käyttöön – kolhut hiotaan ja paikkamaalataan. Johdot ovat alkuperäistä teräsputkea (myös rakenteissa), putkistossa ei ole ollut vuotoja.

Rakenteen sisällä sijaitsevat putket pyritään kaikki uusimaan, jos se on suojellussa rakennuksessa mahdollista. Patteriventtiilit uusitaan termostaattisiksi venttiileiksi. Putkiverkosto huuhdellaan ja tasapainotetaan. Putkien eristykset ja pinnoitteet korjataan, jos niitä ei uusita. Uusimistarve ratkaistaan viimeistään suunnitteluvaiheessa.

Vesijohdot on liitetty alueen vesijohtoverkoston päärakennuksen kautta, jossa on kaikkien rakennusten yhteinen päävesimittari. Rakennuksen pohjakerroksessa on myös oma käyttöveden mittauslaite.

1. ja 2. kerroksen käytävien siivouskomerojen tilalle on vuonna 2016 rakennettu uudet siivouskomerot ja wc-tilat rst- ja pesualtain, wc-istuimin ja lattiakaivoin. Uudet vesijohdot on liitetty vanhoihin johtoihin pohjakerroksessa.

Kerrosten käytävien juoma-altaat poistetaan, käytävien pesualtaat vaihdetaan uusiin - elektronisin sekoittajin varustettuihin. Luokkien pesuallastasot uusitaan ja sekoittajat vaihdetaan vipuhanoiksi. Putkiliitokset tehdään kalusteiden vanhoihin johtoihin. Pesualtaat ja wc-istuimet ovat valkoista posliinia, pesupöydät ja tasapohja-altaat rst/hst:tä.

Muut vanhat vialliset sekoittajat (tiivistevuodot, juoksuputkien kääntyvyys) korjataan tai uusitaan vähemmän vettä kuluttaviksi kalusteiksi, huonokuntoiset posliini- ja rst-kalusteet uusitaan. Putkien eristeet ja pinnoitteet korjataan. Pikapalopostit ja jauhesammuttimet tarkistetaan määräysten mukaisiksi.

Jäte- ja sadevesiviemärit on liitetty alueen verkostoihin. Jv-liitoskohta on Vapaalankujalla - tonttioviemäri on johdettu viereisen päiväkodin pihan kautta. Sv-liitoskohta on Vapaalanpolulla. Kattosadevedet on johdettu syöksytorvin rännikaivoihin ja pihan verkostoon. Pohjakerroksen viemärit on uusittu.

1. ja 2. kerroksen uusien tilojen kalusteet on liitetty pystyviemäriellä pohjakerroksen viemäriin. Tuuletusviemäri on johdettu vesikatolle. Käytävien ja luokkien uusittavat altaat liitetään vanhoihin johtoihin.

Ilmanvaihtoa on pohjakerroksessa muutettu tiloihin asennettavilla huonekohtaisilla kaappikojeilla, siivous- ja wc-tilat ja keramiikkauuni on varustettu omilla huippuimureilla. Radonpoistoa varten on vesikatolla poistopuhallin.

1. ja 2. kerroksen painovoimaisen ilmanvaihdon toiminta tarkistetaan merkkisavulla. Ilmanvaihdon tehostamiseksi poistoritilät puhdistetaan ja rakenneaineinen poistokanavisto (ullakolla

myös vaakakanavaa) tiivistetään ja puhdistetaan. Ikkunarakenteiden kautta tapahtuvan korvausilman saanti varmistetaan.

1. ja 2. kerroksen käytävien 2016 tehdyt uudet tilat on varustettu koneellisella poistoilmanvaihdolla.

Rakennusautomaatio on uusittu ddc- pohjaiseksi. Alakeskus (vak) on Ij- huoneessa.

3.7 Sähkötekniset tavoitteet:

Yleistä

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetuottajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla.

Nykyisestä pääkoulusta on sähkö- ja telekaapeliyhteyksiä läheisiin rakennuksiin. Ennen koulun purkamista tulee huolehtia siitä, että tarpeelliset sähkö- ja telejärjestelmät toimivat lähirakennuksissa purkutyön aikana ja sen jälkeenkin.

Sähköjärjestelmät (400V)

Rakennus varustetaan sähkökeskuksilla, jotka palvelevat valaistusta, pistorasioita, LVIA- laitteita kiinteistön laitteita sekä tele- ja turvajärjestelmiä.

Energian kulutuksen seurantaan varten sähkökeskuksiin asennetaan alamittareita, joilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaus- tulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

Telejärjestelmät

Rakennus varustetaan yleiskaapelointi-, yhteisantenni-, kuulutus-, keskuskello- sekä merkinantojärjestelmillä.

Sähköiset turvajärjestelmät

Rakennus varustetaan rikosilmoitin-, videovalvonta-, merkki- ja turvavalaistusjärjestelmillä. Lisäksi rakennus varustetaan automaattisella paloilmoinjärjestelmällä sekä sprinkleri- ja/tai savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

Muut järjestelmät

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkastellaan kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

Perusparannettava suojeltu rakennus, tulevat korjaukset:

Sähköjärjestelmät (400V)

Muutosalueen (1-, 2- ja ullakkokerros) nykyiset sähkö-, tele- ja turvajärjestelmät uusitaan pääosin.

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laitevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Aluesähköistys ja liittymät

Muutosalue liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Liittäminen toteutetaan pohjakerroksen nykyisten järjestelmien kautta. Pääkoululta tulevat teleliittymät uusitaan koulun purkamisen johdosta.

Piha-alueen valaistus uusitaan. Valaisin ja niiden pyläsvalinnoissa huomioidaan rakennushistorialliset seikat.

Sähköjärjestelmät (400V)

Muutosalueen keskukset, valaistus, pistorasiat, LVIA-sähköistys, yms. uusitaan pääosin.

Nykyiset nousujohdot säilytetään.

Telejärjestelmät

Muutosalueen yleiskaapelointi-, yhteisantenni-, kuulutus-, keskuskello–sekä merkinantojärjestelmät uusitaan. Järjestelmät liitetään pohjakerroksen nykyisiin järjestelmiin. Järjestelmät varustetaan omilla keskusyksiköillä, koska nykyiseltä pääkoululta tulevat yhteydet katkeavat pääkoulun purkutöiden yhteydessä.

Sähköiset turvajärjestelmät

Muutosalue varustetaan rikosilmoitin-, merkki- sekä turvavalaisusjärjestelmillä. Järjestelmät liitetään pohjakerroksen järjestelmiin.

Lisäksi rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä mikäli lupaehdot sitä edellyttävät.

4. Tontti ja rakennuspaikka

4.1 Sijainti ja hallinta, asemakaavatiedot, Vapaalanpolku 13

Rajatorpan koulun nykyinen päärakennus ja paviljonki sijaitsevat osoitteessa Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa. Kiinteistötunnus on 92-13.83-1 ja pysyvä rakennustunnus on päärakennukselle 873 paviljongille 874.

Tontti ja sen rakennukset, paviljonkia lukuun ottamatta, ovat Vantaan kaupungin omistuksessa.

Uudisrakennus toteutetaan tälle tontille. Rakennuksen tarkempi sijoituspaikka päätetään hankesuunnitteluvaiheessa.

Rajatorpan vanha suojeltu koulu, entinen Ilpolan koulu, sijaitsee tien toisella puolella omalla tontillaan, osoitteessa Ilpolankuja 5.

Pääkoulun tontilla on viisi rakennusta:

- Koulurakennus, päärakennus 2334 brm² (rekisterien mukaan 1980 m²), valmistunut 1964
- Asuinkerrostalo 780 m², valmistunut 1964
- Entinen terveystalo, (nykyisin asumiskäytössä sekä esiopetuksen käytössä) 900 m², valmistunut 1955
- Talousrakennus vuodelta 1900, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta
- Vanha muuntamorakennus, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta
- Uusi vuokratila-paviljonkirakennus 227 brm², joka kesällä 2016 korvasi aiemman 1983 valmistuneen vanhan paviljongin, osoite: Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa.

Rajatorpan koulun bruttoala 1980 m² on laskettu alkuperäisen rakentamisvaiheen mukaan, jolloin rakennuksen siipien välistä osaa ei vielä oltu rakennettu. Rajatorpan pääkoulun todellinen bruttoala on n. 2334 brm².

Rajatorpan pääkoulun tontilla on voimassa oleva vahvistettu asemakaava vuodelta 1972.

Tontin pinta-ala on 17485 m².

Tontin rakennusoikeus on 5000 kem², ja tehokkuusluku $e = 0,29$.

Rakennusoikeudesta on käytetty 4241 m² (rekisterien mukaan 3880 m²).

Käyttämätöntä rakennusoikeutta on 759 m² (rekisterin mukaan 1120 m²).

Päärakennuksen tontin käyttötarkoitus on Y, yleisten rakennusten korttelialue.

Pääkoulun tonttiin ei sisälly juridisia rasitteita tai rakentamisen estäviä seikkoja, rakennusperintökohde-luokitusta lukuun ottamatta.

Asemakaavassa tontin poikki kulkee pohjois-eteläsuunnassa sekä lounaiskulmassa maanalaisille johdoille varattu alue. Sen päällä rakentaminen ei asemakaavan mukaan ole sallittua. Linjan kohdalle ei ole rakennettu johtoja tai putkia. Rakentamisen mahdollisuus tälle alueelle tulee suunnitteluvaiheessa selvittää aluearkkitehdin kanssa.

Rajatorpan pääkoulu on aikaisemmalta nimeltään Rajatorpan ala-aste.

Kohde on rakennusperintökohde, luokitukseltaan K-luokkaa.

Rakennuksen inventointinumber on 13xx. Tontin entinen terveystalo (nro 1302) ja muuntamo(13xx, 104) on listattuna rakennusperintökohteiksi.

Koulun tonttien välissä kulkeva Vapaalanpolku, entinen Hämeenkylläntie, on myös rakennusperintökohde, inventointinumeroltaan 0003.

Vapaalanpolku 13 viereiset tontit itäpuolella kuuluvat vireillä olevaan asemakaavan alueeseen 002048 Vapaala/13081-82,1301-85, 13081-88.

Terveystalon esiopetuksen tiloissa on keskeneräiseksi ilmoitettu tilojen käyttötarkoitukseen liittyvä rakennuslupa 13-1274-12-D. Nämä eivät rekisteritietojen mukaan aiheuta tontille rakentamiskieltoa.

Koulun rakennukset sijoittuvat lentomelun vyöhykkeelle Lden 50dB.

2011 suoritettujen mittauksen mukaan Rajatorpan koulun molempien rakennusten alueella tiemelulu voi päivisin olla välillä 45 – 50 dB. Vuoden 2030 tiemeluennusteen mukaan tieliikenteen aiheuttama melu on koulun tonteilla 0-49 dB:n välillä.

Vantaan kaupungin pienvesikarttojen mukaan kummankaan koulutontin alueella ei ole pienvesiin liittyvää huomioitavaa. Syke tulva-karttojen mukaan Rajatorpan koulu ei ole ns. harvinaisten tulvien esiintymisalueella.

Rajatorpan koulun tontit kuuluvat Mätäojan valuma-alueeseen. Päärakennuksen paikalla on aikoinaan kulkenut joenuoma. Joki näkyy vanhoissa kartoissa.

Vuonna 1963 tehdyn kairauksiin pohjautuvan pohjatutkimuksen perusteella on tiedossa, että päärakennuksen tontilla on alkujaan ollut 1-3 m paksuinen savikerros, jonka alla on hieta-, hiekka ja moreenikerroksia.

Kyseinen savikerrosten alue näkyy alueen vanhoissa kartoissa, koillisen ja lounaan suunnalla olevien, mäki-alueiden välissä. Savimaan alue ulottuu niissä päärakennukselta vanhan koulurakennuksen paikalla asti.

Vantaan maaperäkarttojen mukaan kummankin koulurakennuksen alueella maaperä on vaihdettu rakentamisen ja pihatöiden yhteydessä.

Uuden rakennuksen sijoituksen tontille varmistuttua, suunnitteluvaiheessa tehdään pohjatutkimukset ja perustamistapalausunto.

Hulevedet viivytetään tontilla Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

4.2 Sijainti ja hallinta, asemakaavatiedot, Ilpolankuja 5, Rajatorpan vanha suojeltu koulu

Koulurakennuksen postiosoite on Ilpolankuja 5, 01650 Vantaa.

Kiinteistötunnus on 92-13-29-9 ja pysyvä rakennustunnus on 19452.

Tontti ja sen rakennuksen ovat Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tontilla on neljä rakennusta.

- Rajatorpan vanhan suojeltu koulu, Ilpolan koulu n. 825 m², valmistunut 1948
- Päiväkotirakennus 488 m², valmistunut 1970
- Päiväkotirakennus 353 m², valmistunut 1987
- Talousrakennus vuodelta 1900 (ei pinta-alatietoja)

Tontin pinta-ala on 9210 m². Tontin rakennusoikeus on 4000 kem² ja tehokkuusluku $e = 0,43$.

Tontilla oli aikaisemmin voimassa vahvistettu asemakaava vuodelta 1972.

Korttelille 13029 on tehty vuonna 2001 voimaan astunut, korttelin osaa koskeva, asemakaavamuutos.

Vanhan koulun tontin käyttötarkoitus on Y, yleisten rakennusten korttelialue.

Koulurakennuksen tonttiin ei rekisterien mukaan kohdistu, suojelua lukuun ottamatta, rasitteita tai muita rakentamisen estäviä seikkoja.

Vanha koulu ja sen pihapiiri on suojeltu asemakaavalla. Piha-alueen muita rakennuksia on lisätty Vantaan rakennusperintökohteiksi, sekä koulurakennusten välissä kulkeva Hämeenkylätie.

Alueen melukäyrät, tulva-karttatiedot ja maaperätiedot selvitetty pääköulun tietojen kohdassa kappaleessa 4.1.

5. Väistötilatarve

Rajatorpan uusi koulu pyritään sijoittamaan tontille niin, että väistötilatarvetta ei synny. Tällöin Vapaalanpolku 13:n koulurakennukset, nykyinen päärakennus ja paviljonki, puretaan uuden rakennuksen valmistumisen jälkeen.

Rajatorpan uusi koulu toteutetaan ensin ja vanha suojellun koulurakennuksen 2. ja 3. kerroksen peruskorjaus tämän jälkeen, jos hankesuunnitteluvaiheessa valitaan jatkosuunnittelutyön pohjaksi vaihtoehto B.

Myös Vanhan suojellun koulun korjausten ajaksi tarvitaan väistötilat n.100:lle oppilaalle.

Tarvittaessa koko koulun väistötilatarve on 2016 oppilastilanteen mukana n. 270:lle oppilaalle ja n. 40 esiopetuksen oppilaalle, vuoden 2018 ennusteen mukaan maksimissaan yhteensä 430:lle oppilaalle.

Lopullinen väistötilatarve ratkaistaan hankesuunnitteluvaiheessa, hankkeen kokonaisratkaisun selvittyä.

6. Investointikustannukset

Vaihtoehto A: 430:n oppilaan uudisrakennushankkeelle
laskettu kustannusennuste on: 11 500 000 € (alv 0%).

Vaihtoehto B: ratkaisussa 100 oppilasta vanhassa suojellussa rakennuksessa ja uudisrakennus 330:lle oppilaalle (sisältää esikoululaiset).
Suojellun vanhan rakennuksen 1. ja 2. kerroksen peruskorjaus sisältyy kustannuksiin.
Laskettu kustannusennuste on: 12 130 000 € (alv 0%).

Tässä kustannusennusteessa:

330 oppilaan uudisrakennuksen osuus on 10 700 000 € (alv 0%) ja
100 oppilaan vanhan suojellun koulun 1. ja 2. kerroksen peruskorjaus 1 430 000 € (alv 0%).

- Kummankaan vaihtoehdon investointikustannukset eivät pidä sisällään Vapaalanpolku 13:n tontin rakennusten purkukustannuksia! Purkujen määrä ja tarve ratkaistaan hankesuunnitteluvaiheessa. Arvioidut purkukustannukset on esitetty kappaleessa 7.1.
- Investointilaskelmat eivät sisällä väistötilakustannuksia, jotka muodostuvat tarpeen mukaisesta väistötilavuokrasta ja riippuvat tulevan hankkeen ratkaisusta.

Tontin lohkomisella ja lohkotun osan myynnillä on mahdollista saada katettua osa syntyvistä uudisrakentamisen investointikustannuksista. Tontin lohkomisen mahdollisuus selvitetään hankesuunnitteluvaiheessa. Tontin markkina-arvo on asiantuntija-arvion mukaan 1 400 000 € (alv 0%). (Laskelma Boost Brothers Oy, Länsi- Vantaan toimitilaverkkoselvitys 2015).

7. Elinkaarikustannukset, käyttötalous – ja ylläpitokustannukset

7.1 Tekninen peruskorjaus

Ylläpitokustannukset ja tulevat vuokrat:

Vaihtoehto A:

Rajatorpan uusi koulu

(korvaa päärakennuksen, vanhan suojellun rakennuksen käytön ja paviljonkirakennuksen)

Ylläpitokustannukset 206 710 € /vuosi; 54,14 € /htm2/vuosi 4,51 €/htm2/kk

Pääomakustannukset 575 000 € /vuosi; 150,6 € /htm2/vuosi 12,55 €/htm2/kk

Yhteensä: 781 710 € /vuosi; 204,74 € /htm2/vuosi 17,06 €/htm2/kk

Vaihtoehto B:

Rajatorpan uusi koulu + vanha suojeltu rakennus

(uudisrakennusosuus korvaa päärakennuksen ja paviljonkirakennuksen)

Yhteensä: 856 534 € /vuosi; 210,97 € /htm2/vuosi 17,58 €/htm2/kk

Rajatorpan vanhaan koulurakennukseen sijoitetaan 100 oppilasta, yht. 5 perusopetustilaa.

Uudisrakennukseen sijoitetaan tilat 330:lle oppilaalle.

Uudisrakennusosa:

Ylläpitokustannukset 183 490 € /vuosi; 54,06 € /htm2/vuosi 4,51 €/htm2/kk

Pääomakustannukset 535 000 € /vuosi; 157,63 € /htm2/vuosi 13,14 €/htm2/kk

Yhteensä: 718 490 € /vuosi; 211,69 € /htm2/vuosi 17,64 €/htm2/kk

Vanha koulu:

Ylläpitokustannukset 36 044 € /vuosi; 54,12 € /htm2/vuosi 4,51 €/htm2/kk

Pääomakustannukset 102 000 € /vuosi; 153,15 € /htm2/vuosi 12,76 €/htm2/kk

Yhteensä: 138 044 € /vuosi; 207,27 € /htm2/vuosi 17,27 €/htm2/kk

Jälleenhankinta-arvot:

Nykyinen päärakennus

Jälleenhankinta-arvo nykyisen kokoiselle rakennukselle 8,7 milj. € (alv 0%).

v. 2015 on 3 321 000 € ja tekninen arvo v. 2015 on 847 000 €. (Laskelma Boost Brothers Oy, Länsi- Vantaan toimitilaverkkoselvitys 2015).

Korjauskustannukset nykyisille rakennuksille sekä purkukustannukset :

Rajatorpan nykyisen päärakennuksen tontin koulurakennusten purkukustannukset tämän hetken toteutuneiden kustannusten perusteella on n. 70 € / brm².

Päärakennuksen osalta 138 600 € (alv 0%).

Paviljonkirakennus palautetaan omistajalleen ja olemassa olevat perustukset ja johdot puretaan n. 5000 € (alv 0%).

Rajatorpan koulun rakennusten korjauskustannukset 10 vuoden aikana on arvioitu olevan 4 640 000 € (alv 0%), 1447 € / m² (alv 0%). (Boost Brothers Oy, Länsi- Vantaan toimitila-verkkoselvitys 2015).

Pääkoulun täysimittainen peruskorjaus 80% korjausasteella on n. 6,45 milj. € (alv 0%), joka on n. 2083 €/brm².

Paviljonkirakennuksen täysimittainen peruskorjaus 80% korjausasteella on n. 0,4 milj. € (alv 0%), joka on n. 1818 €/brm².

Vanhan Ilpolan koulun täysmittainen peruskorjaus 80% korjausasteella on n.1,74 milj. € (alv 0%), joka on n. 2079 €/brm².

Toiminnan kustannukset:

Rajatorpan koulun toiminnan budjetti vuodelle 2015 on 1 031 000 € + 38 000 € (erilaisia valtion hankerahoista tuleva osuus)

Toimintakustannukset hallintokunnalle: 3959 € / oppilaspaikka / vuosi.

Esiopetuksen ja sitä täydentävän päivähoiton toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ja toimintakulut ovat n. 160 000 €.

8. Aikataulu ja investointiohjelman määrärahavaraus

Hyväksytyn investointiohjelman mukaan:

Hankesuunnittelutyö 11/2016 – 2/2017

Suunnittelu 2017

Rakentaminen, uusi koulu 2018 – 2019 (*tavoite, että on valmis syksyyn 2019 mennessä!*)

Rakentaminen suojellun rakennuksen peruskorjaus 2019– 2021

Uudisrakennukseen on varauduttu budjetissa:

2017 vuosi 0,25 milj € (alv 0%)

2018 vuosi 5,1 milj € (alv 0%)

2019 vuosi 5,3 milj € (alv 0%)

Vanhan suojellun rakennuksen peruskorjausten 2. vaiheeseen on varauduttu budjetissa:

2018 vuosi 0,03 milj € (alv 0%)

2019 vuosi 0,55 milj € (alv 0%)

2020 vuosi 0,9 milj € (alv 0%)

9. Riskit

9.1 Uudisrakennus

Hankkeen epävarmuustekijät ovat tavanomaisia liittyen rakentamiskustannuksiin sekä hankkeen onnistumiseen.

- Rakennuskustannusten yllättävä nousu toteutusaikana
- Markkinatilanteiden aiheuttama rakennusmateriaalien saamisvaikeudet
- Hanke epäonnistuu ja kohteessa sisäilmaongelmia / kosteusvaurioita heti valmistumisen jälkeen
- Pedagoginen malli muuttuu lähivuosina, jolloin rakennus ei ole enää käyttäjän tarpeen mukainen

Nämä riskit voidaan estää, jos

- Hanke toteutetaan nyt suunnitellussa ajassa.
- Rakennus suunnitellaan huolella ja toteutus valvotaan huolellisesti.
- Suositaan avointa, käyttö- ja muuntojoustavaa rakentamista.

Lisäksi:

- Uudisrakennuksen sovittaminen tontille ei onnistu fyysisesti tai kaavamääräysten johdosta. Voidaan joutua hakemaan poikkeamispäätöstä tai asemakaavamuutos rakentamisen onnistumiseksi.
- Nykyisiä väistötiloina toimivia rakennuksia joudutaan purkamaan ennen uudisrakennuksen valmistumista, jolloin väistötiloihin on investoitava ajateltua enemmän.

Uudisrakennus rakennetaan sääsuojan alla.

9.2 Rajatorpan vanha suojeltu rakennus

- Mittavista korjauksista huolimatta rakennuksessa esiintyy sisäilmaongelmia. Näiden ehkäisemiseksi rakentamisaikaiseen kosteudenhallintaan ja valvontaan, sekä suunnitteluun tulee kiinnittää riittävästi resursseja.
- Vesiputkien yms. rakenteiden sisässä olevien putkien jättäminen käyttöön lisää kosteus- ja vesivahinkojen riskejä.

Vanhan suojellun rakennuksen korjaustyöt tehdään sääsuojan alla mm. ikkunoiden korjausten ja vesikatteen uusimisen vuoksi.

Molemmista vaihtoehdoista on laadittu HAVAT- riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

10. Vastuuhenkilöt / työryhmä

10.1 Ryhmän jäsenet

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Tilakeskus / hankevalmistelu
Kielotie 13, 01300 Vantaa
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Merja Ryytty, rakennuttaja-arkkitehti, hankesuunnittelun projektin vetäjä
puh. 09- 839 26048, 040-749 2591

Raimo Haltunen, kustannuslaskija
puh. 09-839 23484

Tuula Raulo, kustannuslaskija
puh. 09- 839 24302

Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija
puh. 09- 839 23223

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija
puh. 09- 839 23462, 040-5886289

Katri Olli, rakenneinsinööri,
tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheen työturvallisuuskoordinaattori,
puh. 09- 839 22405, 040 7444608

Yrjö Jaakkola, sähköinsinööri,
puh. 09- 839 28057, 040 7492589

Vantaan kaupunki
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Tilakeskus / rakennuttaminen
Kielotie 13, 01300 Vantaa, fax 09-839 24096
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

projektipäällikkö, suunnittelu- ja toteutusvaiheen projektin vetäjä
sekä työturvallisuuskoordinaattori,
Henkilö ei tässä vaiheessa tiedossa.

Timo Sippola, LVI-insinööri
puh. 09- 839 20180, 040 5264355

Vantaan kaupunki, henkilöstökeskus
Marja-Leena Jämsen-Mässeli, työsuojeluvaltuutettu
Tikkuraitti 11 A, 01300 Vantaa
puh. 09-839 22159, 040 8276563
e-mail: Marja-Leena.Jamsen@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, henkilöstökeskus, työsuojeluvaltuutetut
Tarja Mykkänen, työsuojeluvaltuutettu, varhaiskasvatus
Tikkuraitti 11 A, 01300 Vantaa
puh. 09- 839 28014, 0400 760 985
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, taloussuunnittelu
Kirsi Vaten, Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnittelu
Asematie 7, 01300 Vantaa
puh. 09-839 22718, 040 7030535
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, MATO, Kaupunkisuunnittelu
Pia Tasanko, vuorovaikutusasiantuntija
Kielotie 13, 01300 Vantaa
puh. 09-839 23439, 040 750 7321
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, sivistystoimi
Rajatorpan koulu
Leena Hjort, rehtori
Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa
puh. 09-839 39175, 040 5087 632
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, SIVI, talous ja hallintopalvelut
Laura Malinen, strategia-asiantuntija
Asematie 6 A, 01300 Vantaa
puh. 09-839 23993, 050 3029750
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, SIVI, perusopetuksen tulosalue
Kirsi Kolu, aluepäällikkö
Iskostie 8, 01600 Vantaa
puh. 09-839 39149, 040 7334239
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

Vantaan kaupunki, SIVI,
Päivi Riehunkangas, suunnittelija
Asematie 6A, 01300 Vantaa
puh: 839 32450, 040 5219722,
e-mail: etunimi.sukunimi@vantaa.fi

10.2 Työturvallisuuskoordinaattori

Tarveselvitys-hankesuunnitelmavaiheessa:
Hankkeen rakenneinsinööri, Katri Olli

Suunnittelu ja toteutusvaiheessa Tilakeskuksen rakennuttamisen
projektipäällikkö.

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS, VAIHTOEHTO A :

tai **RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS, VAIHTOEHTO B ja**
RAJATORPAN VANHAN KOULUN PERUSKORJAUS, 1. - 2.KRS

Laajuustiedot :	<u>VAIHTOEHTO A :</u>		<u>VAIHTOEHTO B</u>		<u>sisältää:</u> Uudisrak. VE B	Vanha koulu; VE B
	<u>yhteensä:</u>					
bruttoala	4 135	brm2	4 192	brm2	3 680	brm2
hyötyala	2 702	hym2	2 757	hym2	2 447	hym2
tilavuus	17 300	rm3	18 180	rm3	15 600	rm3
tehokkuusluku	1,53		1,52		1,50	1,65
Kustannussisältö (alv 0%):						
Rakennuttajan kulut:	1 321 000		1 437 000		1 230 000	207 000
Rakennustekniset työt	7 254 000		7 661 000		6 745 000	916 000
LVI-työt	1 180 000		1 165 000		1 110 000	55 000
Sähkötyöt	723 000		750 000		675 000	75 000
Erillishankinnat	98 000		110 000		85 000	25 000
Muutos- ja lisätyövaraus	924 000		1 007 000		855 000	152 000
<u>Rakennuskustannukset yht. (alv 0%)</u>	<u>11 500 000 €</u>		<u>12 130 000 €</u>		<u>10 700 000 €</u>	<u>1 430 000 €</u>
	€/brm2	2 781 €		2 894 €		
	€/hym2	4 256 €		4 400 €		
	€/rm3	665 €		667 €		
	€/opp.	26 744 €		28 209 €		

Vantaa, 26.7.2016

Tuula Raulo

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS, VAIHTOEHTO A

Laajuustiedot :

bruttoala	4 135	brm2
hyötyala	2 702	hym2
tilavuus	17 300	rm3
tehokkuusluku	1,53	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	703 000				
rakennuttaminen	431 000				
liittymismaksut	187 000	1 321 000	319,47	488,90	76,36
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		7 254 000	1 754,29	2 685,00	419,31
- sis. pihatyt					
<u>LVI-työt</u>					
LVV-työt	496 000				
IV-työt	555 000				
Säätölaitteet	130 000	1 180 000	285,61	437,00	68,27
<u>Sähkötyöt</u>		723 000	174,85	268,00	41,79
<u>Erillishankinnat</u>		98 000	23,70	36,00	5,66
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.					
Muutos- ja lisätyövaraus		924 000	223,46	341,97	53,41
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		11 500 000	2 781,38	4 256,87	664,80
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		14 260 000	3 448,61	5 277,57	824,28

Hintataso KL 88 (VI-16)

Kustannusennuste sisältää:

- Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia.
(mm.akustointi, paljeseinät, lukitus- ja kulunvalvonta, säilytyslokerot)

Kustannusennuste ei sisällä:

- hankkeen väistötilakustannuksia
- vanhojen rakennusten purkukustannuksia ja niistä aiheutuvia täyttöjä

Hankevalmistelu 26.07.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

26.07.2016

Rajatorpan uusi koulurakennus, vaihtoehto A

Hankkeen huoneistoala

3 818 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

11 500 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

11 500 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 012

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	13 800	3,61	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	74 300	19,46	1,62
2 Lämpöhuolto	19 940	5,22	0,44
3 Sähköhuolto	22 550	5,91	0,49
4 Vesihuolto	20 600	5,40	0,45
5 Erityislaitehuolto	2 400	0,63	0,05
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	14 200	3,72	0,31
9 Kunnossapito	38 920	10,19	0,85
0-9 Yhteensä	206 710	54,14	4,51

Pääomakustannukset:

Korjausvastike	2,5	287 500	75,30	6,28
Korko %	2,5	287 500	75,30	6,28
Pääomakustannukset yhteensä		575 000	150,60	12,55

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä

781 710   204,74   17,06

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

Elinkaarikustannuslaskelma

Rajatorpan uusi koulurakennus, VERSIO A

Bruttoala (brm ²):	4 135
Hyötyala (hym ²):	2 702
Tilavuus (rm ³):	17 300

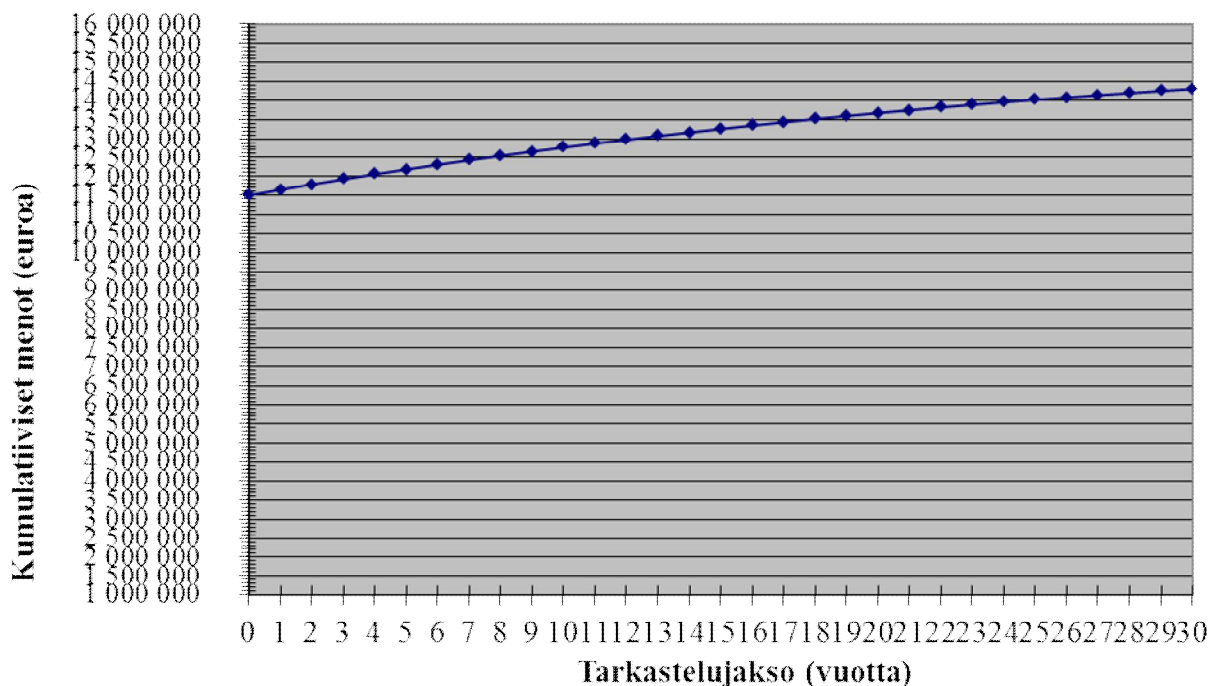
Elinkaarikustannusten määrittäminen noudattaa samoja periaatteita kuin nykyarvo-menetelmällä tapahtuva investointilaskenta.

Elinkaarikustannukset on laskettu 30 vuoden tarkasteluajalle ja käytetty laskentakorko on 3,5 %. Elinkaarikustannuslaskelma ei sisällä arviota tulevan perusparannuksen ajoituksesta tai kustannuksista eikä mahdollisista kiinteistön jäännösarvokustannuksista.

Investointikustannusten nykyarvo on 11 500 000 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Ylläpitokustannukset sisältävät yhteistehtävät, kiinteistönhoidon, lämmön, sähkön, veden, siivouksen, jätehuollon ja kunnossapidon. Ylläpitokustannusten nykyarvo on 2 805 088 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Elinkaarikustannuksiksi saatiin 14 305 088 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Elinkaarikustannuslaskelma, Rajatorpan uusi koulurakennus VERSIO A

Investointikustannukset ja ylläpitokustannukset kumulatiivisena esityksenä.

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS, VAIHTOEHTO B ja
RAJATORPAN VANHAN KOULUN PERUSKORJAUS, 1. - 2.KRS

Laajuustiedot :

bruttoala	4 192	brm2
hyötyala	2 757	hym2
tilavuus	18 180	rm3
tehokkuusluku	1,52	

Rakennuskustannukset			Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>						
suunnittelu		793 000				
rakennuttaminen		471 000				
liittymismaksut		173 000	1 437 000	342,80	521,22	79,04
<u>Rakennustekniset työt</u>						
rakennusteknilliset työt			7 661 000	1 827,53	2 779,00	421,40
- sis. pihatyöt						
<u>LVI-työt</u>						
LVV-työt	495 000	495 000				
IV-työt	545000	545 000				
Säätölaitteet	124 000	124 000	1 165 000	277,67	422,00	64,03
<u>Sähkötyöt</u>			750 000	178,91	272,00	41,25
<u>Erillishankinnat</u>			110 000	26,24	40,00	6,05
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.						
Muutos- ja lisätyövaraus			1 007 000	240,22	365,25	55,39
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)			12 130 000	2 893,37	4 399,47	667,16
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)			15 041 200	3 588,07	5 455,64	827,35

Hintataso KL 88 (VI-16)

Kustannusennuste sisältää:

- Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia.
(mm.akustointi, paljeseinät, lukitus- ja kulunvalvonta, säilytyslokerot)

Kustannusennuste ei sisällä:

- hankkeen väistötilakustannuksia
- vanhojen rakennusten purkukustannuksia ja niistä aiheutuvia täyttöjä

Hankevalmistelu 26.07.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS, VAIHTOEHTO B

- vaihtoehto B edellyttää lisäksi Rajatorpan vanhan koulun peruskorjausta,
josta oma kustannusennusteensa, ei sisälly tähän tavoitehintaan

Laajuustiedot :

bruttoala	3 680	brm2
hyötyala	2 447	hym2
tilavuus	15 600	rm3
tehokkuusluku	1,50	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	655 000				
rakennuttaminen	402 000				
liittymismaksut	173 000	1 230 000	334,24	502,66	78,85
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		6 745 000	1 832,88	2 756,00	432,37
- sis. pihatyt					
<u>LVI-työt</u>					
LVV-työt	466 000				
IV-työt	522 000				
Säätölaitteet	122 000	1 110 000	301,63	454,00	71,15
<u>Sähkötyöt</u>		675 000	183,42	276,00	43,27
<u>Erillishankinnat</u>		85 000	23,10	35,00	5,45
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.					
Muutos- ja lisätyövaraus		855 000	232,34	349,41	54,81
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		10 700 000	2 907,61	4 373,07	685,90
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		13 268 000	3 605,43	5 422,15	850,51

Hintataso KL 88 (VI-16)

Kustannusennuste sisältää:

- Uudesta oppimisympäristösuunnitelmasta aiheutuvia laatutason lisäkustannuksia.
(mm.akustointi, paljeseinät, lukitus- ja kulunvalvonta, säilytyslokerot)

Kustannusennuste ei sisällä:

- hankkeen väistötilakustannuksia
- vanhojen rakennusten purkukustannuksia ja niistä aiheutuvia täyttöjä

Hankevalmistelu 26.07.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

RAJATORPAN VANHAN KOULUN PERUSKORJAUS, 1. - 2.KRS

- liittyy hankkeeseen " Rajatorpan uusi koulurakennus, vaihtoehto B "

Laajuustiedot :

bruttoala	512 brm2
hyötyala	310 hym2
tilavuus	2 580 rm3
tehokkuusluku	1,65

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	138 000				
rakennuttaminen	69 000				
liittymismaksut		207 000	404,30	667,74	80,24
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		916 000	1 789,06	2 955,00	355,09
- sis. pihatyt					
<u>LVI-työt</u>					
LVV-työt	29 000				
IV-työt	23 000				
Säätölaitteet	2 000	55 000	105,47	174,00	20,93
<u>Sähkötyöt</u>		75 000	146,48	242,00	29,07
<u>Erillishankinnat</u>		25 000	48,83	81,00	9,69
-rikosilmoitus- ja videovalvontajärj.					
Muutos- ja lisätöyövaraus		152 000	296,88	490,32	58,92
KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)		1 430 000	2 791,02	4 610,06	553,94
KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)		1 773 200	3 463,28	5 720,00	687,38

Hintataso KL 88 (VI-16)

Hankevalmistelu 26.07.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

26.07.2016

Rajatorpan uusi koulurakennus, vaihtoehto B

Hankkeen huoneistoala

3 394 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

10 700 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

10 700 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 153

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	12 300	3,62	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	65 800	19,39	1,62
2 Lämpöhuolto	17 800	5,24	0,44
3 Sähköhuolto	20 100	5,92	0,49
4 Vesihuolto	18 300	5,39	0,45
5 Erityislaitehuolto	2 010	0,59	0,05
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	12 850	3,79	0,32
9 Kunnossapito	34 330	10,11	0,84
0-9 Yhteensä	183 490	54,06	4,51

Pääomakustannukset:

Korjausvastike 2,5

267 500

78,82

6,57

Korko % 2,5

267 500

78,82

6,57

Pääomakustannukset yhteensä

535 000

157,63

13,14

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä

718 490

211,69

17,64

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

26.07.2016

Rajatorpan uusi koulurakennus, vaihtoehto B

Hankkeen huoneistoala

3 394 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

10 700 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

10 700 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 153

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	12 300	3,62	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	65 800	19,39	1,62
2 Lämpöhuolto	17 800	5,24	0,44
3 Sähköhuolto	20 100	5,92	0,49
4 Vesihuolto	18 300	5,39	0,45
5 Erityislaitehuolto	2 010	0,59	0,05
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	12 850	3,79	0,32
9 Kunnossapito	34 330	10,11	0,84
0-9 Yhteensä	183 490	54,06	4,51

Pääomakustannukset:

Korjausvastike 2,5

267 500

78,82

6,57

Korko % 2,5

267 500

78,82

6,57

Pääomakustannukset yhteensä

535 000

157,63

13,14

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä

718 490

211,69

17,64

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

26.07.2016

Rajatorpan vanha koulu

Hankkeen huoneistoala

462 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

1 830 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

1 430 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 095

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	1 650	3,57	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	8 840	19,13	1,59
2 Lämpöhuolto	2 520	5,45	0,45
3 Sähköhuolto	2 710	5,87	0,49
4 Vesihuolto	2 470	5,35	0,45
5 Erityislaitahuolto	220	0,48	0,04
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	1 680	3,64	0,30
9 Kunnossapito	4 850	10,50	0,87
0-9 Yhteensä	24 940	53,98	4,50
Pääomakustannukset: (peruskorj.aiheutuva lisäys)			
Korjausvastike 2,5	35 750	77,38	6,45
Korko % 2,5	35 750	77,38	6,45
Pääomakustannukset yhteensä	71 500	154,76	12,90
Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä	96 440	208,74	17,40

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

2.08.2016

Rajatorpan vanha koulu: kellarikrs sekä 1.-2. krs

Hankkeen huoneistoala

666 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

2 200 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

2 040 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 063

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	2 398	3,60	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	12 707	19,08	1,59
2 Lämpöhuolto	3 700	5,56	0,46
3 Sähköhuolto	3 916	5,88	0,49
4 Vesihuolto	3 596	5,40	0,45
5 Erityislaitehuolto	376	0,56	0,05
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	2 398	3,60	0,30
9 Kunnossapito	6 953	10,44	0,87
0-9 Yhteensä	36 044	54,12	4,51

Pääomakustannukset: (peruskorjaamisesta aiheutuva lisäys)

Korjausvastike	2,5	51 000	76,58	6,38
Korko %	2,5	51 000	76,58	6,38
Pääomakustannukset yhteensä		102 000	153,15	12,76

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä

138 044   207,27   17,27

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

Elinkaarikustannuslaskelma

Rajatorpan uusi koulurakennus, VERSIO B

Bruttoala (brm ²):	3 680
Hyötyala (hym ²):	2 447
Tilavuus (rm ³):	15 600

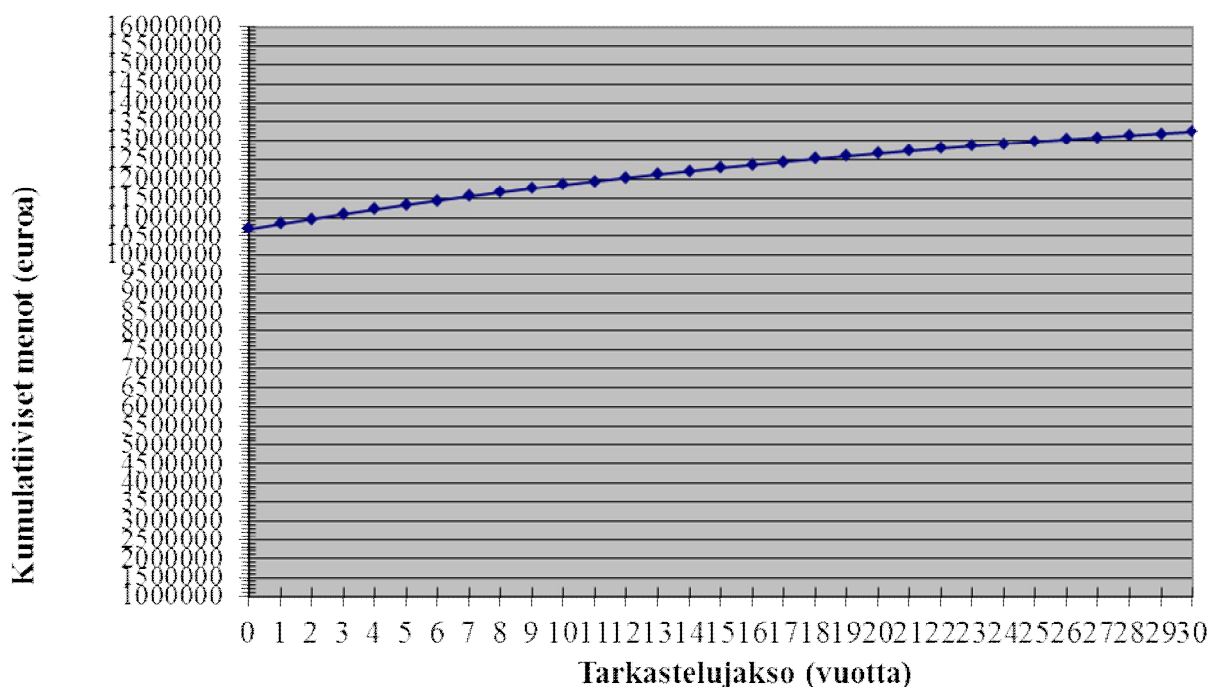
Elinkaarikustannusten määrittäminen noudattaa samoja periaatteita kuin nykyarvo-menetelmällä tapahtuva investointilaskenta.

Elinkaarikustannukset on laskettu 30 vuoden tarkasteluajalle ja käytetty laskentakorko on 3,5 %. Elinkaarikustannuslaskelma ei sisällä arviota tulevan perusparannuksen ajoituksesta tai kustannuksista eikä mahdollisista kiinteistön jäännösarvokustannuksista.

Investointikustannusten nykyarvo on 10 700 000 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Ylläpitokustannukset sisältävät yhteistehtävät, kiinteistönhoidon, lämmön, sähkön, veden, siivouksen, jätehuollon ja kunnossapidon. Ylläpitokustannusten nykyarvo on 2 540 359 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Elinkaarikustannuksiksi saatiin 13 240 359 euroa (ei sisällä arvonlisäveroa).

Elinkaarikustannuslaskelma, Rajatorpan uusi koulurakennus VERSIO B

Investointikustannukset ja ylläpitokustannukset kumulatiivisena esityksenä.

RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS

TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMA / ANALYYSI

22.4.2016

Rakennuttaja-arkkitehti Merja Ryytty

RAJATORPAN KOULU TONTTIANALYYSI JA TONTINKÄYTTÖSUUNNITELMA

Johdanto

Vantaan kaupungin Tilakeskus teetti 2015 Boost Brothers Oy:llä Länsi-Vantaan toimitilaverkkoselvityksen. Selvitykseen koottiin Vantaan päiväkotij- ja koulukiinteistöjen investointitarpeet aikatauluineen ja lopputuloksineen. Rajatorpan koulun osalta päädyttiin toiminnallisten ja taloudellisten näkökohtien perusteella esitykseen, jonka mukaan Rajatorpan koulun päärakennus ja paviljonkirakennus kannattaa korjaamisen sijaan korvata uudisrakennuksella. Vanha suojeltu rakennus jatkaisi edelleen koulukäytössä, siihen liittyvät epävarmuustekijät huomioiden.

Tässä tontinkäyttösuunnitelmassa tutkitaan vaihtoehtoa, jossa koko Rajatorpan koulu siirretään uudisrakennukseen. Samaan rakennukseen sijoitetaan nykyisellä tontilla terveystalossa toimivat kaksi esikoululaisten ryhmää.

Nykyiset opetustilat sijaitsevat kolmessa erillisessä rakennuksessa, kahdella eri tontilla. Rajatorpan koulu eri rakennuksineen on toiminnallisesti vanhentunut ja asiantuntijaselvitysten mukaan teknisesti välttävissä kunnossa. Rakennusten laajamittainen peruskorjaus on kallista ja taloudellisesti kannattamatonta.

Koulu toimii nyt ja jatkossa alakouluna. Keväällä 2018 on koulussa 318 oppilasta.

Tässä selvityksessä analysoidaan uuden rakennuksen sijoittumismahdollisuudet nykyisille tonteille. Rajatorpan päärakennuksen koulutontti on Boost Brothers Oy:n selvityksen mukaan sijainniltaan paras paikka alueen uudelle sivistystoimen palvelurakennukselle. Tämä tontti on tällä hetkellä alueen ainoa riittävän suuri Y-tontti.

Rajatorpan uusi koulurakennus toteutetaan uuden oppimisenäkemyksen ja tilojen käytön tehostamisen periaatteiden mukaan.

- Tässä selvityksessä on ensin tutkittavaksi valittujen kolmen tontin analyysi ja niissä sijaitsevien rakennusten esittely.
- Tonttianalyysejä jälkeen on tontinkäyttösuunnitelma ja siihen liittyvä analyysi johtopäätöksineen.

RAJATORPAN KOULUN PÄÄRAKENNUKSEN TONTTI, VAPAALANPOLKU 13

Rajatorpan koulun päärakennus ja paviljonki sijaitsevat osoitteessa Vapaalanpolku 13, 01650 Vantaa. Kiinteistötunnus on 92-13083-1

Tontti ja sen rakennukset ovat Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tontilla on viisi rakennusta, joiden bruttoalat ja valmistumisvuodet:

1. Koulurakennus, päärakennus 2334 m²(rekistereissä 1980 m²), valmistunut 1964 (rakennusperintökohde)
2. Koulurakennus, siirtokelpoinen elementtirakennus 220 m², valmistunut 1983
3. Asuinkerrostalo 780 m², valmistunut 1964
4. Terveyskeskus 900 m², valmistunut 1955 (rakennusperintökohde)
5. (Talousrakennus vuodelta 1900, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta)
(Vanha muuntamorakennus, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta)

Rakennusoikeus:

Tontin pinta-ala on 17485 m². Tontin rakennusoikeus on kaavassa määritelty kahteen osaan 3000 kem² ja 2000 kem². Tontin rakennusoikeus on kokonaisuudessaan 5000 kem², ja tehokkuusluku $e = 0,29$. Rakennusoikeudesta on käytetty 4234 m² (Virheellisten rekisteritietojen mukaan 3880 m²).

*käyttämätöntä rakennusoikeutta on 766 m².
(Rekistereiden tietojen mukaan 1120 m².)*

Asemakaavatiedot:

Tontilla on voimassa vahvistettu asemakaava vuodelta 1972.

Vapaalanpolku 13:n tontin käyttötarkoitus asemakaavassa on Y, yleisten rakennusten kortteli-alue. Tonttiin ei sisälly juridisia rasitteita tai rakentamisen estäviä seikkoja, pääkoulun rakennusperintökohde-luokitusta lukuun ottamatta.

Asemakaavassa tontin poikki kulkee pohjois-eteläsuunnassa sekä lounaiskulmassa maanalaisille johdoille varattu alue. Sen päällä rakentaminen ei asemakaavan mukaan ole sallittua. Linjan kohdalle ei ole rakennettu johtoja tai putkia. Rakentamisen mahdollisuus tälle alueelle tulee suunnitteluvaiheessa selvittää aluearkkitehdin kanssa.

Koulun tonttien välissä kulkeva Vapaalanpolku, entiseltä nimeltään Hämeenkyläntie, on myös rakennusperintökohde, inventointinumeroltaan 0003.

Vapaalanpolku 13 viereiset tontit, itäpuolella, kuuluvat vireillä olevaan asemakaavan alueeseen 002048 Vapaala/13081-82,1301-85, 13081-88. Terveystalon esiopetuksen tiloissa on kesken-eräiseksi ilmoitettu tilojen käyttötarkoitukseen liittyvä rakennuslupa 13-1274-12-D . Nämä eivät muodosta rekisterien mukaan estettä rakentamiselle.

Länsi-Vantaan kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehdyssä Rajatorpan koulun investointilaskelmassa esitetään nykyisen päärakennuksen tontin lohkomista ja osan myymistä esim. asuinkäyttöön, uuden koulurakennuksen suunnittelun yhteydessä. Tämä on mahdollista jos koulun toiminnot saadaan järjestettyä tontille tehokkaasti, mahdollisesti nykyisiä rakennuksia sieltä purkaen.

Alueen maaperä-, melu- ja muut tiedot:

Koulun rakennukset sijoittuvat lentomelun vyöhykkeelle Lden 50dB.

Rajatorpan koulun molempien rakennusten alueella tiemelu voi päivisin, vuonna 2011 suoritetun mittausten mukaan, olla välillä 45 – 50 dB. Vuoden 2030 tiemeluennusteen mukaan tieliikenteen aiheuttama melu on koulun tonteilla 0-49 dB:n välillä.

Vantaan kaupungin pienvesikarttojen mukaan kummankaan koulutontin alueella ei ole pienvesiin liittyvää huomioitavaa. Syke tulva-karttojen mukaan Rajatorpan koulu ei ole ns. harvinaisten tulvien esiintymisalueella.

Rajatorpan koulun tontit kuuluvat Mätäojan valuma-alueeseen.

Päärakennuksen paikalla on aikoinaan kulkenut joenuoma. Joki näkyy vanhoissa kartoissa.

Päärakennuksesta on vuonna 1963 tehdyn kairauksiin pohjautuvan pohjatutkimuksen perusteella tiedossa, että tontilla on alkujaan ollut 1-3 m paksuinen savikerros, jonka alla on hieta-, hiekka ja moreenikerroksia.

Kyseinen savikerrosten alue näkyy myös alueen vanhoissa kartoissa, koillisen ja lounaan suunnalla olevien, mäkialueiden välissä. Savimaan alue ulottuu niissä päärakennukselta vanhan koulurakennuksen kohdalle saakka.

Vantaan maaperäkarttojen mukaan kummankin koulurakennuksen alueella maaperä on vaihdettu rakentamisen ja pihatöiden yhteydessä.

Vanhan koulun kohdalla kallio sijaitsee 3,5 - 2,5 m syvyydessä. Kallion pinta nousee pohjoiseen päin.

Autopaikoitus nykyisillä tonteilla:

Rajatorpan koulun alueella on kaksi pientä parkkialuetta.

Toinen 6-7 autolle koulun takana, nykyisen teknisentötilan ulko-oven puolella.

Vapaalan päiväkodin kanssa yhteinen parkkialue sijaitsee Vapaalanpolulla päiväkotia vastapäätä. Täällä on tilaa 8:lle autolle.

Isommissa juhlissa tai tapahtumissa parkkeerataan urheilukentän ja koulun väliin tai koulun pihalle.

Rajatorpan pääkoulu ja paviljonki

Päärakennuksen osoite on Vapaalanpolku 13, kerrosala 2334 m² (1980 m²), valmistumisvuosi 1964, laajennusosa on valmistunut 1983. Pääkoulun pysyvä rakennustunnus on 873.

Koulun paviljonkirakennus samassa osoitteessa, on siirtokelpoinen elementtirakennus jonka bruttoala on 220 m² ja valmistumisvuosi 1983. Pysyvä rakennustunnus on 874.

Rajatorpan pääkoulu on aikaisemmalta nimeltään Rajatorpan ala-aste.

Kohde on rakennusperintökohde, luokitukseltaan K-luokkaa. Rakennuksen inventointinumero on 13xx, 100880148A.

Rajatorpan koulun asuntola

Vapaalanpolku 11, vuodelta 1964, pysyvä rakennustunnus on 19579.

Kohteessa 9 asuntoa. Kerrosala 780 m².

Talon yhteissauna remontoitu 2009, muuten lähes alkuperäisessä asussa.

Rakennus on alkujaan opettajien asuinrakennus. Vuoden 2012 jälkeen asuntoja on vuokrattu kaikille kaupungin työntekijöille, poikkeustapauksissa yksityisille.

Vapaalan terveystalo, ent. terveyskeskus

Vapaalanpolku 11, vuodelta 1955, pysyvä rakennustunnus on 872.

Rakennuksessa 5 asuntoa. Rakennuksen kerrosala 900 m².

Tehty luvanvaraisia muutostöitä vuonna 1986-87.

Rakennus on entinen terveyskeskus ja rakennusperintökohde nro 1302, luokitustunnus R2.

Entisissä neuvolan tiloissa toimii Vapaalan päiväkodin esiopetusryhmä.

Muissa tiloissa on opettajien asuintiloja, joita vuokrataan pääasiassa kaupungin työntekijöille.

Terveystalo ja asuntolarakennus toimivat ulosvuokrauksessa hallinnollisesti yhtenä kohteena Vapaalanpolku 11.

Muuntamo ja 1900 I talousrakennus

Talousrakennus vuodelta 1900, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta.

Pysyvä rakennustunnus on 52384.

Vanha muuntamorakennus, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta, on rakennusperintökohde 13xx, 104, luokitustunnus K.

RAJATORPAN VANHAN KOULUN TONTTI, ILPOLANKUJA 5

Koulurakennuksen postiosoite on Ilpolankuja 5, 01650 Vantaa.
Kiinteistötunnus on 92-13-29-9 ja pysyvä rakennustunnus on 19452.
Tontti ja sen rakennuksen ovat Vantaan kaupungin omistuksessa.

Tontilla on neljä rakennusta.

1. Päiväkotirakennus 488 m², valmistunut 1970
2. Rajatorpan koulu, vanha rakennus 825 m², valmistunut 1948 (rakennusperintökohde)
3. Päiväkotirakennus 353 m², valmistunut 1987
4. (Talousrakennus vuodelta 1900, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta)

Rakennusoikeus:

Tontin pinta-ala on 9210 m². Tontin rakennusoikeus on 4000 kem² ja tehokkuusluku $e = 0,43$. Rakennusoikeudesta on käytetty 1666 m²

käyttämätöntä rakennusoikeutta on 2334 m².

Asemakaavatiedot:

Tontilla oli aikaisemmin voimassa vahvistettu asemakaava vuodelta 1972.

Korttelille 13029 on tehty vuonna 2001 voimaan astunut, korttelin osaa koskeva, asemakaavamuutos liittyen vanhan koulurakennuksen suojeluun.

Vanha koulu ja sen pihapiiri on suojeltu asemakaavalla. Piha-alueen muita rakennuksia on lisätty Vantaan rakennusperintökohteiksi, sekä koulurakennusten välissä kulkeva Hämeenkyläntie.

Ilpolankuja 5:n tontin käyttötarkoitus on Y, yleisten rakennusten korttelialue.

Koulurakennuksen tonttiin ei rekisterien mukaan kohdistu, suojelua lukuun ottamatta, rasitteita tai muita rakentamisen estäviä seikkoja.

Alueen maaperä-, melu- ja muut tiedot:

Ks. Pääkoulun tiedot.

Vapaalan päiväkot, alatalo ja ylätalo

Kohteessa tällä tontilla kaksi rakennusta, joista alkuperäinen "ylätalo" vuodelta 1970 ja lisärakennus "alatalo" 1987. Päiväkodissa on yhteensä n. 60-70 lasta, 4 päivähoitoryhmää.

Rakennukset ja niiden piha perusparannettu 2007-08.

Uudempi alatalo on kevytrakenteinen paviljonkirakennus.

Kohde tarvitaan jatkossa. Korvaavia tiloja ei ole. Toiminta on nykyisen palveluverkkosuunnitelman mukainen.

Vapaalan päiväkotiin kuuluva esiopetuksen ryhmä on entisissä neuvolatiloissa, terveystalossa.

Rajatorpan vanha koulu, ent. Ilpolan koulu

Rajatorpan vanha koulurakennus on bruttoalaltaan 825 m² ja valmistunut vuonna 1948. Rakennusperintökohde 1301, luokitustunnus R1. Pysyvä rakennustunnus 19452.

1900 I talousrakennus

Talousrakennus vuodelta 1900, jolle ei ole laskettu rakennusoikeutta.

RAJATORPAN / VAPAALAN KENTTÄ

Rajatorpan koulun päärakennuksen tontin koillispuolella sijaitsee kaupungin omistuksessa oleva Rajatorpan kenttä. Kenttä on ahkerassa käytössä ja erittäin tarpeellinen urheilupaikka alueella.

Kenttä olisi edullinen uudisrakennuksen rakennuspaikka, jolloin koulu voisi toimia nykytiloissaan ilman väistötilaa uudisrakennuksen valmistumiseen asti.

Tällöin nykyinen kenttäalue pitää siirtää pääkoulun koulutontille, jolloin investointiin on laskettava uuden kentän perustamiskustannukset ja mahdolliset aitaamiskustannukset.

Kentän perustamiseen koulutontille ei aiheutuisi ongelmaa asemakaavassa kaavoitetusta maanalaisesta johtolinjasta.

Kentän eteläpäätyyn tehdään vuonna 2016 keinonurmipäälysteinen kentän osa. valmistuneeseen uuteen osaan tehty rahallinen panostus hukataan, jos kenttä siirretään toiseen paikkaan.

Kentän koillispääty, Sahapuisto, on kalliopohjaista mäkistä maastoa, joten se ei sovellu rakentamiselle. Kentän alueen maa-aines on uusittu kentän rakentamisen yhteydessä ja nyt siis täytemaata. Maalajikarttojen perusteella arvioituna maaperä on aikaisemmin ollut savea.

Kentän alue on kaavoitettu urheilualueeksi ja koillisosastaan puistoksi. Kentälle rakentaminen vaatii kaavamuutosta. Kaavamuutoksen läpimenoaika on lyhyimmillään n. 1 vuosi.

Kentän pukusuoja

Kentän laidalla, eteläkulmassa on osoitteessa Vapaalanpolku 15, pukusuojarakennus vuodelta 1962 (kiinteä rakennustunnus 13601, Granlund Managerissa 9413004), kiinteistötunnus 92-405-1-318.

Pukusuojarakennuksen kerrosala 165 kam², (Granlund Manager 150 kam², 172,5 brm²). Kohteessa tehty rakennusluvanvaraisia töitä 1985 -1986.

RAJATORPAN UUSI KOULU, SIJOITUSPAIKKA-ANALYYSI

Johtopäätös jatkotyöskentelyn pohjaksi

Uuden koulun sijoitusta tutkittiin kolmeen eri tonttiin ja viiteen eri sijoituspaikkaan.

1. Vanhan koulun tontti, Ilpolankuja 5, on uudisrakennuksen rakentamiseen liian ahdas ja nykyiset päiväkotirakennukset tarpeellisia jatkossa. Täten tämä tontti ei sovellu Rajatorpan uuden koulun rakentamiseen.
2. Rajatorpan / Vapaalan kentän toiminnot ovat alueella erittäin tarpeelliset ja kentän poistaminen n. vuodeksi, rakentamisen ajaksi, vaikeuttaa alueen liikuntapalvelujen järjestämistä kohtuuttomasti. Näin olen myöskään kentälle rakentamista ei tässä analyysissä suositella.
3. Tarkempi uudisrakennuksen sijoittamisen tutkiminen hankesuunnitteluvaiheessa tehdään päärakennuksen tontille osoitteeseen Vapaalanpolku 13.

Uudisrakennuksen laskennallinen laajuus tontinkäyttöselvitykseen arvioidun oppilasmäärän mukaan.

Tontinkäyttöselvityksen oppilasmäärälaskelma on teoreettinen, rakennuksen massan sijoitteleluun ja koon tarkasteluun tarkoitettu. Todelliset lukemat esitetään hankkeen tarveselvityksessä.

Uuden koulurakennuksen bruttoala voidaan laskea seuraavasti:

- 7,5 hum2 /oppilas (alakoululaiset, 1-6 luokat ja esikoululaiset)
- 8,5 hum2/oppilas (yläkoululaiset, 7-9 luokat)

Uudisrakennus lasketaan toteutettavaksi oppilasmäärälle 390 oppilasta + 2 ryhmää esikoululaisia, 40 lasta. Yhteensä 430 oppilasta, jotka kaikki ovat kaikki alakoululaisia.

Tilakeskuksen kohteista aikaisemmin laskettuna hum2 on n. 84% bruttoalasta (aikaisemmin laskettu aina kohteita, joissa VSS- tilat mukana)

- $430 \text{ oppilasta} \times 7,5 \text{ hum2 / oppilas} = 3225 \text{ hum2}$
josta laskettuna bruttoala 3839 brm2
- $430 \text{ oppilasta} \times 8,5 \text{ hum2/oppilas} = 3655 \text{ hum2}$
josta laskettuna bruttoala 4351 brm2

Uudisrakennuksen mahtumista tonteille tutkittiin kolmessa ei piirroskaaviossa.

Ensimmäisessä tutkittiin 3200 brm2 rakennusmassaa, 2 kerrokseen sijoitettuna
Toisessa tutkittiin 3200 brm2 rakennusmassaa, 3 kerrokseen sijoitettuna
Kolmannessa tutkittiin 4350 brm2 rakennusmassaa, 3 kerrokseen sijoitettuna

(n. 3200 brm2 rakennuskoko toteutuisi jos oppilasmäärä pysyisi ennallaan 318 oppilasta ja esikoululaisia 2 x 24 lasta.)

Rajatorpan koulu tulee olemaan alakoulu jatkossakin.

Nykyinen Rajatorpan koulu kaikki opetustilarakennukset yhteenlaskettuna 4234 brm². (Tämä pinta-ala ei sisällä nykyisiä esiopetuksen tiloja.)

(huoneala hum2; suunnitelmasta tai rakennuksesta mitattu huoneiden pinta-ala. Huonealaan lasketaan kaikkien hyötytilojen, käytävien, porrashuoneiden, teknisten tilojen yms. alat. Huonealaan ei lasketa hormien tai rakenteiden pinta-alaa. Käsitettä käytetään mm. kustannusarvion laatimisen yhteydessä.)

SIJOITUSPAIKKA-ANALYYSI

A. Vanhan koulun tontille

- Vanha koulurakennus pihapiireineen sekä sen edessä kulkeva raitti ovat kaavalla suojellut. Kaava on saanut lainvoiman 2001, joten suojelupäätöksen purkaminen ei ole realistista.
- Tontti on ahdas ja uudisrakennus pihoiineen mahtuu paikalle huonosti.
- Tontin päiväkodin ovat käytössä ja tarpeen vastaisuudessa. Niitä korvaavaa tilaa ei ole alueella tiedossa.
- Uusi koulu mahtuisi tontille vain jos jotain puretaan.
- Lisäkustannuksia aiheutuisi olemassa olevien rakennusten purkamisesta ja näiden toiminnoille toisen paikan löytämisestä.

= *Ei realistinen vaihtoehto*

B. Nykyisen päärakennuksen paikalle rakentaminen

- Rajatorpan oppilaille nyt 270 kpl tarvittaisiin väistötilat (2018 oppilaita 318)
- Pähkinärinteen koulun kentän väistötilat eivät riitä koko oppilasmäärälle, ja eivät ehkä ole käytössä, jos muut lähikoulut koulut tarvitsevat niitä.
- Olemassa olevat tekniset liittymät voitaisiin hyödyntää
- Väistötilatarpeesta aiheutuu lisäkustannuksia

= *Nykyisen paikalle rakentaminen melko hyvä vaihtoehto.*

C. Nykyisen pääkoulun viereen rakentaminen

- Uusi koulurakennus jouduttaisiin tekemään hyvin lähelle nykyistä. Tontilla kulkee asemakaavalla varattu putkijohtojen alue, jonka päälle ei saa rakentaa.
- Tähän rakennettaessa on neuvoteltava aluearkkitehdin kanssa vähintään poikkeamisluvan hakemisesta.
- Maanalaisten johtojen alueen ja olemassa olevan rakennuksen väliin puserrettu uusi rakennus muodostuu pitkänomaiseksi. Massa ei ole lähes 0-energiarakentamisen kriteereihin sopiva. Muoto voi olla myös huono uudenlaisen oppimisympäristön tilatehokkuuden tavoittelun kannalta.
- Oppilaat voivat olla nykyisissä tiloissaan uuden koulun valmistumiseen asti. Eli ei väistötilatarvetta!
- Lupaprosessiin varattava lisäaikaa poikkeamispäätöksen hakua varten
- Uudisrakennus voisi sijaita enemmän poikittain tontilla ja mahdollisesti esim. ylittää putkijohtojen alueen.

= *Hyvällä suunnittelulla voi olla hyvä ratkaisu*

D. Asuinrakennuksen ja terveystalon paikalle rakentaminen

- Vuokralaisilla on 6 kk irtisanomisaika
- Rakennukset melko huonokuntoiset
- Terveystalolla myös rakennushistoriallista arvoa, joten sen purkaminen ei suositeltavaa.

- Kahden tai toisen rakennuksen purkukustannus rasittaa hankkeen budjettia
- Oppilaat voisivat olla nykyisissä tiloissaan uuden koulun valmistumiseen asti
- Esikoululaisille (2 ryhmää) tarvitaan väistötila ja voi aiheuttaa kustannusten nousua hankkeeseen. Mahtuvatko esim. vanhan koulun korjattuihin kellaritiloihin?
- Molempien tai toisen rakennuksen purkukustannukset nostavat tämän vaihtoehdon kustannuksia.

= Hyvä vaihtoehto koulutoiminnan kannalta, väistötilakustannukset pienet jos esikoululaiset mahtuvat Rajatorpan vanhaan kouluun, asuinrakennusten purkukustannukset rasitteena.

E. Rajatorpan kentälle rakentaminen

- Kentän laidalla pukuhuonerakennus. Rakennusta kunnostettu.
- Kentän koilliskulman Sahapuisto säilytetään.
- Kentän eteläosaan tehdään 2016 uusi keinonurmetettu pelialue.
- Vuoden ajan (rakennushankkeen arvioitu kesto n. 1 v) puuttuva täysmittainen urheilukenttä on alueen liikuntapalvelulle huono asia.
- Kenttä siirrettäisiin nykyisen koulun rakennusten ja pihan paikalle. Kenttä voidaan varmasti toteuttaa kaavan putkilinjojen varausten päälle.
- Vaatisi asemakaavamuutoksen. Muutos kestää vähintään 1.v ajan saada, (olettaen että siihen ei tule valituksia)
- Kentän siirto aiheuttaa lisäkustannuksia
- Ei väistötilatarvetta, mutta uusi kenttä tarvitsee uuden huoltorakennuksen jos nykyinen puretaan.

= Huono vaihtoehto, alueen kenttätarpeen osalta. Vaihtoehtoon tarvitaan puisto-osaston puoltava kannanotto sekä asemakaavamuutosta.

kaikille vaihtoehdoille yhteisiä huomioitavia seikkoja:

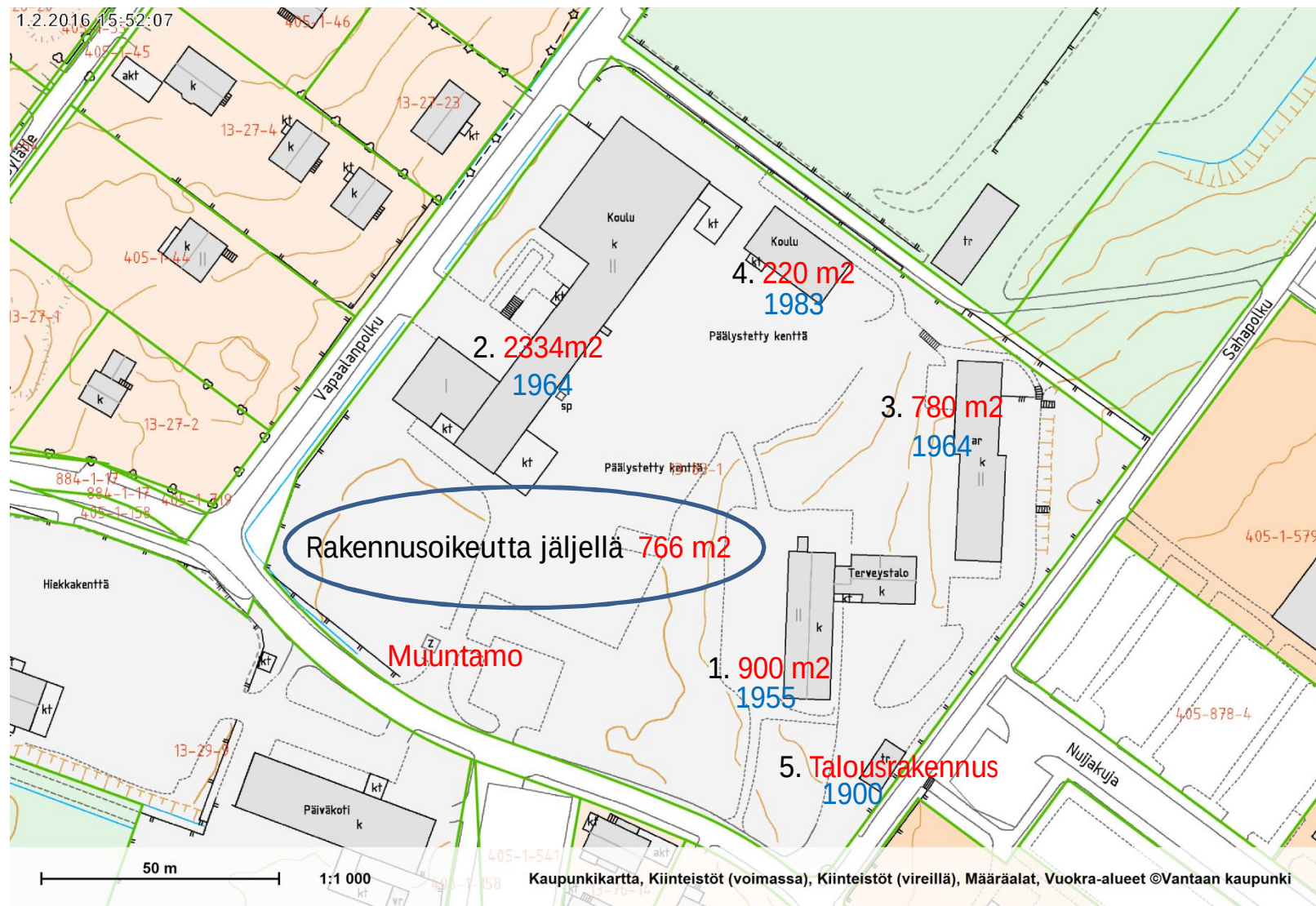
- Kaikissa esitetyissä rakennuspaikoissa on maaperä vaihdettu rakentamisen yhteydessä. Maa-aines on aikoinaan ollut savea. Kaikki tässä tutkitut tontit kuuluvat Mätäojan valuma-alueeseen. Varauduttava perustusten paalutukseen.
- Kaikissa rakennuspaikoissa meluolosuhteet ovat suunnilleen samanlaiset.
- Jokainen rakennuspaikka aiheuttaa vähintään asemakaavasta poikkeamis päätöksen tarpeen.
- Millään rakennuspaikalla ei ole valmiina olemassa uudisrakennukselle tarvittavaa vapaata rakennusoikeutta.

Liitteet:

- Vapaalanpolku 13 rakennukset, valmistumisvuodet ja rakennusoikeus
- Ilpolankuja 5 rakennukset, valmistumisvuodet ja rakennusoikeus
- Rajatorpan kenttä, rakennus ja sen valmistumisvuosi
- Alueen kaupunkikartta
- Alueen ajantasa-asemakaava ja kaavamerkinnät
- Rajatorpan uusi koulu sijoitusvaihtoehdot II kerrosta, 3200 brm2
- Rajatorpan uusi koulu sijoitusvaihtoehdot III kerrosta, 3200 brm2
- Rajatorpan uusi koulu sijoitusvaihtoehdot III kerrosta, 4350 brm2

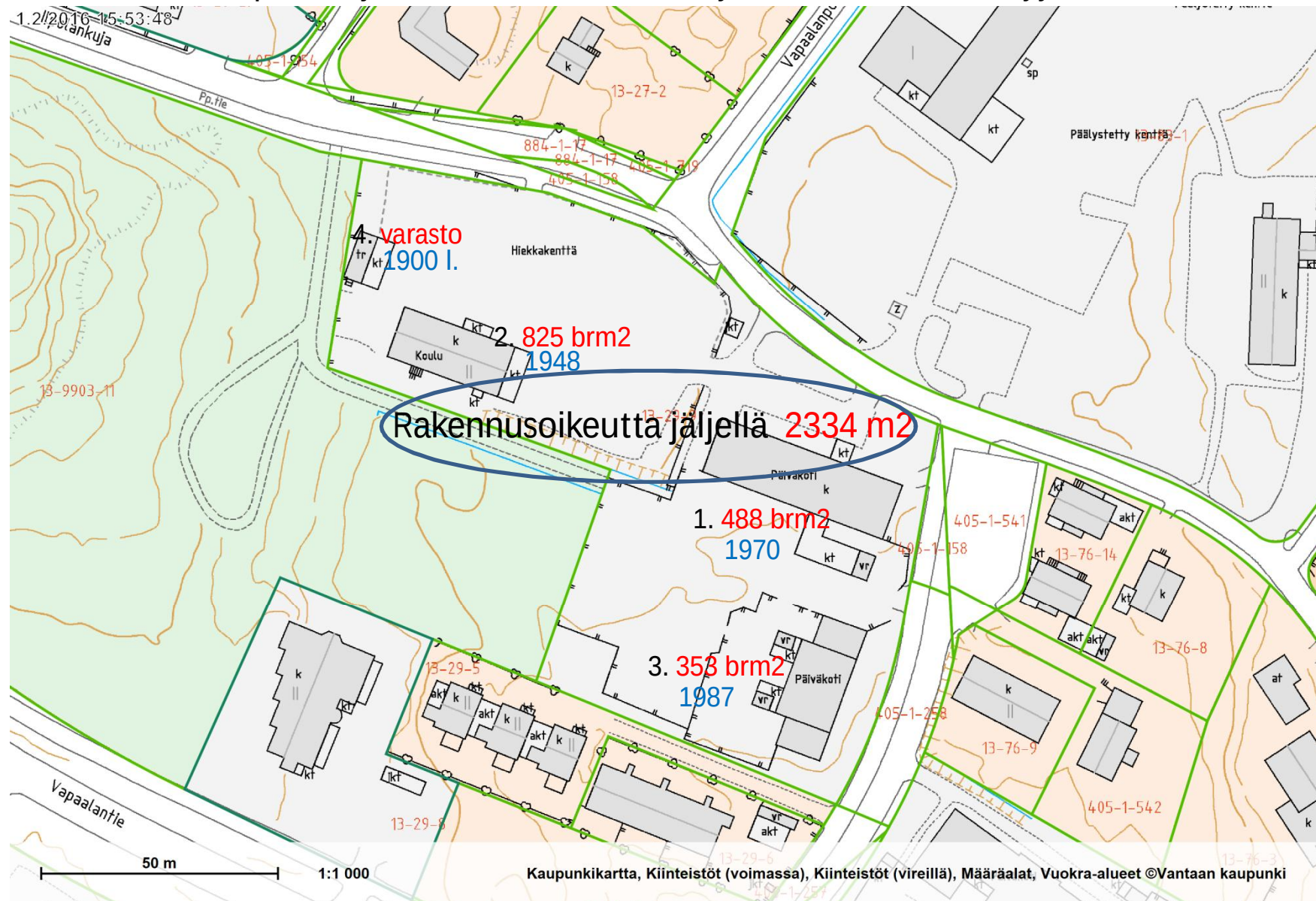
Vapaalanpolku 13, Vantaa

Tontinkäyttösuunnitelma / analyysi

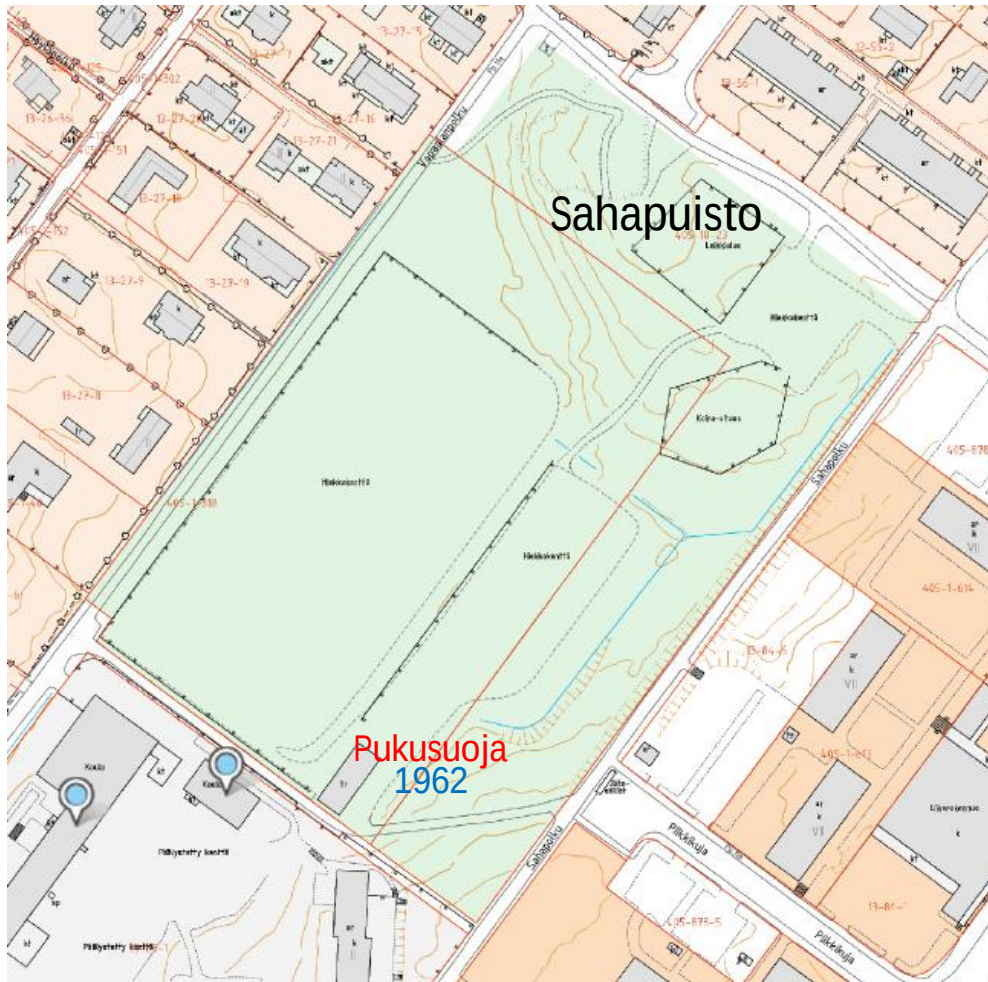

Tontinkäyttösuunnitelma / analyysi

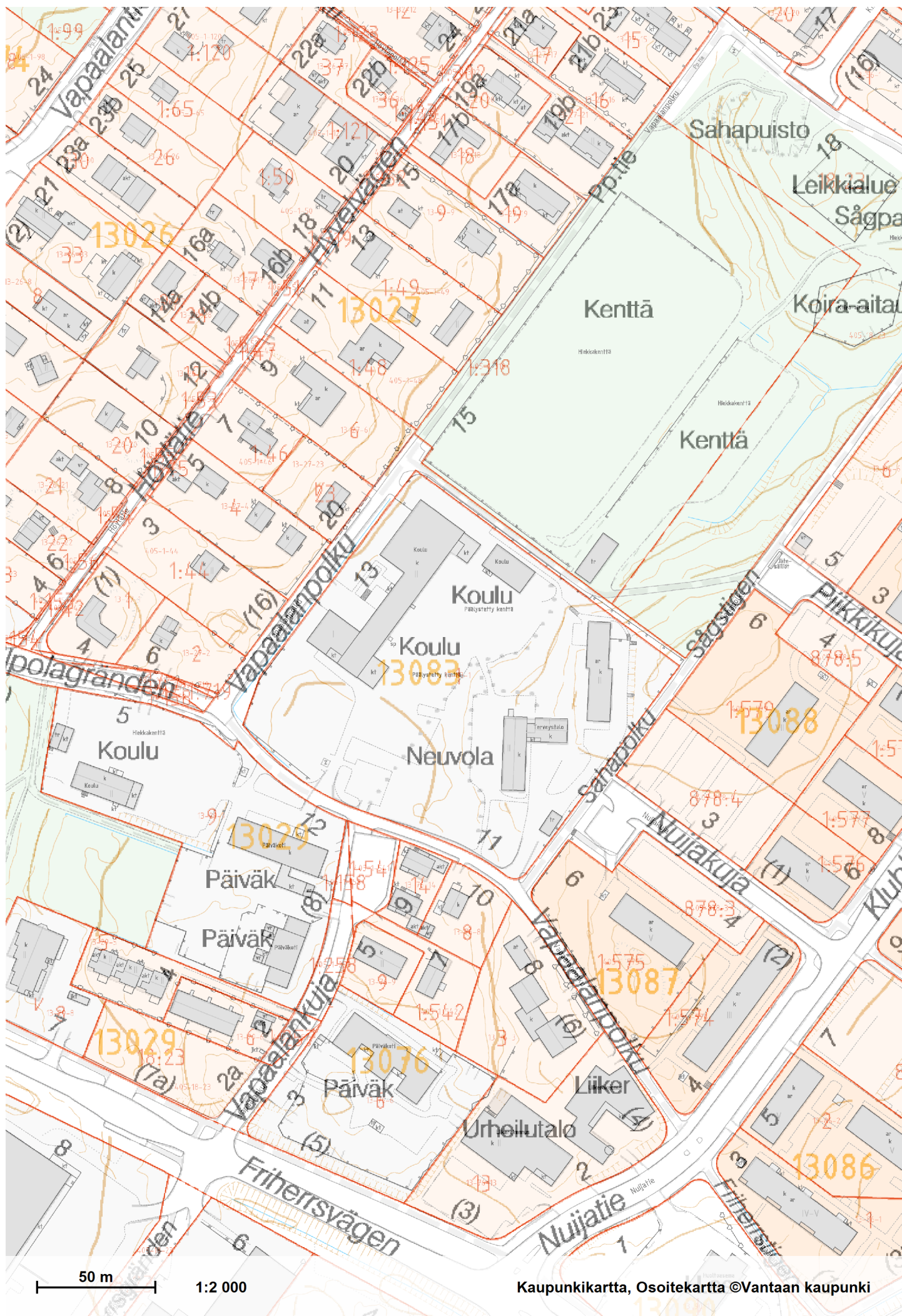

Rajatorpan kenttä

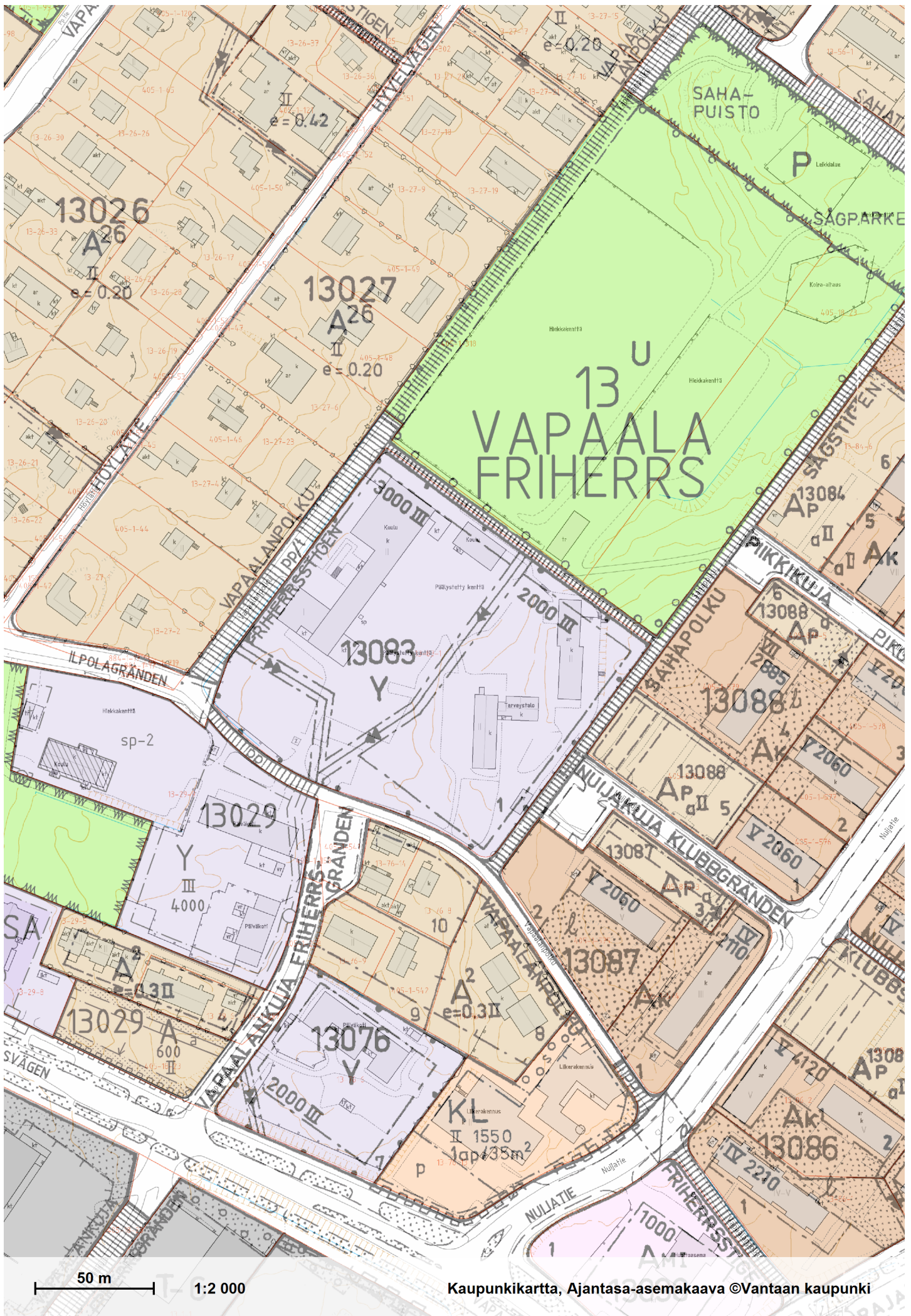

Rajatorpan kenttä on koillisosiltaan jyrkkää mäkiä maastoa, jossa sijaitsee Sahapuisto. Etureuna soveltuu hyvin rakentamiselle maaperän puolesta. Kenttä on kaavoitettu urheilu-alueeksi, ja koillisosaltaan puistoalueeksi. Kentälle ei ole määritelty rakennusoikeutta. Pysyvän rakennuksen rakentaminen tähän vaatii kaavamuutosta. Alueella on v.1962 valmistunut pukusuoja, jota on korjattu 1985-86. Kentän eteläpäätyyn tehdään 2016 keinonurmialue.

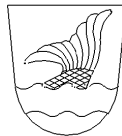

001541

15.11.2000

83/45

Vantaan kaupunki
13 kaupunginosa

Vanda stad
Stadsdel 13

Kv 26.03.2001

VAPAALA

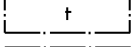
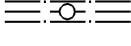
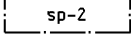
Asemakaavan muutos
Osa korttelia 13029 ja
virkistysalue.

FRIHERRS

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 13029 och
rekreationsområde.

1:2000

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	
--- 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	
	Yleisten rakennusten korttelialue.
	Puisto.
--- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	
--- Osa - alueen raja.	
--- Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	
13 VAPA 13029	Kaupunginosa numero. Kaupunginosa nimi. Korttelin numero.
ILPOLANPUISTO	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
4000	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
III	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Rakennusala.
	Rakennusala, jolle saa sijoittaa talousrakennuksen.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.
	Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta merkittävä rakennus/rakennelma. Maankäyttö- ja rakennuslain 57§:n nojalla määrätään, että rakennus-ta/rakennelmaa ei saa purkaa. Korjaus-, muutos- ja lisärakennustoimenpiteiden tulee olla sellaisia että rakennuksen/rakennelman rakennustaiteellinen ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä luonne säilyy. Toimenpiteistä on hankittava paikallisen museoviranomaisen lausunto.
	Suojeltava pihapiiri. Kylärakenteen tai kulttuurimaiseman säilymisen kannalta tärkeä pihapiiri.

AUTOPAIKAT

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
Yleiset rakennukset 1 autopaikka/80 k-m2

MELUSUOJAUS

Rakennusten ulkokuoren ääneneristys lentoliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.
Kvartersområde för allmänna byggnader.
Park.
Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
Gräns för delområde.
Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
Stadsdelsnummer.
Stadsdelens namn.
Kvarternummer.
Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
Byggnadsyta.
Byggnadsyta där ekonomibyggnad får placeras.
Del av område reserverad för underjordisk ledning.
Arkitektoniskt, historiskt eller för stadsbildens bevarande betydelsefull byggnad/konstruktion. Med stöd av 57 § markanvändnings- och bygglagen förskrivs att bygg-naden/konstruktionen inte får rivas. Reparations-, ändrings- och tillbyggnadsåtgärder ska vara sådana, att byggnadens/konstruktionens arkitektoniskt betydelsefulla och med tanke på stadsbildens betydelsefulla karaktär bevaras. För åtgärder skall begäras utlåtande av den lokala museimyndigheten.
Gårdsplan som skall skyddas. Med tanke på bevarandet av bystrukturen eller kulturlandskapet viktig gårdsplan.

BILPLATSER

Minimiantalet bilplatser:
Allmänna byggnader 1 bilplats/80 m2-vy

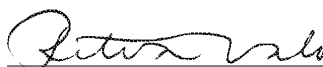
BULLERSKYDD

Ljudisoleringen mot flygtrafikbuller i byggnadernas ytterhölje skall vara minst 35 dB.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Kaupunkisuunnitteluyksikkö
Asemakaavoitus

Ritva Valo
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Stadsplaneringsenheten
Detaljplanering

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen
1284 / 1999 vaatimukset.

Mättningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen
om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Vantaalla / Vanda 07.03.2001

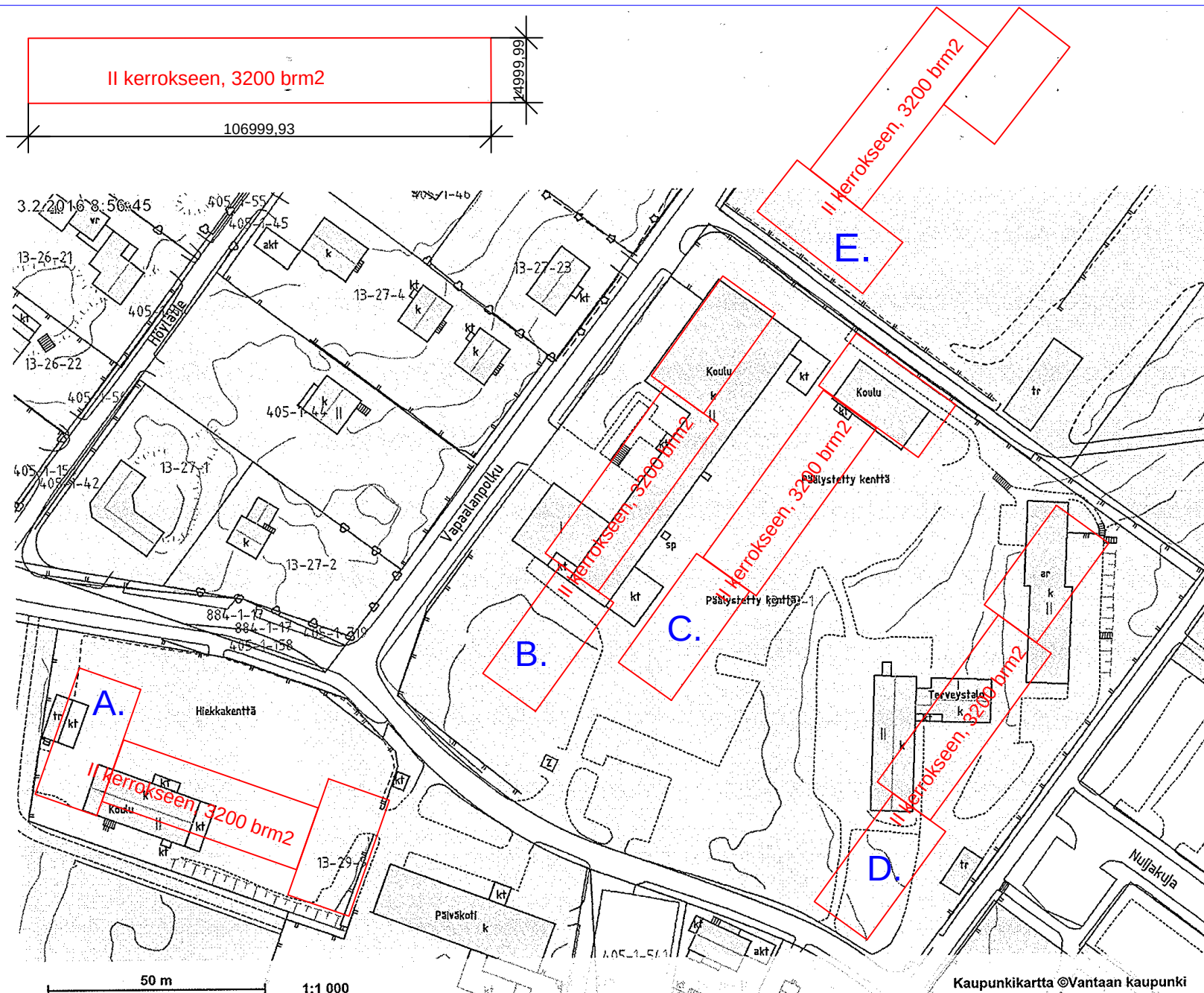

Pekka Tervonen

va. kaupungingeodeetti / tf. stadsgeodet

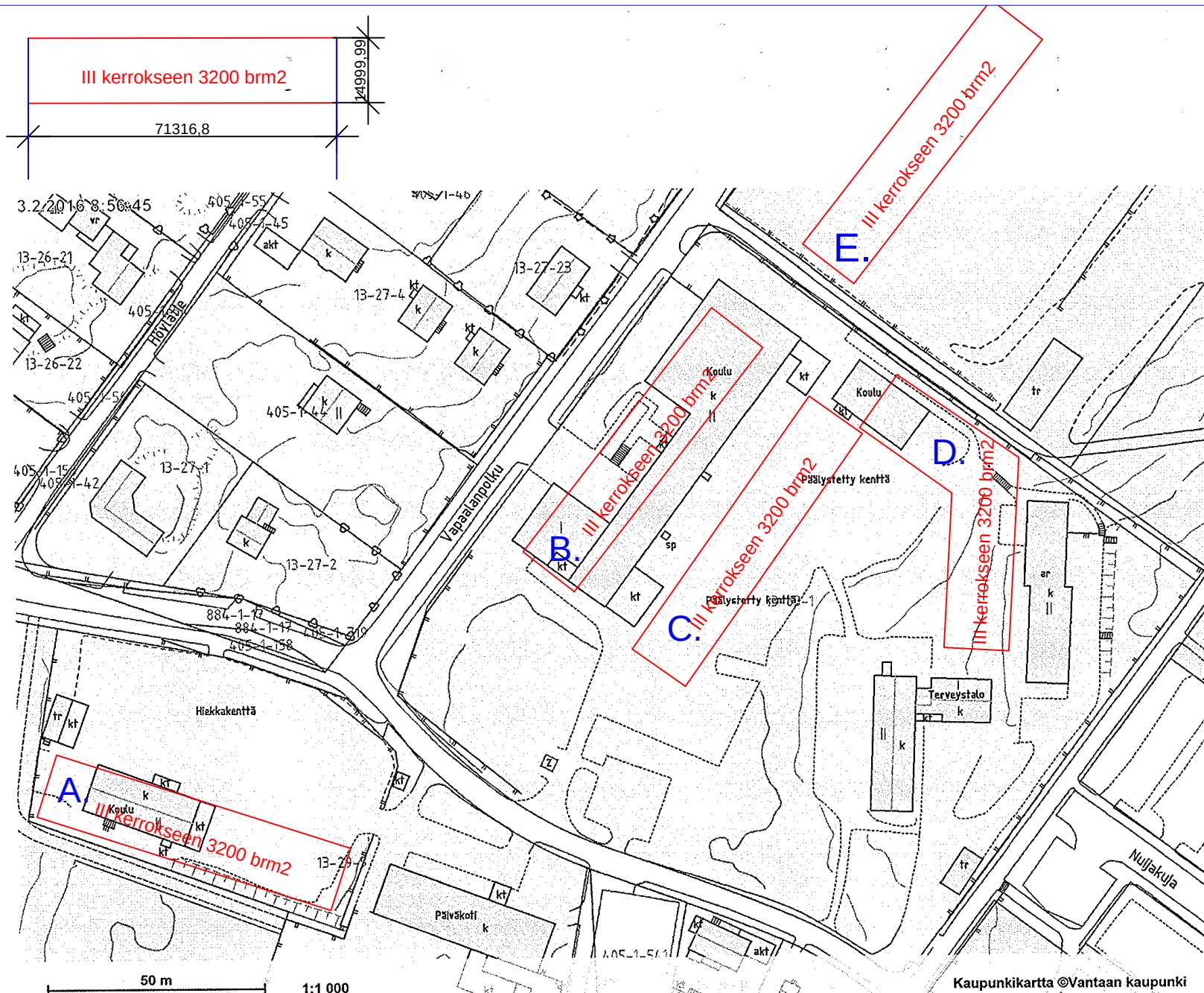
LIITE: Kaupunginvaltuustossa 07.11.2016 / 4 §

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26. 03. 2001

Godkänd av stadsfullmäktige 26. 03. 2001

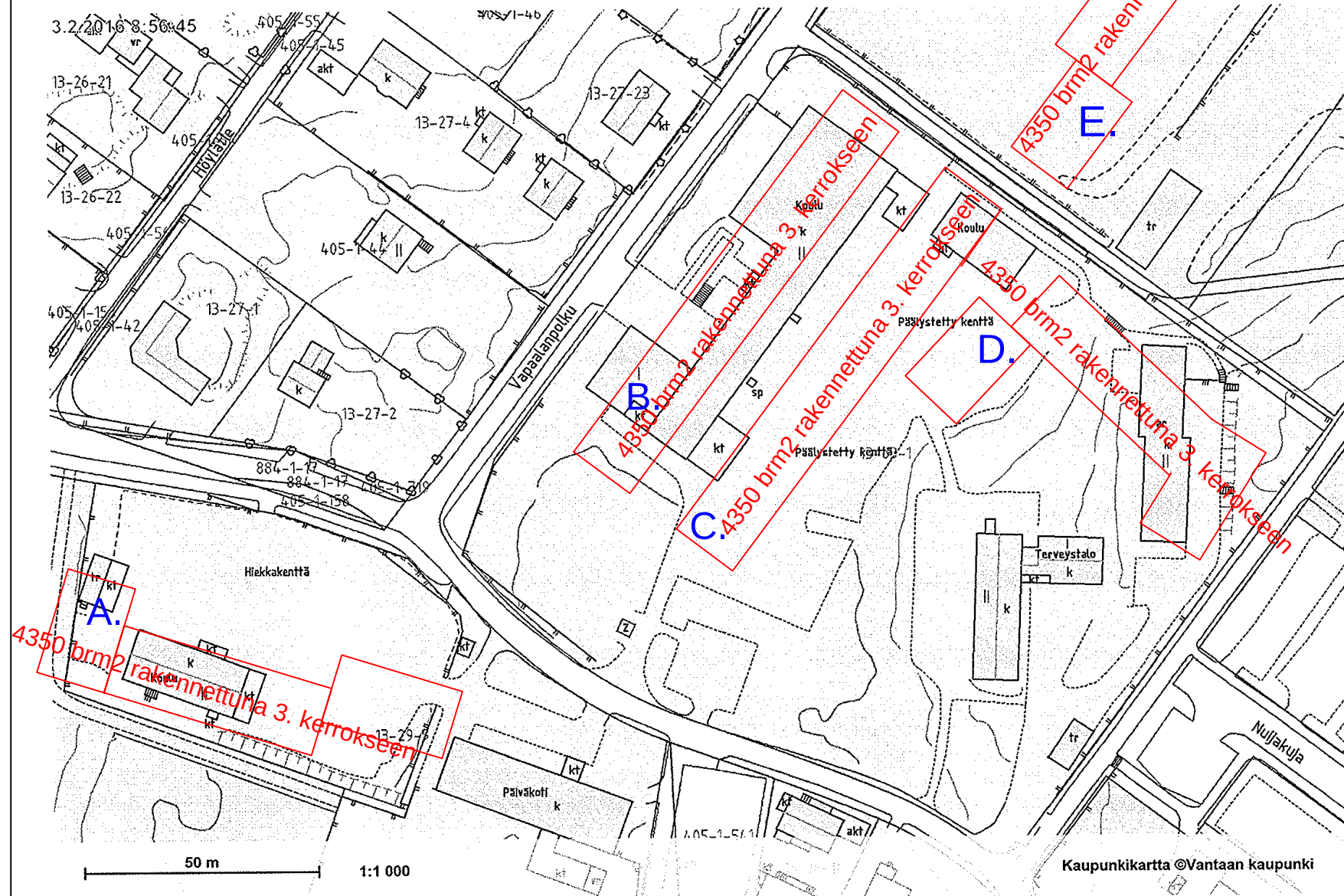
Rajatorpan uuden koulun tontinkäyttösuunnitelma TIKE/HAVA/ M. Ryytty 10.2.2016

Rajatorpan uusi koulu tontinkäyttösuunnitelma, 3. kerroksinen massa

TIKE/HAVA/ M. Ryytty 24.3.2016

4350 brm2 rakennettuna 3. kerrokseen

Rajatorpan uusi koulu tontinkäyttösuunnitelma 4350 brm2 3. kerrokseen TIKE/HAVA/ M. Ryytty 24.3.2016

Alustava HUONETILAOHJELMA, Rajatorpan koulu			20.6.2016
ALAKOULU, n. 65 oppilasta/ikäluokka			
Perusopetusryhmien lukumäärä 18 + 3			
Oppilasmäärä n. 390 ja henkilökuntaa n. 39 + esikoululaiset 40	kpl	hym2	430
1. HALLINTO-, TYÖ- JA NEUVOTTELUTILAT			
koulun johtajan tai rehtorin huone / työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila	1	15	
kanslia huone vrt. koulusihteerin työnkuva	1	15	
vahtimestarin huone	1	10	
Henkilökunnan huone -> vrt. monitilatoimisto, ml. Monistus	1	120	
tv- ja keskusradiotila -> jonkun muun tilan yhteydessä	1	10	
neuvottelu	1	20	
psykologi ja kuraattori	2	30	
Terveystieteiden tilat ja lepo huone	1	40	
arkisto- tai varastotila	1	6	
Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat	10	266	
2. OPISKELUTILAT			
Yleisopetuksen moduuli a` 250-275 m2 (n. 100 oppilasta ja 4-5 opettajaa+ 1 erityisopettaja)	3	750	ml. esiopetuksen tilat
Pysyviä pienekkoja tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmätyöskentelyyn	6	180	esim. n. 3 OT1 kokoista + 3 OT2
Opetustila 4, tietotekniikka, monitoimitila, käsikirjasto, Guru-kahvila, mahd. aulatilaa	1	70	kokoista
a) työskentelyalueet	10	1000	
Käsityö-kuvataide klusteri/moduuli	1	350	
b) erikoisvarustetut työskentelyalueet -> Paja/Verstas	1	350	
Luokkatila, luentosali	11	1350	
Liikunta ml. näyttämötilat-musiikki-äidinkieli/draama -klusteri/moduuli	1	445	Liikuntasali jaettavissa kahteen,
Liikunta- ja näyttämötilat	1	445	sisältää näyttämö-/musiikkitalan n.
			100 m2
3. VARASTOTILAT			
voimailuvälinevarasto	1	30	
näyttämön ja musiikin varasto	1	35	
tuolivarasto	1	15	
Liikunnan ja näyttämön varastot	3	80	
4. SOSIAALITILAT			
Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat	2	80	
Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat	2	17	
Henkilökunnan WC-tilat	3	4,5	
Henkilökunnan puk. ja pes.tilat, keskitetty	1	50	
Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat	8	151,5	
Oppilaiden ja esioppilaiden WC-tilat 1) -> yht. 27 kpl, joista 1 inva-wc	30	49	
5. RUOKAILUTILAT			
Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina	1	150	Alueellinen tarve voi nostaa kokoa
Ruokasali; 0,4 m2 / oppilas sis. Ruoanjakelun	1	180	ml. Kotitalous alakoulun tarpeisiin
SIIVOUSTOIMEN TILAT	1	30	(minikeittiövarustus) ja erotettava
YHTEENSÄ / HYM2		2701,5	kabinettitila
HYM2 / OPPILAS		6,28	hum2
1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2)			3511,95
			8,17
			kerroin 1,3

Alustava HUONETILAOHJELMA, Rajatorpan koulu	
ALAKOULU, n. 65 oppilasta/ikäluokka	
Perusopetusryhmien lukumäärä 18 + 3	
Oppilasmäärä n. 390 ja henkilökuntaa n. 39 + esikoululaiset 40	
1. HALLINTO-, TYÖ- JA NEUVOTTELUTILAT	
koulun johtajan tai rehtorin huone / työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila	
kanslia huone vrt. koulusihteerin työnkuva	
vahtimestarin huone	
Henkilökunnan huone -> vrt. monitilatoimisto, ml. Monistus	
tv- ja keskusradiotila -> jonkun muun tilan yhteydessä	
neuvottelu	
psykologi ja kuraattori	
Terveystieteiden tilat ja lepo- ja huone	
arkisto- tai varastotila	
Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat	
2. OPISKELUTILAT	
Yleisopetuksen moduuli a` 250-275 m2 (n. 100 oppilasta ja 4-5 opettajaa+ 1 erityisopettaja)	
Pysyviä pienekkoja tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmätyöskentelyyn	
Opetustila 4, tietotekniikka, monitoimitila, käsikirjasto, Guru-kahvila, mahd. aulatilaa	
a) työskentelyalueet	
Käsityö-kuvataide klusteri/moduuli	
b) erikoisvarustetut työskentelyalueet -> Paja/Verstas	
Luokkatila, luentosali	
Liikunta ml. näyttämötilat-musiikki-äidinkieli/draama -klusteri/moduuli	
Liikunta- ja näyttämötilat	
3. VARASTOTILAT	
voimailuvälinevarasto	
näyttämön ja musiikin varasto	
tuolivarasto	
Liikunnan ja näyttämön varastot	
4. SOSIAALITILAT	
Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat	
Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat	
Henkilökunnan WC-tilat	
Henkilökunnan puk. ja pes.tilat, keskitetty	
Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat	
Oppilaiden ja esioppilaiden WC-tilat 1) -> yht. 27 kpl, joista 1 inva-wc	
5. RUOKAILUTILAT	
Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina	
Ruokasali; 0,4 m2 / oppilas sis. Ruoanjakelun	
SIIVOUSTOIMEN TILAT	
YHTEENSÄ / HYM2	
HYM2 / OPPILAS	
1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2)	

opp

hum2*

3242

7,54

eroin 1,2

Alustava HUONETILAOHJELMA, Rajatorpan koulu			JOS VANHA SUOJELTU RAK KÄYTÖSSÄ
ALAKOULU, n. 65 oppilasta/ikäluokka			
Perusopetusryhmien lukumäärä 18 + 3			
Oppilasmäärä n. 290 ja henkilökuntaa n. 39 + esikoululaiset 40	kpl	hym2	330
1. HALLINTO-, TYÖ- JA NEUVOTTELUTILAT			
koulun johtajan tai rehtorin huone / työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila	1	15	
kanslia huone vrt. koulusihteerin työnkuva	1	15	
vahtimestarin huone	1	10	
Henkilökunnan huone -> vrt. monitilatoimisto, ml. Monistus	1	120	
tv- ja keskusradiotila -> jonkun muun tilan yhteydessä	1	10	
neuvottelu	1	20	
psykologi ja kuraattori	2	30	
Terveystilojen tilat ja lepo huone	1	40	
arkisto- tai varastotila	1	6	
Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat	10	266	
2. OPISKELUTILAT			
Yleisopetuksen moduuli/solu a` 250-275 m2 (n. 100 oppilasta ja 4-5 opettajaa+ 1 erityisopettaja)	2	500	ml. esiopetuksen tilat esim. 3 OT1 kokoista + 3 OT2 kokoista
Pysyviä pienehköjä tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmyöskentelyyn	5	180	
Opetustila 4, tietotekniikka, monitoimitila, käsikirjasto, Guru-kahvila, mahd. aulatilaa	1	70	
a) työskentelyalueet	8	750	
Käsityö-kuvataide klusteri/moduuli	1	350	
b) erikoisvarustetut työskentelyalueet -> Paja/Verstas	1	350	
Luokkatila, luentosali	9	1100	
Liikunta ml. näyttämötilat-musiikki-äidinkieli/draama -klusteri/moduuli	1	445	Liikuntasali jaettavissa kahteen, sisältää näyttämö-/musiikkitalan n. 100 m2
Liikunta- ja näyttämötilat	1	445	
3. VARASTOTILAT			
voimailuvälinevarasto	1	30	
näyttämön ja musiikin varasto	1	35	
tuolivarasto	1	15	
Liikunnan ja näyttämön varastot	3	80	
4. SOSIAALITILAT			
Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat	2	80	
Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat	2	17	
Henkilökunnan WC-tilat	3	4,5	
Henkilökunnan puk. ja pes.tilat, keskitetty	1	50	
Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat	8	151,5	
Oppilaiden ja esikoululaisten WC-tilat 1) -> yht. 24 kpl, joista 1 inva-wc	24	40	
5. RUOKAILUTILAT			
Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina	1	150	Alueellinen tarve voi nostaa kok
Ruokasali; 0,4 m2 / oppilas sis. Ruoanjakelun	1	180	ml. Kotitalous alakoulun tarpeisiin (minikeittiövarustus) ja erotettava kabinettitila
SIIVOUSTOIMEN TILAT	1	30	
YHTEENSÄ / HYM2		2442,5	hum2 3175,25
HYM2 / OPPILAS		7,40	9,62
1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2)			kerroin 1,3

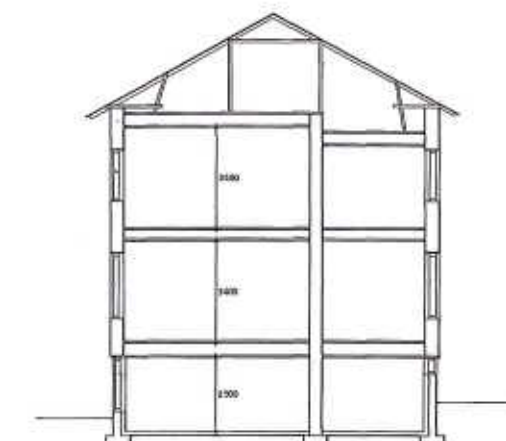
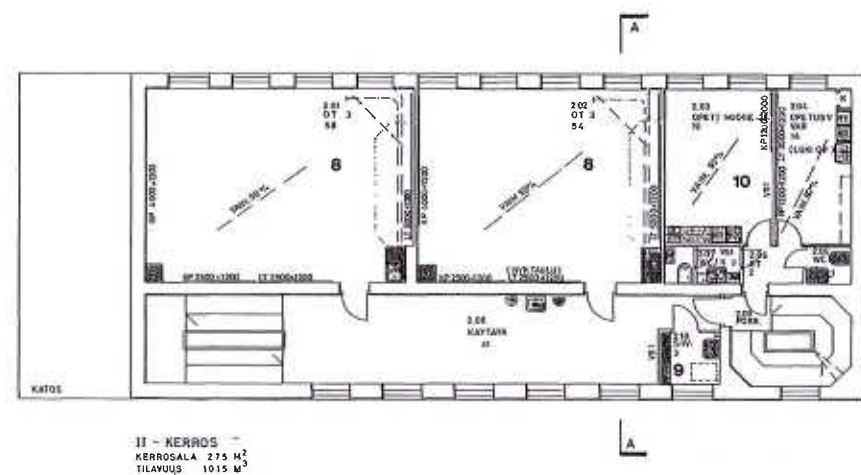
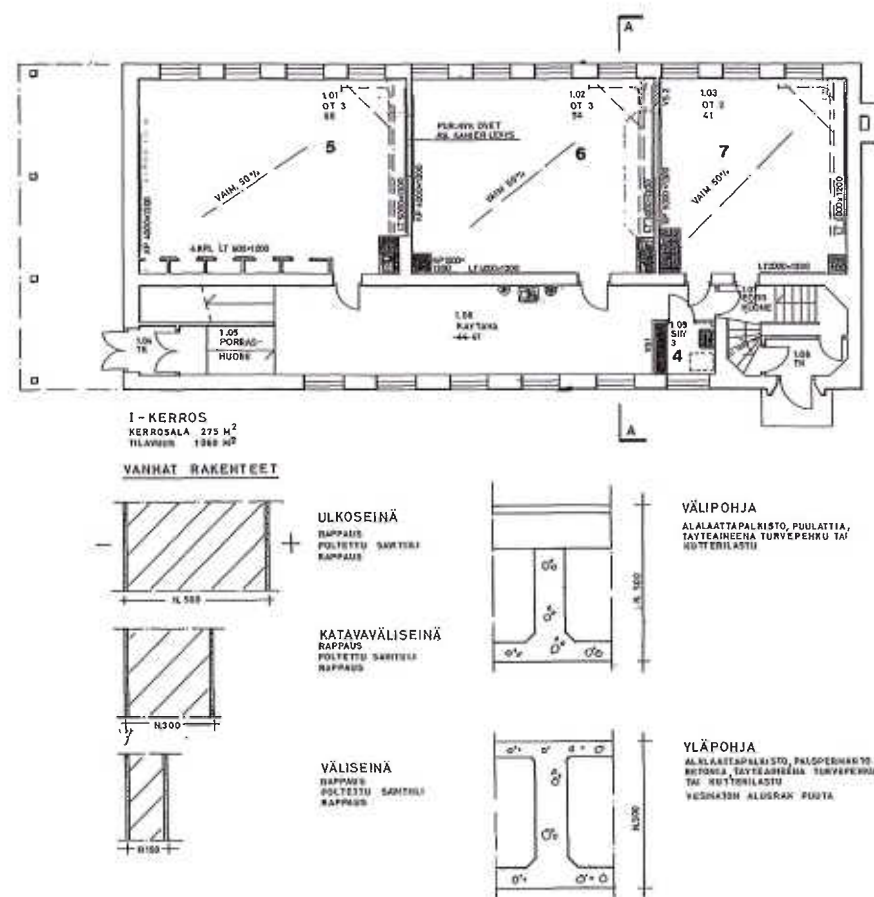

Alustava HUONETILAOHJELMA, Rajatorpan koulu		ENNUS	
ALAKOULU, n. 65 oppilasta/ikäluokka		opp	
Perusopetusryhmien lukumäärä 18 + 3			
Oppilasmäärä n. 290 ja henkilökuntaa n. 39 + esikoululaiset 40			
1. HALLINTO-, TYÖ- JA NEUVOTTELUTILAT			
koulun johtajan tai rehtorin huone / työhuone/neuvotteluhuone -> varattavissa oleva hiljaisentyön tila			
kanslia huone vrt. koulusihteerin työkuva			
vahtimestarin huone			
Henkilökunnan huone -> vrt. monitilatoimisto, ml. Monistus			
tv- ja keskusradiotila -> jonkun muun tilan yhteydessä			
neuvottelu			
psykologi ja kuraattori			
Terveystieteiden tilat ja lepo- ja huone			
arkisto- tai varastotila			
Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat			
2. OPISKELUTILAT			
Yleisopetuksen moduuli/solu a` 250-275 m2 (n. 100 oppilasta ja 4-5 opettajaa+ 1 erityisopettaja)			
Pysyviä pienekkoja tiloja rauhallisiin tilanteisiin ja pienryhmytyöskentelyyn			
Opetustila 4, tietotekniikka, monitoimitila, käsikirjasto, Guru-kahvila, mahd. aulatilaa			
a) työskentelyalueet			
Käsityö-kuvataide klusteri/moduuli			
b) erikoisvarustetut työskentelyalueet -> Paja/Verstas			
Luokkatila, luentosali			
Liikunta ml. näyttämötilat-musiikki-äidinkieli/draama -klusteri/moduuli			
Liikunta- ja näyttämötilat			
3. VARASTOTILAT			
voimailuvälinevarasto			
näyttämön ja musiikin varasto			
tuolivarasto			
Liikunnan ja näyttämön varastot			
4. SOSIAALITILAT			
Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat			
Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat			
Henkilökunnan WC-tilat			
Henkilökunnan puk. ja pes.tilat, keskitetty			
Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat			
Oppilaiden ja esikoululaisten WC-tilat 1) -> yht. 24 kpl, joista 1 inva-wc			
5. RUOKAILUTILAT			
Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina			koa
Ruokasali; 0,4 m2 / oppilas sis. Ruoanjakelun			
SIIVOUSTOIMEN TILAT			
YHTEENSÄ / HYM2		hum2*	
		2931	
HYM2 / OPPILAS		8,88	
1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2)			

VANTAAN KAUPUNKI
Mallikeittiö
Keittiötyyppi: Valmistuskeittiö, koulu
Kapasiteetti: 400 ruokailijaa
Keittiön kokonaisneliöt noin 120 m²
Ammattikeittiölaitteiden ja kalusteiden luettelo teknisine tietoineen

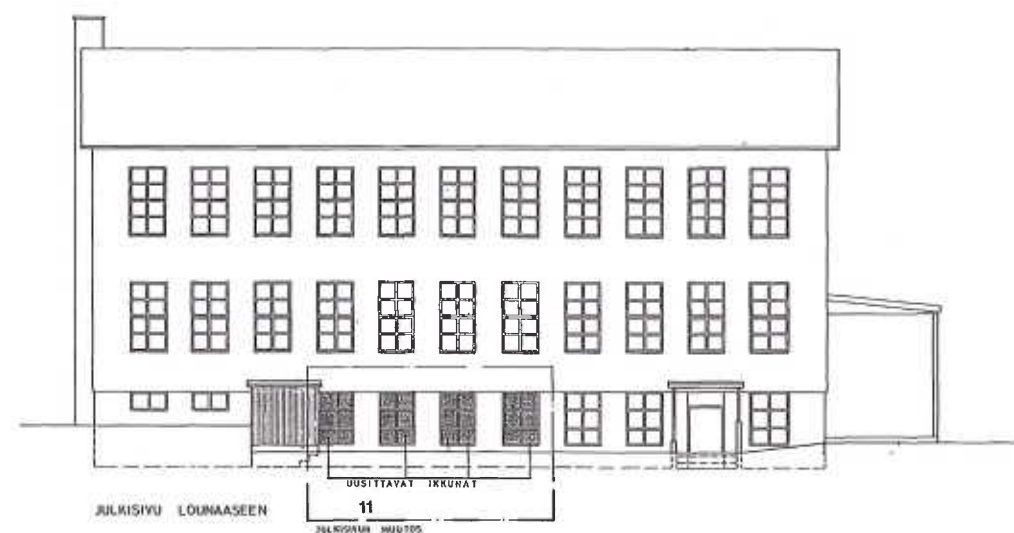
Mitat: leveys(pituus) x syvyys(leveys) x korkeus					P=pistotulppaliitäntä PK=puolikiinteä liitäntä										
Pos	Kpl	Tila	Nimike	Tyyppi/kapasiteetti/koko	Sähkö	LVI				LTO	Ulkoinen koneikko	Omavalvonta	Paineilma	Pesuaine	
						vesi		tyhj / ritilälattiakaivo	huuva						
						kv	lv								
	1	Tavarain vastaanotto	Vaaka	150 kg/20 g	SÄ 0,1kW, 230V, 1N, P										
	1	Varastot	Kylmähuone, maito n. 4 m²		SÄ 2kW, 16A, 230V,1N				ritiläkaivo	x	x	x			
	1		Kylmähuone, liha n. 2,5 m²		SÄ 1kW, 16A, 230V,1N				ritiläkaivo	x	x	x			
	1		Kylmähuone, vihan n. 3 m²		SÄ 1kW, 16A, 230V,1N				ritiläkaivo	x	x	x			
	1		Pakastehuone n. 3,5 m²		SÄ 2kW, 16A, 230V,1N				ritiläkaivo	x	x	x			
			Varastohyllykköjärjestelmät - kylmävarastot - kuiva-ainevarasto												
	12	Pyöriäalusta		n. 400*500*200 mm											
	1	Tuotanto	Yleiskone - lattiamalli - varusteet ja kulhovaunu	20 l	SÄ 1,2kW, 230V,16A,1N,50Hz,P										
	1		Yhdistelmäuuni - vaunutäytöinen - 1 kpl lisävaunuja/uuni	20 GN1/1-40	SÄ 37kW, 63A,400V,3N, PK, suosit	3/4"		50	lattiakaivo	x		x		x	
	1		Yhdistelmäuuni - jalustalla	10 GN1/1-40	SÄ 19kW, 32A,400V,3N, PK, suosit	3/4"		50	lattiakaivo	x		x		x	
	1		Pata - sekoittava - jäähdyttävä	150 l	SÄ 25kW, 50A,400V,3N, PK, suosit	1/2"	1/2"		ritiläkaivo	x		x			
	1		Pata - sekoittava - jäähdyttävä	80 l	SÄ 21kW, 40A,400V,3N, PK, suosit	1/2"	1/2"		ritiläkaivo	x		x			
	1		Pikajäähdytyskaappi	6-8 GN	SÄ 1,5kW, 10A, 230V,1N, P				x	lattiakaivo		x	x		
	1		Mikroaaltouuni	väh. 1400 W	SÄ 2,3kW,16 A, 230V,1N, P				tuotantoon						
	1		Vaaka	15 kg/2 gr	SÄ 0.1kW,1N, 230V, P										
	1		Pesupöytä - iso allas GN1/1	n. 1800*650x900 mm			1/2"	1/2"	50	lattiakaivo					
	2		Työpöytä - pyörillä, alta avoin	n. 1800*650x900 mm											
	1		Työpöytä, rst - pyörillä, alta avoin	n. 1600*650x900 mm											
	2		Vetolaatikosto - pyörillä	VL-4											
	1		Vetolaatikosto - pyörillä	VL-3											
	2		Seinähyllä 2-tasoa	n. 1800*300 mm											
	1		Suihkupuhdistuslaite				1/2"	1/2"							x
	1		Kylmäkeittiö	Vihannesleikkuri - teräpaketti - jalusta	n. 8 kg/min	SÄ 0,6 kW,3N, 400V, P				ritiläkaivo					
	1			Vaaka	15 kg/2 gr	SÄ 0.1kW,1N, 230V, P									
	1			Työpöytä, rst - pyörillä, alta avoin	n. 2000*650x900 mm										
	1			Vetolaatikosto - pyörillä	VL-4										
	1	Pesupöytä - kaksi isoaa GN1/1		n. 1800*650x900 mm			1/2"	1/2"	50	lattiakaivo					
	1	Seinähyllä 2-tasoa		n. 2000*300 mm											
	1	Seinähyllä 2-tasoa		n. 1800*300 mm											
	1	Dieetti		Kylmäkaappi - ulkoisella koneikolla	700 l	SÄ 0,5kW, 230V,1N, P						x			
	1			Pakastekaappi - ulkoisella koneikolla	700 l	SÄ 0,6kW, 230V,1N, P							x		
	1			Yhdistelmäuuni - jalustalla	5-6 GN1/1-40	SÄ 12kW, 16A, 400V, 3N, PK, suosit	3/4"		50	lattiakaivo	x		x		x
	1		Liesi, induktio - upotettu pöytämalli	2 keittoaluetta	SÄ 7 kW, 16A, 400V, 3N, PK					x					
	1		Vaaka	10 kg/ 1 gr	SÄ 0.1kW,230V,1N, P										
	1		Pesupöytä - iso allas GN	n. 1400*650x900 mm			1/2"	1/2"	50	lattiakaivo					

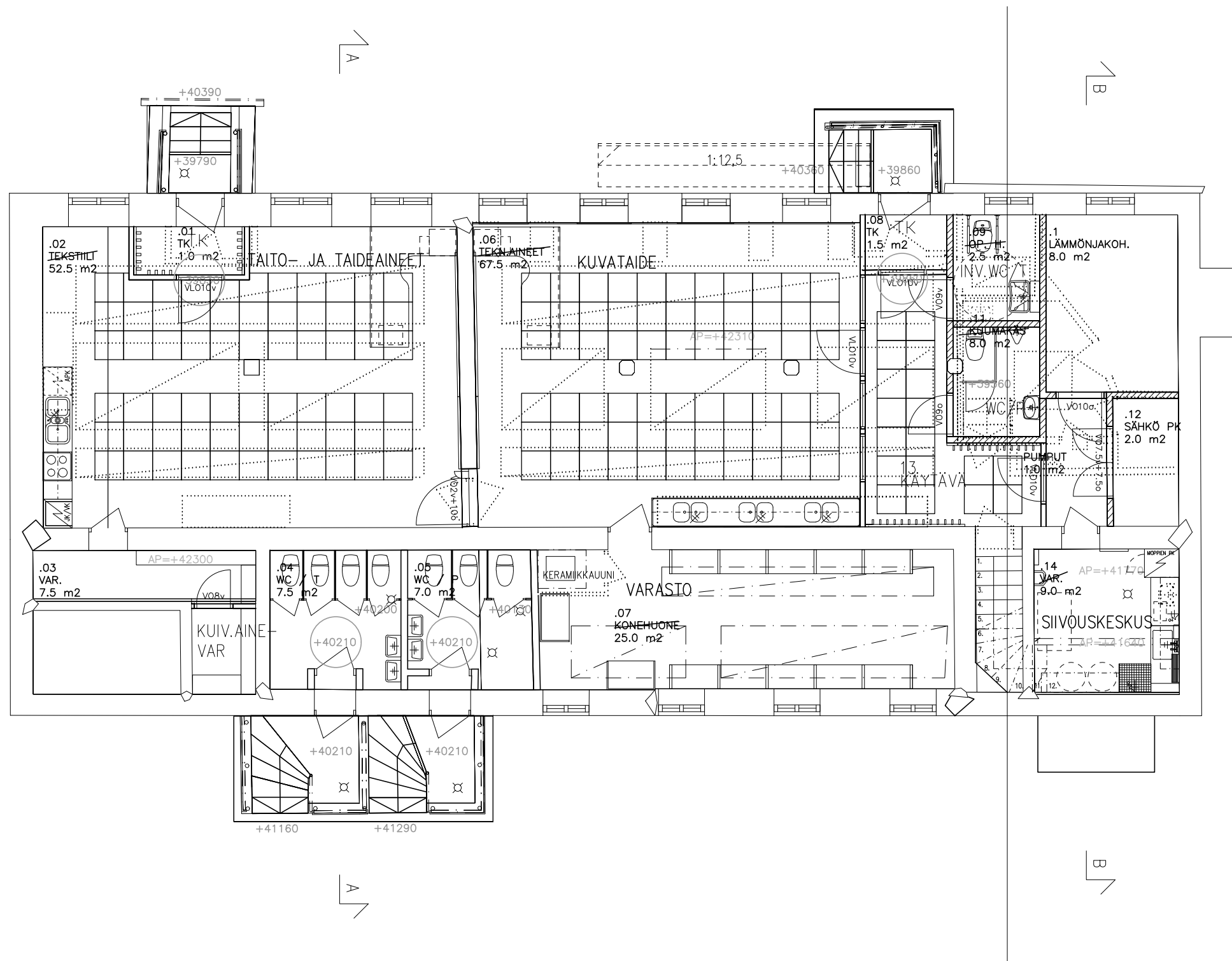

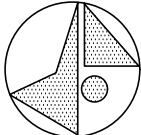
LEIKKAUS A-A

UUDET RAKENTEET

RAKENNUKSEN KANNEN TILAT VARUSTETAAN KÄYTTÖTANGITUKSEN HUARULLA RYTTÄVÄLLÄ
KUNNATYÖKÖLLÄ

OY KAURUPUU-SUUNNITTELU AB Puhelin/Sähköposti 14 00000 Helsinki, Puhelin 44070	Keskustelu 18.04.2012 • TILA 5158 Käsitteitä ja ohjeita MIKRO- JA PÄIJUUSARVIOITUS Käsitteitä ja ohjeita	Keskustelu 18.04.2012 • TILA 5158 Käsitteitä ja ohjeita MIKRO- JA PÄIJUUSARVIOITUS Käsitteitä ja ohjeita

K.Osa 13.RAJATORPPA	KORTTELI/TILA 13029	TONTTI/RNo 9	RAKENNUSLUVAN TUNNUS	
RAKENNUSTOIMENPIDE MUUTOSTYÖ			PIIRUSTUSLAJI LUONNOS	JUOKS.No
RAKENNUSKOHTEN NIMI JA OSOITE RAJATORPAN VANHA KOULU ILPOLANKUJA 5 01650 VANTAA			PIIRUSTUKSEN SISÄLTÖ POHJAKERROS	MITTAKAAVAT 1:100
JF - ARKKITEHTUURI OY Aniskuja 4, 01300 Vantaa puh. 040- 59 39 216 e - mail : jarmo.faldt@jf-arkkitehtuuri.fi kotisivu:www.kolumbus.fi/jf-arkkitehtuuri	SUUN.ALA ARK		TYÖ No 516	PIIR.No 2
	PÄIVÄYS 22.03.2016		YHT.HENK. JARMO FÄLDT	

Havaintoja vioista ja puutteista

Museokoulun ulkoseinät pommitettu täyteen koloja – vaativat rappauksen ja maalauksen
Sivuovesta ylös johtavat portaissa halkeamia ja lohkeamia, portaat liukkaat, liukuesteet puuttuvat
Kaikki ilmoitustaulut ovat vanhoja, osa repeillyt tosi pahasti
Käytävien maalipinnat huonossa kunnossa
Jalkalistat vaativat uusimista
Patterit vuotaneet ainakin ykköskerroksessa
Yksi vanha juoma-automaatti jätetty paikalleen, järkevää vaihtaa käsienvesualtaaksi tai poistaa kokonaan
Tuulikaapin sisäovet epäkäytännölliset
Luokkien maalipinnat, ovet ja ovenpielet huonossa kunnossa, joissakin ovissa reikiä
Osissa ovia vanhat kahvat, jotka roikkuvat
Luokkien allaskaapit erittäin matalia, vanhoja ja epäkäytännöllisiä
Luokkatilan 1 matossa kupruja allaskaapin edessä
Luokkatilan 4 katossa vaurioita, maalipinta lohkeillut
Opettajien wc-tilat
Luokista puuttuu turvaovet
Ikkunoiden kunnon tarkistaminen, vetoisuus ja kylmyys haittana
Vanhojen rullaverhojen uusiminen
Materiaalitalan kiintokalusteiden sijainti hankaloittaa tilan käyttöä
Luokkatilan 1 sivuseinän kiintokaapit hankalat käyttää, aukeavat ovet hankalat käyttää, tilalle ovien avartaminen ja liukuovet
Pääoven kunto
Katosten kunto, toimivuus ja ulkonäkö
Pihan ja sisääntulon valaistus heikko
Sähköjärjestelmät ja valaistus vaatimaton ja riittämätön
Portaiden kaiteet eivät täytä turvallisuusvaatimuksia

Esiselvitys tulevista korjaustarpeista

1. Yleistiedot

1.1 Selvityksen kohde

Rajatorpan vanha koulu
Ilpolankuja 5
01650 Vantaa

1.2 Selvityksen tilaaja

Vantaan kaupunki, Tilakeskus
Kielotie 13
01300 Vantaa

Yhteyshenkilö: Katri Olli, puh 09 839 22 405

1.3 Selvityksen tekijä

IdeaStructura Oy
Kutomotie 16 C
00380 Helsinki

Yhteyshenkilö: Jenni Malinen, puh 050 404 8363
Tiina Palviainen, puh 050 337 6444

1.4 Selvityksen tarkoitus

Rakennuksessa on syksyllä 2016 alkamassa pohjakerroksen korjaukset. Tilaaja haluaa selvittää tämän tulevan korjauksen ulkopuolelle jäävien tilojen ja rakenteiden mahdollisten korjaustarpeiden kustannuksia tulevia käyttötarpeita ajatellen.

2. Kustannuslaskentaan huomioon otettavat korjaustoimenpiteet

Alustavasti kustannuslaskentaa varten kaavaillut korjaustoimenpiteet on listattu alla.

2.1 Ulkopuoliset korjaukset

2.1.1 Ulkoseinät ja ikkunat

- tiiliseinien ja betonisokkelien rappaukset uusitaan
  - o vaihtoehto 1: vanha rappaus puretaan, uusi kolmikerrosrappaus vanhan mallin mukaan
  - o vaihtoehto 2: 20 % rappauksen paikkakorjausta
- ikkunoiden ja vesipellitysten maalaus
- kaikkien ikkunalasien irrotus ja kittauslasituksien uusiminen, myös pohjakerroksen ikkunoissa

2.1.2 Vesikatto

- vesikaton uusiminen
  - o vanhan pellityksen purkaminen
  - o nykyinen harvalaudoitus täydennetään umpilaudoitukseksi
  - o uudet aluskatteet (EPDM-kumi / kumibitumikermi ja Klöber Permo sec SK -aluskate) ja rivipellitys
  - o kattoturvaluotteet
- syöksytorvien uusiminen, lisätään saattolämmitys

2.1.3 Liittyvät rakenteet

- pääsisäänkäynnin katos puretaan ja uusitaan alkuperäistä vastaavaksi
- kaikki pohjakerroksen sisäänkäyntien ja ulkovessojen katokset (4 kpl) uusitaan

2.2 Ullakko

- ullakon tuuletuksen parantaminen, alipainetuulettimet (3 kpl) vesikaton harjalle
  - o tuuletuksen toteutus mahdollisuuksien mukaan jo kesän/syksyn 2016 aikana
- ullakon tyhjentäminen
- yläpohjan betonipalopermannon, ontelotilan täyttömateriaalin ja vanhojen muottilautojen purkaminen
  - o kattokannattajien työnaikainen tuenta
  - o uusi täyttömateriaali (esim. vaahtolasimurske, kevytsora) ja kevytsorabetonipalopermanto

2.3 1. ja 2. kerros, sisäpuoliset korjaukset

2.3.1 Välipohjat ja lattiat

- välipohjat alalaattapalkistoa
- käytävillä ylälaatta mosaiikkibetonia
  - o vaihtoehto 1: lattiapinnan ja liittymien tiivistys
    - laskennassa tiivistyksenä voidaan ajatella laatan käsittely kauttaaltaan epoksinnoitteella
- luokkatilojen, opettajanhuoneen ja wc-tilojen kohdilla puurakenteinen lattia ja mattopäällyste
  - o vaihtoehto 1: välipohjatäyttöjen purkaminen
    - puurakenteiset lattiarakenteet, välipohjatäytöt ja vanhat muottilaudat puretaan välipohjista
    - puretuilta alueilta välipohjaan jäävät betonipinnat puhdistetaan mekaanisesti teräsharjaamalla ja hiomalla
    - uudet täyttörakenteet: lasimurskavaahto tai kevytsora
    - uusi betonilaatta 80 mm ja lattiapintamateriaali
  - o vaihtoehto 2:
    - lattian pintakerrokset poistetaan
    - puulattian päälle tyvek-kangas + uusi plaano ja lattiapintamateriaali
- lattia-seinäliittymien ja välipohjaläpivientien ilmatiivistykset kaikissa tiloissa riippumatta välipohjan korjaustavasta
- puiset jalkalistat uusitaan käytävillä ja luokkatiloissa vanhan mallin mukaan, nykyiset listat noin 70 mm korkeat

2.3.2 Seinä- ja kattopinnat

- akustokatot uusitaan kaikissa tiloissa, mikäli valaisin yms. muutoksia
- rappaus- ja maalauskorjaukset kaikille pinnoille

2.3.3 Ikkunat

- ikkunoiden huoltomaalaus
- ikkunatiivisteiden uusiminen
- luokkatilojen ja 1. kerroksen käytävän ikkunoiden (28 kpl) yläosan sekä porraskäytävän ikkunoiden (4 kpl, kuvassa kelt.) lukituksen uusiminen (tai saranointi)

- o nykyisellään yläikkunat ovat ainoastaan alalukituksen ja tappien varassa, joten ne voivat tippua helposti lukitusta avattaessa
- o sivuporraskäytävän sisäikkunat ovat vastaavasti ainoastaan yhden sivulukituksen ja tappien varassa
- (mahdollinen lisäkorjaus: ikkunaliittymärakenteiden ilmatiivistys ja karmitilkkeiden poistaminen vastaavasti kuten pohjakerroksessa)

2.3.4 Porrashuoneet

- portaiden kaiteet uusitaan turvamääräykset täyttäväksi vanhan mallin hengessä
- seinä- ja kattopintojen paikkakorjaukset ja huoltomaalaus
- sivusisäänkäynnin portaiden halkeaminen paikkaus
- portaiden liukuestekarhennus (esim. epoksi-kvartsihiekkä) 2x5 cm raita koko askelman leveydelle jokaiseen askelmaan

2.3.5 Wc- ja märkätilat

- wc- ja märkätilat kalustuksineen uusitaan (lukuun ottamatta käytävien uusia wc-tiloja)
- uusi vedeneristys ja keraaminen laatoitus seiniin ja lattiaan

2.3.6 Kalusteet ja varusteet

- väliovet karmeineen huoltomaalataan ja paikataan
  - o vaihtoehtoisesti uudet desibeliovet
- uudet rullaverhot luokkatiloihin
- 1. kerroksen musiikkiluokan kiintokaapit uusitaan
  - o käyttäjät toivovat vähintään ovien vaihtoa, mutta museaalisten syiden vuoksi ovet mahdollisesti kunnostettava ja kaapit säilytettävä
- portaikkojen ulko-ovien (2 kpl) kunnostus

2.4 LVIS

- vanhojen IV-hormien kartoitus ja kunnon tarkastus / nuohous
  - o luokkatiloihin uudet raitisilmaventtiilit, Ø120 tai 30x200 rakovernttiili, jokaisen ikkunan yhteyteen (esim. ulkoseinään ikkunapenkin ja patterin väliin)
  - o huippumurit vanhojen poistokanavien päähän tehostamaan ilmanvaihtoa
- käytävillä olevat juoma-automaatit puretaan
- luokkatilojen allaskaapit ja altaat uusitaan
- kaikki vanhat viemät uusitaan pohjakerroksen katon ja vesikaton väliltä
  - o nykyisellään ullakolla 2-3 tuuletusviemäriä, jokaiselta vesipisteeltä on nousu ullakolle
  - o tuuletusviemärit ja nousut uusitaan ja lämmöneristetään ullakolla
- pihan ja katoksien valaistusta lisätään / uusitaan
- sisätilojen valaistus uusitaan

LAUSUNTO

ASIA: RAJATORPAN UUSI KOULURAKENNUS JA SUOJELLUN VANHAN KOULUN KORJAUKSET

Kaupunkisuunnittelu tukee tilakeskuksen 15.8. päivätyn tarveselvityksen maankäytöllistä ehdotusta B, jossa suojeltu koulurakennus osoitteessa Ilpolankuja 5 säilytetään jatkossakin koulun käytössä. Koulurakennus on asemakaavassa suojeltu ja sen muu käyttötarkoitus kuin koulurakennuksena koetaan haasteelliseksi ja epätodennäköiseksi. Kaupunkisuunnittelu pyrkii vaalimaan rakennusperintökohteiden tarkoituksen mukaista suojelua ja käyttöä.

Osoitteessa Vapaalanpolku 11-13 tontille sijoitettava uusi koulurakennus tulee sijoittaa tontille siten, että se mahdollistaa tulevaisuudessa koulurakennuksen laajennuksen, uuden päiväkodin tai mahdollisuuksien mukaan uutta asuinrakentamista. Tilat tulisi sijoittaa vähintään kahteen kerrokseen, jotta tontilla jää tilaa tulevaisuuden tarpeille. Samalla tulisi ottaa huomioon uuden koulurakennuksen kaupunkikuvallinen merkitys tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Tontilla sijaitsevien rakennusperintökohteiden mahdollisesta purkamisesta tulee neuvotella erikseen kaupunginmuseon kanssa.

Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja

Johanna Rajala, asemakaavasuunnittelija (aluearkkitehti Timo Kallaluodon sijasta)

Yhteenveto Myyrmäen suuralueen oppilasmäärästä ja oppilaspaikoista suomenkielisissä peruskouluissa ajanjaksolla 2016–2025

Myyrmäen suuralueen väestö- ja oppilasennuste sekä alueen oppilaspaikkojen riittävyys

Vantaan virallisen väestöennusteen 2016–2026 mukaan Myyrmäen suuralueen väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson ajan. Väestönkasvu on voimakkainta Myyrmäen suuralueen itäosassa, mutta oppilasmäärän ennustetaan kasvavan vähäisesti myös Myyrmäen suuralueen länsiosassa.

Tarkasteltaessa virallisen väestöennusteen perusteella laadittua oppilasennustetta, suomenkielisten peruskoulujen oppilasmäärän ennustetaan Myyrmäen suuralueen kouluissa kasvavan 758 oppilaalla syksyyn 2025 mennessä.

Oppilasennustetta tarkasteltaessa on tärkeää ottaa huomioon se, että alueet, joilta aluepäällikkö ohjaa oppilaat kuhunkin kouluun saattavat vaihdella hieman vuosittain riippuen erityisesti koulutulokkaiden määrästä ja koulujen vapaista oppilaspaikoista. Oppilasennusteessa käytetyt alueet ja niiden oppilasmäärät ovat näin ollen suuntaa-antavia. Oppilasennusteessa ei myöskään oteta huomioon muun muassa painotetun opetuksen takia muussa kuin oman alueen koulussa käyviä oppilaita, Kansainvälisessä koulussa käyviä oppilaita, toissijaisesti oppilaaksi otettuja tai sisarusperusteella päätöksen saaneita oppilaita, ruotsinkielisissä kouluissa käyviä oppilaita, muissa kunnissa koulua käyviä oppilaita, Steiner koulua käyviä oppilaita eikä alueelle muuttaneita oppilaita, jotka käyvät koulua vanhassa koulussaan. Oppilasennuste siis kertoo kullakin alueella asuvien suomenkielisten perusopetusikäisten määrän.

Oppilastietojen 15.6.2016 mukaan lukuvuoden 2016–2017 alueen kouluissa on yhteensä 4590 oppilasta eli 315 oppilasta vähemmän kuin oppilasennusteen mukaan alueella asuvien suomenkielisten perusopetusikäisten määrä on. Virallinen oppilasmäärän tilastointipäivä on 20.9.2016. Oppilaspaikkojen riittävyyttä tarkastellaan suuralueittain kokonaisuutena. Oppilaspaikkoja Myyrmäen suuralueella on luokkakoon (20–21 oppilasta/luokka) päivityksen myötä yhteensä 5332 oppilaspaikkaa. Oppilasmäärän kasvaessa syksyyn 2025 mennessä 758 oppilaalla oppilaspaikkamäärä ylittyy 16 oppilaalla. Oppilasmäärän kasvu painottuu Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunginosiin.

Myyrmäen suuralueen koulujen oppilasmäärät ja oppilaspaikat

	Oppilaspaikkamäärä	Oppilasmääräarvio 15.6.2016
Myyrmäen suuralue	5332	4590
Askisto	222	207
Hämeenkylä*	770	752
Kaivoksela	514	502
Kilteri	623	497
Kivimäki	697	378
Martinlaakso	978	833
Pähkinärinne	444	462
Rajatorppa*	390	257
Uomarinne*	694	702

* laajennuksen/uudishankkeen toteutuksen jälkeen

Oppilasennuste vuosille 2016–2025

Askisto, Hämeenkylä, Pähkinärinne ja Rajatorppa											Muutos 2016 - 2025
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
1 lk	239	231	229	191	221	223	229	228	231	234	
2 lk	220	241	232	229	192	222	223	230	228	232	
3 lk	197	221	243	234	231	193	223	223	231	228	
4 lk	219	201	225	246	238	234	197	225	226	234	
5 lk	202	223	206	228	250	242	237	198	228	229	
6 lk	214	206	226	208	231	251	245	239	200	230	
yhteensä	1290	1324	1362	1336	1365	1367	1355	1344	1345	1388	98
7 lk	157	166	161	177	164	184	189	189	189	155	
8 lk	161	158	167	162	177	164	184	187	189	188	
9 lk	153	163	162	171	165	181	166	186	191	192	
yhteensä	470	487	489	510	507	529	539	561	568	535	65
yhteensä	1760	1811	1851	1845	1871	1896	1894	1905	1913	1923	162

Kaivoksela, Uomarinne, Kilteri, Kivimäki ja Martinlaakso

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
1 lk	389	340	373	364	372	360	376	392	406	411	
2 lk	334	390	341	376	363	372	359	376	394	407	
3 lk	339	339	393	346	378	367	373	364	380	397	
4 lk	359	347	345	403	353	387	373	382	370	388	
5 lk	321	368	354	353	411	360	393	380	390	378	
6 lk	313	327	373	362	361	418	368	399	387	398	
	2054	2111	2180	2204	2238	2263	2242	2293	2327	2378	324
7 lk	370	371	381	433	414	416	490	430	459	441	
8 lk	373	381	381	391	444	424	426	501	441	469	
9 lk	347	385	393	394	402	456	436	437	515	453	
yhteensä	1091	1137	1155	1218	1260	1295	1352	1369	1416	1363	272
yhteensä	3145	3249	3335	3422	3498	3558	3594	3662	3743	3741	596

Myyrmäen suuralueen koulut

Rajatorpan koulu

Rajatorpan koulu on alakoulu (1.-6. luokat). Rajatorpan koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkkoa ja toimii kouluna erityisesti Vapaalan alueen alakouluikäisille oppilaille. Kouluun voidaan ottaa oppilaita myös naapurikaupunginosista ilman, että koulumatkoista tulee kohtuuttomia. Vuonna 2016 laaditun Vantaan väestöennusteen 2016–2026 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan, joten Rajatorpan koulua tullaan tarvitsemaan myös jatkossa.

Rajatorpan koulu oppilasmäärä on lukuvuoden 2016 –2017 alkaessa 257 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Rajatorpan koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 90 oppilaalla, joten Rajatorpan koulun nykyiset

oppilaspaikat yhteensä noin 370 oppilaalle tullaan tarvitsemaan myös jatkossa. Lisäksi Myyrmäen suuralueen oppilasmäärän kasvuun varaudutaan 20 oppilaspaikan ja 20 esiopetuspaikan lisäyksellä.

Hämeenkyllän koulu

Hämeenkyllän koulu on yhtenäiskoulu (1.-9. luokat). Koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkkoa ja se on ainoa yläkoulupalveluja tarjoava koulu läntisellä Myyrmäen suuralueella. Hämeenkyllän koulu toimii myös yläkouluna Askiston ja Pähkinärinteiden alakouluista (luokat 1.-6.) yläluokille (luokat 7.-9.) siirtyville oppilaille. Lisäksi osa Rajatorpan alakoulun oppilaista siirtyy yläluokille Hämeenkyllän kouluun.

Hämeenkyllän koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016–2017 alkaessa 752 oppilasta. Oppilasmäärän ennustetaan oppilasennusteen mukaan kasvavan noin 55 oppilaalla syksyyn 2025 mennessä. Näin ollen uuden Hämeenkyllän koulun 770 oppilaspaikkaa tullaan tarvitsemaan myös tulevaisuudessa.

Pähkinärinteiden koulu

Pähkinärinteiden koulu on alakoulu (luokat 1.–6.) kouluja, josta oppilaat jatkavat yläluokille sekä Hämeenkyllän että Kilterin kouluihin. Pähkinärinteiden koulun oppilasmäärän ennustetaan hieman kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 35 oppilaalla. Koulun oppilaspaikat tullaan tarvitsemaan myös jatkossa.

Askiston koulu

Askiston koulu on luokkien 1.–6. koulu, josta oppilaat jatkavat yläluokille Hämeenkyllän kouluun. Askiston koulun oppilasmäärän ennustetaan laskevan noin 13 oppilaalla syksyyn 2025 mennessä. Koulun oppilaspaikat tullaan tarvitsemaan oppilasmäärän ennustetusta lievästä laskusta huolimatta myös jatkossa.

Kaivokselan koulu

Kaivokselan koulu on alakoulu (1.-6. luokat). Kaivokselan koulu toimii kouluna erityisesti Kaivokselan alueen alakouluikäisille lapsille, mutta myös Myyrmäen kaupunginosan itä- ja eteläosista koulumatkat Kaivokselan kouluun ovat kohtuullisia. Kaivokselan koulusta siirrytään yläluokille (luokat 7.-9.) Kilterin kouluun – pois lukien englanninkieliset luokat, jotka siirtyvät Vantaan kansainväliseen kouluun.

Kaivokselan koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016 –2017 alkaessa 502 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Kaivokselan koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 195 oppilaalla.

Uomarinteiden koulu

Uomarinteiden koulu on alakoulu (1.-6. luokat). Uomarinteiden toimii kouluna erityisesti Myyrmäen kaupunginosan alakouluikäisille lapsille. Uomarinteiden koulusta siirrytään yläluokille (luokat 7.-9.) Kilterin kouluun.

Uomarinteiden koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016 –2017 alkaessa 702 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Uomarinteiden koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 60 oppilaalla.

Kilterin koulu

Kilterin koulu on yläkoulu (7.-9. luokat). Kilterin kouluun tullaan yläluokille pääasiassa Myyrmäen ja Kaivokselan ja Hämevaaran kaupunginosista sekä Linnaisten ja Vapaalan kaupunginosien eteläosista.

Kilterin koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016–2017 alkaessa 497 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 177 oppilaalla. Kilterin koulun oppilaspaikkamäärää voidaan tarvittaessa hieman kasvattaa nykyisestään laajentamalla koulua.

Kivimäen koulu

Kivimäen koulu on tällä hetkellä alakoulu (1.-6. luokat). Koulu toimii alakouluna Martinlaakson kaupunginosan itäosien sekä Vantaanlaakson kaupunginosan alakouluikäisille lapsille. Kivimäen koulusta siirrytään 7.-9. luokille Martinlaakson kouluun.

Kivimäen koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016–2017 alkaessa 378 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Kivimäen koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 45 oppilaalla. Alueen alakouluikäisten määrään ja kasvuennusteeseen nähden Kivimäen koulussa on vapaita oppilaspaikkoja. Näiden paikkojen hyödyntäminen itäisen Myyrmäen suuralueen kasvuun on kuitenkin hankalaa, kun otetaan huomioon Uomarinteen ja Kaivokselan koulujen sijainnit, väestön painopistealueet sekä liikenne- ja kulkuyhteydet. Luontevinta olisi ottaa vapaista oppilaspaikoista noin 235 yläkouluikäisten (7.-9. luokat) käyttöön, jolloin Kivimäen koulusta tulisi yhtenäinen peruskoulu (luokat 1.-9.).

Martinlaakson koulu

Martinlaakson koulu on yhtenäiskoulu (1.-9. luokat), jota käyvät Martinlaakson kaupunginosan länsiosan perusopetusikäiset lapset ja nuoret. Lisäksi Kivimäen koulusta tullaan yläluokille (luokat 7.-9.) Martinlaakson kouluun.

Martinlaakson koulun oppilasmäärä on lukuvuoden 2016–2017 alkaessa 833 oppilasta. Virallisen väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan Martinlaakson koulun oppilasmäärän ennustetaan kasvavan syksyyn 2025 mennessä noin 118 oppilaalla.

Yhteenveto

Alueen kokonaistilanne

Kaikki edellä mainitut koulut kuuluvat Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023 ja niitä tullaan tarvitsemaan myös jatkossa. Kukin koulu on oleellinen osa Myyrmäen suuralueen peruskouluverkon kokonaisuutta, mutta myös keskeinen lähialueensa palveluyksikkö. Kaikki nykyiset oppilaspaikat tullaan tarvitsemaan myös jatkossa, mutta lisäksi lisäspainetta on itäisellä Myyrmäen suuralueella johtuen ennustetusta oppilasmäärän kasvusta.

Etenkin itäisellä Myyrmäen suuralueella koulut ovat melko lähellä toisiaan, joten oppilasmäärän kasvupaineen tasaaminen on mahdollista, vaikka tämänhetkisen ennusteen mukaiset oppilasmääräluvut ylittävät muutamissa kouluissa oppilaspaikkamäärän. Toisaalta esimerkiksi koulun sijainti oman alueensa reunalla tai väestönkasvun keskittyminen alueelle, jolla ei ole useampaa koulua, johon oppilasmäärän

kasvua ohjata, hankaloittaa tasaista oppilaspaikkakapasiteetin käyttöä. Tämä aiheuttaa tilanteen, jossa joudutaan ohjaamaan toisen koulun ohi. Alueen oppilaiden koulumatkoista ei kuitenkaan tule kohtuuttomia nykyisen kouluverkon rakenteella.

Hämeenkylässä ja Rajatorpan kouluhankkeiden yhdistäminen

Hämeenkylässä ja Rajatorpan hankkeiden yhdistämisen seurauksena yksikön koko olisi lähes 1200 oppilaan koulu, joka on pysyvästi sen suuruisena yksikkönä liian suuri toiminnallisesti. Perusopetuksen pedagogisen järjestämisen näkökulmasta suositetaan ratkaisuja, joissa oppilasmäärä ei merkittävästi ylitä 1000 oppilasta. Näin suuri yksikkö vaatii hajautettua johtamista ja toiminnan jaottelua. Lisäksi yhteisöllisyyden rakentaminen on haasteellista, kenties jopa mahdotonta.

Palveluverkon ja palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta alakoulupalveluiden (luokat 1.-6.) yläkoulupalveluita (luokat 7.-9.) hieman tiheämmän palveluverkon kannalta Rajatorppaan tarvitaan alakoulu. Hämeenkylässä koulu palvelee pääasiassa kaupunginosia Hämeenkylä, Askisto, Petikko ja Varisto sekä suurta osaa Vapaalan kaupunginosasta yläkoulupalveluiden osalta, jolloin Rajatorpan sijainti ei olisi optimaalinen ainoalle em. alueen yläkoulupalvelulle. Koulu olisi myös sijainniltaan kovin lähellä Kilterin koulua (luokat 7.-9.). Palveluverkon näkökulmasta tarvitaan näin ollen koulut sekä Rajatorppaan että Hämeenkylässä.

Lisäksi mikäli Rajatorpan koulun tontille tuotaisiin lisäksi Hämeenkylässä koulun oppilaat, eivät liikennejärjestelyt enää toimisi, eikä autopaikoitusalueetta olisi riittävästi.

Itäisen Myyrmäen suuralueen, erityisesti Myyrmäen ja Kaivokselan alueen ennustetusta oppilasmäärän kasvusta aiheutuvat koulutilatarpeet

Virallisen väestöennusteen 2016–2026 mukaan kasvu kohdistuu erityisesti Kaivokselan ja Myyrmäen kaupunginosien alueelle. Keväällä laaditun alustavan väestöennusteen ja virallisen väestöennusteen ero on suurin Myyrmäen kaupunginosassa, mutta myös sen naapurikaupunginosissa Kaivokselassa ja Martinlaaksossa kasvun ennustetaan virallisen ennusteen mukaan olevan suurempi kuin alustavassa väestöennusteessa keväällä 2016 arvioitiin.

Paine oppilaspaikkojen lisäämiselle on erityisesti yläkoulupaikkojen (luokat 7.-9.) osalta. Tämän vuoksi Kivimäen koulun muuttaminen yhtenäiseksi peruskouluksi lisäisi alueen yläkoulupaikkoja ja vapauttaisi kapasiteettia Martinlaaksossa koulusta ottaa vastaan myös Myyrmäen kaupunginosan luoteis- ja pohjoisosista. Tämä vähentää painetta myös Uomarinteen koulun ja edelleen Kaivokselan koulun osalta.

Edellä mainitun lisäksi investointikauden loppupuolella tulisi varautua Kilterin koulun laajennukseen, mikäli väestönkasvun ennustetaan jatkuvan alueella edelleen virallisen ennusteen jälkeenkin. Oppilaspaikkojen lisääminen yläkoulun tiloihin alakoulujen tilojen sijaan tuo joustavuutta tilojen käyttöön.

5 §

Vastaus Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloitteeseen lähiliikuntapaikasta / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen

VD/8326/00.02.00.03/2016

EL-H/V-MK/AJ/NJ

Jari Jääskeläinen ja 17 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Lähiliikuntapaikka / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen.

Maastopyöräilyn suosio on nousussa ja tarve uuden tyyppisille radoille on akuutti. Aktiiviset pyöräilyllystävät ovat tehneet jo runsaasti työtä, jotta Vantaan kaupunki rakentaisi pumptrack-tyyppisen pyöräilyradan edellä mainittujen koulujen yhteyteen. Radan pituus on noin 200 m ja kustannusarvio n. 5 000–10 000 €/rata, riippuen siitä saako kaupungilta maa-ainesta, paljon pystytään tekemään talkoilla.

Vierumäen rata.

Päiväkummun rata.

Päiväkummun koulun kenttä 18.9.

Keväällä 2015 kaikki näytti vielä hyvältä ja kaupunki oli lähtemässä hankkeeseen mukaan, jossa mukana runsaasti eri tahoja mm. Liikkuvakoulu ja Korson Kaiku. Myöhemmin aktiivit saivat kylmää vettä niskaan seuraavan viestin muodossa ”Kaupunki (liikuntapalvelut) eivät suostu olemaan millään tavalla mukana mtb-ratojen rakentamisessa eikä näin ollen rehtoritkaan voi niitä vastuulleen ottaa. Pitäisi olla turvallinen alusta, jossa on joustava maapohja ja kiviä / puita ei saisi törmäys- & kaatumisvaaran takia olla lainkaan rakennetulla alueella”.

Ei voi olla totta, että kaupunki evää radan rakentamisen turvallisuuteen vedoten.

Rekolaan valmistui hiljattain skeittialue (kuva alla), joka on huomattavasti turvattomampi kuin kaavaillut pumptrack-radat. Skeitti-rampit ovat betonisia, mutta pumptrack-radat sepelistä, sorasta ja kivituhkasta joten ne ovat huomattavasti turvallisempia.

Nyt laitetaan pyörät pyörimään, jotta nuorille on tarjolla riittävästi, edullisia ja monipuolisia liikuntapaikkoja.

Liitteenä JustRide-pyöräilyn koulurata.”

Kaupunginvaltuusto 19.9.2016 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sivistystoimen toimiala toteaa vastauksena aloitteeseen seuraavaa:

Pumptrack-ratojen toteuttamista on ehdotettu kahteen paikkaan, Vierumäen ja Päiväkummun koulujen yhteyteen. Vierumäelle ehdotettu paikka sijaitsee ympärivuoden käytössä olevan kuntoradan paikoitusalueella ja Päiväkummulle ehdotettu paikka alueella, johon toteutetaan koulun pihan kehittämishanketta. Näihin kohteisiin ratoja ei voida toteuttaa. Radan toteutuspaikkaa on pohdittava tarkemmin ottaen huomioon muun muassa suunnitellulla alueella jo oleva käyttö, alueelle jo olemassa olevat suunnitelmat sekä radan mahdollisimman sujuva käyttö ja turvallisuus. Radan toteutuspaikkaa voidaan miettiä tarkemmin radan toteutuksesta kiinnostuneen tahon, esimerkiksi liikuntaseuran, kanssa. Kun sopiva paikka löytyy, alue voidaan vuokrata tälle toimijalle radan toteuttamista, käyttöä ja kunnossapitoa varten.

Kaupunginhallitus 31.10.2016 § 9

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa Jari Jääskeläiselle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 5

Sivistystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Jari Jääskeläiselle ja 17 muulle aloitteen allekirjoittaneelle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti palauttaa asia valmisteluun.

Liitteet:

- Jari Jääskeläisen ja 17 muun valtuutetun aloite lähiliikuntapaikasta / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen
- JustRide, pyöräilyn koulurata, Vierumäki, Vantaa

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallisolahti, 050 5118636, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite 19.09.2016

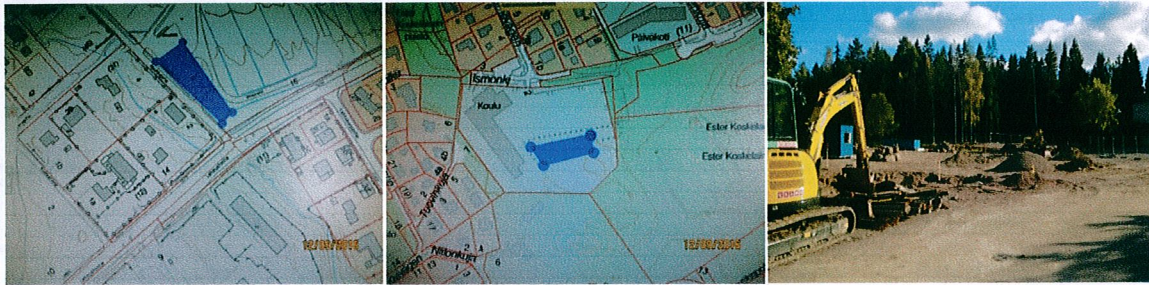
Lähiliikuntapaikka / pumptrack-pyöräilyrata Vierumäen ja Päiväkummun koulun yhteyteen.

Maastopyöräilyn suosio on nousussa ja tarve uuden tyyppisille radoille on akuutti. Aktiiviset pyöräilyn ystävät ovat tehneet jo runsaasti työtä, jotta Vantaan kaupunki rakentaisi pumptrack –tyyppisen pyöräilyradan edellä mainittujen koulujen yhteyteen. Radan pituus on noin 200m ja kustannusarvio n.5000-10000e/ rata, riippuen siitä saako kaupungilta maa-ainesta, paljon pystytään tekemään talkoilla.

Vierumäen rata.

Päiväkummun rata

Päiväkummun koulun kenttä 18.9.

Keväällä 2015 kaikki näytti vielä hyvältä ja kaupunki oli lähtemässä hankkeeseen mukaan, jossa mukana runsaasti eri tahoja mm. Liikkuvakoulu ja Korson Kaiku. Myöhemmin aktiivit saivat kylmää vettä niskaan seuraavan viestin muodossa ”Kaupunki (liikuntapalvelut) eivät suostu olemaan millään tavalla mukana mtb-ratojen rakentamisessa eikä näin ollen rehtoritkaan voi niitä vastuulleen ottaa. Pitäisi olla turvallinen alusta, jossa on joustava maapohja ja kiviä / puita ei saisi törmäys- & kaatumisvaaran takia olla lainkaan rakennetulla alueella”.

Ei voi olla totta, että kaupunki evää radan rakentamisen turvallisuuteen vedoten.

Rekolaan valmistui hiljattain skeittialue (kuva alla), joka on huomattavasti turvattomampi kuin kaavaillut pumptrack-radat. Skeitti-rampit ovat betonista, mutta pump-track radat sepelistä, sorasta ja kivituhkasta joten ne ovat huomattavasti turvallisempia.

Nyt laitetaan pyörät pyörimään, jotta nuorille on tarjolla riittävästi, edullisia ja monipuolisia liikuntapaikkoja.

Liitteenä JustRide -pyöräilyn koulurata.

Vantaalla 19.9.2016

Jari Jääskeläinen (vas.)

Jari Jääskeläinen

Antero Euvola

Antero Euvola

Jussi Saramo

Sari Lankes

Sari Lankes

Antti Auro

Sini Alén

Sirpa Kumpulainen

Sirpa Kumpulainen

Riikka Saramo

Salari Roukkanen

Salari Roukkanen

Salari Roukkanen

Salari Roukkanen

Mia Sarminkuo

Mia Sarminkuo

Janne Leppänen

Janne Leppänen

Janne Leppänen

Niilo Kärki

Niilo Kärki

Liisa Malmi

Jouni Herranen

Jouni Herranen

Lisätietoja
pumptrackista!

Just Ride

Pyöräilyn koulurata
Vierumäki, Vantaa

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

ITERA
INTERNATIONAL GROUP OF COMPANIES

vzlo

**FINNISH
CYCLING**

Just Ride-hanke lyhyesti

Hankkeen loi tahto vaikuttaa lasten ja nuorten parempaan, turvallisempaan ja liikunnallisempaan tulevaisuuteen.

On valitettava tosiasia, että suuri osa lapsista ja nuorista eivät liiku tarpeeksi. Tämä aiheuttaa jo nyt kasvavia haasteita yhteiskunnassa. Lasten ja nuorten motoriset taidot eivät kehity, jolla on suora yhteys liikenneturvallisuuteen. Ulkoliikuntaa ja liikkumista ei ole tarpeeksi, jolla on vaikutusta muun muassa oppimiseen.

Pyöräily on Valon kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan lasten ja nuorten (3-18-vuotiaat) toiseksi harrastetuin liikuntamuoto. Suomessa kohderyhmän pyöräpenetraatio yksi Euroopan korkeimpia: poikkeuksetta lähes jokaisella lapsella ja nuorella on polkupyörä.

Edellä mainituista luvuista huolimatta, lapsille ja nuorille ei juurikaan ole lajinomaisia harrastuspaikkoja. Toisekseen, pyöräily on koulumaailmassa hyvin marginaalisessa asemassa niin opetuksellisessa sisällössä kuin koulujen kasvavassa kerhotoiminnassa.

Mielekkyydellä ja hauskan pidolla on merkittävä rooli kohderyhmän liikkumisen kokonaiskuvassa. Tarjoamalla lapsille ja nuorille mielekäs, tasa-arvoinen ja monin tavoin terveempää ja vihreämpää tulevaisuutta generoiva mahdollisuus harrastaa ja kehittyä, teemme palveluksen tulevaisuuden puolesta.

The logo for 'Just Ride' is written in a stylized, cursive font. The word 'Just' is in a smaller, simpler font, and 'Ride' is in a larger, more flowing script. The entire logo is rendered in a dark green color.

Vierumäen koulurata

Ajatus Vierumäen kouluradasta syntyi koulun läheisyydessä sijaitsevan merkityn maasto-pyöräilyreitin erittäin myönteisen vastaanoton että Tikkakosken Luonetjärven alakoulun välituntiradan kannustavien kokemusten pohjalta.

Kouluradan lähtökohta on luoda mielekäs, kehittävä ja lajiturvallinen olosuhde, jota voidaan hyödyntää pyöräilyn yleisenä lähiliikunta-alueena, mutta myös Vierumäen alakoulun koululiikunnassa sekä Korson Kaiun seuratoiminnassa.

Kouluradasta on perusteltua luoda pumptrack-tyylinen. Tämä tarkoittaa rataa, joka sisältää maltillisia eri korkuisia ja muotoisia kumpuja ja kallistettuja kurveja. Pumptrack kehittää monipuolisesti pyöränsäittelytaitoja sekä fyysisiä ominaisuuksia. Oikealla suunnittelulla pystytään vaikuttamaan, että radalla vauhdit jäävät maltillisiksi, mikä on oleellinen turvallisuutta lisäävä tekijä. Huomionarvoista, että radalla pystyy ajamaan potkupyörä-ikästä lähtien (+3-vuotta). Kaluston osalta pumptrackilla voi ajaa pääkohderyhmän kaikella vallitsevalla pyöräkannalla: peruspyörillä, maastopyörillä ja BMX-pyörillä.

Vierumäen radan ideaali pituus on 200-300 metriä, leveys 1-2 metriä ja pintamateriaalina kivituhka. Vaikka radan muodot ovat hyvin universaalit, tulee rata-design olemaan uniikki valitun paikan mahdollisuudet huomioiden.

Just Ride

Vierumäen koulurata - kommentteja

" Vierumäen koulun oppilaat ja opetushenkilöstö käyttävät Vierumäen pururataa monipuolisesti koko lukuvuoden ajan. Hiihdon, maastajuoksun ja suunnistuksen lisäksi metsässä on käyty mustikassa, pidetty matikkaa ja luontokoulua. Maastossa pyöräilyyn löytyisi koululta innostusta ja osaamistakin, mikäli hanke tulisi mahdolliseksi. Oppilaiden pyöräilytaitojen kehittymisen ja liikuntaharrastuneisuuden lisäämisen vuoksi koulu kannattaa pyöräilyn lähiliikuntapaikkaa lämpimästi. Sille olisi varmasti käyttöä myös osana liikuntatunteja, liikuntapäiviä, valinnaisia liikuntaopintoja; miksei jopa välituntien aikana. Hienoa, että tällaista järjestöaktiivisuutta ja osaamista Vantaalta löytyy. Koulu on mielellään mukana lasten ulkoilua ja liikuntaa edistävässä hankkeessa. Oppilaiden ääni olisi mukava saada kuuluviin jo suunnitteluvaiheessa".

Elina Kuosmanen, rehtori, Vierumäen koulu

"Seuramme on sitoutunut tekemään pitkäjänteistä työtä Vantaan pyöräilyn eteen. Yhteistyö Vierumäen koulun kanssa antaa meille mahdollisuuden tarjota lajiosaamistamme koulun käyttöön".

Pasi Juntunen, Korson Kaiku pyöräilyjaoston PJ

"Fyysinen inaktiivisuus on viidenneksi merkittävin kuolleisuutta ja sairastuvuutta lisäävä tekijä länsimaissa. Liikkuvan elämäntavan tukemisella voidaan siis saavuttaa huomattavia säästöjä terveydenhuollossa. Lapsen liikunnan myönteiset vaikutukset eivät pelkästään paranna senhetkistä terveyttä, vaan johtavat parempaan terveyteen myös aikuisena. Liikkuvasta nuoresta tulee todennäköisemmin myös liikkuva aikuinen. Pyöräily liikuntamuotona on mitä suositeltavin, koska laji toimii niin hyötyliikunta- kuin vapaa-ajan liikuntamuotona kaiken ikäisille. Helppoutensa vuoksi pyöräily madaltaa myös esimerkiksi ylipainoisten lasten kynnystä aloittaa liikuntaharrastus."

Noora Kanerva, tutkija, Terveyden ja Hyvinvoinnin laitos

"Liikkumisen mielekkyyttä korostavien matalan kynnyksen olosuhteiden kautta saamme lapset liikkumaan. Tarkoitus on pitää hauskaa, mutta samalla kehittyä monipuolisesti. Isäni teki aikoinaan takapihallemme pyöräradan, ja tämä innosti perhettämme pyöräilyn pariin. Veljeni Jukka on ajanut ammattilaisena juniorista lähtien ja tähtää nyt Rion Olympialaisiin. Sieltä takapihalta kaikki lähti".

Mikko Vastaranta, aktiivipyöräilijä

"Tikkakoskelle rakennettu välituntipyöräilyrata on osoittanut toimivuutensa ja rataa käytetään myös koululiikunnassa kuten myös paikallisen lajiseuran toiminnassa. Oikealla suunnittelulla ja toteutuksella pystytään rakentamaan olosuhde, joka palvelee lapsia, nuoria, vanhempia, koko perheitä. Kouluradat ovat erinomaisia paikkoja saada ulkoliikunta, liikkua mielekkäästi ja kehittää pyöräilytaitoja jokapäiväistä liikenteessä liikkumista varten.

Mikko Peltonen, Suomen Pyöräilyunioni

Just Ride

Referenssikohhteita

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Jämi - maastopyöräilyn tekniikkarata & pumpptarck

Jämille Jämikeskuksen välittömään läheisyyteen toteutettiin moderni monikäyttöinen pyöräilyn tekniikkarata sekä pumptrack täydentämään alueen pyöräilyn olosuhdetarjontaa.

Pääradan pituus noin 210 metriä, johon yhtyy kuvassa vasemmalla oleva pumptrack. Radan muodot luotiin alkuperäisestä pintamateriaalista eli erittäin hienosta hiekkamaasta, jonka päälle murska ja kivituhka. Radan rakennettiin joulukuussa 2014, maisemointi viimeistellään keväällä 2015.

Radan suunnittelu, johto ja osatoteutus Mikko Peltonen ja Jani Vesikko.

Just Ride

Mäntyharju – lasten pyöräilyrata

Mäntyharjulle kunnan liikuntapuiston läheiseen metsikköön toteutettiin lasten ja nuorten pyöräilyrata syksyllä 2013. Rata on nimetty maastopyöräilyradaksi, mutta radan muodot ja pintamateriaali mahdollistavat fillaroinnin radalla aina potkupyörästä lähtien. Radan pituus on 400 metriä sisältäen maltillisia korkeuseroja. Radan suunnittelu Mäntyharjun kunta, Piia Mäkilä sekä Mikko Peltonen.

Just Ride

Tikkakoski (JKL) – pyöräilyn välituntirata

Luonetjärven koulun läheisyyteen Tikkkakoskelle toteutettiin 110 metrin pituinen pyöräilyrata syksyllä 2014. Radan myötä koulussa aloitettiin välituntipyöräily koulun 4.,5. ja 6. luokan oppilaille. Radan suunnittelu ja toteutus Juhana Koivisto ja Jyväskylän Pyöräilyseura.

”Välituntipyöräilyn kokemukset ovat olleet rohkaisevia. Kun välitunnilla saa purkaa ylimääräistä energiaa mielekkään tekemisen kautta, on oppitunneilla ollut rauhallisempaa”,

Riku Ala-Pöllänen, opettaja, Luonetjärven koulu

Just Ride

Espoonlahden urheilupuistoon toteutettiin kivituhkapintainen pumptrack pyöräilyn lähiliikuntapaikaksi, jota alueen koulut hyödyntävät koululiikunnassa. Ratalinjoilla pituutta reilut 200 metriä, mutta erilaista ajettavaa pintaa on yli kolmenkertainen määrä. Radan muodot soveltuvat potkupyöräilystä aina kilpakukskeille. Radan suunnittelu Jani Vesikko ja Mikko Peltonen.

Just Ride

Mikko Peltonen
SPU / Finnish Cycling
Just Ride – pyöräilyn olosuhdehanke
+358 400 635 315
mikko.peltonen@pyoraily.fi

Pasi Juntunen
Puheenjohtaja
Korson Kaiku / pyöräily
+358 400 985 118
pasi.juntunen@ksbr.fi

LIIKKUVA KOULU
skolan i rörelse

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

**FINNISH
CYCLING**

bananas

FILLARI

Tampereen
Offsetpalvelu

mainoshietala

HIGHPEAK.FI
- LIIKELAHJAT -

6 § Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asema osakkeiden kauppa, osakassopimuksen hyväksyminen

VD/8252/02.05.03.01/2016
HP/PSAL/JB

Vantaan kaupunginhallitus on 29.8.2016 § 43 päättänyt vapauttaa kaupungin omistaman osakeosuuden myyntiin Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-asemasta (0288276-4). Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman osakkeiden kokonaismäärä on 1 690, joista Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeet 101–180 ja 1 095–1 210 sekä 1 211–1 690. Vantaan kaupungin omistusosuus yhtiöstä on noin 40 prosenttia. Osakkuus oikeuttaa pinta-alaltaan 756 m²:n tilojen hallintaan yhtiössä.

Vantaan kaupunki, jota on edustanut tilakeskus, on neuvotellut Reallet Oy:n (2695183-2) ja JN Uljas Oy:n (0717307-8) kanssa osakassopimuksesta. Osakassopimuksen tavoitteena on, että kaikki Kiinteistö Oy Tikkurilan Raha-aseman osakkaat myyvät osakkeensa korkeimman ostotarjouksen tehneelle taholle.

Yhtiön osakkaat ovat laatineet yhteistyössä osakassopimuksen, jonka osapuolina ovat Reallet Oy ja JN Uljas Oy.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 6

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä olevan Kiinteistö Oy Tikkurilan raha-aseman kaupungin omistamien osakkeiden osakekauppaa koskevan osakassopimuksen sekä valtuuttaa Tilakeskus jatkamaan tarvittaessa osakassopimuksen kestoja tarpeen mukaan 1.4.2017 jälkeen,
- b) oikeuttaa tilakeskus tekemään sopimuksiin teknisluonteisia tarkistuksia ja todeta, että kauppahinnan lopullinen määrä tarkentuu saatujen tarjousten perusteella,
- c) että lopullinen osakekauppa tehdään myöhemmin laadittavan kauppakirjan allekirjoituksin, ja
- d) valtuuttaa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan osakassopimuksen ja myöhemmin laadittavan kauppakirjan.

Käsittely:

Merkittiin, että maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystään seuraavasti:

Päätetään

- a) hyväksyä liitteenä olevan Kiinteistö Oy Tikkurilan raha-aseman kaupungin omistamien osakkeiden osakekauppaa koskevan osakassopimuksen sekä valtuuttaa Tilakeskus jatkamaan tarvittaessa osakassopimuksen kestoja tarpeen mukaan 1.4.2017 jälkeen,
- b) oikeuttaa tilakeskus tekemään sopimuksiin teknisluonteisia tarkistuksia ja todeta, että kauppahinnan lopullinen määrä tarkentuu saatujen tarjousten perusteella,
- c) että lopullinen osakekauppa tehdään myöhemmin laadittavan kauppakirjan allekirjoituksin,
- d) valtuuttaa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan osakassopimuksen ja myöhemmin laadittavan kauppakirjan, ja
- e) todeta, että esittelytekstissä hintaan liittyvät kohdat ja osakassopimus ovat liikesalaisuutena salassa pidettäviä (JulKL 24.1 § 17-k).

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:

- Esisopimus
- Esisopimuksen liite: tilojen vuokratilanne

Täytäntöönpano: Tilakeskus/ Isännöinti

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

toimitilapäällikkö Pasi Salo puh. 040 719 9700, pasi.salo(at)vantaa.fi

7 § **Etuosto-oikeuden käyttäminen kiinteistökaupassa: Laaksonen Jarkko ja Leila / OikeaKoti Asunnot (EAI Residential I Ky) perustettavan Asunto Oy Vantaan Vinkkelin nimiin**

VD/9118/10.00.01.01.01/2016
HP/LM-H/AV-P/JHo/EN/JB

Julkinen kaupanvahvistaja Eeva Lönnberg-Hirvonen on jättänyt Vantaan kaupungille ilmoituksen seuraavasta 2.9.2016 tehdystä kiinteistökaupasta:

Myyjät: Jarkko Laaksonen ja Leila Laaksonen

Ostaja: OikeaKoti Asunnot (EAI Residential I Ky) perustettavan Asunto Oy Vantaan Vinkkelin nimiin

Kaupan kohde: Vantaan kaupungin Hakunilan (403) kylässä sijaitseva määräala M501 kiinteistöstä RN:o 2:154, määräalatunnus 92-403-2-154-M501. Määräalan pinta-ala on noin 3 596 m² ja se sijaitsee osoitteessa Vaaralankulma 23, 01230 Vantaa.

Kauppahinta on 502 000 euroa (140 □ / m², 558 □ / k-m²).

Määräala on osoitettu kaupunginvaltuuston hyväksymässä asemakaavan muutoksessa asuinrakennusten korttelialueeksi (A, I, e = 0.25, laskennallinen rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä 899). Määräalalla sijaitsee noin 51 k-m² suuruinen yhden asunnon talo vuodelta 1948 sekä noin 38 k-m² suuruinen talusrakennus vuodelta 1948. Kaupakirjan mukaan määräalalla sijaitsevat rakennukset myydään purettaviksi ja ostaja vastaa niiden purkukustannuksista.

Yrityspalvelujohtaja on ilmoittanut, että Vantaan kaupungilla on etuosto-oikeus kyseessä olevassa kiinteistökaupassa. Yrityspalvelujohtaja puoltaa etuosto-oikeuden käyttämistä, koska määräalan hankkimisella saataisiin kaupungin omistukseen riittävästi yhtenäistä aluetta kehitettäväksi asuntorakentamisen. Määräala rajoittuu idässä, etelässä ja lännessä kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Vantaan kaupungin maankäyttöinsinööri on tehnyt päätöksen (11.10.2016 § 32) kiinteistön kaupasta, jolla Jarkko ja Leila Laaksonen (myyjiltä) ostetaan edellä mainittuun määräalaan pohjoisessa rajoittuva kantakiinteistö.

Kaupakirja on kaupunginhallituksen kokousasiakirjoissa.

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 25

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- Vantaan kaupunki käyttää etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä 2.9.2016 tehdyssä kiinteistökaupassa, joka koskee Hakunilan (403) kylässä sijaitsevaa määräalaa M501 kiinteistöstä RN:o 2:154, määräalatunnus 92-403-2-154-M501. Määräalan pinta-ala on noin 3 596 m² ja kauppahinta on 502 000 euroa, ja päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjille sekä maanmittauslaitokselle.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 31.10.2016 § 22

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- Vantaan kaupunki käyttää etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä 2.9.2016 tehdyssä kiinteistökaupassa, joka koskee Hakunilan (403) kylässä sijaitsevaa määräalaa M501 kiinteistöstä RN:o 2:154, määräalatunnus 92-403-2-154-M501. Määräalan pinta-ala on noin 3 596 m² ja kauppahinta on 502 000 euroa, ja päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjille sekä maanmittauslaitokselle.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 7

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) Vantaan kaupunki käyttää etuosto-oikeuttaan edellä esitetyssä 2.9.2016 tehdyssä kiinteistökaupassa, joka koskee Hakunilan (403) kylässä sijaitsevaa määräalaa M501 kiinteistöstä RN:o 2:154, määräalatunnus 92-403-2-154-M501. Määräalan pinta-ala on noin 3 596 m² ja kauppahinta on 502 000 euroa, ja
- b) päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjille sekä maanmittauslaitokselle.

Käsittely:

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Tapani Mäkinen esitti apulaiskaupunginjohtajan esityksen hylkäämistä. Kaupunginhallituksen jäsen Patrik Karlsson kannatti Mäkinen esitystä.

Puheenjohtaja totesi asiasta jouduttavan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: He, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan esitystä äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat Mäkinen esitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 11 jaa-ääntä (Bruun, Hämäläinen, Jääskeläinen P., Kokko, Kotila, Kärki, Letto, Mäntynen, Niemelä, Pajunen, Suvensalmi) ja 6 ei-ääntä (Kaira, Karlsson, Kuokkanen, Lehmuskallio, Mäkinen, Orpana), joten Mäkinen esitys tuli hylätyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin apulaiskaupunginjohtajan esitys.

Liite:

- Kartta kaupan kohteesta

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; päätöksen tiedoksi antaminen
maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala / yrityspalvelut

Muutoksenhakuohje: 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Lisätiedot: tonttipäällikkö Armi Vähä-Piikkiö, puh. 09 8392 4253
maankäyttötekniikko Jorma Hopponen, puh. 09 8392 4040
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

VD/7708/03.00.00/2016
KN/ML/JTS/EL-H/HP/JN/KM-L/JV/TL/HO/JM/HY-L

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö ovat pyytäneet Vantaan kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Lausunnot on pyydetty toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön 9.11.2016 klo 16.15 mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi maakuntalaki, laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä sekä niiden yhteinen voimaannpanolaki. Lisäksi esityksessä on maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen edellyttämät muutokset muuhun lainsäädäntöön. Esityksessä on tämän mukaisesti ehdotus maakuntien rahoituslaiksi sekä ehdotukset kuntien rahoitusta koskevan lainsäädännön, verolainsäädännön, maakuntien ja kuntien henkilöstöä koskevan lainsäädännön sekä eräiden yleishallintoa koskevien lakien muuttamiseksi.

Lausuntopyyntöön liittyvät lakiesitykset perusteluineen ovat luettavissa muun muassa seuraavalta www-sivulta: <http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

Vantaan kaupungin lausuntoa on valmisteltu kaupungin johtoryhmän alaisessa työryhmässä, jossa on ollut edustajat kaikilta toimialoilta. Lausuntoesitys on asian liitteenä.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut eli maakunnilla on vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvelut sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsuunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan eli jatkossa kunnilla ei ole enää vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Lausuntopyyntöön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannpanosta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslainsäädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta.

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksen mukaan Suomeen muodostetaan 18 maakuntaa. Maakunnat olisivat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on alueellaan itsehallinto. Uudet maakunnat olisivat alueeltaan nykyisiä maakuntia vastaavia eräin yksittäisiä kuntien koskevin poikkeuksin. Maakuntien ylin päättävä toimielin olisi vaaleilla valittava maakuntavaltuusto. Maakunnat hoitaisivat niille laissa säädettäviä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä olisivat sosiaali- ja terveydenhuolto ja pelastustoimi. Lisäksi erikseen valmistellaan eräiden ELY-keskusten, TE-toimistojen ja aluehallintovirastojen sekä maakuntien liittojen ja ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtäminen maakuntien vastuulle. Maakuntalaissa säädettäisiin niiden toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevat säännökset.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavalla lailla siirrettäisiin kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu perustettaville maakunnille. Poikkeuksena tästä olisi kuitenkin ensihoito, jonka järjestämisvastuu siirtyisi yliopistosairaalaa ylläpitäville viidelle maakunnalle. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jäisi kuntien tehtäväksi, minkä lisäksi maakuntien pitäisi myös omassa toiminnassaan huolehtia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisen yhteistyön ja tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laatisivat nelivuositain yhteistyösuunnitelman. Maakuntien toiminnassa palvelujen järjestäminen ja tuottaminen erotettaisiin toisistaan. Palvelujen tuottamiseksi jokaiseen maakuntaan perustettaisiin julkisoikeudellinen maakunnan palvelulaitos. Sen vastuulla olisi merkittävää julkista valtaa sisältävien palvelujen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon erityispalvelujen tuottaminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoa monipuolistetaan siten, että maakunnan omilla sekä yksityisillä ja kolmannen sektorin palvelun tuottajilla on tasapuoliset toimintaedellytykset tuottaa kaikkia markkinoilla olevia palveluja. Tähän liittyen erikseen valmistellaan asiakkaan valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö. Samalla toteutetaan asiakaskeksinen palveluintegraatio. Siinä huolehditaan asiakkaiden palvelutarpeiden kokonaisarviointista ja tähän perustuen varmistetaan tarvittavien palvelujen joustava ja oikea-aikainen saatavuus ja toteutuminen. Maakunnat veloitettaisiin myös edistämään asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia.

Valtion mahdollisuutta ohjata maakuntien vastuulle kuuluvaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa ehdotetaan samalla vahvistettavaksi. Valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi strategiset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollolle. Maakuntien pitäisi ottaa tavoitteet huomioon omassa toiminnassaan ja myös yhteistyösopimusten valmistelussa. Valtioneuvosto voisi antaa maakuntia sitovia hallintopäätöksiä palvelurakenteesta, laajakantoisista ja merkittävistä investoinneista sekä tietohallinto- ja tietojärjestelmäpalvelujen toteuttamisesta. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö neuvottelee vuosittain maakuntien kanssa niiden järjestämisvastuulle kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon toteutumisesta. Maakuntien toiminta rahoitetaan pääosin valtion rahoituksella ja osaksi palvelujen käyttäjiltä perittävillä asiakasmaksuilla. Rahoituksesta säädettäisiin maakunnan rahoituslailla. Rahoitus määräytyisi laskennallisesti osin maakunnan asukasluvun ja osin palvelujen tarpeen ja olosuhdetekijöiden perusteella. Valtion rahoitus olisi maa-kunnille yleiskatteellista.

Rahoitusvastuun siirtyessä kunnilta valtiolle, on valtion tuloja lisättävä ja kuntien tuloja vastaavasti vähennettävä niiltä pois siirtyvän rahoitusvastuun verran. Tämän takia valtion verotuloja ehdotetaan kasvatettavaksi kiristämällä valtion ansiotuloverotusta. Jotta kokonaisveroaste ei kasvaisi, veloitetaan kunnat alentamaan kunnallisveroa. Kunnallisveron vähennys olisi 12,3 prosenttiyksikköä kaikissa kunnissa. Myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettaisiin ja valtion osuutta vastaavasti kasvatettaisiin. Verotusta koskevat muutokset toteutetaan verovelvollisten kannalta mahdollisimman neutraalisti. Työn verotus ei kiristy eikä kokonaisveroaste nouse. Kuntien valtionosuuksia ehdotetaan vähennettäväksi siirtyviä tehtäviä vastaavalta osalta ja tästä sekä kunnallisveron alentamisesta aiheutuvia muutoksia rajoitettaisiin valtionosuusjärjestelmään sisällytettävällä pysyvällä määräytymistekijällä ja valtionosuusjärjestelmämuutoksen tasauksella.

Kunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluksessa oleva henkilöstö siirtyy ehdotuksen mukaan maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Sairaanhoidon-piirien ja kehitysvammaisten erityishuolto-piirien kuntayhtymät ja maakuntien liitot sekä niiden omaisuus, vastuut ja velvoitteet siirtyvät maakunnille. Lisäksi kunnista siirtyisi maakunnille sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämiseen liittyvä irtain omaisuus. Omaisuussiirroista ei suoritettaisi korvausta kunnille eikä kuntayhtymille.

Maakunnille perustetaan neljä valtakunnallista palvelukeskusta. Ne vastaavat maakuntien toimitilapalveluista, henkilöstö- ja taloushallinnosta, hankinnoista sekä tietohallinto- ja tietojärjestelmäpalveluista. Uudistukseen liittyen valmistellaan erikseen asiakkaan valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö sekä osana maakuntauudistusta muut maakuntien tehtäväksi siirtyvät ja säädettävät tehtävät. Niistä aiheutuvat muutostarpeet nyt ehdotettaviin lakeihin otetaan huomioon asianomaisten lakiesitysten yhteydessä.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen tavoitteena on myös vähentää julkisen talouden kestävyysvajetta. Esityksen mukaiset uudistukset mahdollistavat kustannusten kasvun hillinnän siten, että vuonna 2029 sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat vuositasolla 3 miljardia euroa alemmat kuin ne olisivat ilman uudistusta. Lainsäädäntöön perustuvien muutosten ja uudistusten lisäksi tämä edellyttää aktiivista ja taitavaa muutosjohtajuutta, johon uudistuksen toimeenpanossa on kiinnitettävä erityistä huomiota. Ehdotuksen mukaiset maakunnat perustettaisiin mahdollisimman pian lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Ensi vaiheessa maakuntien väliaikaishallinto ja maakuntavaalien jälkeen valittujen maakuntavaltuustojen toiminnan

käynnistymisen jälkeen maakunnat valmistelevat toiminnan organisoinnin sekä henkilöstö- ja omaisuussiirrot yhdessä kuntien ja kuntayhtymien kanssa siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden erikseen säädettävien palvelujen ja tehtävien järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille vuoden 2019 alusta lukien.

Kaupunginhallitus 24.10.2016 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää lausunto kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 31.10.2016 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää lausunto kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös:

Päätettiin yksimielisesti jättää asia pöydälle seuraavaan kaupunginhallituksen kokoukseen.

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 8

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi.

Pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle kaupunginjohtajan muutetun esityksen mukaisesti annettavaksi sosiaali- ja terveysministeriölle sekä valtiovarainministeriölle Vantaan kaupungin lausunnon luonnoksesta maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Vantaan kaupungin lausunto
- Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia; esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginjohtaja Kari Nenonen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Muutosesitykset

Lausuntopyyntökysely

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi: Vantaan kaupunki

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi: Henna Yli-Leppälä

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot: Kari Nenonen

Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä:

Toimielimen nimi:

Onko vastaaja*

kunta
sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto
muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
valtion viranomainen
järjestö
joku muu

Kysymykset

Kysymyksiä uudistuksen tavoitteista

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen tavoitteena on kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä hillitä palveluista aiheutuvia kustannuksia 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa? (Avotila)

Palveluiden yhdenvertainen saatavuus edellyttäisi, että yksityinen sektori hakeutuu tuottamaan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita kattavasti ympäri maata.

Esityksessä tulisi olla mahdollisuus maakuntakohtaisesti ottaa huomioon maakunnan erityisolosuhteet ja tehdä ratkaisuja muun muassa palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta ottaen huomioon paikalliset tuotantorakenteet ja investointimahdollisuudet.

Uudenmaan maakunta on väestömäärältään 23 kertaa suurempi kuin pienimmät maakunnat. Itsehallintoalueille asetettu tavoitteet ovat suurelta osin Uudellamaalla jo saavutettu.

Maakuntien erilaisuuden huomiotta jättäminen ei edesauta väestön terveys- ja hyvinvointieroja kaventamista. Osa maakunnista jää voimavaroiltaan heikoiksi erityisesti erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon erityispalvelujen järjestäjinä. Maakuntien koon ja tuotantomahdollisuuksien vaihtelu heikentää yhdenvertaisuutta ja vaikuttaa siihen, millaiseksi monituottajamalli tosiasiallisesti muodostuu. Maakuntien mahdollisuudet omaan palvelutuotantoon vaihtelevat eri puolilla maata ja osalla maakuntia on heikot edellytykset turvat palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Järjestämisvastuullisia alueita (18) on liikaa ottaen huomioon kaikkien alueiden tasapuolisen mahdollisuuden selvitä niille siirrettävistä tehtävistä.

Pelkkä järjestämisvastuun siirtäminen kunnilta maakunnille ei yksin paranna kansalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saamisessa eikä kansalaisten yhdenvertaisuutta. Myös palvelujen tuottamisen täytyy tukea yhdenvertaisuuden ja palveluintegraation tavoitetta.

Segregaatio, asunnottomuus ja maahanmuuttajataustaisen väestön keskittyminen kaupunkeihin ovat yhteiskunnallisia haasteita, joiden hallinnassa tärkeintä on kaikkien peruspalveluiden yhteen toimivuus. Uudenmaan alueella maahanmuuttajat keskittyvät erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkeihin. Nyt esitettävä uudistus voi heikentää tämän yhteistyön edellytyksiä siirtäessään sote-palvelut toiselle organisaatiolle, toiseen rahoituskanavaan ja erilaisille maantieteellisille vastuualueille. Uudistuksessa on otettava huomioon pääkaupunkiseudun erityisasema segregaaation torjunnassa

2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa? (Avotila)

Uudistuksen toteutuminen aiheuttaa väistämättä ylimenokaudella merkittäviä lisäkustannuksia. Merkittävimmät lisäkustannukset syntyvät valtakunnallisesta palkkaharmonisoinnista, ICT-ratkaisuista sekä maakunnallisten yhtiöiden pääomittamisesta sekä niiden käyttöpääoman turvaamisesta. Lisäkustannuksia aiheuttavat myös jatkossa toteutettavat kiinteistöjärjestelyt. Riskinä on myös nykyisen kunnallisen eläkejärjestelmän rahoittaminen, mikäli perustettavien maakunnallisten yhtiöiden eläkevalinnat epäonnistuvat. Näitä ei ole otettu lainkaan huomioon esitetyissä taloudellisissa laskelmissa. Kuntien taloudellinen asema tulee voimakkaasti heikkenemään saattaa heiketä rahoitusvolyymin puolittuessa ja samanaikaisesti velkapääoman pysyessä muuttumattomana. Kuntien taloudellisen aseman heikkenemisellä on merkittävä vaikutus julkisen sektorin taloudellisen kestävyysvajeen tasapainottamisessa, mikä tulisi ottaa samanaikaisesti huomioon maakuntauudistuksen taloudellisia vaikutuksia laskettaessa. Muutos aikaansaa useiden vuosien epävarmuuden tilan ja keskittymisen organisaatorakenteisiin ja toimintamallien yhtenäistämiseen kustannusten kasvua hillitsevien kehittämistoimenpiteiden sijaan.

Kustannusten hillitsemiseksi kehittämisen painopiste on oltava erityisesti asiakaslähtöisissä palveluketjuissa, jotta kustannusten kasvun hillintää voidaan saavuttaa tulevaisuudessa.

Kustannusten hallinnan kannalta on tärkeä pystyä kontrolloimaan hoitoketjua perustasolta erityistasolle. Luonnoksen mukaisessa mallissa maakunnalla ei ole tähän tuottajille kannustimia. Siksi tuottajille tulee luoda kannustinratkaisu jo ennen lain voimaantuloa.

Maakunnan hallintoa koskeva sääntely tulee arvioida uudelleen, koska maakunnan palvelutuotannon ohjausjärjestelmä ei tue tavoitetta hillitä palvelujen kustannuksia.

Esityksessä ei ole myöskään selostettu, miten aiotut säästöt on tarkoitus saada aikaan. Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on myös palvelulupauksen sisältö ja sitovuus, jonka merkitys on lakiluonnoksessa vielä täsmentymätön.

Kokonaisarviota kustannusten kasvun hillinnästä on mahdoton tehdä, koska tietoa vallinnanvapauden, monikanavarahoituksen ja tulevan valtionosuusjärjestelmän mallista ei ole. Kokonaisarvio kustannusten kasvun hillinnästä tulee esittää viimeistään valinnanvapautta, monikanavarahoitusta ja tulevaa valtionosuusjärjestelmää koskevien säädösten yhteydessä.

3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa? (Avotila)

Suorilla vaaleilla valitun maakunnan valtuuston asema on epäselvä ja ongelmallinen kansanvallan näkökulmasta. Vahvassa valtion ohjauksessa oleva maakuntien itsehallinnollinen asema tulee olemaan heikko.

Luonnoksessa valtionhallinnolla on mahdollisuus ohittaa maakunnan valtuusto hallinnollisilla päätöksillä. Maakunta ei ole kuntien tapaan aidosti itsehallinnollinen yksikkö eikä toisaalta selvästi osa valtionhallintoakaan. Maakunnasta on syntyvässä suorilla vaaleilla valitun valtuuston ja valtionhallinnon yhdessä johtama hallinnon taso, jonka ylintä päätösvaltaa käyttävät maakuntavaltuusto ja valtioneuvosto.

Kansanvallan periaatteen ja itsehallinnon kannalta ongelmallista on myös se, että maakunnan kokonaisuuteen kuuluisi lain mukaan itsenäisenä oikeushenkilönä maakunnan palvelulaitos. Palvelulaitos muodostuisi käytännössä sairaanhoitopiiristä ja perustason palvelutuotannosta. Valtuusto voisi johtaa kokonaisuutta vain sopimusohjauksen ja omistajaohjauksen keinoin, vailla mahdollisuutta järjestää maakunnan hallintoa toisin. Lisäksi keskeiset tukitoiminnot tulisi ehdotuksen mukaan organisoida valtakunnallisesti yhdessä valtionhallinnon kanssa.

Kansalaisen näkökulmasta valtion, maakunnan ja kunnan työnjaon tulee olla selkeä. Asukkaalle tulee tietää, missä asioissa hänen tulee pyrkiä vaikuttamaan kunnan, maakunnan tai valtiollisten vaalien tai vaikuttamisjärjestelmien kautta. Tämä koskee esimerkiksi kuntalain mukaista kunnan tehtävää asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen.

Kyseessä on historiallinen esitys kansalliseksi ratkaisuksi perustuslain 121 § 4 momentissa tarkoitettusta itsehallinnosta kuntia suuremmilla hallintoalueilla ja se linjaa merkittävällä tavalla itsehallinnon ja kansanvaltaisuuden periaatteen toteuttamista pitkälle tulevaisuuteen. Ehdotuksen perusteluista ei selviä, miten mallin on arvioitu täyttävän perustuslain kansanvaltaisuuden periaatteen ja itsehallinnon periaatteiden vaatimukset. Ehdotus herättää kysymyksen, kuinka paljon itsehallinto voi erota kuntatasolla ja maakuntatasolla ja kuinka paljon vaaleilla valitun maakuntavaltuuston toimivaltaa voidaan kaventaa loukkaamatta kansanvaltaisuuden periaatetta.

Erityisen ongelmallisia kohtia luonnoksessa ovat:

- Maakunnan mahdollisuus päättää hallinnosta ja organisaatiostaan on rajattu. Laissa on säädetty maakunnan tilaaja-tuottaja -mallista, palvelulaitoksesta, yhtiöittämisvelvollisuudesta ja kansallisista palvelukeskuksista. Maakunta ei voi päättää hallinnostaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Järjestämisvelvollisuuteen olennaisena osana kuuluva oikeus päättää palveluntuotantotavasta on hyvin rajallinen.
- Valtioneuvoston laaja ja väljä toimivalta ohittaa vaaleilla valitun valtuuston ja ohjaa maakunnan toimintaa jopa suoraan sitovilla päätöksillä.
- Maakunta, sen palvelulaitos tai palvelukeskus ei voi toteuttaa merkittäviä investointeja ilman valtioneuvoston hyväksyntää.
- Maakunnan tai palvelulaitoksen mahdollisuus perustaa valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja tarjoavia yrityksiä on käytännössä rajallinen.

Demokratian toteuttamisessa tulisi säädöksiin kirjata lähidemokratian periaatteet ja kannustaa luomaan uudenlaisia osallistumisen muotoja mm. julkinen palautemahdollisuus valinnanvapauden piirissä ja muista olevista palveluista. Valinnanvapaus osaltaan toteuttaa suoraa demokratiaa palvelujen käyttäjien näkökulmasta.

Kysymyksiä maakuntalaista

4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtäminen pois kunnan järjestämisvastuulta merkitsee kunnan erityisen toimialan huomattavaa kaventumista. Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Uudistuksen toteutuessakin kunnille jää hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen alueellaan. Kunnan yleinen toimiala on itsehallinnon ydintä eikä sitä saa uudistuksella kaventaa. Kuntien tulee voida yleisen toimialan puitteissa jatkossakin olla mukana sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuotannossa palveluja tuottavien yhtiöiden omistajina siltä osin kuin palvelut ovat valinnanvapauden piirissä.

Kuntien ja maakuntien pitää voida vapaammin sopia siitä, että kunnat voivat hoitaa maakunnalle säädettyjä tehtäviä. Vaarana on, että uudistuksessa syntyy hallinnollisten siilojen lisäksi uusia epätarkoituksenmukaisia rajoja juuri kunnan ja maakunnan välille. Ylipäätään rajapintaa kunnan ja maakunnan välillä ei ole esityksessä mietitty. Ratkaisematta on esimerkiksi se, miten kunnan vastuulle tulevat vapaa-ajan, kulttuurin, liikunnan ja nuorisotoimen palvelut kytketään osana hyvinvoinnin edistämistä maakunnallisiin sosiaali- ja terveystalouteen. Pahimmillaan tämä saattaa johtaa siihen, että tällaisia kunnallisia lakisäätelisiä palveluita joudutaan yhtiöittämään kilpailuneutraliteetin vuoksi. Integraatio maakunnallisten sosiaali- ja terveystaloutien sekä kunnallisten hyvinvointipalveluiden kohdalla on selvittämättä.

Maakuntalakiluonnoksen 15 §:n säädetty maakunnan ja sen alueen kuntien neuvotteluyhteys kerran valtuustokaudella on riittämätön. Lakiesityksen mukaan maakunnan ja kunnan on neuvoteltava valtuustokausittain tehtävien hoitamisen liittyvästä yhteistyöstä ja työnjaostoa. Tämä on riittämätön eikä ota huomioon kuntien osaamista ja toimintaa hyvinvoinnin edistämiseen. Maakuntastrategia ja palvelulupaus asiakkaille tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä kuntien kanssa.

Valtakunnalliset palvelukeskukset olisivat maakuntien ja valtion yhteisiä sidosyksiköitä. Valtakunnalliset palvelukeskukset eivät voisi tuottaa palveluja kunnille. Palvelukeskusten tehtävien hoitamista valtakunnallisesti ja vain maakunnalle ei voida pitää tarkoituksenmukaisina julkisen sektorin kokonaisuuden ja julkisen talouden näkökulmasta. Maakuntalakiluonnoksen 16 luvun säännökset valtakunnallisista palvelukeskuksista tuleekin poistaa. Viime kätinen päätösvalta keskeisissä palvelukeskuksista koskevissa asioissa olisi lisäksi aina valtioneuvostolla. Palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakuntien oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Esimerkiksi talous- ja henkilöstöhallinnossa toimii jo lähtökohtaisesti lukuisia julkisomisteisia ja yksityisiä tuottajia. Luonnoksesta puuttuvat kokonaan arviot palvelukeskusten perustamiseen, investointeihin, järjestelmiin sekä henkilöstö- ja muihin menoihin liittyvistä kustannuksista. Palvelukeskuksia koskeva malli on keskeneräinen ja toimimaton, ja johtaisi Uudellamaalla hallitsemattomaan tilanteeseen ja voimakkaasti kasvaviin kustannuksiin. Lisäksi palvelulaitosten alaiset yhtiöt eivät markkinatoimijoina voisi käyttää palvelukeskusten tukipalveluja.

Uudenmaan maakunta on erittäin suuri verrattuna muihin maakuntiin. Kuitenkin valtion ohjausmalli tulee olemaan sama pienemmissä 70 000 asukkaan maakunnissa ja 1,6 miljoonan asukkaan maakunnassa. Rahoitusnäkökulmasta maakunnat ovat valtionhallinnon virastoihin verrattavia kirjanpitoyksiköitä. Maakunnallisten palvelulaitosten ja niiden omistamien yhtiöiden asema on lisäksi taloudellisessa mielessä selkiytymätön.

Uudistuksen valmistelu ja aikataulutus on kyseenalainen hyvän lainvalmistelun ja erityisesti uudistuksen laajuuden näkökulmasta. Tässä uudistuksessa täytäntöönpanolle varatun ajan on laskettu alkavan ennen valmistelun päättymistä. Hyvän lainvalmistelun periaatteiden mukaan tulisi täytäntöönpanolle varata riittävä aika lain voimaantulon jälkeen. Hyvässä lainvalmistelussa ei voitane lähteä siitä, että lain täytäntöönpano tai sen valmistelu alkaa ennen kuin edes lain lopullinen sisältö on tiedossa.

Luonnos on yleislaiksi varsin yksityiskohtainen. Maakunnan organisoinnista ja rakenteesta säädettäisiin laissa eikä maakunnalla olisi mahdollisuutta poiketa tästä rakenteesta. Palvelulaitos, tilaaja-tuottaja -malli sekä kansalliset palvelukeskukset eivät vaikuta kaikilta osin tarkoituksenmukaisilta.

Valinnanvapauslainsäädäntö muodostaa keskeisen osan suunnitteilla olevasta kokonaisuudesta. Ilman tietoa valinnanvapausjärjestelmästä on mahdotonta ottaa kantaa kokonaisuuteen.

5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) X

e. ei kantaa (avotila)

Maakuntien tehtäväalat eivät muodosta mielekästä kokonaisuutta. Maakuntalaki ei sisällä muiden kuin sote-tehtävien osalta riittävästi tietoa järjestelyistä ja rahoituksesta. Myös maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväkokonaisuuksia koskeva erityislainsäädäntö on valmisteltavana. Mittavien sote-tehtävien lisäksi maakuntien tehtäviksi on haluttu siirtää nykyisten ELY-keskusten merkitykseltään vaihtelevia, osin varsin vähäisiä tehtäväkokonaisuuksia. Aluehallintovirastojen lukumäärä laskee yhteen valtakunnalliseen aluehallintovirastoon ja sen heijastusvaikutukset esimerkiksi maakuntien ja kuntien toimintoihin ovat jääneet epäselviksi.

On syytä pohtia sitä vaihtoehtoa, että sote-ratkaisu toteutettaisiin sellaisenaan ilman maakunnille esitettyjä muita tehtäviä. Mikäli maakuntaudistus kuitenkin etenee hallituksen aikataulun ja linjausten mukaan myös muiden kuin sote-tehtävien osalta, niin maakuntalain tulee olla joustava ja mahdollistava niin, että kuntien ja maakuntien yhteistyö ja mahdollisuus sopia palvelujen hoitamisesta turvataan.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) tehtävien osalta maakunnalle osoitetut tehtävät ovat resurssien ja hallinnollisten periaatteiden johdosta ongelmallisia. Maakunnat voivat pahimmillaan aiheuttaa hallinnollista sekavuutta, muodollisten päätöstahojen lisääntymistä ja toiminnallista tehottomuutta. Useat nykyisten ELY-keskusten ohjaus-, edistämis- ja kehittämistehtävät voidaan hoitaa ilman varsinaista lainsäädäntökirjausta jatkossa seudun kaupungeissa, kuntayhtymissä tai osana valtio-Helsingin seutu yhteistyöneuvotteluja (MAL-sopimus). Niiden muodollinen siirtäminen maakunnille aiheuttaisi hallinnollista sekavuutta ja tehottomuutta.

Maakuntakaavan asema on lakiehdotuksen mukaisessa maakunnassa ongelmallinen. Maakunta on ehdotuksessa maakuntakaavaa koskevassa päätöksenteossään riippumaton alueensa kunnista. Nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain perustana oleva kaavoitushierarkian käsite on merkinnyt, että valtion tavoitteet siirtyvät kuntien yhteistyön pohjalta laadittavaan maakuntakaavaan. Lakiluonnoksissa työnjako maakunnan ja kunnan välillä on arvioitava vielä uudelleen. Maankäytön suunnittelu on kunnan yleisen toimialan ydintä. Maakunnalla ei voi olla oikeutta tehdä toisen tason maankäyttöä sitovia päätöksiä.

Kuntien alueiden käytön suunnittelun ja rakennustoimen järjestämisen edistämisen tehtävä on kuvattu varsin epämääräisesti ELY-keskuksista siirtyvillä tehtävillä, joiden muuttamista konsultoivan roolin mukaisiksi todetaan valmisteltavan ympäristöministeriössä. Suurten kaupunkiseutujen osalta tehtävä on maakunnille tarpeeton ja aiheuttaa vain hallinnollista sekavuutta.

Maakunnille mahdollisesti siirrettävien muiden tehtävien osalta on syytä todeta, että Helsingin seudulla Helsingin seudun liikenteen kuntayhtymä hoitaa laajalti liikennepalveluiden seudullista kehittämistä sekä julkisen henkilöliikenteen suunnittelua ja järjestämistä osana MAL-sopimuskokonaisuutta. Näiltä osin ei ole siis tarvetta maakunnan liiton päällekkäiseen tehtäväkokonaisuuteen. Myöskään raideliikenteen järjestämistä ei ole syytä lukea Helsingin seudulla maakunnan tehtäväksi.

Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymän toiminta on Helsingin seudun liikennejärjestelmän keskeinen elementti, jota jäsenkunnat rahoittavat mittavilla kuntaosuuksilla. Yksin Vantaan vuotuinen kuntaosuus HSL:lle on noin 50 miljoonaa euroa. Kaupunkien mittavalla rahoituksella

mahdollistetaan Euroopan parhaimmaksi mitattu palvelu joukkoliikenteen asiakkaille, mutta samalla toimiva kaupunkiseudun liikenneverkosto myös muiden liikennevälineiden käyttäjille. HSL:n palvelut luovat myös rungon Helsingin seudun yhdyskuntarakenteelle ja sen kehittämiselle. Näistä syistä Helsingin seudun kunnissa tulee ensisijaisesti turvata HSL:n häiriintymätön toiminta. Mahdolliseen maakuntalakiin sisällytettävät tehtävät liittyen liikennejärjestelmän toimivuuteen ja suunnitteluun eivät saa vaarantaa HSL- kuntayhtymän toimintaa.

Myös maakunnan tehtävät aluekehittämiseen ja elinkeinojen kehittämiseen liittyen eivät saa olla päällekkäisiä kunnan yleisen toimivallan kanssa.

Työllisyyden edistämisessä tulee olla yhden toimijan malli. Vallan, vastuiden ja resurssien on oltava yhdellä toimijalla, joka kykenee sen hoitamaan. Asiakkaille palvelu näyttäytyy epäselvältä ja hajanaiselta. Asiakkaan palvelutarve ja -polku katkeaa, kun asiakas on aluksi maakunnan järjestämisvastuun piirissä ja siirtyy työttömyyden pitkittyessä kunnan, TE-toimiston ja Kelan järjestämään TYP-palveluun (monialaiseen yhteispalveluun) kuntaan.

Lakiluonnoksen mukaan kunnat vastaavat jatkossakin nykyisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti työllisyyden hoidosta ja edistämisestä. ELY-keskukset ja TE-toimistot lakkautetaan ja niiden vastuulla olevien palveluiden järjestämisvastuu siirtyy maakunnille. Työttömyydestä aiheutuvat kustannukset (työmarkkinatuen kuntaosuus) tulee lakkauttaa kunnilta, koska nykyisessä ehdotuksessa vastuu työllisyyden edistämisestä siirtyy TE-hallinnolta maakunnille ja kunnat eivät voi vaikuttaa laskun perusteiden syntymiseen.

Kotouttamiskoulutus ja kotouttaminen tulee järjestää siten, että se tukee myös kunnan elinvoimaisuutta. Lisäksi tulee huomioida kunnan mahdollisuudet vastaanottaa pakolaisia ja/tai turvapaikan saaneita yllättäen.

Tarkoituksenmukaisen työnjaon luomiseksi uudistuksessa tulee huomioida pääkaupunkiseudun erityisyys ja kuntien mahdollisuus huolehtia elinvoimaisuudestaan. Vantaan kaupunki toivoo suurempaa vastuuta työllisyyden edistämisestä kuin pelkästään maakuntalaissa kaavailtu tuottamisvastuu. Työllisyyden edistämisellä on merkittävä vaikutus kunnan elinvoimaan.

Kaupunkien nykyisiä ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ei tule siirtää maakuntahallintoon. Maakuntalakiluonnoksen 7 §:n mukaan maakunta voi sopia tehtävänsä järjestämisvastuun siirtämisestä kunnalle, silloin kun siitä erikseen laissa säädetään. Lakiehdotusten perusteluiden mukaan tämä mahdollisuus on sovellettavissa ympäristöterveydenhuoltoon, jos kunnalla on riittävä osaaminen ja resurssit ja kunta täyttää erikseen säädettävät kriteerit.

Vantaan kaupunki pitää tätä mahdollisuutta tärkeänä ja katsoo, että se pystyy hoitamaan ympäristöterveydenhuollon tehtävät laadukkaasti myös jatkossa. Vantaalla ympäristöterveydenhuolto toimii läheisessä yhteistyössä ympäristösuojelun sekä maankäytön ja rakentamisen kanssa. Myös muu yhteistyö kaupungin muiden toimijoiden kanssa on tiivistä ja toimii hyvin. Vantaan kaupunki pitää myös hyvänä, että ympäristöterveydenhuollon palvelut säilyvät lähellä kuntalaisia, joiden elinympäristön terveellisyttä ympäristöterveydenhuolto turvaa. Jos ympäristöterveydenhuolto siirtyisi maakuntiin, ei vastaava läheinen yhteistyö enää olisi mahdollista ja kontakti kuntalaisiin etääntyisi. Ympäristöterveyden tehtävien siirrolla kunta myös menettäisi asiantuntemusta, joka on hyödyttänyt koko kaupunkia kun kehitetään kuntalaisille terveellistä elinympäristöä. Myös kaupungin vastuulla säilyvien varautumiseen liittyvien tehtävien

kannalta on tärkeää säilyttää kiinteä yhteys ympäristöterveydenhuoltoon. Mikäli tulevat kriteerit jostain syystä tullaan asettamaan niin tiukoiksi, että edes suuret kaupungit eivät jatkossa pystyisi järjestämään ympäristöterveydenhuoltoa yksin, tulisi maakuntalain mahdollistaa ympäristöterveydenhuollon järjestäminen pääkaupunkiseudulla yhdessä.

Kulttuuriympäristön hoidon nykyiset ELY:n tehtävät tulevat jakautumaan valtion laitoksen (kulttuuriympäristön suojelu) ja maakuntahallinnon (kulttuuriympäristön hoito) kesken. Tehtävien jakaantuminen voi aiheuttaa hallinnollisten tasojen lisääntymistä ja asiantuntemuksen heikentymistä.

Maakuntalakiluonnoksessa mainitaan ”alueellisten yhteispalveluiden järjestäminen”, kun taas toisaalla esityksessä käytetään ilmaisua ”Yhteispalvelun alueellinen järjestäminen”. Käsitteinä nämä ovat erilaisia, eikä lakiluonnoksesta selviä, mistä kummassakaan on kysymys. Epäselväksi jää, tarkoittaako tämä sitä, että yhteispalveluverkosto siirretään kunnalta maakunnan hoidettavaksi. Vantaalla yhteispalvelua antaa Vantaa-info kolmessa eri toimipisteessä. Tällä hetkellä sopimukset ovat yksittäisiä (kunta – valtion toimija). Maakunnallistaminen ei välttämättä ole linjassa tuottavuutta tavoittelevaan kehittämiseen ja keskittämiseen. Yhteispalvelun kuvaus on tehty pienen kunnan näkökulmasta eikä otettu huomioon suurten kuntien erityispiirteitä, joissa on valtion toimijoiden omat toimipisteet.

Valtioneuvoston esityksessä pelastuslaitosten määräksi on kaavailtu viittä maakunnallista laitosta. Tämän rinnalla valmistelussa on esitetty, että laitoksia olisi maakuntien tapaan 18. Lopullista päätöstä asiassa ei ole, mikä vaikeuttaa lopullisen kannan muodostumista. Mikäli laitosten lukumääräksi vahvistetaan 18 maakunnallista laitosta, tämä tarkoittaa käytännössä isoa muutosta erityisesti Uudellamaalla, jossa neljä toimivaa laitosta yhdistyy yhdeksi Uudenmaan pelastuslaitokseksi, muun maan aluelaitosmallin pysyessä lähes muuttumattomana. Tältä osin uudistus ei ole perusteltavissa. Siitä ei synny taloudellisia säästöjä, koska jo nyt Uudenmaan alueella toimivat Pelastuslaitokset ovat kustannusvertailussa maan keskiarvoa edullisempia. Tältä osin, mikäli ylipäätään halutaan siirtää Pelastuslaitokset maakuntiin, lähtökohtana tulisi olla viiteen alueeseen perustuva malli.

Maakuntauudistuksen valmistelun käynnistyessä pelastuslaitoksen siirtoa maakunnille perusteltiin muun muassa sillä, että EU:n säännösten mukaan ensihoitotehtäviä hoitavien pelastuslaitosten tuli olla osa terveydenhoitopalveluita eli osa maakuntahallintoa. Myöhemmin on kuitenkin tullut ilmi, että muun muassa valinnanvapausperiaatteiden huomioiminen tarkoittaa kilpailutilanteessa olevien yksiköiden yhtiöittämistä. Ensihoitopalveluiden kohdalla on olemassa toimivat kilpaillut markkinat, mikä tarkoittaa sitä, että maakunnille siirtyvät ensihoitopalvelut jouduttaisiin yhtiöittämään ja siten irrottamaan varsinaisesta pelastustoimen palvelutuotannosta. Tätä taustaa vasten olisi syytä selvittää vielä kerran, onko olemassa perusteita pelastustoimen siirrolle edellä olevalla perusteella vai olisiko tarpeen siirtää ainoastaan ensihoitoa koskevat yksiköt yhtiöitettynä maakuntiin ja integroida ne tässä yhteydessä osaksi erikoissairaanhoidtoa (missä niiden järjestämisestä koskeva vastuu tälläkin hetkellä Terveydenhuoltolain mukaan on). Mikäli jatkovalmistelussa päädyttäisiin 18 maakunnallisen pelastuslaitoksen malliin, pelastustoimen siirrosta maakunnille tulisi kokonaan luopua ja tuolloin tulisi toteuttaa ainoastaan ensihoitoa koskeva toimintojen siirto.

Pelastustoimi on tällä hetkellä ainoa kunnallisessa hallinnossa oleva turvallisuusviranomainen. Pelastustoimi on toiminut kuntien tukena varsinaisen pelastustoimen ohella myös valmius- ja

varautumistyössä. Pelastuslaitosten siirto katkaisee tämän yhteyden, jolloin kuntien tulee järjestää valmius- ja varautumistoimensa uudelta pohjalta. Kun samanaikaisesti maakuntauudistuksen yhteydessä Aluehallintovirastojen (AVI) lukumäärä pudotetaan yhteen valtakunnalliseen, myös valtionhallinnon valmius- ja varautumistyön alueellinen rooli joudutaan miettimään uudelleen. Tällä hetkellä AVIt ovat ohjanneet joko suoraan tai pelastuslaitosten kautta kunnallista valmius- ja varautumistyötä. Mikäli pelastustoimi kaikesta huolimatta siirretään maakuntiin on välttämätöntä, että tulevat pelastuslaitokset tukevat myös jatkossa kuntien valmius- ja varautumistyötä ja sen suunnittelua sekä koordinoivat maakunnan varautumista häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Samoin maakunnallisten pelastuslaitosten ja tulevan AVIn välinen työnjako tulee selkeyttää. On selvää, että tältä osin turvallisuustyö kuntalaisen näkökulmasta hämärtyy ja siirtyy kauemmaksi paikallistasosta. Lisäksi on huomattavaa, ettei pienimmillä kunnilla ole omia resursseja eikä mahdollisuuksia omaehtoiseen valmius- ja varautumistyöhön, mikä ei ole ollut ongelma nykymallissa tehtäviä hoidettaessa sopimusperusteisesti yhteistoiminnassa pelastustoimen alueella.

Valtakunnallinen pelastustoimi on rakentunut alueellisten pelastuslaitosten sekä paikallisten vapaapalokuntien yhteistyön varaan. Tulevassa uudistuksessa tulee varmistaa vapaapalokuntien toiminnallinen ja taloudellinen asema, koska tällä hetkellä niiden toimintaedellytykset on turvattu alueellisten pelastuslaitosten kautta erilaisin sopimusjärjestelyin.

Pelastuslaitosuudistuksen yhteydessä on tarpeen tehdä toimintojen yhdistämistä myös esimerkiksi hätäkeskuslaitoksen kohdalla kuitenkin niin, ettei kansalaisten palo- ja pelastustoimeen liittyvät palvelut uudistusten yhteydessä heikkene.

Jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota sellaisiin tehtäviin, joissa on jo nyt päällekkäisyyttä nähtävissä maakunnan ja kunnan välillä, erityisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja kasvupalvelut.

Koulupsykologit ja -kuraattorit tulee sijoittaa hallinnollisesti kuntaan. Tämä tukee oppilas- ja opiskelijahuoltolain toteuttamista. Lapsen tai oppilaan tulee saada jatkossakin koulupsykologi- ja kuraattoripalvelut opetusyksikössään matalan kynnyksen lähipalveluna. Koulupsykologi ja koulukuraattori tulee nähdä opetusyksikön työntekijöinä samalla tavalla kuin opetus- ja kasvatushenkilöstö. Yksilöllistä ja yhteisöllistä opiskelijahuoltotyötä on mahdotonta erottaa eri hallinnon alla tehtäväksi ja suunniteltavaksi niin että työ ei siitä kärsisi. Koulupsykologin ja kuraattorin työ pohjautuu oppilas- ja opiskelijahuoltolain lisäksi vahvasti opetussuunnitelmien mukaiseen oppilas- ja opiskelijahuoltoon ja siinä keskeistä on yhteistyö ja muulle henkilökunnalle annettava konsultaatio. Tätä työtä tehdään parhaiten organisaation sisältä. Opetussuunnitelmien kehittäminen ja käyttöönotto on tuloksellisinta toteuttaa yhteistyössä saman organisaation sisällä. Mikäli koulupsykologit ja kuraattorit siirtyisivät maakuntiin, on vaarana että työstä tulisi suoritekeskeistä koskien tietyn yksittäisen lapsen tai nuoren asian hoitamista. Oppilas- ja opiskelijahuoltopalvelujen etäännyttäminen hallinnollisesti opetustoimesta vahvistaa työn ongelmia korjaavaa osuutta ennaltaehkäisevän työn kustannuksella.

Perusopetus tuottaa Vantaalla kehitysvammaisten perusopetusikäisten lasten päivätoiminnan koulupäivinä sekä lomatoiminnan koulujen loma-aikoina. Toiminta perustuu kehitysvammaisten erityishuoltolakiin sekä autistisilla oppilailla hoidon tarpeeseen. Kehitysvammaisten koululaisten toiminta tulee toteuttaa edelleen perusopetuksessa siten, että maakunta ostaisi palvelun

Vantaalta. Näin toimien lasten etu toteutuisi siten, että sama kasvatusta- ja hoitohenkilöstö huolehtii lapsista samassa paikassa kantaen kokonaisvastuun lasten hyvinvoinnista.

Tärkeää on taata mahdollisuus saada ennaltaehkäiseviä sote-palveluita myös esiopetus- ja opetusryhmien yhteydessä. Tulevaisuudessakin tulee edelleen kehittää ja tuottaa yhteisiä palveluita ja konsultaatiomahdollisuuksia. 0-5-vuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen, neuvolatoiminnan, suun terveydenhuollon, psykologipalveluiden, kuntoutuspalveluiden, vammaispalvelun ja lastensuojelun välisellä moniammatillisella yhteistyöllä on varmistettu lapselle ja perheelle toimiva palvelukokonaisuus. Varhaiskasvatuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden prosessien integraatio ja yhteensovittaminen tulee järjestää lapsi- ja perhelähtöiseksi kokonaisuudeksi. Tavoitteena on, että lapsi ja perhe saavat jatkossakin palvelut matalan kynnyksen palveluina, joissa korostuu ennaltaehkäisevä näkökulma.

Lasten ja perheiden osallisuus ja toimijuus tulee varmistaa palvelutarpeen arvioinnissa, palvelujen toteuttamisessa sekä prosessien eri vaiheissa. Perheiden valinnanvapaus ei saa asettaa perheitä eriarvoiseen asemaan palveluiden yhdenvertaisuuden ja saatavuuden kannalta. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tulisi selkeästi määritellä maakunnan ja kunnan vastuut sekä yhteistyörakenteet.

6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Uudistus heikentää sosiaali- ja terveyspalveluiden lähidemokratiaa merkittävästi Uudellamaalla. Maakunnan asukkaiden on tiedettävä, mistä tehtävistä maakunta vastaa sekä miten asioihin on mahdollista vaikuttaa. Osallistumisaktiivisuus maakunnallisiin vaaleihin on erityisen kriittinen tekijä. Osallistuminen, avoin vuorovaikutus, tiedonkulku sekä helpot tavat osallistua ovat tärkeitä. Lain valmistelussa tulisi tarkastella uudenlaisesta näkökulmasta.

Palvelujen suunnittelu yhdessä asiakkaiden ja käyttäjien kanssa edellyttää sekä strategista suunnittelua, että organisaatioissa olevaa riittävää osaamista. On hyvä, että velvollisuus koskee kaikkia palveluiden tuottajia. Siksi uudistuksen yhteydessä on ratkaistava se, miten asukkaiden vaikutusmahdollisuudet esimerkiksi palvelumuotoilun osalta ulotetaan kaikkiin palveluntarjoajiin erityisesti yksityissektorin kohdalla.

Uudistus vaikuttaa väistämättä kolmannen sektorin asemaan sosiaali- ja terveydenhuollon ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen alalla. Jatkossa on asioitava sekä kunnan että maakunnan kanssa. Maakuntavaltuuston mahdollisuus myöntää toiminta-avustuksia on tärkeä asia. Erilaisten avustusten hakuprosesseissa on tärkeää tehdä yhteistyötä myös kuntasektorin kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Valtion ohjaus on esityksessä osin liian pitkälle menevää. Asukkaiden osallistumisoikeuden ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutusta koskevien valtakunnallisten tavoitteiden asettaminen valtioneuvoston toimesta on tarpeetonta. On vaikeaa nähdä, miten valtioneuvosto voisi antaa

tarkoituksenmukaisella tavalla valtakunnallisia tavoitteita vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisesta ohi vaaleilla valitun valtuuston.

Kansanvaltaisuuden periaatteiden ja osallistumisoikeuden kannalta ongelmallisinta on sääntelyn kokonaisuus, jossa vaaleilla valitun valtuuston valtaa on rajoitettu merkittävästi.

Vaikuttamistoimielinten kokoonpano tai roolin vahvistaminen ei korjaa tätä perustavanlaatuaista puutetta.

7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Palvelulaitoksia koskeva malli on keskeneräinen ja saattaa sellaisenaan aiheuttaa kasvavia kustannuksia.

Maakuntakonserniin kuuluvat palvelulaitokset olisivat uuden tyyppisiä oikeushenkilöitä, jotka muodostunevat nykyisten sairaanhoitopiirien ympärille. Rakenteessa korostuu erikoissairaanhoidon asema maakunnassa. Palvelulaitosten tulisi olla aidosti uudenlaisia tuotantoon keskittyviä organisaatioita. Erityisesti viiden Erva-alueen hallintomallissa ei ole esitetty ratkaisua sosiaalipalveluiden järjestämiseksi. Tällä hetkellä merkittävä osa lakisääteisistä sosiaalipalveluista ylittää kaavailut maakuntarajat eli ne toimivat usean eri maakunnan alueella, mitkä puolestaan eivät vastaa Erva-alueiden maakuntarajoja. Näin ollen esitetyssä ratkaisussa ei synny terveys- ja sosiaalipalveluiden integraatiota, vaan integraatio terveyspalveluiden sisällä. Sosiaalipalveluiden kohdalla tämä on kokonaan ratkaisematta.

Ratkaisulla on rajoitettu maakunnan mahdollisuutta päättää itse omasta hallinnostaan. Palvelulaitoksella olisi oma hallitus ja se olisi hyvin itsenäinen toimija suhteessa maakuntahallintoon. Maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan käytössä ovat omistajaohjauksen ja sopimusohjauksen keinot. Pääösvaltaa palvelulaitoksessa ja omistajaohjausvaltaa sen alaisiin yhtiöihin käyttävät palvelulaitoksen hallintoelimet. Valtakunnallisten palvelukeskusten kohdalla sekä sopimus- että omistajaohjaus on käytännössä valtiolla.

Maakunta vastaa palvelulaitoksen rahoituksesta, sitoumuksista ja alijäämästä. Maakunta vastaa myös palvelujen saatavuudesta. Käytännössä maakunnan mahdollisuudet tehokkaasti ohjata palvelulaitoskonsernin toimintaa ja taloutta vaikuttavat kuitenkin heikoilta. Palvelutuotannon lakiin perustuva itsenäinen asema vaikeuttaa kokonaisuuden johtamista. Maakunnan toiminnan onnistunut johtaminen edellyttää vahvan johtajuuden lisäksi vahvoja johtamisen välineitä. On riski, että ehdotettu organisointitapa ei tue maakunnan johtamista yhtenä kokonaisuutena. Hallinto tulee järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla siten, että se on läpinäkyvää, selkeää ja ymmärrettävää.

8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Lakiluonnos on kirjoitettu vain SOTE-investointien säätelyn näkökulmasta. MAL-tehtävien osalta ei vastaavaa säätelyjärjestelmää ole tarpeen luoda, vaan suurilla kaupunkiseuduilla MAL-sopimukset muodostavat sopimus pohjan valtion ja kuntien näiden investointien rahoitukselle. Maakunnan muiden tehtävien rahoituksesta ei ole esityksessä vielä mainintoja.

Maakuntien rahoituksen kokonaisuus perustuu esityksen mukaan lähtötilanteessa nykyisiin sosiaali- ja terveystoimen toteutuneiden kustannusten tasoon. Näin ollen esityksen mukaan lähtökohtaisesti maakuntien yhteenlaskettu palvelujen rahoitus on alkuvaiheessa turvattu nykyisellä tasolla. Laaja muutosprojekti aiheuttaa kuitenkin siirtymävaiheessa merkittäviä kustannuksia ja investointeja muun muassa tietojärjestelmien ja palkkojen yhdenmukaistamisen johdosta. Lisäksi kunnilta siirtyvät palvelut joudutaan pääasiallisesti yhtiöittämään valinnanvapauden mahdollistamiseksi. Yhtiöittämisen edellyttämän pääomittamisen määrää enempää kuin toiminnan hoitamiseksi tarpeellista käyttöpääomaa ei ole esityksessä edes arvioitu. Syntyvien lisäkustannusten huomioon ottaminen merkitsee sitä, ettei lähtökohdaksi otettu nykyinen toteutuneiden kustannusten taso tule riittämään. Näiden vaikutuksia rahoituksen riittävyyteen ei ole esityksessä arvioitu tai huomioitu.

Investointien osalta esitettyyn maakuntien rahoituksen tasoon sisältyisi nykyistä poistotasoa vastaava rahoitus. Tämä ei kuitenkaan ota huomioon rakenteilla olevien sekä suunniteltujen uusien investointien kasvattamaa poistotarvetta, joten lähtökohtaisesti rahoituksen taso on tältä osin riittämätön. Muun muassa HUS-konsernin tulevien vuosien suunnitellut investoinnit tulevat lisäämään kuntayhtymän nykyistä poistomäärää merkittävästi. Irtaimen omaisuuden siirtyessä vastikkeetta kunnilta maakunnille ei irtaimen omaisuuden hankinnasta aiheutune maakunnille olennaisia kertaluonteisia kustannuksia. Toisaalta irtaimen omaisuuden keskimääräinen käyttöikä on lyhyt, mistä syystä irtaimen omaisuuden tulevat korjaus- ja laajennusinvestoinnit tulee ottaa huomioon riittävästi rahoitusratkaisuissa. Toimitilat säilyisivät esityksen mukaan siirtymävaiheen kuntien omistuksessa, minkä johdosta niihin kohdistuvien investointien toteuttaminen säilynee niin ikään siirtymäajan kuntien vastuulla. Toisaalta sosiaali- ja terveystoimen palvelutuotannon siirtyessä esityksen mukaan kunnilta maakunnille tulee siirtymäkaudelle varmistaa kuntien riittävä rahoitus välttämättömien investointien tekemiseksi sosiaali- ja terveystoimen palveluverkkoihin jatkossakin sisältyviin kiinteistöihin. Koska kunnat kattavat sosiaali- ja terveystoimen tarvitsemiin toimitiloihin tehtävät investoinnit pelkästään maakunnilta perittävien vuokrien kautta, lopullisessa ratkaisussa tulee varmistaa riittävän pitkät vuokrausajat sekä laskennallisesti oikeudenmukaiset ja taloudellisesti riittävät vuokranmäärityspäätökset tasapainon saavuttamiseksi siten, etteivät kunnat joudu kantamaan vuokraustoimesta aiheutuvaa taloudellista riskiä.

Maakuntien rahoitus muodostuu valtionrahoituksesta sekä vähäisemmässä määrin asiakasmaksutuloista. Maakuntien voimakas rahoituksellinen riippuvuus valtiosta on ristiriidassa

perinteisen itsehallinnon merkityksen kanssa. Valtion rahoitus lähtee muutosvaiheessa liikkeelle siirtyvien palvelujen nykyisistä kustannuksista, mutta etenee asteittain kohti laskennallista, tarveperusteista rahoitusmallia. Samalla maakuntien kustannuskehitystä hillitään määrittelemällä maakuntien valtionrahoituksen kehitys käyttöönotettavan uuden kustannuskehitysindeksin (maakuntaindeksi) perusteella. Myös taloudellisesti tai toiminnallisesti merkittävien investointien hyväksymismenettely valtioneuvoston toimesta on huomattava rajoite maakuntien päätösvalle oman rahoituksensa käytöstä, jota sitäkin on korostettu esityksen perusteluissa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa pitää saada samanaikaisesti sekä investointipäätös kiinteistön toteuttamiseksi perustettavalle kiinteistölaitokselle että lisärahoituspäätös maakunnalle järjestäjänä taloudellisen tasapainon turvaamiseksi.

Siirtymäajan riittävyys rakenteiden uudistamiseksi tulevaa rahoitustasoa vastaavaksi ja siirtymävaiheen kustannusten vaikutukset rahoituksen riittävyyteen jäävät arvioitaviksi myöhemmissä vaiheissa. Mikäli siirtymävaiheen aikana toteutetaan edellä esitetyt sopeuttamistoimenpiteet, alkuvaiheen rahoitusraami ei tule riittämään eikä siten myöskään tuleva rahoitustaso ole oikealla tasolla. Valtakunnalliseksi tavoitteeksi asetun 3 miljardin euron säästötavoitteen saavuttaminen on haastavaa eikä se tule onnistumaan ilman merkittäviä uusia sopeutustoimia.

Lakiluonnosten julkaisemisen yhteydessä esitettyjen laskelmien mukaan uudistuksessa Uudenmaan maakunta menettää sote-rahoitusta muun maan eduksi. Myös kaupunkien jäljelle jäävien investointien rahoitus muodostuu haasteelliseksi johtuen verotulo- ja kokonaisrahoituksen volyymin olennaisesta laskemisesta. Lakiluonnosten yhteydessä esitetyissä laskelmissa on tasapainotarkastelua tehty nykyisten poistotasojen suhteen, mikä ei anna oikeaa kuvaa pääkaupunkiseudun kaupunkien investointien rahoitustarpeista ja jo toteutettujen investointien vaikutuksista tulevana vuosina.

Esitetyt valtionosuuksien tasaukset ovat määräaikaista, mikä lisää kaupunkien taloudellista epävarmuutta ja riskiä. Toteutettaessa tämän mittaluokan uudistusta on syytä samanaikaisesti säätää pysyvästi valtionosuusuudistuksen periaatteet sen arvioimiseksi, miten yksittäiset kaupungit kykenevät hoitamaan niille jäävät lakisääteiset tehtävät. Kun Uudenmaan kunnilta siirtyy verorahoitusta muualle maahan VM:n ennakkolaskelmien mukaan noin 150 miljoonaa euroa vuodessa, on tässä yhteydessä päätettävä miten tuo perusteeton ja menettävien kuntien kannalta kohtuuton leikkaus tullaan menettäville kunnille korvaamaan.

Valinnanvapauden toteutumisesta ei ole vielä esitystä, joten tässä vaiheessa ei pystytä arvioimaan rahoitusmallin ja taloudenohjausmekanismien tarkoituksenmukaisuutta ja rahoituksen riittävyyttä.

9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

-

Kysymyksiä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista:

10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Tulisi varmistaa maakuntien sisäisillä ratkaisulla palvelujen saanti siten, ettei kuntien pitkällä aikavälillä rakentama kuntalaisten tarpeeseen perustuva palvelurakenne koe liian nopeita muutoksia, vaan maakuntien ja kuntien yhteisellä kehittämistyöllä pyrittäisiin evoluution kautta vieläkin asiakaslähtöisempään ja tuottavampaan palvelujärjestelmään.

11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

- a. kyllä (avotila) **X**
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Esitetty sopimusjärjestely on perusteltu, jos pyritään rakenteellisiin uudistuksiin maakuntien rajat ylittäen.

12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa

yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Integraatiota on ehdotuksessa toteutettu järjestämisen tasolla, mutta asiakkaan näkökulmasta ja palvelutasolla ehdotus ei tue integraatiota. Integraatiota pyritään toteuttamaan monituottajamallissa sopimus- ja omistajaohjauksen keinoin. Malli edellyttää maakunnalta sellaista järjestämis- ja tilaajaosaamista, josta ei ole missään aiemmin kokemusta. Integraation toteutumisen seurantaan pitäisi selvästi johtaa. ICT integraatio tulee olemaan erityisen tärkeä.

13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

- a. kyllä (avotila)

- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Tavoite lisätä valtion ohjausta on kannatettava, mutta sen tulee keskittyä strategiaan kysymyksiin. Ohjauksen tulee keskittyä palvelujen laadun, vaikuttavuuden ja tasa-arvon parantamiseen. Ohjauksen toteutumisen seurannan tulee olla julkista ja asukkaiden ja asiakkaiden saavutettavissa. Valtion ohjausta tarvitaan kustannusten kasvun hillitsemiseksi.

Ehdotetussa mallissa vahva valtion ohjaus on seurausta valitusta rahoitusratkaisusta, palveluntuotantoratkaisusta ja maakuntien kantokykyjen eroista. Se johtaa taloudellisen vastuun ja järjestämisvastuun jakautumiseen ja hämärtymiseen sekä vähentää maakuntien itsenäisyyttä päättää järjestämisvastuulleen säädetyistä asioista.

14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Järjestämisen ja tuottamisen eriyttäminen ehdotetulla tavalla johtaa monimutkaiseen ohjausjärjestelmään, jonka käytännön toteutus on haasteellista. Tästä johtuen jatkovalmistelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota johtamisjärjestelmän kehittämiseen. Palvelutuotanto koostuu maakuntien palvelulaitoksista, maakuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä, yksityisistä ja kolmannen sektorin sopimustuottajista sekä laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluja tuottavista yrityksistä. Tämä edellyttää maakunnalta uuden tyyppistä järjestämis- ja tilaajaosaamista.

Perinteinen tilaaja-tuottajamalli on osoittautunut käytännössä raskaaksi ja kustannuksia lisääväksi tekijäksi palvelujen tuotannossa. Toimintamallin käytännön toteutus on osoittautunut haasteelliseksi, vie aikaa ja voimavaroja eikä välttämättä tuo vastaavaa taloudellista hyötyä. Vastuu kokonaisuudesta jakautuisi maakunnassa toisaalta järjestäjälle ja toisaalta maakunnan palvelulaitoksille sekä valtioneuvostolle heikentäen johtamisen edellytyksiä.

Kansalaisen kokonaisedun huomioimiseksi vaadittava integraatio edellyttää toiminnan määrätietoista johtamista, ohjausta ja mittausta. Lukuisten pienten palveluntuottajien, maakunnan yhtiöiden sekä nykyisten sairaanhoitopiirien pohjalle rakentuvien suurten ja itsenäisten palvelulaitoksen toiminnan johtaminen sopimusohjauksen ja omistajaohjauksen keinoin on erittäin haasteellista. Vastaavasti kustannusten kurissa pitäminen edellyttää mahdollisuutta puuttua turhiin hoitokäynteihin tai läheteisiin tai muuhun osaoptimointiin. Ehdotetun mallin toimivuutta voi arvioida vertaamalla sitä valtion tai kuntien nykyisten, ehdotettua yksinkertaisempien konsernien ja toimintojen johtamisen haasteisiin.

Toimintojen tehostaminen on tärkeää ja monituottajamalli tarjoaa hyvän mahdollisuuden oman tuotannon tehostamiseen. Yksityisen palvelusektorin kehittäminen vaikuttaa olevan yksi keskeisiä uudistuksen tavoitteita. Jo pelkästään valinnanvapauden piiriin kuuluvien palveluntuottajien ohjaus on esimerkiksi Ruotsista saatavien kokemusten mukaan haasteellista ja edellyttää useiden vuosien harjoittelua. Lainsäädännöllinen vaikuttavuus yksityisen sektoriin päin puuttuu, mikä saattaa sen erilaiseen asemaan maakunnallisiin yhtiöihin verrattuna.

Maakuntavaltuuston ohjaus- ja päätösvaltaa rajattaisiin merkittävästi suhteessa sen keskeisimpään tehtävään eli sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen. Järjestämisvastuuseen kuuluu olennaisena osana oikeus ja mahdollisuus päättää tavasta, jolla palvelut tuotetaan.

maakunnan mahdollisuudet johtaa kokonaisuutta ovat ehdotetussa mallissa heikot. Ainakin suurimmissa kaupungeissa on kuntien tuotantoon riittävät resurssit ja osaaminen. Väestöllä mitattuna vain seitsemässä maakunnassa väestömäärä on suurempi kuin yhdessäkään neljästä suurimmasta kaupungista.

Järjestämislain 54 §:n mukaan hallintolakia ja lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta sovellettaisiin laajan valinnanvapauden piirissä olevia palveluja tuottavan yksikön ylläpitäjä toimintaan silloinkin, kun tämä on yksityisoikeudellinen yhteisö, esimerkiksi osakeyhtiö. Erityisesti julkisuuden ulottaminen tuottajiin on perusteltua. Ehdotuksessa jää tosin epäselväksi, mihin käytännön seuraamuksiin esimerkiksi esteellisyyssäännösten rikkominen johtaisi.

15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskeissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan palvelulaitoksen on yhtiöitettävä kunnilta siirtyvät palvelut osakeyhtiöiksi, jos palvelut ovat valinnanvapauden piirissä ja jos markkinoilla on ulkopuolisia toimijoita. Esityksessä maakunnille ei ole osoitettu varoja yhtiöittämisen hoitamiseksi (osakepääoma).

Perustamisvaiheessa maakuntien palvelulaitokseen siirtyy merkittävästi omaisuutta ainoastaan lakisääteisistä kuntayhtymistä, joiden toiminta ei pääsääntöisesti ole yhtiöittämisen kohteena. Tätä siirtyvää omaisuutta ei voi käyttää valinnanvapauden piirissä olevien perustason palvelujen yhtiöittämisessä. Kunnilta palvelulaitokselle siirtyvä omaisuus on pääasiallisesti koneita ja kalustoa sekä muuta irtaimistoa.

Liian kevyesti pääomitetun ja riittämättömällä käyttöpääomalla toimintansa aloittavan yhtiön asema on kovassa kilpailutilanteessa riskialtis ja voi johtaa sekä yhtiön että maakunnan kannalta arvaamattomiin seurauksiin. Kilpailuilla markkinoilla toimintansa aloittavan yhtiön taloudellisen aseman tulee olla terveellä tavalla kilpailukykyinen. Ehdotettu rakenne ei käytännössä mahdollista

palvelulaitoksen omistaman yhtiön toimintaa markkinoilla taloudellisesti terveellä tavalla. Tältä osin yhtiöt jäävät tehtäväkenttäänsä nähden taseeltaan heikoiksi. Lisäksi niiltä puuttuu kokonaan toiminnan edellyttämä käyttöpääoma, mitä ei voida siirtää yhtiöihin apporttina.

Palvelulaitos ei voi jälkikäteen vahvistaa alun perin liian heikosti pääomitetun yhtiön pääomarakennetta tai kattaa niiden alijäämiä. Pääomittaminen tai takauksen myöntäminen voidaan katsoa valtiontukisäännösten vastaiseksi tukitoimenpiteeksi. Kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yrityksen omistajana maakunnan on toimittava markkinasijoittajaperiaatteen mukaisesti.

Ohjauskokonaisuuteen vaikuttaa erityisesti se, miten valinnanvapausjärjestelmä täsmentyy jatkossa. Kysymykseen vastaaminen on vaikeaa koska valinnanvapautta koskeva lakiesitys ei ole ollut käytettävissä.

16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Maakunnan tulee hyväksyä maakuntastrategia, palvelustrategia ja antaa palvelulupaus. Järjestämislain mukaan palvelulupauksen antaa maakunta ja se on luonteeltaan asukkailla suunnattu tahdonilmaisu. Palvelulupauksessa on otettava huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteet. Ehdotuksen mukaan palvelulupaus ei muuta maakunnan lakisääteisiä velvoitteita järjestää palveluja. Kuitenkin kaikkien palveluntuottajien on järjestämislain mukaan noudatettava maakunnan palvelustrategiaa ja palvelulupautta. Palvelulupauksen asema ja merkitys jää epäselväksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen ja palvelurakenteen lainmukaisuuden valvonta ja siihen liittyvä ohjaus kuuluu ehdotuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomaisen toimivallan tulisi olla tarkkaan määriteltä. Ehdotus jättää epäselväksi, mihin palvelurakenteen lainmukaisuuden valvonta käytännössä voisi kohdistua. Valinnanvapauslainsäädäntöesityksen puuttuessa on vaikeat ottaa kantaa palvelujen järjestämiseen.

Työterveyshuollon asema jää esityksessä epäselväksi. Kokonaisuuden kannalta olisi perusteltua, että työterveyshuolto siirtyisi muun sosiaali- ja terveystoimen palveluiden kanssa maakuntien hoidettavaksi.

Kysymyksiä voimaannolaista:

17. Kysymys vain kunnille: Voimaannolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaannolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

- a. kyllä (avotila) X
- b. ei (avotila)
- c. ei kantaa (avotila)

18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (*Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystoimenministeriöön*) Avotila

-

19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan perustaminen edellyttää kuntien tuntuvaa panostusta ja osaamisen käyttöä. Suunniteltu aikataulu lain voimaantulosta maakuntavaaleihin ja toiminnan aloittamiseen on erittäin lyhyt ja vaatii kuntien vahvaa panostusta valmistelussa ja toiminnan käynnistymisessä. Kuntien tulee saada panostuksesta asianmukainen korvaus.

Väliaikaishallinnon perustaminen uuteen organisaatioon vie luonnoksessa oletettua pidemmän ajan. Väliaikaishallinnon tulisi ehdotuksen mukaan aloittaa heinäkuussa 2017 ja muun ohella huolehtia maakuntavaalien järjestämisestä tammikuussa 2018. Väliaikaishallinnolla ei ole heinäkuussa 2017 toimivaa organisaatiota, päätöksentekojärjestelmää tai henkilökuntaa. Toiminnan käynnistäminen täysin uudessa organisaatiossa ei välttämättä onnistu ongelmitta.

20. Voimaantulain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Siirtyvän henkilöstön määrittelyn tulee olla yksiselitteistä. Luovuttavan kunnan tehtävänä tulee olla sen selvittäminen ja toteaminen, keiden henkilöiden työpanoksesta vähintään puolet kohdistuu maakunnalle siirtyviin tehtäviin. Työpanoksen kohdistumista koskevan säännön tulee koskea myös osa-aikaisia työntekijöitä. Edelleen voimaantuloissa tulisi huomioida kuntien palveluksessa oleva hallinnossa ja tukipalveluissa työskentelevä henkilöstö, jonka työpanoksesta merkittävä osa, mutta alle puolet kohdistuu maakunnalle siirtyviin tehtäviin. Voimaantuloissa tulisi säätää, että luovuttava kunta selvittää myös tämän työpanoksen osuuden henkilötötyvuosina ja se keitä henkilöitä siirtyminen maakunnan, maakunnan palvelulaitoksen tai maakunnan omistaman yhtiön palvelukseen tällä perusteella koskee. Tukipalvelujen osalta liikkeenluovutuksen pitäisi koskea samoin säännöin myös kunnan kokonaan omistaman osakeyhtiön työntekijöitä.

Kunnat tarvitsevat tarkat ohjeet liikkeen luovutustilanteessa uudelle työnantajalle annettavista henkilötiedoista.

Uudistuksessa 220 000 työntekijää vaihtaa työnantajaa. Eri työnantajien palkkausten yhteensovittaminen pitäisi ratkaista voimaannpanolain erillismääräyksellä. Pelkästään pääkaupunkiseudun kaupungeissa ja niiden omistamissa sote-kuntayhtymissä toimii nykyisin sote-tehtävissä noin 55 000. Näin mittavan muutoksen edessä pitäisi laajemmin arvioida, millaisia sukupuolivaikutuksia laajalla järjestelmämuutoksella, valinnanvapaudella ja yhtiöittämisellä on sekä kuntalaisten palveluiden että työntekijöiden näkökulmasta. Suurin osa terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluiden sekä tukipalveluiden henkilökunnasta on naisia, joiden työhön uudistuksella on keskeinen vaikutus. Myös palveluiden saatavuuden sukupuolivaikutuksia tulisi arvioida ja huomioida esitystä laajemmin. Myös kielellisten oikeuksien toteutumisen arviointi on puutteellinen.

21. Voimaannpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Lakisääteisten kuntayhtymien kiinteistö- ja muu omaisuus sekä niiden velat esitetään siirrettäväksi vastikkeetta maakunnille. Todennäköisesti kiinteistöomaisuus tullaan jatkossa siirtämään valtakunnalliseen palvelulaitokseen (kiinteistölaitos). Kuntayhtymien omaisuuden käypä arvo ylittää merkittävästi niiden tasearvon. Lisäksi kuntayhtymien omaisuuden tasearvokin on merkittävästi niiden taseessa olevia velkoja suurempi. Kyseessä on siten merkittävä omaisuuden vastikkeeton siirto niiden nykyisiltä omistajilta eli kunnilta tulevaan valtio-omisteiseen kiinteistölaitokseen.

Kuntayhtymien kiinteistö- ja muu omaisuus on rahoitettu pääasiallisesti omistajakuntien toimesta esimerkiksi erikoissairaanhoidon käyttötaloudesta maksettujen maksuosuuksien kautta. Kuntayhtymät samoin kuin kunnatkin ovat rahoittaneet investointinsa siten, että velkaosuudet niiden taseessa ovat jääneet mataliksi. Näin ollen investointien omarahoitusosuus on ollut erittäin korkea suhteessa esimerkiksi yksityisiin investointeihin nähden. Kuntien talouden kannalta on kestävämpää, että pitkän aikavälin kuluessa rahoitettu kuntayhtymien omaisuus siirtyy vastikkeetta maakunnille samaan aikaan, kun kunnille itselleen jäävät vastattavaksi oman toiminnan ja rahoitusvastuiden yhteisvaikutuksen myötä muodostuneet velat. Esitetyssä mallissa kuntien vastuulle jää lakisääteisten kuntayhtymien purkaminen ja mikäli näissä on kattamattomia alijäämiä, kunnat joutuvat ne kattamaan purkamisen yhteydessä.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen irtaimen omaisuuden rooli suhteessa muihin siirtyviin omaisuuseriin on pienempi, mutta periaatteellisesti kuntien näkökulmasta yhtä ongelmallinen. On huomioitava, että irtaimen omaisuuden hankintatavat ja poistojen perusteet saattavat vaihdella eri kunnissa. Irtaimen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen yleisestä linjauksesta poiketen. Toisin kuin lakisääteisten kuntayhtymien kohdalla kuntien omaisuuden siirtojen yhteydessä ei esitetä niihin kohdistuvien velkojen siirtämistä maakunnille.

Esitystä voidaan tässä mielessä pitää kohtuuttomana ja se merkitsee merkittävää kunnallisen omaisuuden siirtoa valtionrahoitteisille maakunnille.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen kuntien omaisuudeksi edellyttää käyvän vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa. Erityisen ongelman muodostaa se, että esityksessä kiinteistöjen vuokrakausi on rajattu erittäin lyhyeksi. Esimerkkinä todettakoon, että Ara-rahoitteisen palvelulaitoksen rahoituksen maturiteetti on noin 40 vuotta. Tällaisiin kiinteistöihin ei voida soveltaa esitettyä noin neljän vuoden vuokrauskautta, koska se merkitsee kuntaomistajalle erittäin suurta taloudellista ja toiminnallista riskiä. Mikäli vuokrakautteen ei voida soveltaa normaaleja ja kunnan kannalta riskitöntä sopimusehtoa, maakunnan tulee lunastaa po. kiinteistöt käyvistä arvoistaan siirtymäajan vuokrauden aikana.

Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista investointeihin. Pidemmällä aikavälillä tulee valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti ja käypiin arvoihin arvostettuina sote-kiinteistöjen omistamisesta ja ylläpidosta jatkossa keskitetysti vastaavalle taholle. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin nykyisistä sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

Sairaanhoitopiirien kiinteistöistä, ainakin sairaaloista, osa on kuntayhtymän ja kuntien yhteisomistuksessa. Yhteisomistussuhde kunnan ja maakunnan tai palvelukeskuksen välillä tulee olla purettavissa. Kunnan tulee saada tällaisesta omaisuudesta käypä korvaus omaisuuden siirtyessä maakunnalle.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kaupungit sekä Kirkkonummen kunta ovat käynnistäneet perus- ja erikoissairaanhoidon sekä sosiaalitoimen tietojärjestelmien integraation eli ns. Apotti-hankkeen. Hanke toteutetaan vuosien 2016 – 2021 aikana ja sen kustannusarvio on yli 400 milj. euroa. Sosiaali- ja terveysministeriö on omassa kannanotossaan syyskuun lopussa 2016 katsonut, että Apotti-hanke tulee olemaan yksi valtakunnallisista tietojärjestelmistä, joita tulee hyödyntää maakuntauudistuksen yhteydessä. Apotti-hanke on ainoa käynnissä oleva tietojärjestelmäprojekti, joka ottaa huomioon sosiaali- ja terveystoimen uudistuksessa tavoitteena olevan toiminnallisen integraation. Näin se jo lähtökohdiltaan vastaa valtioneuvoston asettamia strategisia päämääriä.

Apotti-hanke on kilpailutettu siten, että sen piiriin voidaan myöhemmin liittää kaikki Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuuluvat kunnat kuntayhtymä mukaan lukien. Siten Apotti-hanke on alun alkaen nähtävä Uudenmaan maakunnan hankkeena eikä sen tämän hetkisten osakkaiden sopimana hankkeena. Apotti-hankkeen yhteydessä tehdyt yhtiö- ja rahoitusjärjestelyt mahdollistavat hankkeen joustavan siirron tulevaan maakuntaan. Tämä on otettu huomioon myös toimittajan kanssa tehdyissä sopimuksissa.

Apotti-hanke tulisi siirtää heti lausunnolla olevien lakien tultua voimaan perustettavalle Uudenmaan maakunnalle siten, että maakunta lunastaisi hankkeen osakaskuntien osakkeet näiden siihen mennessä maksamien maksujen ja yhtiön pääomittamisen käytettyjen varojen määrästä tai vaihtoehtoisesti tulisi hyväksyä se, että Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri lunastaa edellä

olevin ehdoin osakaskuntien osakkeet itselleen, jolloin Apotti-hanke siirtyy maakuntaan lakisääteisistä kuntayhtymistä sovituin perustein.

Apotti-hankkeen hankesuunnitelman mukainen käyttöönotto tapahtuu vuoden 2018/2019 vaihteessa. Osakaskunnat eivät siis hyödy hankkeesta lainkaan ennen maakuntauudistuksen voimaantulua. Hankintasopimuksen mukaan ne kuitenkin ovat vastuussa syntyneistä kustannuksista siirtohetkeen saakka. Kun lisäksi omistajakunnat tällä hetkellä maksavat voimassa olevien tietojärjestelmien käyttö- ja kehittämiskulut, heille syntyy kaksinkertainen kustannusrasite muihin Uudenmaan kuntiin nähden. Tästä syystä on perusteltua Uudenmaan kuntien keskinäinen yhdenvertaisuus huomioon ottaen hyväksyä Apotti-hankkeen siirto edellä olevien periaatteiden mukaisesti. Siirtohetkestä lähtien nykyiset omistajakunnat vastaisivat syntyvistä kustannuksista samantarvoisesti ja edustamiensa peruspääomaosuuksien suhteessa Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille aiheutuneista kuluista.

22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa? (avotila)

Omaisuusjärjestelyt lakisääteisten kuntayhtymien ja maakunnan välillä sekä kuntien ja maakuntien välillä tulee toteuttaa käypiin arviokirjoihin perustuviin velattomiin arvoihin. Tämä mahdollistaa kuntien kohdalla sen, että ne voivat sopeuttaa erityisesti niiden jäljelle jäävää tasetta ja siellä olevia pitkäaikaisia velkoja vastaamaan supistuvien (puolittuvien) tulojensa mukaista tilannetta. Tällä toimenpiteellä voidaan lieventää kuntien kriisiytymistä sekä varmistaa niiden rahoituksen saatavuus verorahoituksen supistuessa.

Irtaimeen omaisuuteen luetaan kuuluvaksi myös sosiaali- ja terveystoimen toimintaan liittyvät osakeomistukset, joiden siirtymisen ehdot tulee olla määriteltävissä ja neuvoteltavissa erikseen päälinjauksesta poiketen. Pääkaupunkiseudun muusta maasta poikkeava kiinteistöjen hintataso tulee huomioida jatkovalmistelussa.

Kuntien sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen jääminen siirtymävaiheessa kuntien omaisuudeksi edellyttää käypään arvoon perustuvan vuokratason käyttöä maakuntien kanssa tehtävissä vuokrasopimuksissa. Kiinteistöjen ylläpidon edellyttämien investointien tekeminen kuntien toimesta edellyttää vuokralaisen pidempiaikaista sitoutumista kiinteistöjen käyttöön sekä kuntien riittävän rahoituksen turvaamista ko. Investointeihin siirtymävaiheessa. Pidemmällä aikavälillä tulisi valmistella paikalliset ratkaisut mahdollistava toimintamalli, jossa kiinteistöt siirtyvät vastikkeellisesti sote-kiinteistöjen omistamisesta ja ylläpidosta jatkossa keskitetyksi vastaavalle taholle. Valmistelussa tulee huomioida myös muut kuin suoraomisteiset sote-kiinteistöt, joita on huomattava osa esimerkiksi Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen toimitiloista.

23. Voimaannpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Vuonna 2016 koko maan kuntien kunnallisveroprosenttien vaihteluväli on 16,50 – 22,50, tiiviin pääkaupunkiseudun kaupunkien veroprosenttien vaihteluväli on 16,50 – 19,00. Maakuntauudistukseen liittyviä veroratkaisuja tulee arvioida kokonaisuutena myös tulevat rahoituspaineeet huomioiden. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun kaupunkien velvoitteet aiemmista investoinneista sekä tulevien seudun jatkuvan kasvun aiheuttamien investointien rahoituspaineeet tulee huomioida uudistuksessa myös yksittäisen veronmaksajan näkökulmasta.

Kuntasektori on koko 2000-luvun velkaantunut voimakkaasti, mikä on osoitus rakenteellisesta rahoituksen alijäämäisyydestä. Näin ollen kuntien nykyistä rahoitusasemaa ei voi pitää lähtökohtaisena tasapainotilana maakuntauudistuksessa. Investointien rahoituspaineeet keskittyvät erityisesti suurimmille kaupunkiseuduille.

Sosiaali- ja terveystoimen järjestämis-, tuottamis- ja rahoitusvastuun siirtyessä lakiesitysten mukaan maakunnille tai valtiolle, tasoittuvat jäljelle jäävien kuntien väliset kustannuserot olennaisesti. Kun kuntien tulopohjaa leikataan kunnallisveron, yhteisöveron ja valtionosuuksien osalta, tulee varmistaa, että kunnat uudessa roolissaan ovat tulopohjaltaan riittävän vahvoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamisen näkökulmasta.

Jäljelle jäävien kaupunkien investointien rahoitus muodostuu haasteelliseksi johtuen verotulo- ja kokonaisrahoituksen volyymin olennaisesta laskemisesta. Lainapääomien jäädessä ennalleen kaupunkien suhteellinen velkaantuneisuus kaksinkertaistuu, millä on vaikutuksia myös kaupunkien asemaan rahoitusmarkkinoilla. Lakiluonnosten yhteydessä esitetyissä laskelmissa on tasapainotarkastelua tehty nykyisten poistotasojen suhteen, mikä ei anna oikeaa kuvaa pääkaupunkiseudun kaupunkien investointien rahoitustarpeista ja jo toteutettujen investointien vaikutuksista tulevana vuosina. Suurten kaupunkien tulee kyetä vastaamaan kasvun ja elinvoiman kehittämisen rahoittamisesta lähes nykytasojen investointien kautta. Näin ollen kuntien rahoituksen uudistamisessa suurten kaupunkien verotulotasaustavastuuta ei tule kasvattaa nykyisestä.

Kuntien verotusoikeuden määräaikainenkin rajaaminen on ongelmallista muun muassa kunnallisen itsehallinnon toteutumisen sekä kuntien rahoitusmarkkina-aseman ja rahoittajien saatavuuden näkökulmista. Jäljelle jäävien kuntien on siirtymäaikana ja sen jälkeenkin rahoitettava tavalla tai toisella lakisääteiset palvelut ja toiminnot sekä olemassa olevat velvoitteensa.

Verokaton asettaminen voi joissain kunnissa johtaa lainakannan kasvattamiseen verokaton voimassaolon aikana, sekä asettaa paineita verojen korottamiseen rajoitusajan jälkeen, mikä on ristiriidassa sen tavoitteen kanssa, että kokonaisveroaste ei nouse. Valtioneuvoston esitys lähtee siitä, että kuntien tulisi ensisijaisesti kattaa siirtymäkauden aikana syntyvät lisäkulunsa vieraan pääoman määrää lisäämällä ja vasta sen jälkeen, mikäli tämä ei ole mahdollista, korottaa kunnallisveroa esitettyä verokattoa enemmän. Kun lähtökohtana sekä maakunta- että sosiaali- ja terveystoimen uudistuksille on pidetty julkisen velan ja kestävyysvajeen supistamista, valtioneuvoston esitys on sen itsensä asettaman tavoitteen kanssa ristiriitainen ja taloudellisesti kestävä. Uudistuksen ongelmana on se, että se kohtelee kuntia eriarvoisesti niin, että ne kunnat, jotka ovat kyenneet sopeuttamaan sosiaali- ja terveystoimen menojaan alle valtakunnallisen keskiarvon, ovat tässä uudistuksessa häviäjiä, jolloin näiltä leikataan tuloja enemmän kuin menoja ilman, että kyseistä eroa kompensoitaisiin esimerkiksi valtionosuuksien

kautta. Muutokset kuntien veroprosenteissa esimerkiksi merkittävien investointien rahoittamiseksi ovat jatkossa suhteellisesti huomattavasti nykyistä suuremmat.

24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

- a. kyllä (avotila)
- b. ei (avotila) **X**
- c. ei kantaa (avotila)

Uudistuksen aikataulu on liian tiukka. Siirtymäaika tulisi olla pitempi, noin 3-5 vuotta. Yhtiöittämisvelvoite ehdotetussa muodossaan ei ole toimiva. Yhtiöiden perustamiseen, niiden pääomittamiseen sekä käyttöpääoman turvaamiseen liittyvistä yksityiskohdista samoin kuin niiden organisoitumiseen ja johtamiseen liittyvistä ongelmista on annettu perusteltu vastaus edellä tässä kyselyssä. Yhtiöittämisen toteuttaminen ei ole mahdollista esitetyllä tavalla.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien sote-organisaatiot ovat maan suurimpia, samoin kuin niiden edellyttämät tukipalveluorganisaatiot. Pääkaupunkiseudun sote-organisaatioiden integroiminen maakuntaan ja siihen liittyvä yhtiöittäminen edellyttävät riittävää siirtymäaikaä esimerkiksi tukipalvelujen järjestämisen ja tietojärjestelmien yhdenmukaistamisen johdosta.

Vaikutusta on myös sillä miten valinnanvapauden piiriin siirtyy palveluja, joka ei ole vielä tiedossa.

25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

—

Kysymykset maakuntien rahoituslaista

26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Voimakas rahoituksellinen riippuvuus valtiosta on muut ohjausmekanismit ja toiminnan reunaehdot huomioiden ongelmallista maakuntien itsehallinnon toteutumisen näkökulmasta. Oikeudenmukaista olisi ollut toteuttaa verotusuudistus jo samassa yhteydessä.

27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan

vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

- a) kyllä (avotila)
- b) kyllä pääosin (avotila)
- c) ei pääosin (avotila) **X**
- d) ei (avotila)
- e) ei kantaa (avotila)

Uudistuksen ensi vaiheessa maakuntien rahoituksen on määrä perustua toteutuneiden sote-palveluiden kustannusten nykytasoon. Näin ollen haasteita saattavat muodostaa lähinnä se, onko siirtymäaika rahoituksen muutokselle laskennalliseen, tarveperusteiseen järjestelmään riittävä rakenteiden uudistamiseksi vastaavasti. Lisäksi siirtymävaiheessa aiheutunee huomattavia kustannuksia muun muassa perustettavien palveluyhtiöiden pääomittamisesta sekä niiden käyttöpääoman turvaamisesta, tietojärjestelmien yhdenmukaistamisesta ja henkilöstön palkkojen harmonisoimisesta sekä mahdollisesti myös palveluverkkomuutoksista.

Pidemmällä aikavälillä maakuntien rahoituksen haastaa menokasvujen rajaaminen laskennalliseen, palvelujen kustannuskehitystä kuvaavaan indeksiin (nk. maakuntaindeksi) perustuen. Järjestävästä tahosta riippumatta ovat sosiaali- ja terveystoimen palvelut jatkossakin pitkälti lakisääteisiä. Kasvavan palvelutarpeen yhdistyminen rahoituksen niukkuuteen edellyttää näin ollen myös maakunnilta tavoitteellista johtamista ja kokonaisuuden hallintaa. Lähtökohtaisesti esitetystä mallissa otetaan kantaa ainoastaan maakuntien käyttötalouteen ja siihen liittyvään ohjaukseen. Maakuntien investointitalous – vaikka se tullaan jatkossa hoitamaan pääasiallisesti valtiomisteisten palvelulaitosten kautta – puuttuu tarkastelusta lähes kokonaan. Mallissa ei oteta kantaa siihen, miten käyttötalous ja investointitalous maakuntatasolla tullaan tasapainottamaan. Esimerkiksi kasvavat investointitalouden aiheuttamat poistot tulevat kaventamaan käyttötaloudessa palvelutuotantoon osoitettua määrärahaa, mikäli esitetty maakuntaindeksi ei tältä osin joustaa tai se määritellään liian kategorisesti.

Esityksen mukaisesti maakunnat pääsisivät aloittamaan ns. puhtaalta pöydältä, kun lakisääteisten kuntayhtymien omaisuuserät sekä kunnista siirrettävä irtain omaisuus siirtyisivät maakunnille vastikkeetta. Esitys ei ratkaise syntyvien palveluyhtiöiden käyttöpääomaan liittyvää ongelmaa ja siten esitys on lähtökohdiltaan virheellinen. Viittaamme aikaisemmin tässä lausunnossa mainittuun tältä osin.

Uudistuksessa kunnille ovat jäämässä nykyisen toiminnan laajuuteen perustuvat lainapääomat huolimatta rahoitusvolyymin puolittumisesta. Tämä on suuri haaste esimerkiksi Vantaan tyyppiselle kasvukeskukselle, joka on investoinut viime vuosina vahvasti seudullisesti ja valtakunnallisestikin merkittäviin infrahankkeisiin lainapääomaansa samalla kasvattaen.

Maakuntien rahoitus muodostuu suorasta valtionrahoituksesta sekä asiakasmaksuista, joiden perusteita myös valtio määrittelee. Näin ollen maakuntien omat vaikutusmahdollisuudet tulopohjaansa ovat varsin rajalliset, mikä on ongelmallista maakuntien itsehallinnollisuuden näkökulmasta. Maakuntien haasteena on sopeuttaa lakisääteisten palvelujen menot rakenteita uudistamalla ja tuottavuutta kasvattamalla vastaamaan kohti laskennallisuuteen ja tarveperusteisuuteen asteittain etenevää rahoitusjärjestelmää.

28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotilaa)

Rahoitusmalli ei saa lisätä maakuntien välistä tulojen uudelleen jakoa. VM:n koelaskelmien mukaan esitetyt painokertoimet luovat tilanteen, jossa Uusimaa menettää uudistuksessa vuoden 2016 lähtötaosta laskien noin 150 miljoonaa euroa.

Rahoitusjärjestelmän tulisi kannustaa tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen eikä pelkästään muodollisten johtamisrakenteiden toteuttamiseen. Jatkossa on löydettävä mittarit, jotka linkittävät tehdyt toimenpiteet ja kansalaisten parantuneen hyvinvoinnin yhteen.

Pääkaupunkiseutu muodostaa vahvasti kasvavan alueen ja poikkeaa muusta maasta erityishaasteiltaan. Erityishaasteena on suuret investointipaineet, segregatio ja vieraskielisen väestön suuri ja kasvava osuus. Rahoitusmallin jatkovalmistelussa tulee huomioida, että 1 % osuus tarvetekijöissä vieraskielisten perusteella ei ole mitenkään riittävä. Vieraskielisten osuus tulee kasvamaan Uudellamaalla lähivuosikymmeninä noin 28 %:n osuuteen väestöstä. Myös väestön voimakas kasvu Uudellamaalla sekä työttömien määrä vaikuttavat palvelutarpeisiin, jotka tulisi ottaa huomioon kokonaisrahoituksessa.

29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27–28 §) riittävä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Viiden vuoden siirtymäaika toteutuneisiin kustannuksiin perustuvasta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen voi muodostua haasteelliseksi. Kyseessä on poikkeuksellisen laaja julkisen hallinnon ja palvelujen uudistus, jonka mittakaava esimerkiksi pääkaupunkiseudulla on todella suuri. Uusien organisaatioiden toiminnan käynnistäminen, rakennemuutosten toteuttaminen ja tuottavuushyötyjen saavuttaminen vievät aikaa.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen valtakunnalliselle kokonaisrahoitukselle asetetut tavoitteet ovat haastavia ottaen huomioon tulevan palvelutarpeen voimakkaan kasvun valtakunnallisesti sekä palvelujen lakisääteisyyden.

Esityksen mukaan maakuntien rahoitus perustuisi siirtymäkauden jälkeen 90-prosenttisesti tarve- ja olosuhdetekijöihin.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Valinnanvapauden toteutuminen ja monikanavarahoituksen purkaminen vaikuttavat merkittävästi maakuntien rahoitusjärjestelmän lopulliseen muotoon ja maakuntien kykyyn suoriutua lakisääteisistä tehtävistä.

Kysymykset muista lakiluonnoksista

Maakuntajakolaki

31. Pidätkö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

—

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus

33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Ongelmallista pääkaupunkiseudun kaupunkien kannalta on myös siirtymä verotuloista suhteellisesti aiempaa suurempaan valtionrahoitukseen, sillä tähän mennessä pääkaupunkiseudun kaupungit ovat kattaneet suuren osan menoistaan omilla verotuloillaan ja valtionrahoituksen osuus on ollut pieni. Tarkasteltaessa tehtävien siirron tulo- ja meno vaikutuksia sellaisinaan, siirtyy pääkaupunkiseudun kaupungeilta huomattavasti enemmän tuloja kuin menoja. Muutoksia kuntien uudessa rahoitusjärjestelmässä tasattaisiin valtionosuuksien verotulotasauksen lisäksi kuntien rahoitusta tehtävien järjestämisvastuun siirrosta aiheutuvien taloudellisten vaikutusten rajoittamistasauksen sekä valtionosuusjärjestelmämuutostasauksen kautta.

Maakuntaudistukseen liittyviä verorahoituksen ratkaisuja tulee arvioida kokonaisuutena myös tulevat rahoituspaineeet huomioiden. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa tulee huomioida Uudellamaalla erityisesti suurien kaupunkien velvoitteet aiemmista investoinneista ja myös muut erityishaasteet kuten vieraskielisen väestön jatkuva ja voimakas kasvu.

Kuntasektori on koko 2000-luvun velkaantunut voimakkaasti, mikä on osoitus rakenteellisesta rahoituksen alijäämäisyydestä. Näin ollen kuntien nykyistä rahoitusasemaa ei voi pitää lähtökohtaisena tavoitteellisena tasapainotilana maakuntauudistuksessa. Investointien rahoituspainee keskittyvät erityisesti suurimmille kaupunkiseuduille.

Kun kuntien tulopohjaa leikataan kunnallisveron, yhteisöveron ja valtionosuuksien osalta, tulee varmistaa, että kunnat uudessa roolissaan ovat tulopohjaltaan riittävän vahvoja jäljelle jäävien tehtävien hoitamisen näkökulmasta. Suurten kaupunkien suhteellista osuutta tasausjärjestelmän rahoittamisessa ei voi kasvattaa nykyisestä. Valtionosuuksien verotulotasauksen määrä tasausrajan ylittävältä osalta on 15 prosenttia, mutta toisaalta maksettavan verotulotasauksen ylittäessä leikattavan verotulotasauksen vähennetään nettosumma kaikkien kuntien valtionosuuksista väestöosuuden suhteessa. Myös kiinteistöveron osittainen palauttaminen valtionosuuksien verotulotasausjärjestelmän piiriin on epätarkoituksenmukaista pääkaupunkiseudun kaupunkien tulorahoituksen muodostumisen ja erityishaasteiden näkökulmista.

Maakunta- ja sote-uudistusesityksen mukaan suurten kaupunkien rahoitusvolyyymi puoliintuisi, mutta investointitarpeet pysyisivät ennallaan. Pääosa esimerkiksi Vantaan kaupungin investoinneista kohdistuu päiväkotij- ja koulutiloihin. Voimakkaan väestönkasvun tilanteessa kaupungin täytyy investoida päiväkoteihin ja kouluihin, mutta väestönkasvun verotulohyöty seuraa vasta viiveellä. Kun kunnallisveron osuus kuntien tulopohjasta esityksen mukaan pienentyisi, seuraa verotulojen kehitys entistä heikommin väestönkasvun aiheuttamia investointeja.

Rahoitusjärjestelmän kannustavuudesta tulee pitää huoli. Tämän suhteen esityskokonaisuudessa on ongelmallista muun muassa työpaikkaomavaraisuuden kriteerin poistaminen peruspalvelujen valtionosuuksista sekä pääkaupunkiseudun kaupunkien rahoituksen painopisteen siirtyminen omasta verotulorahoituksesta kohti suhteellisesti suurempaa riippuvuutta valtionrahoituksesta erilaisten siirtymätasauksen kautta. Esitettyssä valtionosuusjärjestelmässä ns. siirtymätasaukset on esitetty määräaikaisiksi. Kuntien tulevan talouden sopeuttamisen kannalta näin merkittävän muutoksen yhteydessä tulee kyetä tekemään pysyvät ja ennakoitavat ratkaisut valtionosuusjärjestelmän jatkuvuudesta. Samoin valtionosuusjärjestelmän siirtymätasauksia koskevat laskelmat tulee päivittää vastaamaan siirtohetken ja siitä eteenpäin vallitsevaa tilannetta. Nyt laskelmat on koelaskettu vuoden 2014 tietoihin pohjautuen, mitkä ovat viisi vuotta vanhoja siirtohetkellä. Esimerkiksi pääkaupunkiseudun kuntien merkittävät yhteiskunnalliset investoinnit kuten Kehärata Vantaalla ja Länsimetro Espoossa ja Helsingissä eivät ole nyt lainkaan mukana laskentapohjissa.

34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila) **X**
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Lakiesityksen mukaan työpaikkaomavaraisuuden osuus ollaan jättämässä pois peruspalvelujen valtionosuuksista. Työpaikkaomavaraisuus tulisi säilyttää edelleen valtionosuusjärjestelmän osana

kuntien tehtäväkentän painottuessa maakunta- ja sote-uudistuksen myötä jatkossa nykyistäkin enemmän elinvoiman kehittämiseen.

Työttömyyskriteeri ollaan sisällyttämässä esityksessä peruspalvelujen valtionosuuden lisäosiin, koska kunnilla ei ole työttömyyden hoitoa koskevia valtionosuustehtäviä ja sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät tehtävät siirtyvät maakunnalle. Mikäli työttömyyskriteeri sisällytetään valtionosuuden lisäosiin, tulee sen perustua työttömien absoluuttiseen määrään, joka tuo haasteita erityisesti suurissa kaupungeissa.

Vieraskielisen väestön kasvava osuus tuo haasteita ja sen painoarvoa tulisi vahvistaa.

35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Väestön keskittyminen pääkaupunkiseudulle, suuret investointitarpeet, vieraskielisen väestön voimakas kasvu sekä työttömien henkilöiden suuri määrä tarkoittavat kasvavia palvelu- ja rahoitustarpeita, jotka tulisi ottaa huomioon seudun julkisen sektorin järjestämien palvelujen kokonaisrahoituksen tasossa. Pääkaupunkiseudun kaupunkien nykyinen rahoituksen taso on turvattava olemassa olevien velvoitteiden ja tulevan kasvun edellyttämien investointien rahoittamiseksi.

Rahoitusjärjestelmän kannustavuudesta tulee pitää huoli. Tämän suhteen esityskokonaisuudessa on ongelmallista muun muassa kuntien yhteisöverojen leikkaaminen, työpaikkaomavaraisuuden poistaminen peruspalvelujen valtionosuuksista sekä pääkaupunkiseudun kaupunkien rahoituksen painopisteen siirtyminen omasta verotulorahoituksesta kohti suhteellisesti aiempaa suurempaa riippuvuutta valtionrahoituksesta erilaisten siirtymätasauksen kautta. Lisäksi on huomioitava epävarmuustekijät, jotka tulevat siirtymätasauksen määräaikaaisuudesta.

Verotus

36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila)
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila) **X**
- e. ei kantaa (avotila)

Tuloverotuksen osalta on valittu linjaksi nykyisen verojärjestelmän muokkaaminen, mikä on tarkoituksenmukaista muutosten vaikutusten hallinnan kannalta verrattuna laajempaan verotusjärjestelmän uudistamiseen tai erillisen valtion lisäveron vaihtoehtoihin.

Jatkossa kuntien kunnallisveroprosentit ovat uudistuksen myötä huomattavasti nykyistä alhaisemmalla tasolla, mistä johtuen esimerkiksi verovähennysten muutokset vaikuttavat jatkossa suhteellisesti huomattavasti nykyistä enemmän. Jatkossa kunnallisveroon tehtävien vähennysten osuutta ei voi kasvattaa, vaan tulee pyrkiä yksinkertaistamaan ja selkeyttämään verotusjärjestelmää sekä saattamaan kunnallisveroprosentit ja efektiiviset kunnallisveroprosentit nykyistä lähemmäksi toisiaan.

Kiinteistöveron osittainen palauttaminen valtionosuuksien verotulotasausjärjestelmän piiriin sekä kuntien yhteisövero-osuuden leikkaaminen ovat ongelmallisia pääkaupunkiseudun erityishaasteiden kuten pääkaupunkiseudun kaupunkien jatkuvan, voimakkaan kasvun edellyttämien investointien rahoittamisen näkökulmasta. Yhteisövero-osuuden leikkaaminen sekä työpaikkaomavaraisuuden kriteerin poistaminen valtionosuusjärjestelmästä ovat ristiriidassa kuntien jatkossa entistä enemmän elinvoiman kehittämiseen keskittyvän roolin kanssa. Kuntien rahoitusjärjestelmän selkeydestä ja kannustavuudesta tulee huolehtia varmistamalla verotulojen mahdollisimman suuri rooli kuntien tulonmuodostuksessa. Verotulorahoituksen osuuden pienentyminen sekä valtionrahoituksen osuuden kasvaminen erilaisten tasausmekanismien kautta on ongelmallista pääkaupunkiseudun kaupunkien näkökulmasta.

37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Siirtymävaiheessa tulee varmistaa, ettei omaisuuserien järjestelyjen yhteydessä muodostu osapuolille epätarkoituksenmukaisia veroseuraamuksia.

Kunnallisveron määrittelytavan muuttaminen siten, että vuodesta 2022 alkaen kunnat ilmoittaisivat tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella nykyisen neljännesprosenttiyksikön tarkkuuden sijaan, on kannatettavaa. Jatkossa muutokset kunnallisveroprosenteissa ovat kunnallisveroprosenttien leikkaamisen myötä suhteellisesti huomattavasti nykyistä suurempia.

Henkilöstö ja eläkkeet

38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädetty Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettyäksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Edunvalvonnan hoitaminen KT:n kautta ja KT:n aseman muutos on perusteltua. Kunta-alan työmarkkinaosapuolten täytyy kuitenkin sitoutua kehittämään kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia siten, että virka- ja työehtosopimukset mahdollistavat kuntien jäljelle jäävien ja uusien tehtävien hoitamisen tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettyäksi tarkoituksenmukaisesti?

- a. kyllä (avotila)
- b. kyllä pääosin (avotila) **X**
- c. ei pääosin (avotila)
- d. ei (avotila)
- e. ei kantaa (avotila)

Maakunnan ja se palvelulaitoksen kuuluminen KEVA:n eläkejärjestelmän piiriin on välttämätöntä koko kunnallisen eläkejärjestelmän kestävyyskannalta. Maakuntien konserniyhtiöiden mahdollisuus hoitaa eläkevakuuttamisensa KEVA:ssa on samasta syystä perusteltua. Ehdotettu maakunta- ja sote-uudistus on toteutuessaan historiallisen suuri muutos kunnallishallinnossa. Uudistuksen seurauksena erittäin suuri osa KEVA:n eläkevakuutuksen piirissä olevasta henkilöstöstä voi siirtyä yksityisiin yrityksiin ja toiseen eläkejärjestelmään. Uudistuksessa tulee huolehtia siitä, että KEVA:n piirissä olevien eläkkeiden rahoitus ei vaarannu maakunta- ja sote-uudistuksesta ja mahdollisesta eläkejärjestelmän vaihtumisesta johtuen. Uudistuksesta seuraavat vaikutukset kunnallisen eläkejärjestelmien rahoitukselle tulee korjata toimivalla siirtymämaksulla, jotta kuntien ja maakuntien eläkemaksujen kokonaismäärä ei kasvaisi. Siirtymämaksusta olisi säädettävä samassa yhteydessä valinnanvapautta koskevan lainsäädännön kanssa. Siirtymämaksua maksaisi se eläkejärjestelmä, jonka markkinaosuus on kasvanut lähtötilanteesta. Esitetty malli olisi voimassa 25 vuotta valinnanvapauden voimaantulosta.

Ehdotus ei sisällä muutoksia nykyisen varhaiseläkemenoperusteisen (varhe) maksun määräytymistapaan tai tasoon. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnan maksettavaksi tulee varhaiseläkemenoperusteisia maksuja maakuntien, maakuntien palvelulaitosten ja maakuntien yhtiöiden palvelukseen siirtyneistä henkilöistä vielä sen jälkeen, kun liikkeen luovutus on tapahtunut. Kunnalle, joka kunnallisen eläkejärjestelmän mukaan lasketaan suurtyönantajaksi, voi aiheutua kohtuuton taloudellinen haitta tilanteessa, jossa maakunta, maakunnan palvelulaitos tai maakunnan yhtiö laiminlyö varhaisen tuen toimenpiteet ja aiheuttaa siten henkilöstön tarpeettomia työkyvyttömyyseläkkeitä. Laissa tulisi säätää vain kahden vuoden siirtymäajasta, jonka jälkeen maksuista vastaisi uusi työnantaja.

40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

—

Uudistuksen vaikutukset

41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan? Avotila

Esitettyssä muodossa toteutuessaan uudistus heikentää olennaisesti Vantaan kykyä vastata jäljelle jäävistä velvoitteistaan, kykyä rahoittaa vapaaehtoisia palveluja sekä erityisesti kykyä investoida nykyisessä määrin kaupungin ja sen infrastruktuurin ml. liikennejärjestelmän kehittämiseen. Veropohjaltaan vahvan kaupungin verorahoitusta leikataan voimakkaasti, lähtökohtaisesti enemmän kuin kaupungilta poistuisi sote-menoja. Erilaisten tasausmekanismien kautta muutoksia tasataan, mutta lopputuloksena on joka tapauksessa suurempi riippuvuus valtionrahoituksesta. Omien verotulojen rooli ja sitä myötä rahoitusjärjestelmän kannustavuus heikkenee.

Kuntien rahoitusta koskevien uudistusten laskelmissa on lähtökohtaisena tasapainotilana pidetty tilannetta, jossa kuntien valtionosuuksia on vuodesta 2012 laskien leikattu vuositasaalla noin 2 miljardilla eurolla ja jossa kunnat ovat velkaantuneet voimakkaasti koko 2000-luvun ajan – viime vuosina 1–2 miljardin euron vuositahdilla.

Uudistus tarkoittaa toteutuessaan kaupungin rahoituksen ja budjettivolyymien puoliintumista nykytilanteeseen verrattuna. Velkapääoma jää ennalleen, jolloin siihen liittyvän korkoriskin

merkitys kasvaa entisestään. Lisäksi on huomattava, että kaupungin peruspalvelujen investointitarpeet eivät juurikaan alene, sillä sosiaali- ja terveystoimen investoinnit ovat muodostaneet vain pienen osan kaupungin vuotuisista kokonaisinvestoinneista. Väestönkasvun jatkuessa voimakkaana korostuvat niiden edellyttämien investointien rahoitushaasteet entisestään kaupungin oman verorahoituksen roolin pienentyessä.

Kuntien itsehallinto kaventuu uudistuksen myötä merkittävästi. Muutos on erityisen suuri haaste johtamiselle. Johtamisen näkökulmasta muutos on voimakasta ja siihen kuuluu yllätyksellisyys, pirstaleisuus ja hallitsemattomuus. Muutos rikkoo kunnissa eri toimialojen keskinäisen toimivan yhteistyön asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Rajapinta kuntiin jäävien terveyden edistämisen palvelujen ja maakunnan välillä jää epäselväksi lakiesityksessä. Pahimmassa tapauksessa tämä saattaa johtaa siihen, että kunta joutuu kilpailuneutraliteettia koskevien säännösten perusteella yhtiöittämään palvelut, jotka kuuluvatkin valinnanvapauden piiriin. Tämä lisää kunnan taloudellista riskiä merkittäväällä tavalla. Esimerkiksi maahanmuuttajien määrän kasvaessa sosiaali- ja terveyspalveluiden ja kuntien kotouttamistoimien saumaton yhteistyö on tärkeää.

Hyvinvointia ja terveyttä edistetään usein myös kunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyönä. Motivaatio tukea kuntien toiminta-avustusten turvin toimivia paikallisia yhdistyksiä ja järjestöjä saattaa heiketä, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirtyy maakunnalle.

Rajapinnat kunnan ja maakunnan sekä kunnan ja valtion välillä jäävät esityksessä epäselviksi.

42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua? Avotila

Maakuntien taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistään ovat voimakkaasti riippuvaisia valtion palveluja ja niiden rahoitusta koskevista päätöksistä. Siirtymävaiheessa maakunnille turvataan toteutuneita kustannuksia vastaava rahoituksen taso, mutta jo tässä vaiheessa haasteeksi muodostuvat väistämättä syntyvät siirtymävaiheen kustannukset muun muassa toiminnan käynnistämiseen ja niihin liittyviin yhtiöittämissiin, henkilöstön palkkaharmonisointiin ja tietojärjestelmien yhdenmukaistamiseen liittyen.

Siirtymävaiheen jälkeen maakuntien rahoitus siirtyy asteittain kohti laskennallista, tarveperusteista rahoitusmallia. Lisäksi rahoituksen tason muutoksia rajaavat kokonaisuudistukselle asetetut taloustavoitteet sekä menokehityksen sitominen nk. maakuntaindeksiin. Palvelutarpeen kasvuun vastaaminen, rakenteellisten uudistusten riittävä toteuttamisnopeus sekä velvoitemuutosten rahoittaminen voivat muodostua haasteelliseksi maakuntien rahoituksen kannalta. Lisäksi Uudenmaan muusta maasta poikkeava mittakaava asettaa suuria haasteita massiivisen kokonaisuuden tulokselliselle johtamiselle.

Uudistuksen tuki

43. Mihin aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen?

- a. sote-integraatio

- b. talous
- c. hallinto ja johtaminen
- d. omaisuusjärjestelyt
- e. tietohallinto ja ICT
- f. viestintä ja osallisuus
- g. henkilöstösiirrot
- h. palvelutarpeen arviointi, tilaaminen
- i. muuta, mitä?

Muut kysymykset

44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Maakuntauudistus merkitsee toteutuessaan kuntien aseman merkittävää muutosta. Maakuntauudistus ei tuo itsehallinnollisia alueita vaan ne ovat valtion voimakkaassa ohjauksessa. Uudistus merkitsisi merkittävää tulonsiirtoa Uudeltamaalta muihin maakuntiin, eikä voi olla pääkaupunkiseudun kasvun ja kehityksen turvaamiseksi perusteltua.

Keskeiset lait, kuten valinnanvapautta koskeva laki ja valtion aluehallinnon siirtoa koskeva lakiesitys eivät ole olleet tiedossa lausunnonantajalla. Tästä syystä tuleekin olla vielä mahdollisuus tarkentaa tämän lausunnon sisältöä vielä kun kaikki uudistukseen oleellisesti liittyvät lakiesitykset ovat tiedossa.

45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

-

31.8.2016

Jakelussa mainitut

**LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE
MAAKUNTAUUDISTUKSEKSI JA SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON
JÄRJESTÄMISUUDISTUKSEKSI SEKÄ NIIHIN LIITTYVIKSI LAEIKSI**

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja siihen liittyvää maakuntahallinnon perustamista valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa. Sosiaali- ja terveysministeriö sekä valtiovarainministeriö pyytävät jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman sekä hallituksen 20.10.2015, 7.11.2015 ja 5.4.2016 tekemien linjausten mukaan Suomessa toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus. Suomeen perustetaan 18 maakuntaa, joilla on omat vaalit ja valtuustot. Vuoden 2019 alusta alkaen maakunnat järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut eli maakunnilla on vastuu siitä, että väestö saa lain mukaiset sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille kootaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi myös muita tehtäviä: työ- ja elinkeinopalvelut sekä aluekehittäminen, ympäristöterveydenhuolto, liikennejärjestelmäsuunnittelu, maaseudun kehittäminen ja pelastustoimi. Valtio rahoittaa maakuntien toiminnan, eli jatkossa kunnilla ei ole enää vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä tai rahoituksesta.

Lausuntopyynnön kohteena olevalla hallituksen esityksellä on tarkoitus muun muassa perustaa uudet maakunnat sekä säätää maakuntien hallinnosta ja taloudesta, siirtää järjestämisvastuu sosiaali- ja terveyspalveluista kunnilta maakunnille, säätää maakuntien saamasta rahoituksesta, rahoituksen keräämisen veroperusteista, uudistuksen voimaannuttamisesta, henkilöstön asemasta sekä omaisuusjärjestelyistä. Lisäksi tarkoitus on kuntiin jäljelle jäävien peruspalvelujen osalta säätää uusi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä. Muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirrosta maakunnille sekä rahoituksesta valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Lausuntopyyntöön vastataan sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät
<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

Internet-osoitteesta:

Uudistuksen voimaannolaki sisältää säännökset maakuntajaosta. Mikäli kunta päättää esittää kunnan kuulumista voimaannolain 5 §:n mukaisesta maakuntajaosta poikkeavaan maakuntaan, päätöksestä tulee toimittaa kunnanvaltuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön. Päätösasiakirjan voi toimittaa joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@stm.fi tai postitse osoitteeseen Kirjaamo, sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Päätösasiakirjaan tulee merkitä viite STM068:00/2015.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen valmistelussa. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön **9.11.2016 klo 16.15** mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan saapuneet lausunnot.

Sähköinen kysely löytyy Internet-osoitteesta:
<https://www.webropolsurveys.com/S/4AE74008A6E14B22.par>

Kysely ei välttämättä aukea kaikilla selaimilla.

Sote- ja maakuntauudistuksessa laaditaan lisäksi valinnanvapauslainsäädäntö, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavaista rahoitusta sekä siirretään valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä maakunnille. Niitä valmistellaan erillisissä valmisteluhankkeissa, mutta sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa on otettu huomioon valinnanvapauden edellytyksenä oleva monituottajamalli. Valinnanvapautta ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamista koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille loppuvuodesta. Valtion aluehallinnon sekä kuntien ja kuntayhtymien muiden kuin sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien siirtoa koskeva hallituksen esitysluonnos toimitetaan lausunnoille keväällä 2017. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamista koskeva hallituksen esitys on erikseen lausuttavana yhtäaikaaisesti tämän hallituksen esityksen kanssa.

Lisätietoja lausuntopyyntöstä antavat:

Projektijohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, tuomas.poysti@stm.fi
 Osastopäällikkö, ylijohtaja Päivi Laajala, p. 0295 530026, paivi.laajala@vm.fi
 Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, pekka.jarvinen@stm.fi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki sekä voimaannolaki
 Lainsäädäntöneuvos Eeva Mäenpää, p. 02955 30266, eeva.maenpaa@vm.fi sekä
 lainsäädäntöneuvos Ilkka Turunen, p. 02953 30321, ilkka.turunen@vm.fi,
 maakuntalaki ja maakuntajakolaki
 Budjettineuvos Jouko Narikka, p. 02955 30017, jouko.narikka@vm.fi, maakuntien rahoituslaki

Lainsäädäntöneuvos Minna-Marja Jokinen, p. 02955 30820, minna-marja.jokinen@vm.fi, laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, omaisuusksymykset

Lainsäädäntöneuvos Marja Isomäki, p. 02955 30414, marja.isomaki@vm.fi, henkilöstökysymykset

Hallitusneuvos Panu Pykönen, p. 02955 30225, panu.pykonen@vm.fi, verokysymykset

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Jenni Lahtinen, p. 02951 63003, jenni.lahtinen@stm.fi

Osastosihteeri Miki Höijer, p. 02951 63211, miki.hoijer@stm.fi

Alivaltiosihteeri

Tuomas Pöysti

Lainsäädäntöneuvos

Eeva Mäenpää

Ylitarkastaja

Kati Hokkanen

LIITTEET

HE yleisperustelut 31.8.2016
 HE yksityiskohtaiset perustelut 31.8.2016
 HE lakiluonnokset 31.8.2016
 Yleisesittelydiat hallituksen esitysluonnoksesta 31.8.2016
 Lausuntopyyntökysely tekstitiedostona
 Tiivistelmä hallituksen esitysluonnoksesta 31.8.2016

Tiedoksi tausta-aineistoa Internet-osoitteessa:

<http://alueuudistus.fi/hallituksen-esitysluonnos-31-8-2016>

JAKELU

Valtioneuvoston kanslia
 Oikeusministeriö
 Sisäministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Ympäristöministeriö
 Puolustusministeriö
 Ulkoasiainministeriö
 Valtiovarainministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö

Suomen kunnat
 Ålands landskapsregering
 Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon kuntayhtymät
 Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet
 Maakuntien liitot
 Pelastuslaitokset
 Kansaneläkelaitos
 Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
 Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
 Aluehallintovirastot
 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
 Te-toimistot
 VTT
 Yhdenvertaisuusvaltuutettu
 Tasa-arvovaltuutettu
 Lapsiasiavaltuutettu
 Eläketurvakeskus
 Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueet
 Sosiaalialan osaamiskeskukset
 Saamelaiskäräjät
 Suomen ympäristökeskus
 Liikennevirasto
 Metsähallitus
 Maaseutuvirasto
 Poliisihallitus
 Tilastokeskus
 Verohallinto
 Väestörekisterikeskus

Tekes
Kirkkohallitus
Suomen ortodoksinen kirkko
Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto KILA
Kuntien takauskeskus

Suomen Keskusta
Perussuomalaiset
Kansallinen Kokoomus
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Vihreä liitto
Vasemmistoliitto
Suomen ruotsalainen kansanpuolue
Suomen Kristillisdemokraatit
Suomen Kommunistinen Puolue
Kommunistinen Työväenpuolue - Rauhan ja Sosialismin puolesta
Liberaalipuolue - Vapaus valita
Piraattipuolue

Valtakunnanvoudinvirasto
Valtakunnansyyttäjänvirasto
Korkein hallinto-oikeus
Oikeuskanslerinvirasto
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Suomen yliopistot ja ammattikorkeakoulut

Suomen Kuntaliitto
Kunnallinen työmarkkinalaitos
Elinkeinoelämän keskusliitto
Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
STTK
Akava
Kunta-alan unioni
Pardia
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Julkisalojen koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Kunta-alan koulutettu hoitohenkilöstö KoHo
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaalialan Työnantajat ry
Terveyspalvelualan liitto
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer
Suomen Lääkäriliitto
Tehy ry
Lääkäripalveluyritykset LPY
Suomen Palomiesliitto
Svenska Finlands Folkting SFF
KEVA
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Suomen Yrittäjät

Keskuskauppakamari
 Sairaanhoidajien liitto
 Duodecim
 Apollonia
 Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet
 Valtakunnallinen vammaisneuvosto
 Vammaisfoorumi
 Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry
 Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
 Veronmaksajain Keskusliitto
 Suomen pelastusalan keskusjärjestö
 Huoltovarmuuskeskus
 Kansanterveystyön johtajien verkosto
 Sairaanhoidopiirien johtajien yhdistys
 Sosiaalijohto ry
 VATT
 Etlä
 Palkansaajien tutkimuskeskus
 Kuluttajaliitto
 Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula
 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila
 Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
 Reformiministerit
 Valtiosihteeri Samuli Virtanen
 Valtiosihteeri Olli-Pekka Heinonen
 Erityisavustaja Hanna-Maija Kause
 Erityisavustaja Eeva Salmenpohja
 Erityisavustaja Niina Perälä
 Erityisavustaja Tiina Ullvén-Putkonen
 Erityisavustaja Joonas Turunen
 Erityisavustaja Laura Ävall
 Erityisavustaja Sami Miettinen
 Erityisavustaja Tuomas Vanhanen
 Virkamiesohjausryhmän jäsenet
 Projektiryhmän jäsenet
 STM osastot
 - Kirjaamo
 - Hare
 VM osastot
 VM kirjaamo

---

9 §   **Kaupunginhallituksen jäsenen ja varajäsenen poistuminen kokouksesta**

Kaupunginhallitus 7.11.2016 § 9

Päätös:

Merkittiin, että kaupunginhallituksen jäsen Paula Lehmuskallio poistui kokouksesta edellisen asian käsittelyn aikana klo 15.00.

Merkittiin, että kaupunginhallituksen varajäsen Jasi Kuokkanen poistui kokouksesta edellisen asian käsittelyn aikana klo 13.45.

Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus tehdään **Vantaan kaupunginhallitukselle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupunginhallituksen osoite:

Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: (09) 8392 2184, faksinumero: (09) 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuihin **päätöksiin tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 3. Hallintovalitus asemakaavan muutosta koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), kunnan jäsen, alueellinen ympäristökeskus tai muu viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa, maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia sekä rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Poikkeus: Kun kyse on vaikutukseltaan vähäisen muun asemakaavan kuin ranta-asemakaavan muutosta koskevasta asiasta, päätökseen ei ole valitusoikeutta kunnan jäsenellä.

Vaikutukseltaan vähäisenä ei ole pidettävä asemakaavan muutosta, jossa muutetaan rakennuskorttelin tai muun alueen pääasiallista käyttötarkoitusta, supistetaan puistoja tai muita lähivirkistykseen osoitettuja alueita taikka nostetaan rakennusoikeutta tai rakennuksen sallittua korkeutta ympäristöön laajemmin vaikuttavalla tavalla, heikennetään rakennetun ympäristön tai luonnonympäristön arvojen säilymistä taikka muutetaan kaavaa muulla näihin rinnastettavalla tavalla.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa, tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä valitusviranomaiselle **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen ja asemakaavan muutosta koskevissa asioissa myös asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 4. Hallintovalitus etuosto-oikeuden käyttämistä koskevassa asiassa

Tässä kokouksessa tehtyyn **päätökseen**, jolla on päätetty käyttää etuosto-oikeutta, voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Valituksen saa tehdä ostaja ja etuostolain 6 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa myyjä.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana, tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeuden osoite:
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 81 ja 83 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 89 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytettä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7
01300 Vantaa
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 6. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnsarvon.

6.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 81-83 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunginhallitus
Asematie 7, 01300 Vantaa
Sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
Puhelin (kirjaamo): 09-839 22184, fax: 09-8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

6.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 86 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 78 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Valituskielto

Hankintalain 102 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 86 §:n mukaisesti.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 88 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 6.1 mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 000 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 000 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 000 euroa.

Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 500 euroa.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
puh. 029 56 43300
fax. 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Muutoksenhakuohje 7. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

7.1

Tässä kokouksessa tehdyistä **päätöksistä, joilla on päätetty olla käyttämättä etuosto-oikeutta**, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai valittamalla hakea muutosta. (Etuostolaki 22 § 2 mom.)

7.2

Tässä kokouksessa tehtyyn, **verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta** valittamalla (Verotusmenettelylaki 88 § 6 mom.).

7.3

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen**, ei saa hakea muutosta.

7.4

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.